

Ενδιάμεση Οικονομική Έκθεση

**30 Ιουνίου
2016**

**Συγκρότημα
Τράπεζας Κύπρου**

Περιεχόμενα	Σελίδα
Δήλωση των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Υπευθύνων της Εταιρίας για τη Σύνταξη των Ενδιάμεσων Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων	1
Ενδιάμεση Έκθεση Διαχείρισης	2
Ενδιάμεσες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις Συγκροτήματος Τράπεζας Κύπρου	15
Έκθεση Ανεξάρτητου Ελεγκτή προς τα Μέλη της Τράπεζας Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ επί των Ενδιάμεσων Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων	193
Επιπρόσθετες Γνωστοποιήσεις Κινδύνων και Διαχείρισης Κεφαλαίου	195
Στοιχεία και Πληροφορίες περιόδου από 1 Ιανουαρίου μέχρι 30 Ιουνίου 2016	212

ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΙΑ ΛΤΔ

Δήλωση των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

και των Υπευθύνων της Εταιρίας για τη Σύνταξη

των Ενδιάμεσων Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

(σύμφωνα με τις πρόνοιες του Νόμου 190(Ι)/2007 αναφορικά με τις Προϋποθέσεις Διαφάνειας ως τροποποιήθηκε)

Εμείς, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και οι υπεύθυνοι της Εταιρίας για τη σύνταξη των ενδιάμεσων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της Τράπεζας Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ (η 'Εταιρία') για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2016, τα ονόματα των οποίων καταγράφονται πιο κάτω, επιβεβαιώνουμε ότι, εξ όσων γνωρίζουμε:

- (α) οι ενδιάμεσες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις στις σελίδες 15 μέχρι 192
- (i) καταρτίστηκαν σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ)
 - (ii) παρέχουν αληθινή και δίκαιη εικόνα των περιουσιακών στοιχείων, των υποχρεώσεων, της οικονομικής κατάστασης και του κέρδους ή ζημιάς της Εταιρίας και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στις ενδιάμεσες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ως σύνολο, και
- (β) η Ενδιάμεση Έκθεση Διαχείρισης στις σελίδες 2 μέχρι 14 παρέχει δίκαιη ανασκόπηση των πληροφοριών που απαιτούνται από το εδάφιο 6 του άρθρου 10 του Νόμου 190(Ι)/2007 ως τροποποιήθηκε.

Prof. Dr. Josef Ackermann	Πρόεδρος
Wilbur L. Ross Jr	Αντιπρόεδρος
Maksim Goldman	Αντιπρόεδρος
Arne Berggren	Μη εκτελεστικός Σύμβουλος
Μάριος Καλοχωρίτης	Μη εκτελεστικός Σύμβουλος
Μιχάλης Σπανός	Μη εκτελεστικός Σύμβουλος
Ιωάννης Ζωγραφάκης	Μη εκτελεστικός Σύμβουλος
Michael Heger	Μη εκτελεστικός Σύμβουλος
John Patrick Hourican	Εκτελεστικός Σύμβουλος
Δρ. Χριστόδουλος Πατσαλίδης	Εκτελεστικός Σύμβουλος
Ελίζα Λειβαδιώτου	Διευθύντρια Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης

30 Αυγούστου 2016

A. Ανάλυση των Οικονομικών Αποτελεσμάτων για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2016

A.1 Ανάλυση Ισολογισμού

A.1.1 Κεφαλαιακή Βάση

Τα ίδια κεφάλαια ιδιοκτητών της Τράπεζας διαμορφώθηκαν σε €3.054 εκατ. στις 30 Ιουνίου 2016. Ο δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1¹ ανήλθε σε 14,4% στις 30 Ιουνίου 2016, σε σύγκριση με 14,3% στις 31 Μαρτίου 2016 και 14,0% στις 31 Δεκεμβρίου 2015. Ο δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 χωρίς μεταβατικές διατάξεις, προσαρμοσμένος για τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις², ανήλθε σε 13,6% στις 30 Ιουνίου 2016.

A.1.2 Καταθέσεις Πελατών και Δάνεια

Οι συνολικές καταθέσεις πελατών του Συγκροτήματος ανήλθαν σε €14.746 εκατ. στις 30 Ιουνίου 2016, σε σύγκριση με €14.128 εκατ. στις 31 Μαρτίου 2016 και €14.181 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2015. Οι καταθέσεις πελατών στην Κύπρο αυξήθηκαν κατά €621 εκατ. κατά τη διάρκεια του τριμήνου και κατά €620 εκατ. κατά τη διάρκεια του εξαμήνου και ανήλθαν σε €13.311 εκατ. στις 30 Ιουνίου 2016, αποτελώντας το 90% του συνόλου των καταθέσεων του Συγκροτήματος. Το μερίδιο αγοράς επί των καταθέσεων³ της Εταιρίας στις καταθέσεις στην Κύπρο, ανήλθε σε 29,0% στις 30 Ιουνίου 2016, σε σύγκριση με το χαμηλό των 24,6% στις 30 Νοεμβρίου 2014.

Οι καταθέσεις πελατών αποτελούν την κύρια πηγή χρηματοδότησης του Συγκροτήματος, με τη συνεισφορά τους προς τη συνολική χρηματοδότηση του Συγκροτήματος να αυξάνεται σταδιακά. Οι καταθέσεις πελατών αποτελούσαν το 65% του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων του Συγκροτήματος στις 30 Ιουνίου 2016, σε σύγκριση με 62% στις 31 Μαρτίου 2016 και με το χαμηλό των 48% στις 31 Μαρτίου 2014. Ο δείκτης Δανείων προς Καταθέσεις (Δ/Κ) βελτιώθηκε στο 110% στις 30 Ιουνίου 2016, σε σύγκριση με 119% στις 31 Μαρτίου 2016 και με το υψηλό 151% στις 31 Μαρτίου 2014.

Τα δάνεια⁴ του Συγκροτήματος ανήλθαν σε €21.083 εκατ. στις 30 Ιουνίου 2016, σε σύγκριση με €21.849 εκατ. στις 31 Μαρτίου 2016, και €22.592 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2015. Η μείωση των δανείων οφείλετε κυρίως στην αύξηση των αναδιαρθρώσεων, συμπεριλαμβανομένων και συμφωνιών ανταλλαγής χρέους με ακίνητα (debt for property swaps) και συμφωνιών ανταλλαγής χρέους με μετοχές (debt for equity swaps). Τα δάνεια στην Κύπρο ανήλθαν σε €19.274 εκατ. στις 30 Ιουνίου 2016 και αντιπροσωπεύουν το 91% του συνόλου των δανείων του Συγκροτήματος. Η Τράπεζα είναι ο μεγαλύτερος δανειστής στην Κύπρο με το μερίδιο αγοράς της επί των δανείων⁵ να ανέρχεται σε 41,4% στις 30 Ιουνίου 2016, σε σύγκριση με 40,4% στις 31 Μαρτίου 2016. Τα δάνεια στο Ηνωμένο Βασίλειο ανήλθαν σε €1.179 εκατ. και αντιπροσωπεύουν το 6% του συνόλου των δανείων του Συγκροτήματος, σε σύγκριση με €1.174 εκατ. στις 31 Μαρτίου 2016.

A.1.3 Χρηματοδότηση από το Ευρωσύστημα

Η χρηματοδότηση της Τράπεζας από το Ευρωσύστημα ανήλθε σε €3,1 δις στις 30 Ιουνίου 2016 (31 Δεκεμβρίου 2015: €4,5 δις) και αποτελείται από χρηματοδότηση από τον Μηχανισμό Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA) ύψους €2,4 δις (31 Δεκεμβρίου 2015: €3,8 δις) και χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) ύψους €700 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2015: €651 εκατ.). Μετά τις 30 Ιουνίου 2016, η χρηματοδότηση από τον ELA μειώθηκε κατά €900 εκατ. στο σημερινό επίπεδο των €1,5 δις κυρίως λόγω της αύξησης των πελατειακών και κυβερνητικών καταθέσεων. Συνολικά, η χρηματοδότηση από τον ELA έχει μειωθεί κατά €9,9 δις από το υψηλότερο του επίπεδο των €11,4 δις τον Απρίλιο 2013.

Λαμβάνοντας υπόψη τη σημαντική μείωση στη χρηματοδότηση από τον ELA, το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε να προχωρήσει με την ακύρωση των κυβερνητικών εγγυημένων ομολόγων ύψους €1 δις τα οποία αποκτήθηκαν από την Λαϊκή το 2013, η ακύρωση των οποίων ολοκληρώθηκε στις 25 Αύγουστου 2016. Τα ομόλογα αυτά κρατούνταν από την Τράπεζα και χρησιμοποιούνταν σαν εξασφάλιση για χρηματοδότηση από τον ELA.

¹ Με μεταβατικές διατάξεις: περιλαμβάνει κέρδη για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2016, τα οποία έχουν ελεγχθεί από τους εξωτερικούς ελεγκτές του Συγκροτήματος.

² Οι προσαρμογές σχετίζονται με αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ύψους €451 εκατ. και αναγνωρίζονται με φορολογικές ζημιές ύψους €3,6 δις και μπορούν να συμψηφιστούν με μελλοντικά κέρδη της Τράπεζας μέχρι το 2028, με φορολογικό συντελεστή 12,5%. Επιπλέον, υπάρχουν φορολογικές ζημιές ύψους περίπου €8,5 δις για τις οποίες δεν έχει αναγνωριστεί αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση. Η αναγνώριση αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης υποστηρίζεται από τις προβλέψεις της διεύθυνσης και λαμβάνει υπόψη την ανακτησιμότητα των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων εντός της περιόδου λήξης τους.

³ Σύμφωνα με στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας Κύπρου.

⁴ Τα δάνεια αναφέρονται πριν την αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση σε σχέση με τα δάνεια που αποκτήθηκαν από τη Λαϊκή Τράπεζα (η διαφορά μεταξύ του συμβατικού οφειλόμενου ποσού και της εύλογης αξίας των δανείων κατά την ημερομηνία της εξαγοράς) ύψους €1.043 εκατ. στις 30 Ιουνίου 2016 (σε σύγκριση με €1.130 εκατ. στις 31 Μαρτίου 2016).

⁵ Βλέπε Υποσημείωση 3.

A. Ανάλυση των Οικονομικών Αποτελεσμάτων για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2016
(συνέχεια)**A.1 Ανάλυση Ισολογισμού** (συνέχεια)**A.1.4 Ποιότητα δανειακού χαρτοφυλακίου**

Η βελτίωση της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου, συνεχίζει να αποτελεί την κύρια προτεραιότητα του Συγκροτήματος. Η κύρια προτεραιότητα της Διεύθυνσης Αναδιάρθρωσης και Ανάκτησης Χρεών (ΔΑΑΧ) είναι η βελτίωση της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου. Το νέο νομοθετικό πλαίσιο για τις εκποιήσεις και την αφερεγγυότητα, καθώς και οι εντατικές προσπάθειες της ΔΑΑΧ για αναδιάρθρωση και εξομάλυνση του προβληματικού δανειακού χαρτοφυλακίου, η πιο εποικοδομητική επικοινωνία της Τράπεζας με τους δανειολήπτες σε συνδυασμό με τους βελτιωμένους οικονομικούς δείκτες της Κυπριακής οικονομίας, διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη μείωση των προβληματικών δανείων.

Τα δάνεια σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών⁶ μειώθηκαν κατά €1,0 δις (10% τριμηνιαία μείωση) το β' τρίμηνο 2016. Από τον Δεκέμβριο του 2014, τα δάνεια σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών μειώθηκαν κατά €3,4 δις ή 27%. Η μείωση οφείλεται κυρίως στις αναδιρθρώσεις, συμπεριλαμβανομένων και συμφωνιών ανταλλαγής χρέους με ακίνητα (debt for property swaps) και συμφωνιών ανταλλαγής χρέους με μετοχές (debt for equity swaps). Τα δάνεια σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών ανήλθαν σε €9.269 εκατ. στις 30 Ιουνίου 2016 και αντιπροσωπεύουν το 44% του συνόλου των δανείων (δείκτης δανείων σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών), σε σύγκριση με 47% στις 31 Μαρτίου 2016 και 50% στις 31 Δεκεμβρίου 2015. Τα δάνεια σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών μειώθηκαν κατά €2 δις ή 18% το πρώτο εξάμηνο του 2016. Το ποσοστό κάλυψης των δανείων σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών με προβλέψεις⁷ αυξήθηκε στο 53% στις 30 Ιουνίου 2016 (31 Δεκεμβρίου 2015: 48%). Λαμβάνοντας υπόψη τις εμπράγματα εξασφαλίσεις σε εύλογη αξία, τα δάνεια σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών καλύπτονται πλήρως. Το ποσοστό κάλυψης των δανείων σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών με προβλέψεις, λαμβάνοντας υπόψη τα συμβατικά υπόλοιπα των δανείων, ανέρχεται σε 64%⁸ στις 30 Ιουνίου 2016, σε σύγκριση με 61% στις 31 Μαρτίου 2016.

	30 Ιουνίου 2016		31 Δεκεμβρίου 2015	
	(€εκατ.)	% επί του συνόλου δανείων	(€εκατ.)	% επί του συνόλου δανείων
Δάνεια σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών	9.269	44,0%	11.329	50,1%
Εκ των οποίων:				
- απομειωμένα χωρίς καθυστέρηση	647	3,1%	875	3,9%
- απομειωμένα με καθυστέρηση λιγότερη των 90 ημερών	66	0,3%	103	0,5%

Τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια (ΜΕΔ)⁹ με βάση την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (ΕΑΤ) μειώθηκαν κατά €834 εκατ. ή κατά 6% κατά τη διάρκεια του β' τριμήνου 2016 και ανήλθαν σε €12.493 εκατ. στις 30 Ιουνίου 2016 και αντιπροσωπεύουν το 59% του συνόλου των δανείων. Από τον Δεκέμβριο του 2014, τα ΜΕΔ μειώθηκαν κατά €2,5 δις ή 16%. Το ποσοστό κάλυψης των ΜΕΔ (βάσει ΕΑΤ) με προβλέψεις ανήλθε στο 39% στις 30 Ιουνίου 2016, από 38% στις 31 Μαρτίου 2016.

⁶ Τα δάνεια σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών ορίζονται ως τα δάνεια σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών και τα απομειωμένα δάνεια (απομειωμένα είναι τα δάνεια τα οποία δεν θεωρούνται πλήρως ανακτήσιμα και για τα οποία έχει αναγνωριστεί πρόβλεψη απομείωσης σε ατομική βάση ή για τα οποία υφίστανται ζημιές κατά την αρχική αναγνώριση ή πελατών στην Υπηρεσία Ανάκτησης Χρεών).

⁷ Το ποσοστό κάλυψης των δανείων σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών με προβλέψεις υπολογίζεται ως το σύνολο των συσσωρευμένων προβλέψεων για απομείωση δανείων, της αναπροσαρμογής στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση και των προβλέψεων για στοιχεία εκτός ισολογισμού (ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις), ως προς το σύνολο των δανείων σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών.

⁸ Ο δείκτης υπολογίζεται τόσο με την αναπροσαρμογή των συσσωρευμένων προβλέψεων για απομείωση δανείων, όσο και των υπολοίπων των δανείων, ώστε να περιλαμβάνουν οποιαδήποτε μη αναγνωρισμένα έσοδα από τόκους που οφείλονται στα συμβατικά υπόλοιπα των δανείων.

⁹ Το 2014 η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (ΕΑΤ) δημοσίευσε τα πρότυπα αναφοράς για τις ρυθμίσεις και τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια. Σύμφωνα με τον ορισμό της ΕΑΤ, ένα δάναιο θεωρείται ως μη εξυπηρετούμενο αν πληρούνται τα πιο κάτω κριτήρια: (i) Δάνεια χρεωστών οι οποίοι έχουν αξιολογηθεί ότι αδυνατούν να αποπληρώσουν πλήρως τις υποχρεώσεις τους χωρίς την εκποίηση εξασφαλίσεων, ανεξαρτήτως από την ύπαρξη καθυστέρησης, ή τον αριθμό ημερών σε καθυστέρηση, για παράδειγμα σε περίπτωση διαγραφής ή σε περίπτωση όπου η Τράπεζα έχει κινηθεί νομικά εναντίον του χρεώστη ή σε περίπτωση πτωχευσάντων πελατών, ή (ii) Δάνεια πελατών που έχουν απομειωθεί π.χ. σε περίπτωση που η Τράπεζα έχει προβεί σε ειδική πρόβλεψη, ή (iii) Δάνεια με σημαντική καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών, ή (iv) Εξυπηρετούμενα ρυθμισμένα δάνεια υπό επιτήρηση τα οποία έχουν τύχει αναδιάρθρωσης, ή (v) Εξυπηρετούμενα ρυθμισμένα δάνεια υπό επιτήρηση, τα οποία έχουν τύχει αναδιάρθρωσης και παρουσιάζουν καθυστερήσεις πέραν των 30 ημερών.

A. Ανάλυση των Οικονομικών Αποτελεσμάτων για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2016
(συνέχεια)**A.1 Ανάλυση Ισολογισμού** (συνέχεια)**A.1.4 Ποιότητα δανειακού χαρτοφυλακίου** (συνέχεια)

Το ποσοστό κάλυψης των ΜΕΔ (βάσει EAT) με προβλέψεις, λαμβάνοντας υπόψη τα συμβατικά υπόλοιπα των δανείων, ανέρχεται σε 51%¹⁰ στις 30 Ιουνίου 2016, σε σύγκριση με 49% στις 31 Μαρτίου 2016. Το ποσοστό κάλυψης των ΜΕΔ (βάσει EAT) με προβλέψεις μετά την αφαίρεση των ΜΕΔ (βάσει EAT) τα οποία είναι ρυθμισμένα χωρίς απομείωση και δεν παρουσίαζαν καθυστέρηση στις 30 Ιουνίου 2016, ανέρχεται σε 48%, σε σύγκριση με 45% στις 31 Μαρτίου 2016.

	30 Ιουνίου 2016		31 Δεκεμβρίου 2015	
	(€εκατ.)	% επί του συνόλου δανείων	(€εκατ.)	% επί του συνόλου δανείων
ΜΕΔ (βάσει EAT)	12.493	59,3%	13.968	61,8%
Εκ των οποίων:				
- ΜΕΔ ρυθμισμένα χωρίς απομείωση και χωρίς καθυστέρηση	2.436	11,6%	1.862	8,2%

A.1.5 Μονάδα Διαχείρισης Ακινήτων (REMU)

Η Μονάδα Διαχείρισης Ακινήτων (ΜΔΑ) δημιουργήθηκε στις αρχές αυτού του έτους για να αναλάβει τον έλεγχο των ακινήτων που αποκτήθηκαν μέσω συμφωνιών ανταλλαγής χρέους με ακίνητα (debt for property swaps), να διαχειριστεί αυτά τα ακίνητα, (συμπεριλαμβανομένης επιλεκτικής επένδυσης και ανάπτυξης) και να τα πωλήσει, επιτυγχάνοντας γρηγορότερη και λιγότερο δαπανηρή διαδικασία εκποίησης. Κατά τη διάρκεια του α' εξαμήνου 2016, η ΜΔΑ απέκτησε ακίνητα ύψους €691 εκατ., μέσω συμφωνιών ανταλλαγής χρέους με ακίνητα. Κατά τη διάρκεια του α' εξαμήνου 2016, η Εταιρία ολοκλήρωσε την πώληση ακινήτων ύψους €94 εκατ. Στις 30 Ιουνίου 2016, η ΜΔΑ διαχειριζόταν ακίνητα με λογιστική αξία €1,1 δις.

A.1.6 Έκθεση σε μη κύριες δραστηριότητες στο εξωτερικό

Ως μέρος της στρατηγικής απομόχλευσής της και μέσω συγκεκριμένων, στοχευμένων και έγκαιρων ενεργειών, η Εταιρία κατάφερε να μειώσει τον κίνδυνο στον ισολογισμό της, να ενισχύσει τη ρευστότητά της και να βελτιώσει την κεφαλαιακή της θέση.

Η εναπομείνουσα έκθεση σε μη κύριες δραστηριότητες στο εξωτερικό στις 30 Ιουνίου 2016 έχει ως ακολούθως:

- Ελλάδα: Η καθαρή έκθεση αποτελείται από (α) καθαρά στοιχεία που αναγνωρίζονται στον ισολογισμό (εξαιρουμένων των ακινήτων από εκποιήσεις) ύψους €13 εκατ. (σε σύγκριση με €16 εκατ. στις 31 Μαρτίου 2016), (β) 639 ακίνητα από εκποιήσεις λογιστικής αξίας €164 εκατ. (σε σύγκριση με 640 ακίνητα από εκποιήσεις λογιστικής αξίας €168 εκατ. στις 31 Μαρτίου 2016), (γ) στοιχεία εκτός ισολογισμού ύψους €119 εκατ. (σε σύγκριση με €122 εκατ. στις 31 Μαρτίου 2016) και (δ) έκθεση δανεισμού σε Ελληνικές οντότητες, η οποία αποτελεί μέρος των συνήθους εργασιών της Τράπεζας στην Κύπρο, ύψους €81 εκατ. (σε σύγκριση με €87 εκατ. στις 31 Μαρτίου 2016) και έκθεση δανεισμού στην Κύπρο με εξασφαλίσεις στην Ελλάδα ύψους €144 εκατ. (σε σύγκριση με €71 εκατ. στις 31 Μαρτίου 2016).
- Ρουμανία: Η συνολική καθαρή έκθεση ανέρχεται σε €262 εκατ. (σε σύγκριση με €274 εκατ. στις 31 Μαρτίου 2016).
- Σερβία: Η συνολική καθαρή έκθεση ανέρχεται σε €42 εκατ. (σε σύγκριση με €54 εκατ. στις 31 Μαρτίου 2016).
- Ρωσία: Η εναπομείνουσα καθαρή έκθεση (στοιχεία που αναγνωρίζονται στον ισολογισμό και στοιχεία εκτός ισολογισμού) έχει μειωθεί σημαντικά και ανέρχεται σε €45 εκατ. το β' τρίμηνο 2016 (μειώθηκε από €119 εκατ. στις 31 Μαρτίου 2016), μετά την πλήρη διευθέτηση με καταβολή μετρητών του αναβαλλόμενου ποσού που περιλαμβανόταν στη συμφωνία που έγινε για τη διάθεση των δραστηριοτήτων στη Ρωσία¹¹.

¹⁰ Βλέπε Υποσημείωση 8.

¹¹ Βλέπε σχετική ανακοίνωση

<http://www.bankofcyprus.com/globalassets/investor-relations/press-releases/gr/20150928agreementsaleofbocrgr-final.pdf>

A. Ανάλυση των Οικονομικών Αποτελεσμάτων για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2016 (συνέχεια)

A.1 Ανάλυση Ισολογισμού (συνέχεια)

A.1.6 Μη κύριες δραστηριότητες (συνέχεια)

Στα πλαίσια της στρατηγικής του Συγκροτήματος για επικέντρωση σε κύριες δραστηριότητες και αγορές, το Συγκρότημα αποφάσισε να τερματίσει τις δραστηριότητες της Τράπεζας Κύπρου (Channel Islands) Λτδ και να μεταφέρει τις δραστηριότητες αυτές σε άλλες οντότητες του Συγκροτήματος. Στις 30 Ιουνίου 2016 τα δάνεια και οι καταθέσεις των πελατών της Τράπεζας Κύπρου (Channel Islands) Λτδ ανήλθαν σε €24,5 εκατ. και €69,4 εκατ. αντίστοιχα. Η Τράπεζα Κύπρου (Channel Islands) Λτδ λειτουργεί μέσω ενός υποκαταστήματος και εργοδοτεί έναν υπάλληλο.

A.2 Ανάλυση Κατάστασης Λογαριασμού Αποτελεσμάτων

Τα καθαρά έσοδα από τόκους του Συγκροτήματος και το καθαρό επιτοκιακό περιθώριο για το α' εξάμηνο 2016 ανήλθαν σε €360 εκατ. και 3,59% αντίστοιχα. Τα καθαρά έσοδα από τόκους για το β' τρίμηνο 2016 ανήλθαν σε €175 εκατ. και ήταν μειωμένα κατά 5%, σε σύγκριση με €185 εκατ. το α' τρίμηνο 2016, αντικατοπτρίζοντας τη μείωση στο σύνολο των δανείων κυρίως λόγω της αύξησης των αναδιαρθρώσεων. Το καθαρό επιτοκιακό περιθώριο για το β' τρίμηνο 2016 ανήλθε σε 3,55%, σε σύγκριση με 3,63% για το α' τρίμηνο 2016. Τα καθαρά έσοδα από τόκους το α' εξάμηνο 2016 ήταν χαμηλότερα κατά 18% σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2015 κυρίως λόγω της μείωσης των δανείων, μερικώς λόγω των αναδιαρθρώσεων και της απομόχλευσης του χαρτοφυλακίου καθώς και την πρόωρη αποπληρωμή του αξιογράφου υψηλής απόδοσης που αποκτήθηκε από την Λαϊκή.

Το καθαρό επιτοκιακό περιθώριο μειώθηκε το πρώτο εξάμηνο του 2016 κατά 20 μονάδες βάσης (μ.β.) σε σχέση με το πρώτο εξάμηνο του 2015 που ανερχόταν σε 3,79%.

Τα μη επιτοκιακά έσοδα για το α' εξάμηνο 2016 ανήλθαν σε €122 εκατ., με τα επαναλαμβανόμενα έσοδα να αποτελούνται από καθαρά έσοδα από δικαιώματα και προμήθειες ύψους €74 εκατ. και καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες ύψους €25 εκατ. Τα μη επιτοκιακά έσοδα για το β' τρίμηνο 2016 ανήλθαν σε €63 εκατ. (στα ίδια επίπεδα με το α' τρίμηνο 2016), με τα επαναλαμβανόμενα έσοδα να αποτελούνται από καθαρά έσοδα από δικαιώματα και προμήθειες ύψους €38 εκατ. και καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες ύψους €11 εκατ. Το υπόλοιπο μέρος των μη επιτοκιακών εσόδων (που αποτελείται από καθαρά κέρδη/(ζημιές) από διαπραγμάτευση συναλλάγματος, καθαρά κέρδη/(ζημιές) από άλλα χρηματοοικονομικά μέσα, κέρδη/(ζημιές) από επανεκτίμηση επενδύσεων σε ακίνητα και πώληση ακινήτων, και λοιπά έσοδα) για το β' τρίμηνο 2016 ανήλθε σε καθαρό κέρδος ύψους €14 εκατ., σε σύγκριση με καθαρό κέρδος ύψους €9 εκατ. για το α' τρίμηνο 2016.

Τα συνολικά έσοδα¹² για το α' εξάμηνο 2016 ανήλθαν σε €482 εκατ., σε σύγκριση με €535 εκατ. για το α' εξάμηνο 2015 (10% ετήσια μείωση). Τα συνολικά έσοδα για το β' τρίμηνο 2016 ανήλθαν σε €238 εκατ., σε σύγκριση με €244 εκατ. για το α' τρίμηνο 2016 (3% μείωση σε τριμηνιαία βάση) με τη μείωση στα συνολικά έσοδα να αντικατοπτρίζει τη μείωση στα καθαρά έσοδα από τόκους.

Τα συνολικά έξοδα για το α' εξάμηνο 2016 ανήλθαν σε €202 εκατ., εκ των οποίων 58% αφορά κόστος προσωπικού (€117 εκατ.) και 42% αφορούν άλλα λειτουργικά έξοδα (€85 εκατ.). Ο δείκτης κόστος προς έσοδα για το α' εξάμηνο 2016 ανήλθε σε 42%. Τα συνολικά έξοδα για το β' τρίμηνο 2016 ανήλθαν σε €103 εκατ., σε σύγκριση με €99 εκατ. το προηγούμενο τρίμηνο (τριμηνιαία αύξηση 5%) με το κόστος προσωπικού να παραμένει σχετικά αμετάβλητο. Η αύξηση στα άλλα λειτουργικά έξοδα οφείλεται κυρίως σε αυξημένα έξοδα μάρκετινγκ, συμβουλευτικά και επαγγελματικά έξοδα και σε αυξημένες προβλέψεις για νομικές υποθέσεις και διακανονισμούς κατά τη διάρκεια του β' τριμήνου 2016. Ως αποτέλεσμα της ολοκλήρωσης του Σχεδίου Εθελούσιας Αποχώρησης κατά τη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου 2016, αναμένεται ετήσια εξοικονόμηση της τάξης του 12% στα έξοδα προσωπικού. Ο δείκτης κόστος προς έσοδα για το β' τρίμηνο 2016 ανήλθε στο 43%, σε σύγκριση με 40% το α' τρίμηνο 2016. Τα συνολικά έξοδα αυξήθηκαν το α' εξάμηνο 2016 κατά 4% σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2015.

¹² Τα συνολικά έσοδα αποτελούνται από τα καθαρά έσοδα από τόκους και τα μη επιτοκιακά έσοδα.

A. Ανάλυση των Οικονομικών Αποτελεσμάτων για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2016 (συνέχεια)

A.2 Ανάλυση Κατάστασης Λογαριασμού Αποτελεσμάτων (συνέχεια)

Τα κέρδη πριν τις προβλέψεις και τις απομειώσεις¹³, τα έξοδα συμβούλων, το Σχέδιο Εθελούσιας Αποχώρησης, τα άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης και τις μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες για το α' εξάμηνο 2016 ανήλθαν σε €280 εκατ., σε σύγκριση με €341 εκατ. την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους, αντικατοπτρίζοντας κυρίως τη μείωση στα καθαρά έσοδα από τόκους. Τα κέρδη πριν τις προβλέψεις και τις απομειώσεις¹⁴, τα έξοδα συμβούλων, το Σχέδιο Εθελούσιας Αποχώρησης, τα άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης και τις μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες για το β' τρίμηνο 2016 ανήλθαν σε €135 εκατ., σε σύγκριση με €145 εκατ. για το α' τρίμηνο 2016.

Η χρέωση προβλέψεων για απομείωση δανείων (συνεχιζόμενες δραστηριότητες) μείον κέρδη/(ζημιές) από αποαναγνώριση δανείων και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές για το α' εξάμηνο 2016 ανήλθαν σε €158 εκατ. Η χρέωση προβλέψεων για απομείωση δανείων (συνεχιζόμενες δραστηριότητες) μείον κέρδη/(ζημιές) από αποαναγνώριση δανείων και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές για το β' τρίμηνο 2016 ανήλθαν σε €96 εκατ., σε σύγκριση με €62 εκατ. το α' τρίμηνο 2016. Η ετησιοποιημένη χρέωση προβλέψεων για το α' εξάμηνο 2016 ανήλθε σε 1,4%¹⁵ επί του συνόλου των δανείων σε σύγκριση με 1,1% για το α' τρίμηνο 2016 και 2,2% για το α' εξάμηνο 2015. Στις 30 Ιουνίου 2016, οι συσσωρευμένες προβλέψεις, περιλαμβανομένης της αναπροσαρμογής στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση¹⁶, ανήλθαν σε €4.875 εκατ.¹⁷ (σε σύγκριση με €5.076 εκατ. στις 31 Μαρτίου 2016) και αντιπροσωπεύουν το 23,1% επί του συνόλου των δανείων (σε σύγκριση με 23,2% στις 31 Μαρτίου 2016).

Οι απομειώσεις άλλων χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων για το α' εξάμηνο 2016 ανήλθαν σε €22 εκατ. σε σχέση με €31 εκατ. την αντίστοιχη περίοδο του 2015. Οι απομειώσεις άλλων χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων για το β' τρίμηνο 2016 ανήλθαν σε €14 εκατ., σε σύγκριση με €8 εκατ. το α' τρίμηνο 2016. Οι απομειώσεις κατά το β' τρίμηνο 2016 σχετίζονται κυρίως με τις απομειώσεις χρηματοοικονομικών στοιχείων που αποκτήθηκαν από τη Λαϊκή Τράπεζα¹⁸ ύψους €12 εκατ., την αναστροφή απομείωσης λόγω της πλήρους εξόφλησης του εισπρακτέου ποσού που περιλαμβανόταν στη συμφωνία που έγινε για τη διάθεση των δραστηριοτήτων στη Ρωσία¹⁹ ύψους €3 εκατ., και την απομείωση των αποθεμάτων ακινήτων σε Κύπρο και Ελλάδα ύψους €2 εκατ.

Τα κέρδη μετά τη φορολογία πριν τα έξοδα συμβούλων, το Σχέδιο Εθελούσιας Αποχώρησης, τα άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης, τις μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες και καθαρά κέρδη από πώληση μη κύριων περιουσιακών στοιχείων για το α' εξάμηνο 2016 ανήλθαν σε €84 εκατ. Τα κέρδη μετά τη φορολογία πριν τα έξοδα συμβούλων, το Σχέδιο Εθελούσιας Αποχώρησης, τα άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης, τις μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες και καθαρά κέρδη από πώληση μη κύριων περιουσιακών στοιχείων για το β' τρίμηνο 2016 ανήλθαν σε €17 εκατ., σε σύγκριση με €67 εκατ. το α' τρίμηνο 2016.

Τα έξοδα συμβούλων, το Σχέδιο Εθελούσιας Αποχώρησης και τα άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης²⁰ για το α' εξάμηνο 2016 ανήλθαν σε €87 εκατ. Τα έξοδα συμβούλων, το Σχέδιο Εθελούσιας Αποχώρησης και τα άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης για το β' τρίμηνο 2016 ανήλθαν σε €70 εκατ. εκ των οποίων €57 εκατ. αφορούν το Σχέδιο Εθελούσιας Αποχώρησης και €13 εκατ. αφορούν επαγγελματικά και άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης. Αναπροσαρμόζοντας για τα μη επαναλαμβανόμενα έξοδα του Σχεδίου Εθελούσιας Αποχώρησης, τα έξοδα αναδιάρθρωσης παραμένουν σταθερά σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο (€11 εκατ. το α' τρίμηνο 2016).

¹³ Αποτελούνται από προβλέψεις για απομείωση δανείων και απομειώσεις άλλων χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, μείον κέρδη/(ζημιές) από αποαναγνώριση δανείων και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές.

¹⁴ Βλέπε Υποσημείωση 13.

¹⁵ Η χρέωση προβλέψεων επί του συνόλου των δανείων ορίζεται ως οι προβλέψεις για απομείωση δανείων, και κέρδη από αποαναγνώριση δανείων και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές ως προς το μέσο όρο του συνόλου των δανείων (όπως ορίζεται στην Υποσημείωση 4).

¹⁶ Περιλαμβάνουν την αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση σε σχέση με τα δάνεια που αποκτήθηκαν από τη Λαϊκή Τράπεζα (η διαφορά μεταξύ του συμβατικού οφειλόμενου ποσού και της εύλογης αξίας των δανείων κατά την ημερομηνία εξαγοράς) και προβλέψεις για στοιχεία εκτός ισολογισμού (ενδεχόμενες και ανεπιληπόμενες υποχρεώσεις).

¹⁷ Η μείωση στις συσσωρευμένες προβλέψεις ύψους €201 εκατ. οφείλεται κυρίως στις αυξημένες αναδιρθρώσεις για το τρίμηνο. (Η μείωση κατά το προηγούμενο τρίμηνο ανερχόταν σε €369 εκατ.)

¹⁸ Αφορά έκθεση σε θυγατρική της πρώην Λαϊκής Τράπεζας στη Σεβίλια.

¹⁹ Βλέπε Υποσημείωση 11.

²⁰ Τα έξοδα συμβούλων, το σχέδιο εθελούσιας αποχώρησης και άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης αποτελούνται κυρίως από το κόστος εξωτερικών συμβούλων που αφορά: 1) (i) τέλη για τις δραστηριότητες αναδιάρθρωσης δανείων πελατών, τα οποία δεν είναι μέρος του πραγματικού επιτοκίου και (ii) την αναμενόμενη εισαγωγή στο Χρηματιστήριο Αξιών του Λονδίνου και (iii) την πώληση δραστηριοτήτων μη κύριων περιουσιακών στοιχείων και 2) κόστος Σχεδίου Εθελούσιας Αποχώρησης.

A. Ανάλυση των Οικονομικών Αποτελεσμάτων για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2016
(συνέχεια)

A.2 Ανάλυση Κατάστασης Λογαριασμού Αποτελεσμάτων (συνέχεια)

Τα καθαρά κέρδη από πώληση μη κύριων περιουσιακών στοιχείων για το α' εξάμηνο 2016 ύψους €59 εκατ. σχετίζονται κυρίως με κέρδη που προέκυψαν από την πώληση επένδυσης στην Visa Europe.

Τα κέρδη μετά τη φορολογία που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Τράπεζας για το α' εξάμηνο 2016, ανήλθαν σε €56 εκατ. συγκριτικά με το α' εξάμηνο 2015 που ανήλθαν σε €60 εκατ. Τα κέρδη μετά τη φορολογία που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Τράπεζας για το β' τρίμηνο 2016 ανήλθαν σε €6 εκατ., σε σύγκριση με κέρδος ύψους €50 εκατ. το α' τρίμηνο 2016.

B. Προοπτικές

Το Συγκρότημα συνεχίζει την υλοποίηση των στρατηγικών του στόχων με σκοπό να καταστεί ένα πιο δυνατό πιστωτικό ίδρυμα, ικανό να στηρίξει την ανάκαμψη της Κυπριακής οικονομίας και να δημιουργήσει αξία για τους μετόχους του στο μεσοπρόθεσμο διάστημα.

Οι βασικοί στρατηγικοί στόχοι του Συγκροτήματος είναι:

- Σημαντική μείωση του προβληματικού δανειακού χαρτοφυλακίου
- Ομαλοποίηση της χρηματοδοτικής δομής και πλήρης αποπληρωμή της χρηματοδότησης από τον ELA
- Διατήρηση κατάλληλης κεφαλαιακής επάρκειας με την εσωτερική δημιουργία κεφαλαίων
- Επικέντρωση σε κύριες δραστηριότητες στην Κύπρο και στο Ηνωμένο Βασίλειο
- Επίτευξη ενός ορθολογιστικού μοντέλου λειτουργίας
- Δημιουργία αξίας για τους μετόχους και για άλλα ενδιαφερόμενα μέρη

Το Συγκρότημα είναι επικεντρωμένο στις κύριες δραστηριότητες του στην Κύπρο, οι οποίες αντιπροσωπεύουν το 91% των δανείων και το 90% των καταθέσεων. Η χρηματοοικονομική επίδοση του Συγκροτήματος είναι άμεσα συνδεδεμένη με την ανάπτυξη της Κυπριακής οικονομίας. Η Κυπριακή οικονομία συνεχίζει να καταγράφει σημαντική βελτίωση, ειδικότερα σε σχέση με τη μείωση της ανεργίας, τη μείωση των τιμών καταναλωτή, της βελτίωσης του δημοσιονομικού περιβάλλοντος και της βελτίωσης της πιστοληπτικής αξιολόγησης. Σύμφωνα με την Προκαταρκτική Εκτίμηση²¹ που δημοσιοποιήθηκε στις 12 Αυγούστου 2016, το πραγματικό ΑΕΠ στην Κύπρο για το β' τρίμηνο 2016 αυξήθηκε κατά 2,7% σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2015 (λαμβάνοντας υπόψη τις εποχικές διακυμάνσεις). Οι προοπτικές της Κυπριακής οικονομίας για το 2016 παραμένουν θετικές και συνοδεύονται με αύξηση στις αφίξεις τουριστών και στη μοναδική θέση της Κύπρου ως περιφερειακό κέντρο για παροχή υπηρεσιών σε εταιρίες και επενδυτές στη Μέση Ανατολή, την Ανατολική Μεσόγειο, τη Ρωσία και την Ανατολική Ευρώπη.

Παρόλ' αυτά, οι άμεσες συνέπειες για την Κύπρο από το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος στο Ηνωμένο Βασίλειο για έξοδο του από την ΕΕ, θα προέλθουν κυρίως από την τουριστική δραστηριότητα η οποία θα εξαρτηθεί από το μέγεθος και τη διάρκεια της υποτίμησης της Αγγλικής Στερλίνας έναντι του Ευρώ, ή από μία πιθανή οικονομική ύφεση στο Ηνωμένο Βασίλειο. Η πιθανή μείωση στις αφίξεις των τουριστών από το Ηνωμένο Βασίλειο δύναται να περιοριστεί εν μέρει από την αύξηση των αφίξεων από άλλους προορισμούς, καθώς μπορεί να συνεχίσει να παρατηρείται μετακίνηση της τουριστικής κίνησης στη γύρω περιοχή. Οι παράγοντες που θα μπορούσαν να επηρεάσουν αρνητικά τις προβλέψεις για βελτίωση της οικονομίας σχετίζονται με το υψηλό επίπεδο των προβληματικών δανείων και την επιδείνωση του εξωτερικού περιβάλλοντος.

Η αντιμετώπιση των προβληματικών δανείων του Συγκροτήματος αποτελεί κορυφαία προτεραιότητα για τη Διεύθυνση του Συγκροτήματος. Το Συγκρότημα συνεχίζει να σημειώνει σταθερή πρόοδο σε όλες τις παραμέτρους επιμέτρησης της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου με τη δυναμική στις αναδιαρθρώσεις να συνεχίζεται. Το Συγκρότημα προχώρησε με επιτυχία σε βιώσιμες λύσεις αναδιάρθρωσης δανείων, ύψους κατά μέσο όρο €1 δις το τρίμηνο από τον Ιανουάριο 2015 στο ευρύτερο φάσμα του προβληματικού της χαρτοφυλακίου. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση των δανείων σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών για πέμπτο συνεχόμενο τρίμηνο. Συνολικά, στην Εταιρία αναλογούν δύο τρίτα της μείωσης των ΜΕΔ (βάσει EAT) στην Κύπρο από τον Ιανουάριο 2015, αποδεικνύοντας την αποτελεσματικότητα της στρατηγικής της στην αντιμετώπιση των μη εξυπηρετούμενων δανείων μέσω μιας αφοσιωμένης ΔΑΑΧ.

²¹ Βάσει της Στατιστικής Υπηρεσίας της Κυπριακής Δημοκρατίας

B. Προοπτικές (συνέχεια)

Αναμένεται περαιτέρω μείωση των δανείων σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών κατά τα επόμενα τρίμηνα, αντικατοπτρίζοντας τη μείωση στη δημιουργία νέων δανείων σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών, τη δυναμική των αναδιρθρώσεων, την εφαρμογή των νομοθετικών μεταρρυθμίσεων, συγκεκριμένα, του νομοθετικού πλαισίου για τις εκποιήσεις και την αφερεγγυότητα, το νομοσχέδιο για την πώληση δανείων, τα φορολογικά κίνητρα για την υποστήριξη της αναδιάρθρωσης χρέους και τη βελτίωση των οικονομικών και λειτουργικών συνθηκών στην Κύπρο.

Προκειμένου να ομαλοποιήσει τη χρηματοδοτική της δομή και να αποπληρώσει πλήρως τη χρηματοδότηση από τον ΕΛΑ, η Εταιρία εντείνει τις προσπάθειές της για προσέλκυση νέων καταθέσεων, αξιοποιώντας την αυξανόμενη εμπιστοσύνη των πελατών προς την Εταιρία και τις βελτιωμένες μακροοικονομικές συνθήκες. Κατά τη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου 2016, η Εταιρία προχώρησε στην προώθηση νέων καταθετικών προϊόντων τα οποία στοχεύουν στην προσέλκυση καταθετών από την εγχώρια και τη διεθνή αγορά. Η ισχυρή κεφαλαιακή θέση της Εταιρίας και η συνολικά βελτιωμένη χρηματοοικονομική της θέση αυξάνουν τις επιλογές χρηματοδότησής της και διευκολύνουν την πρόσβασή της στις διεθνείς αγορές για άντληση χρηματοδότησης, ανάλογα με τις συνθήκες αγοράς και το επενδυτικό ενδιαφέρον. Μέχρι στιγμής, η Εταιρία κατάφερε να μειώσει με επιτυχία την εξάρτηση της από τη χρηματοδότηση από τον ΕΛΑ, με τη συνολική μείωση να ανέρχεται σήμερα στο €9,9 δις ή περισσότερο από 86% από το υψηλότερό του επίπεδο του 2013.

Η Εταιρία, λαμβάνοντας υπόψη το προφίλ κινδύνου της, το ύψος των προβληματικών δανείων της, το μακροοικονομικό περιβάλλον και τις ισχύουσες ρυθμιστικές απαιτήσεις, θεωρεί ότι είναι επαρκώς κεφαλαιοποιημένη. Παρόλο που η Εταιρία θεωρεί ότι τα σημερινά επίπεδα των Κεφαλαίων Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 είναι κατάλληλα κάτω από αυτές τις περιστάσεις, η Εταιρία συνεχίζει να αναζητεί ευκαιρίες για να βελτιστοποιήσει το ύψος και τη σύνθεση των υποχρεώσεων της, λαμβάνοντας υπόψη τις υφιστάμενες και προσεχείς ρυθμιστικές απαιτήσεις, συμπεριλαμβανομένου των Ελάχιστων Απαιτήσεων για Ίδια Κεφάλαια και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (ΕΑΕΥ). Παρόλο που η ακριβής αναφορά και ο τελικός ορισμός των ΕΑΕΥ της Τράπεζας δεν έχουν ακόμα καθοριστεί, η Εταιρία συνεχίζει να αξιολογεί διάφορες χρηματοδοτικές επιλογές (συμπεριλαμβανομένης έκδοσης ομολογιακού δανείου (senior debt) ή/και κεφαλαίων μειωμένης εξασφάλισης (subordinated capital instruments)) εν αναμονή των εν λόγω απαιτήσεων και για την περαιτέρω ενίσχυση του ισολογισμού της.

Η στρατηγική επικέντρωσης και η αναμόρφωση του επιχειρηματικού μοντέλου για ανάπτυξη των κύριων δραστηριοτήτων στην Κύπρο είναι μέσω μιας πολιτικής συνετού νέου δανεισμού και ανάπτυξης των δραστηριοτήτων στο Ηνωμένο Βασίλειο. Η ανάπτυξη νέου δανεισμού επικεντρώνεται σε επιλεγμένους κλάδους της οικονομίας, οι οποίοι είναι συμβατοί με το προφίλ κινδύνου της Τράπεζας, όπως ο τουρισμός, το εμπόριο, οι επαγγελματικές υπηρεσίες, η πληροφορική/επικοινωνία, η ενέργεια, η εκπαίδευση και τα οικολογικά έργα. Η Διοίκηση επικεντρώνεται επίσης στη δημιουργία μιας ορθολογιστικής τράπεζας, μέσω της διάθεσης μη κύριων περιουσιακών στοιχείων και της διαφοροποίησης των εσόδων μέσω της αύξησης των προμηθειών και δικαιωμάτων από διεθνείς υπηρεσίες και συναλλαγές, της διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων μέσω υπηρεσιών wealth management και ασφαλειών. Οι ασφαλιστικές εταιρείες του Συγκροτήματος, EuroLife και Γενικές Ασφάλειες Κύπρου, οι οποίες δραστηριοποιούνται στον Κλάδο Ζωής και Γενικό Κλάδο αντίστοιχα, αποτελούν βασικό πυλώνα των δραστηριοτήτων του Συγκροτήματος και κατέχουν ηγετική θέση στην ασφαλιστική βιομηχανία. Τα καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες μείον απαιτήσεις και προμήθειες για το α' εξάμηνο 2016 ανήλθαν σε €25 εκατ. σε σύγκριση με €20 εκατ. το α' εξάμηνο 2015.

Το Συγκρότημα επιδιώκει επίσης στοχευμένη ανάπτυξη στο Ηνωμένο Βασίλειο, στοχεύοντας στους ελεύθερους επαγγελματίες και ιδιόκτητες επιχειρήσεις. Μέσω επιλεκτικής παρουσίας σε Λονδίνο και Μπέρμιγχαμ και με χρηματοδότηση από τη λιανική αγορά, η στρατηγική στο Ηνωμένο Βασίλειο είναι η ανάπτυξη των εργασιών του στην αγορά ακινήτων, συγκεκριμένα στην αγορά επαγγελματική στέγης, την αγορά-προς-ενοικίαση και τη διεύρυνση προσφοράς προϊόντων στην αγορά στεγαστικών δανείων, λογαριασμών ταμειευτηρίου, τρεχούμενων λογαριασμών και προϊόντων για μικρομεσαίες επιχειρήσεις, επαγγελματίες και για Κύπριους κάτοικους.

Η Εταιρία συνεχίζει να διατηρεί την ηγετική της θέση στο Κυπριακό τραπεζικό σύστημα. Η ενισχυμένη κεφαλαιακή θέση του Συγκροτήματος και η βελτίωση της ρευστότητάς του, στηρίζουν τις προσπάθειες χρηματοδότησης υποσχόμενων τομέων της εγχώριας οικονομίας και τη δημιουργία αξίας για τους μετόχους και για άλλα ενδιαφερόμενα μέρη.

Γ. Κύριοι Δείκτες Απόδοσης

Ο ακόλουθος πίνακας δείχνει την απόδοση του Συγκροτήματος σε σχέση με τους Μεσοπρόθεσμους Στόχους του, που περιλαμβάνουν στόχους που σχετίζονται με τον δείκτη δανείων σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών, τη χρηματοδότηση από τον ΕΛΑ, τον δείκτη Δανείων προς Καταθέσεις και το Σύνολο των Περιουσιακών Στοιχείων.

Κύριοι Δείκτες Απόδοσης Συγκροτήματος		Δεκέμβριος 2015	Ιούνιος 2016	Μεσοπρόθεσμοι Στόχοι
Ποιότητα Δανειακού Χαρτοφυλακίου	Δείκτης δανείων σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών	50%	44%	<30%
	Ποσοστό κάλυψης των δανείων σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών με προβλέψεις	48%	53%	>50%
	Χρέωση προβλέψεων ως ποσοστό των χορηγήσεων ²² (Cost of Risk) (ετησιοποιημένη βάση)	4,3%	1,4% ²³	<1,0%
Χρηματοδότηση	ΕΛΑ % περιουσιακών στοιχείων € δις	16% €3,8 δις	11% €2,4 δις	Πλήρης αποπληρωμή
	Δείκτης δανείων (μετά τις προβλέψεις) προς καταθέσεις	121%	110%	100%-120%
Κεφάλαιο	Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (με μεταβατικές διατάξεις) ²⁴	14,0%	14,4%	>15%
Αποδοτικότητα	Καθαρό επιτοκιακό περιθώριο	3,8%	3,6%	~3,0%
	Δικαιώματα και προμήθειες / Σύνολο εσόδων	15%	15%	>20%
	Δείκτης κόστος προς έσοδα	40%	42%	40%-45%
Ισολογισμός	Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	€23,3 δις	€22,7 δις	>€25 δις

²² Η επίπτωση του ΔΠΧΑ9, η οποία θα έχει ισχύει από 1 Ιανουαρίου 2018, δεν έχει ληφθεί υπόψη για σκοπούς υπολογισμού των στόχων. Οι στόχοι καθορίστηκαν με βάση το υφιστάμενο εποπτικό περιβάλλον.

²³ Βλέπε Υποσημείωση 15.

²⁴ Βλέπε Υποσημείωση 1.

Δ. Οικονομικά Αποτελέσματα

Ενδιάμεσος Συνοπτικός Λογαριασμός Αποτελεσμάτων

€ εκατ.	Α' εξάμηνο 2016	Α' εξάμηνο 2015 (επαναπαρουσίαση) ²⁵	Ετήσια +/-%	Β' τρίμηνο 2016	Α' τρίμηνο 2016	Τριμηνιαία +/-%
Καθαρά έσοδα από τόκους	360	439	-18%	175	185	-5%
Καθαρά έσοδα από δικαιώματα και προμήθειες	74	79	-7%	38	36	5%
Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος και καθαρά κέρδη από άλλα χρηματοοικονομικά μέσα	15	11	39%	9	6	30%
Έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες μείον απαιτήσεις και προμήθειες	25	20	22%	11	14	-19%
Κέρδη/(ζημιές) από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα και αποθέματα ακινήτων	2	(23)	-110%	1	1	-21%
Λοιπά έσοδα	6	9	-42%	4	2	83%
Σύνολο εσόδων	482	535	-10%	238	244	-3%
Κόστος προσωπικού	(117)	(118)	-1%	(59)	(58)	1%
Άλλα λειτουργικά έξοδα	(85)	(76)	12%	(44)	(41)	10%
Σύνολο εξόδων	(202)	(194)	4%	(103)	(99)	5%
Κέρδη πριν τις προβλέψεις και απομειώσεις, τα κέρδη/(ζημιές) από αποαναγνώριση δανείων και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές, τα έξοδα αναδιάρθρωσης και τις μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	280	341	-18%	135	145	-7%
Προβλέψεις για απομείωση δανείων μείον κέρδη/(ζημιές) από αποαναγνώριση δανείων και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές	(158)	(234)	-33%	(96)	(62)	53%
Απομειώσεις άλλων χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	(22)	(31)	-31%	(14)	(8)	71%
Μερίδιο στα κέρδη συγγενών εταιριών και κοινοπραξιών	2	3	-53%	1	1	1%
Κέρδη πριν τη φορολογία, τα έξοδα αναδιάρθρωσης και τις μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	102	79	29%	26	76	-65%
Φορολογία	(12)	(10)	17%	(4)	(8)	-49%
(Ζημιές)/κέρδη που αναλογούν σε δικαιώματα μειοψηφίας	(6)	1	-	(5)	(1)	-
Κέρδη μετά τη φορολογία, πριν τα έξοδα αναδιάρθρωσης, τις μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες και καθαρά κέρδη από την πώληση μη κύριων περιουσιακών στοιχείων	84	70	20%	17	67	-75%
Έξοδα συμβούλων, Σχέδιο Εθελούσιας Αποχώρησης και άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης ²⁶	(87)	(22)	302%	(70)	(17)	301%
Ζημιές από ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση/μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-	(29)	-100%	-	-	-
Καθαρά κέρδη από πώληση μη κύριων περιουσιακών στοιχείων	59	41	45%	59	-	-
Κέρδη μετά τη φορολογία	56	60	-6%	6	50	-88%

²⁵ Βλέπε Σημείωση 2.32 στις Ενδιάμεσες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2016, Συγκριτικές πληροφορίες.

²⁶ Βλέπε Υποσημείωση 20.

Δ. Οικονομικά Αποτελέσματα (συνέχεια)

Ενδιάμεσος Συνοπτικός Ενοποιημένος Ισολογισμός

€ εκατ.	30.06.2016	31.12.2015	+/- %
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	1.519	1.423	7%
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες	1.174	1.314	-11%
Ομόλογα, κρατικά αξιόγραφα και μετοχές	840	1.009	-17%
Καθαρά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	16.253	17.192	-5%
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	2.883	2.284	26%
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση	11	49	-76%
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	22.680	23.271	-3%
Καταθέσεις από τράπεζες	343	242	42%
Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες	3.101	4.453	-30%
Συμφωνίες επαναγοράς	398	368	8%
Καταθέσεις πελατών	14.746	14.181	4%
Ομολογιακά δάνεια	-	1	-100%
Άλλες υποχρεώσεις	996	944	5%
Μη κυκλοφορούντες υποχρεώσεις και ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση	-	4	-100%
Σύνολο υποχρεώσεων	19.584	20.193	-3%
Μετοχικό κεφάλαιο	892	892	0%
Αποθεματικό από μείωση κεφαλαίου και αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	2.505	2.505	0%
Αποθεματικά επανεκτίμησης και άλλα αποθεματικά	240	259	-7%
Συσσωρευμένες ζημιές	(583)	(601)	-3%
Ίδια κεφάλαια ιδιοκτητών της Τράπεζας	3.054	3.055	0%
Δικαιώματα μειοψηφίας	42	23	89%
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	3.096	3.078	1%
Σύνολο υποχρεώσεων και ιδίων κεφαλαίων	22.680	23.271	-3%

Δ. Οικονομικά Αποτελέσματα (συνέχεια)

Κύρια Στοιχεία και Δείκτες Ισολογισμού

	30.06.2016	31.12.2015	+/- %
Δάνεια (€ εκατ.)	21.083	22.592	-7%
Καταθέσεις πελατών (€ εκατ.)	14.746	14.181	4%
Δείκτης δανείων (μετά τις προβλέψεις) προς καταθέσεις	110%	121%	-11 ε.μ.*
Ποσοστό δανείων σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών	44%	50%	-6 ε.μ.*
Δείκτης κάλυψης δανείων σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών με προβλέψεις ²⁷	53%	48%	+5 ε.μ.*

* ε.μ. = εκατοστιαίες μονάδες, μ.β. = μονάδες βάσης, 100 μονάδες βάσης = 1 εκατοστιαία μονάδα

Κεφάλαια	30.06.2016	31.12.2015	+/- %
Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (με μεταβατικές διατάξεις) ²⁸	14,4%	14,0%	+0,4 ε.μ.*
Συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας	14,5%	14,1%	+0,4 ε.μ.*
Σταθμισμένα περιουσιακά στοιχεία (€ εκατ.)	18.968	19.666	-4%

* ε.μ. = εκατοστιαίες μονάδες, μ.β. = μονάδες βάσης, 100 μονάδες βάσης = 1 εκατοστιαία μονάδα

Κύριοι Δείκτες Απόδοσης	Α' εξάμηνο 2016	Α' εξάμηνο 2015	Ετήσια +/- %	Β' τρίμηνο 2016	Α' τρίμηνο 2016	Τριμηνιαία +/- %
Καθαρό επιτοκιακό περιθώριο (ετησιοποιημένη βάση)	3,59%	3,88%	-29 μ.β. *	3,55%	3,63%	-8 μ.β. *
Δείκτης κόστος προς έσοδα	42%	36%	+6 ε.μ.*	43%	40%	+3 ε.μ.*
Απόδοση επί του μέσου όρου των περιουσιακών στοιχείων (ετησιοποιημένη βάση)	0,5%	0,5%	-	0,1%	0,9%	-0,8 ε.μ.*
Απόδοση επί του μέσου όρου των ιδίων κεφαλαίων (ετησιοποιημένη βάση)	3,7%	3,4%	0,3 ε.μ.*	0,8%	6,5%	-5,7 ε.μ.*
Βασικά κέρδη/(ζημιές) ανά μετοχή (€ σεντ)	0,63	0,68	(0,05)	0,07	0,56	(0,49)

* ε.μ. = εκατοστιαίες μονάδες, μ.β. = μονάδες βάσης, 100 μονάδες βάσης = 1 εκατοστιαία μονάδα

Συνεχιζόμενη δραστηριότητα

Η διοίκηση του Συγκροτήματος πιστεύει ότι το Συγκρότημα λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για τη διατήρηση της βιωσιμότητάς του και την ανάπτυξη των εργασιών του στα πλαίσια των οικονομικών συνθηκών που επικρατούν.

Η διοίκηση του Συγκροτήματος, έχοντας λάβει υπόψη τους παράγοντες και τις αβεβαιότητες που υπήρχαν κατά την ημερομηνία αναφοράς, έχει ικανοποιηθεί ότι το Συγκρότημα έχει τα μέσα ώστε να συνεχίσει την επιχειρησιακή του δραστηριότητα κατά το προβλεπτό μέλλον και, ως εκ τούτου, οι οικονομικές καταστάσεις συνεχίζουν να ετοιμάζονται με βάση την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας για τους λόγους που αναφέρονται πιο κάτω, παρά το γεγονός ότι, όπως αναφέρεται στις Σημειώσεις 4.2.3 και 45, δεν πληροί επί του παρόντος τις εποπτικές απαιτήσεις ρευστότητας στην Κύπρο, το οποίο μπορεί να εκληφθεί ως σημαντική αβεβαιότητα ως προς την δυνατότητα του να συνεχίσει ως δρώσα οικονομική μονάδα.

²⁷ Βλέπε Υποσημείωση 7.

²⁸ Βλέπε Υποσημείωση 1.

Συνεχιζόμενη δραστηριότητα (συνέχεια)

- Ο δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 στις 30 Ιουνίου 2016 ανέρχεται σε 14,4% (με μεταβατικές διατάξεις), ψηλότερο από τον ελάχιστο απαιτούμενο δείκτη ύψους 11,75% (Σημ. 4.2.1).
- Η βελτιωμένη ρευστότητα του Συγκροτήματος ως αποτέλεσμα των συνεχιζόμενων θετικών πελατειακών ροών στην Κύπρο.
- Η σημαντική μείωση της εξάρτησης του Συγκροτήματος για χρηματοδότηση από τον Μηχανισμό Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA) που στις 30 Αυγούστου 2016 ανέρχεται σε €1,5 δις, σε σύγκριση με €3,8 δις στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και με το υψηλότερο επίπεδο ύψους €11,4 δις τον Απρίλιο 2013 (Σημ. 4.2.3).
- Οι βελτιωμένοι δείκτες πιστοληπτικής αξιολόγησης τόσο της Εταιρίας (αναβάθμιση της Μακροπρόθεσμης Αξιολόγησης Αθέτησης από τον οίκο αξιολόγησης Fitch από 'CCC' σε 'B-' τον Απρίλιο 2016 με σταθερό ορίζοντα, και αναβάθμιση του δείκτη μακροπρόθεσμων καταθέσεων από τον οίκο Moody's Investors Service από Caa3 με σταθερό ορίζοντα σε Caa3 με θετικό ορίζοντα τον Ιούνιο 2016) όσο και της Κυπριακής Δημοκρατίας (αναβάθμιση από τον οίκο αξιολόγησης Fitch κατά δύο βαθμίδες σε B+ με θετικό ορίζοντα τον Οκτώβριο 2015, τον οίκο S&P Global Rating κατά μία βαθμίδα σε BB- με θετικό ορίζοντα τον Σεπτέμβριο 2015 και τον οίκο Moody's Investors Service κατά δύο βαθμίδες σε B1 με σταθερό ορίζοντα τον Νοέμβριο 2015). Τον Φεβρουάριο 2016 και Μάρτιο 2016, οι οίκοι Moody's Investors Service και οι S&P Global Rating αντίστοιχα, επιβεβαίωσαν την μακροπρόθεσμη και βραχυπρόθεσμη αξιολόγηση της Κυπριακής Δημοκρατίας, με σταθερό και θετικό ορίζοντα αντίστοιχα. Τον Αύγουστο 2016, ο οίκος Moody's Investors Service αναθεώρησε τον ορίζοντα της Κυπριακής Δημοκρατίας από σταθερό σε θετικό.

Διαχείριση κινδύνων

Όπως κάθε χρηματοοικονομικός οργανισμός, το Συγκρότημα εκτίθεται σε κινδύνους οι πιο σημαντικοί από τους οποίους προκύπτουν από τα χρηματοοικονομικά μέσα του Συγκροτήματος και αφορούν τον πιστωτικό κίνδυνο, κίνδυνο ρευστότητας και κίνδυνο αγοράς (οι οποίοι προκύπτουν από αρνητικές μεταβολές στις τιμές συναλλάγματος, επιτοκίων ή αξιών) και περιγράφονται στις Σημειώσεις 43 μέχρι 46 των Ενδιάμεσων Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων. Λεπτομέρειες για επιπρόσθετους κινδύνους που εκτίθεται το Συγκρότημα αναφέρονται στις Επιπρόσθετες Γνωστοποιήσεις Κινδύνων και Διαχείρισης Κεφαλαίου αυτής της Ενδιάμεσης Οικονομικής Έκθεσης. Το Συγκρότημα παρακολουθεί και διαχειρίζεται αυτούς τους κινδύνους με διάφορους μηχανισμούς ελέγχου. Περαιτέρω πληροφορίες που αφορούν τη διαχείριση κινδύνων περιλαμβάνονται αλλού σε αυτή τη Ενδιάμεση Οικονομική Έκθεση.

Επίσης, λεπτομέρειες για τις σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές οι οποίες μπορούν να έχουν ουσιώδεις επιπτώσεις στη χρηματοοικονομική επίδοση και θέση του Συγκροτήματος παρουσιάζονται στη Σημείωση 5 αυτών των Ενδιάμεσων Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς

Αναμενόμενη εισαγωγή στο Χρηματιστήριο Αξιών του Λονδίνου

Όπως ανακοινώθηκε στις 30 Ιουνίου 2016, η Εταιρία, επιδιώκει την εισαγωγή της στην premium κατηγορία του Χρηματιστηρίου Αξιών του Λονδίνου (London Stock Exchange, LSE). Το Συγκρότημα σκοπεύει επίσης να διατηρήσει τη διαπραγμάτευση των μετοχών του στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Για την επίτευξη μιας τέτοιας εισαγωγής και ενδεχόμενης συμπερίληψής της στους δείκτες FTSE UK (δείκτες FTSE), η Εταιρία εξετάζει την ίδρυση νέας μητρικής εταιρείας. Παρόλο που μέχρι στιγμής καμία απόφαση δεν έχει ληφθεί, η Τράπεζα επιβεβαιώνει ότι, μετά από εξέταση αριθμού πιθανών δικαιοδοσιών εντός της ευρωζώνης, στο παρόν στάδιο η Δημοκρατία της Ιρλανδίας φαίνεται να είναι η πλέον κατάλληλη δικαιοδοσία καθώς πληροί τα κριτήρια ένταξης στους δείκτες FTSE, το νομικό της σύστημα είναι βασισμένο στις αρχές του κοινοδικαίου, παρόμοιο με αυτό της Κύπρου και είναι κοινώς αποδεκτή δικαιοδοσία για εταιρείες που επιθυμούν να αιτηθούν εισαγωγής στο LSE.

Η εταιρεία Bank of Cyprus Holdings PLC συστάθηκε στις 11 Ιουλίου 2016 στη Δημοκρατία της Ιρλανδίας για το σκοπό αυτό. Σε περίπτωση που η διαδικασία εισαγωγής των μετοχών της Τράπεζας στο LSE προχωρήσει, η έδρα της Εταιρίας, η διεύθυνση και οι λειτουργικές δραστηριότητές της θα παραμείνουν στην Κύπρο. Η νέα μητρική εταιρεία θα έχει και η Εταιρία θα συνεχίσει να έχει τη φορολογική της έδρα στην Κύπρο. Η Εταιρία θα συνεχίσει να εποπτεύεται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου.

Η Εταιρία συνεχίζει να παρακολουθεί στενά τις συνθήκες στις αγορές και να διαβουλευέται με τους μετόχους της και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη για τον καθορισμό των κατάλληλων ενεργειών προς το σκοπό αυτό.

Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς (συνέχεια)

Άλλα γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς

Τα σημαντικά γεγονότα που προέκυψαν μετά την ημερομηνία αναφοράς περιλαμβάνονται στις Σημειώσεις 45 και 49 αυτών των ενδιάμεσων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Μέτοχοι της Εταιρίας που κατέχουν πέραν του 5% του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας

Στις 30 Ιουνίου 2016 και 30 Αυγούστου 2016, οι πιο κάτω μέτοχοι κατείχαν πέραν του 5% του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας.

	30 Ιουνίου 2016	30 Αυγούστου 2016
Cyprus Popular Bank Public Co Ltd	9,62%	9,62%
Lamesa Holdings S.A. (affiliate of Renova Group)	9,88%	9,88%
TD Asset Management	5,24%	5,24%
Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης	5,02%	5,02%

Prof. Dr. Josef Ackermann

Πρόεδρος

30 Αυγούστου 2016

Ενδιάμεσες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις
για το εξάμηνο που έληξε

**30 Ιουνίου
2016**

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Ενδιάμεσες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2016

Περιεχόμενα	Σελίδα		Σελίδα
Ενδιάμεση Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων	17		
Ενδιάμεση Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων	18	11.	Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα 69
Ενδιάμεσος Ενοποιημένος Ισολογισμός	19	12.	Έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες 70
Ενδιάμεση Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων	20	13.	Λοιπά έσοδα 73
Ενδιάμεση Ενοποιημένη Κατάσταση Ταμειακών Ροών	22	14.	Δαπάνες προσωπικού 73
Σημειώσεις στις Ενδιάμεσες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις		15.	Άλλα λειτουργικά έξοδα 80
1. Πληροφορίες για την Εταιρία	23	16.	Απομείωση χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών μέσων και κέρδος από αποαναγνώριση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές για δάνεια που αποκτήθηκαν 81
2. Περίληψη λογιστικών πολιτικών	23	17.	Φορολογία 82
2.1 Βάση ετοιμασίας	23	18.	Κέρδη κατά μετοχή 86
2.2 Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές και στις γνωστοποιήσεις	23	19.	Μετρητά, καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες και δάνεια και τοποθετήσεις σε τράπεζες 87
2.3 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν τεθεί σε ισχύ	26	20.	Επενδύσεις 87
2.4 Βάση ενοποίησης	29	21.	Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα 93
2.5 Συνενώσεις επιχειρήσεων	30	22.	Επιμέτρηση της εύλογης αξίας 95
2.6 Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες	31	23.	Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες 108
2.7 Μετατροπή ξένου συναλλάγματος	31	24.	Περιουσιακά στοιχεία ασφαλιστικών κλάδων ζωής που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους 108
2.8 Οικονομικές πληροφορίες κατά τομέα	32	25.	Ακίνητα και εξοπλισμός 110
2.9 Κύκλος εργασιών	32	26.	Άυλα περιουσιακά στοιχεία 112
2.10 Αναγνώριση εσόδων	32	27.	Αποθέματα ακινήτων 114
2.11 Ωφελήματα αφυπηρέτησης προσωπικού	34	28.	Προπληρωμές, δεδουλευμένα έσοδα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία 116
2.12 Φορολογία	34	29.	Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδα εκποίησης που κατέχονται προς πώληση 116
2.13 Χρηματοοικονομικά μέσα	35	30.	Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες 117
2.14 Διαγραφή χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων	38	31.	Καταθέσεις πελατών 118
2.15 Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	38	32.	Υποχρεώσεις ασφαλιστήριων συμβολαίων 119
2.16 Λογιστική αντιστάθμισης	40	33.	Δεδουλευμένα, αναβαλλόμενα έσοδα και λοιπές υποχρεώσεις 121
2.17 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών μέσων	42	34.	Μετοχικό κεφάλαιο 122
2.18 Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών	42	35.	Μερίσματα 123
2.19 Ασφαλιστικές εργασίες	42	36.	Συσσωρευμένες ζημιές 123
2.20 Συμφωνίες επαναγοράς και επαναπώλησης	43	37.	Συναλλαγές για λογαριασμό πελατών 124
2.21 Χρηματοδοτικές μισθώσεις – Το Συγκρότημα ως εκμισθωτής	43	38.	Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις 124
2.22 Λειτουργικές μισθώσεις	44	39.	Καθαρή ταμειακή ροή από εργασίες 130
2.23 Ακίνητα και εξοπλισμός	44	40.	Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών 131
2.24 Επενδύσεις σε ακίνητα	45	41.	Λειτουργικές μισθώσεις – Το Συγκρότημα ως εκμισθωτής 132
2.25 Αποθέματα ακινήτων	45	42.	Ανάλυση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με βάση την αναμενόμενη ημερομηνία λήξης 133
2.26 Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση και διαπονείες δραστηριότητες	45	43.	Διαχείριση κινδύνων – Πιστωτικός κίνδυνος 134
2.27 Άυλα περιουσιακά στοιχεία	46	44.	Διαχείριση κινδύνων – Κίνδυνος αγοράς 163
2.28 Μετοχικό κεφάλαιο	46	45.	Διαχείριση κινδύνων – Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης 168
2.29 Ίδιες μετοχές	47	46.	Διαχείριση κινδύνων – Ασφαλιστικός κίνδυνος 180
2.30 Προβλέψεις	47	47.	Διαχείριση κεφαλαίου 182
2.31 Χρηματοοικονομικές εγγυήσεις	47	48.	Συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα 182
2.32 Συγκριτικές πληροφορίες	47	49.	Εταιρίες του Συγκροτήματος 186
3. Συνεχιζόμενη δραστηριότητα	48	50.	Εξαγορές και πωλήσεις 188
4. Λειτουργικό περιβάλλον	48	51.	Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες 190
5. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές	51	52.	Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς 192
6. Οικονομικές πληροφορίες κατά τομέα	58		
7. Έσοδα από τόκους	67		
8. Έξοδα από τόκους	67		
9. Έσοδα και έξοδα από αμοιβές και προμήθειες	67		
10. Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος	68		

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ
Ενδιάμεση Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων

		Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου		Τρίμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
		2016	2015 (επαναπαρουσίαση)	2016	2015 (επαναπαρουσίαση)
	Σημ.	€000	€000	€000	€000
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες					
Κύκλος εργασιών	2.9	640.822	765.436	321.482	388.001
Έσοδα από τόκους	7	467.658	591.115	227.645	286.030
Έξοδα από τόκους	8	(107.196)	(152.529)	(51.976)	(74.239)
Καθαρά έσοδα από τόκους		360.462	438.586	175.669	211.791
Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	9	78.412	83.258	40.614	38.299
Έξοδα από αμοιβές και προμήθειες	9	(4.544)	(4.141)	(2.712)	(2.481)
Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος	10	16.313	23.292	8.884	25.540
Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα	11	57.389	28.717	58.044	29.965
Έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες	12	24.633	20.269	11.040	8.382
Κέρδη/(ζημιές) από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα		5.806	(23.384)	2.114	(15.795)
(Ζημιές)/κέρδη από πώληση αποθεμάτων ακινήτων		(3.533)	243	(1.111)	35
Λοιπά έσοδα	13	7.577	8.846	5.731	6.162
		542.515	575.686	298.273	301.898
Δαπάνες προσωπικού	14	(179.279)	(118.017)	(115.196)	(58.902)
Άλλα λειτουργικά έξοδα	15	(109.556)	(97.401)	(57.606)	(46.253)
		253.680	360.268	125.471	196.743
Κέρδος από αποαναγώριση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές	16	22.166	230.039	37.607	187.033
Προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και άλλες ζημιές από πιστωτικές διευκολύνσεις	16	(179.925)	(463.926)	(133.033)	(310.481)
Απομείωση άλλων χρηματοοικονομικών μέσων	16	(12.228)	(31.168)	(11.252)	(30.355)
Απομείωση μη χρηματοοικονομικών μέσων	16	(9.362)	-	(2.359)	-
Κέρδη πριν το μερίδιο στα κέρδη συγγενών εταιριών και κοινοπραξιών		74.331	95.213	16.434	42.940
Μερίδιο στα κέρδη συγγενών εταιριών και κοινοπραξιών	51	1.606	3.438	805	1.598
Κέρδη πριν τη φορολογία από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		75.937	98.651	17.239	44.538
Φορολογία	17	(13.695)	(10.475)	(5.559)	(2.501)
Κέρδη μετά τη φορολογία από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		62.242	88.176	11.680	42.037
Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες					
Ζημιές μετά τη φορολογία από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	6	-	(36.267)	-	(13.774)
Κέρδη για την περίοδο		62.242	51.909	11.680	28.263
Αναλογούνται σε:					
Ιδιοκτήτες της Εταιρίας – συνεχιζόμενες δραστηριότητες		56.372	89.325	6.147	42.882
Ιδιοκτήτες της Εταιρίας – μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες		-	(29.105)	-	(11.186)
Σύνολο κερδών που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας		56.372	60.220	6.147	31.696
Δικαιώματα μειοψηφίας – συνεχιζόμενες δραστηριότητες		5.870	(1.149)	5.533	(845)
Δικαιώματα μειοψηφίας – μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες		-	(7.162)	-	(2.588)
Σύνολο κερδών/(ζημιών) που αναλογούν στα δικαιώματα μειοψηφίας		5.870	(8.311)	5.533	(3.433)
Κέρδη για την περίοδο		62.242	51.909	11.680	28.263
Βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη κατά μετοχή (σεντ) αναλογούνται στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας - συνεχιζόμενες δραστηριότητες					
	18	0,6	1,0	0,1	0,5
Βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη κατά μετοχή (σεντ) αναλογούνται στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας					
	18	0,6	0,7	0,1	0,4

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ
Ενδιάμεση Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων

		Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου		Τρίμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
		2016	2015	2016	2015
	Σημ.	€000	€000	€000	€000
Κέρδη για την περίοδο		62.242	51.909	11.680	28.263
Λοιπά συνολικά εισοδήματα					
Λοιπά συνολικά εισοδήματα που πρόκειται να επανακατηγοριοποιηθούν στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων σε μεταγενέστερες περιόδους					
Αποθεματικό μετατροπής ξένου συναλλάγματος					
(Ζημιές)/κέρδη από τη μετατροπή της καθαρής επένδυσης σε υποκαταστήματα του εξωτερικού και θυγατρικές		(33.993)	(12.642)	(14.997)	821
Κέρδη/(ζημιές) από αντισταθμίσεις της καθαρής επένδυσης σε υποκαταστήματα του εξωτερικού και θυγατρικές	21	36.286	7.771	16.960	(5.259)
Μεταφορά στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων λόγω διάλυσης/πώλησης των δραστηριοτήτων στο εξωτερικό		1.049	(10.062)	371	(10.062)
		3.342	(14.933)	2.334	(14.500)
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση					
Καθαρές (ζημιές)/κέρδη από τη μεταβολή στην εύλογη αξία πριν τη φορολογία		(1.181)	(1.650)	39	(4.696)
Μερίδιο από καθαρά κέρδη στην εύλογη αξία συγγενών εταιριών		662	-	836	-
Μεταφορά στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων λόγω απομείωσης		530	2.252	6	1.930
Μεταφορά στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων λόγω πώλησης		(51.264)	(2.667)	(51.264)	(2.232)
		(51.253)	(2.065)	(50.383)	(4.998)
		(47.911)	(16.998)	(48.049)	(19.498)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα που δεν πρόκειται να επανακατηγοριοποιηθούν στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων σε μεταγενέστερες περιόδους					
Επανεκτίμηση ακινήτων					
Φορολογία	17	(21)	178	(21)	178
		(21)	178	(21)	178
Αναλογιστικές ζημιές για προγράμματα καθορισμένων παροχών					
Ζημιές κατά την επαναμέτρηση των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών	14	(15.143)	-	(11.442)	-
		(15.164)	178	(11.463)	178
Λοιπές συνολικές ζημιές μετά τη φορολογία		(63.075)	(16.820)	(59.512)	(19.320)
Συνολικές (ζημιές)/εισοδήματα για την περίοδο		(833)	35.089	(47.832)	8.943

Αναλογούντες σε:					
Ιδιοκτήτες της Εταιρίας		(2.004)	47.415	(48.671)	11.697
Δικαιώματα μειοψηφίας		1.171	(12.326)	839	(2.754)
Συνολικές (ζημιές)/εισοδήματα για τη περίοδο		(833)	35.089	(47.832)	8.943

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ
Ενδιάμεσος Ενοποιημένος Ισολογισμός

		30 Ιουνίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Περιουσιακά στοιχεία	Σημ.	€000	€000
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	19	1.518.663	1.422.602
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες	19	1.174.123	1.314.380
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	21	14.303	14.023
Επενδύσεις	20	316.357	588.255
Επενδύσεις που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση	20	523.386	421.032
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	23	16.253.237	17.191.632
Περιουσιακά στοιχεία ασφαλιστικών κλάδων ζωής που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους	24	481.409	475.403
Προπληρωμές, δεδουλευμένα έσοδα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία	28	238.118	281.780
Αποθέματα ακινήτων	27	1.128.793	515.858
Επενδύσεις σε ακίνητα	22	37.505	34.628
Ακίνητα και εξοπλισμός	25	282.640	264.333
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	26	138.537	133.788
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες	51	110.009	107.753
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	17	451.126	456.531
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση	29	11.460	48.503
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων		22.679.666	23.270.501
Υποχρεώσεις			
Καταθέσεις από τράπεζες		342.762	242.137
Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες	30	3.100.667	4.452.850
Συμφωνίες επαναγοράς		398.408	368.151
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	21	59.037	54.399
Καταθέσεις πελατών	31	14.746.473	14.180.681
Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων	32	569.681	566.925
Δεδουλευμένα, αναβαλλόμενα έσοδα και λοιπές υποχρεώσεις	33	321.435	282.831
Ομολογιακά δάνεια		-	712
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	17	45.211	40.807
Μη κυκλοφορούντες υποχρεώσεις και ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση	29	-	3.677
Σύνολο υποχρεώσεων		19.583.674	20.193.170
Ίδια κεφάλαια			
Μετοχικό κεφάλαιο	34	892.294	892.294
Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	34	552.618	552.618
Αποθεματικό από μείωση κεφαλαίου	34	1.952.486	1.952.486
Αποθεματικά επανεκτίμησης και άλλα αποθεματικά		240.004	258.709
Συσσωρευμένες ζημιές	36	(583.710)	(601.152)
Ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας		3.053.692	3.054.955
Δικαιώματα μειοψηφίας		42.300	22.376
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		3.095.992	3.077.331
Σύνολο υποχρεώσεων και ιδίων κεφαλαίων		22.679.666	23.270.501

Prof. Dr. J. Ackerman
κ. Ι. Ζωγραφάκης

Πρόεδρος
Σύμβουλος

κ. J. P. Hourican
κα. Ε. Λειβαδιώτου

Ανώτατος Εκτελεστικός Διευθυντής
Διευθύντρια Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Ενδιάμεση Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων

	Αναλογούντα στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας											Σύνολο	Δικαιώματα μειοψηφίας	Σύνολο ιδίων κεφαλαίων
	Μετοχικό κεφάλαιο (Σημ. 34)	Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο (Σημ. 34)	Αποθεματικό από μείωση κεφαλαίου (Σημ. 34)	Ίδιες μετοχές (Σημ. 34)	Συσσωρευμένες ζημιές (Σημ. 36)	Αποθεματικό επανεκτίμησης ακινήτων	Αποθεματικό επανεκτίμησης επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση	Άλλα αποθεματικά	Αποθεματικό ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ	Αποθεματικό μετατροπής ξένου συναλλάγματος	Αποθεματικό της ομάδας εκποίησης και των περιουσιακών στοιχείων που κατέχονται προς πώληση (Σημ. 29)			
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου 2016	892.294	552.618	1.952.486	(41.301)	(601.152)	99.218	47.125	6.059	99.050	30.939	17.619	3.054.955	22.376	3.077.331
Κέρδη για την περίοδο	-	-	-	-	56.372	-	-	-	-	-	-	56.372	5.870	62.242
Λοιπές συνολικές (ζημιές)/ εισοδήματα μετά τη φορολογία για την περίοδο	-	-	-	-	(15.137)	(21)	(46.554)	-	-	3.336	-	(58.376)	(4.699)	(63.075)
Συνολικά εισοδήματα/(ζημιές) για την περίοδο	-	-	-	-	41.235	(21)	(46.554)	-	-	3.336	-	(2.004)	1.171	(833)
Αύξηση στην αξία ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ	-	-	-	-	(852)	-	-	-	852	-	-	-	-	-
Πώληση θυγατρικών (Σημ. 50.2.1)	-	-	-	-	17.619	-	-	-	-	-	(17.619)	-	-	-
Εξαγορά θυγατρικής (Σημ. 50.1.1)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	18.753	18.753
Πωλήσεις ιδίων μετοχών	-	-	-	41.301	(40.560)	-	-	-	-	-	-	741	-	741
30 Ιουνίου 2016	892.294	552.618	1.952.486	-	(583.710)	99.197	571	6.059	99.902	34.275	-	3.053.692	42.300	3.095.992

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Ενδιάμεση Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων

	Αναλογούντα στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας													Δικαιώματα μειοψηφίας	Σύνολο ιδίων κεφαλαίων
	Μετοχικό κεφάλαιο (Σημ. 34)	Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο (Σημ. 34)	Αποθεματικό από μείωση κεφαλαίου (Σημ. 34)	Μετοχές που υπόκεινται σε προσωρινά διατάγματα	Ίδιες μετοχές (Σημ. 34)	Συσσωρευμένες ζημιές (Σημ. 36)	Αποθεματικό επανεκτίμησης ακινήτων	Αποθεματικό επανεκτίμησης επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση	Άλλα αποθεματικά	Αποθεματικό ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ	Αποθεματικό μετατροπής ξένου συναλλάγματος	Αποθεματικό της ομάδας εκποίησης και των περιουσιακών στοιχείων που κατέχονται προς πώληση (Σημ. 29)	Σύνολο		
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου 2015	892.238	552.539	1.952.486	441	(88.051)	(79.021)	115.830	2.226	6.059	97.698	22.929	(9.882)	3.465.492	15.555	3.481.047
Κέρδη/(ζημιές) για την περίοδο	-	-	-	-	-	60.220	-	-	-	-	-	-	60.220	(8.311)	51.909
Λοιπά συνολικά εισοδήματα/(ζημιές) μετά τη φορολογία για την περίοδο	-	-	-	-	-	-	178	(2.124)	-	-	(9.659)	(1.200)	(12.805)	(4.015)	(16.820)
Συνολικά εισοδήματα/(ζημιές) για την περίοδο	-	-	-	-	-	60.220	178	(2.124)	-	-	(9.659)	(1.200)	47.415	(12.326)	35.089
Έκδοση μετοχών	56	79	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	135	-	135
Μεταφορά πραγματοποιηθέντων κερδών από πωλήσεις ακινήτων	-	-	-	-	-	(1.563)	1.641	-	-	-	-	(78)	-	-	-
Αγορά δικαιωμάτων μειοψηφίας	-	-	-	-	-	(68)	-	-	-	-	-	-	(68)	68	-
Κεφαλαιοποίηση χρέους θυγατρικής – δικαιώματα μειοψηφίας	-	-	-	-	-	(9.544)	-	-	-	-	-	-	(9.544)	9.544	-
Αύξηση στην αξία ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ	-	-	-	-	-	(518)	-	-	-	518	-	-	-	-	-
Φορολογία για αύξηση στην αξία ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ	-	-	-	-	-	18	-	-	-	(18)	-	-	-	-	-
Πωλήσεις ιδίων μετοχών	-	-	-	(441)	42.242	(38.934)	-	-	-	-	-	-	2.867	-	2.867
30 Ιουνίου 2015	892.294	552.618	1.952.486	-	(45.809)	(69.410)	117.649	102	6.059	98.198	13.270	(11.160)	3.506.297	12.841	3.519.138

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ
Ενδιάμεση Ενοποιημένη Κατάσταση Ταμειακών Ροών

		Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
		2016	2015 (επαναπαρουσίαση)
	Σημ.	€000	€000
Καθαρή ταμειακή ροή από εργασίες	39	1.150.538	577.959
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες			
Αγορές ομολόγων, κρατικών αξιογράφων και μετοχών		(10.302)	(13.734)
Εισπράξεις από πωλήσεις/αποπληρωμές επενδύσεων:			
- ομόλογα και κρατικά αξιόγραφα		130.521	784.127
- μετοχές		46.650	1.527
Τόκοι που εισπράχθηκαν από επενδύσεις σε ομόλογα και κρατικά αξιόγραφα		9.420	17.396
Μέρισμα από επενδύσεις σε μετοχές		119	273
Εισπράξεις από πώληση ομάδας εκποίησης που κατέχεται προς πώληση		26.500	-
Εισπράξεις από πώληση κοινοπραξιών		-	83.742
Αγορές ακινήτων και εξοπλισμού		(6.539)	(4.734)
Εισπράξεις από πωλήσεις ακινήτων και εξοπλισμού και άυλων περιουσιακών στοιχείων		216	250
Αγορές άυλων περιουσιακών στοιχείων		(7.561)	(5.045)
Εισπράξεις από πωλήσεις επενδύσεων σε ακίνητα και επενδύσεων σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση		13.790	16.365
Καθαρή ταμειακή ροή από επενδυτικές δραστηριότητες		202.814	880.167
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες			
Καθαρή αποπληρωμή της χρηματοδότησης από κεντρικές τράπεζες		(1.352.183)	(1.880.595)
Τόκοι χρηματοδότησης από κεντρικές τράπεζες		(21.483)	(45.242)
Εισπράξεις από πώληση ιδίων μετοχών		741	2.867
Εισπράξεις από έκδοση μετοχών		-	135
Αποπληρωμή ομολογιακών δανείων		(712)	(1.780)
Τόκοι ομολογιακών δανείων		-	(22)
Καθαρή ταμειακή ροή για χρηματοδοτικές δραστηριότητες		(1.373.637)	(1.924.637)
Καθαρή μείωση στα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών για την περίοδο		(20.285)	(466.511)
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών			
1 Ιανουαρίου		2.406.344	2.238.601
Συναλλαγματικές διαφορές		6.421	(24.116)
Καθαρή μείωση στα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών για την περίοδο		(20.285)	(466.511)
30 Ιουνίου	40	2.392.480	1.747.974

Πληροφορίες για τις μη ταμειακές συναλλαγές παρουσιάζονται στη Σημείωση 39.

1. Πληροφορίες για την Εταιρία

Η Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ (η 'Εταιρία') είναι η ιθύνουσα εταιρία του Συγκροτήματος Τράπεζας Κύπρου (το 'Συγκρότημα'). Οι κύριες δραστηριότητες της Εταιρίας και των θυγατρικών της εταιριών κατά τη διάρκεια της περιόδου συνέχισαν να είναι η παροχή τραπεζικών, χρηματοοικονομικών, ασφαλιστικών υπηρεσιών και η διαχείριση και πώληση ακινήτων.

Η Εταιρία συστάθηκε στην Κύπρο ως εταιρία περιορισμένης ευθύνης το 1930 σύμφωνα με τον περί Εταιριών Νόμο της Κύπρου. Η Εταιρία έχει κύρια εισαγωγή στο Χρηματιστήριο Αξιών της Κύπρου και δευτερογενή εισαγωγή στο Χρηματιστήριο Αθηνών. Θεωρείται επίσης δημόσια εταιρία σύμφωνα με τον περί Φόρου Εισοδήματος Νόμο της Κύπρου.

Ενδιάμεσες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις

Οι ενδιάμεσες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ για την περίοδο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2016 εγκρίθηκαν για έκδοση με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου στις 30 Αυγούστου 2016.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών

2.1 Βάση ετοιμασίας

Οι ενδιάμεσες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ετοιμάστηκαν με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους, εκτός από τα ακίνητα που κρατούνται για ίδια χρήση και τις επενδύσεις σε ακίνητα, τις επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση, τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα και τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, τα οποία επιμετρούνται στην εύλογη αξία, τα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση που επιμετρούνται σε εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης και τα αποθέματα ακινήτων που επιμετρούνται στην καθαρή ανακτήσιμη αξία όταν αυτή είναι χαμηλότερη από το κόστος. Οι λογιστικές αξίες των αναγνωρισμένων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που είναι αντισταθμισμένα μέσα σε αντισταθμίσεις εύλογης αξίας και θα είχαν επιμετρηθεί στο κόστος, αναπροσαρμόζονται με τις μεταβολές στην εύλογη αξία που προκύπτουν από τους κινδύνους που αντισταθμίζονται.

Παρουσίαση των ενδιάμεσων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Οι ενδιάμεσες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ (€) και όλα τα ποσά στρογγυλοποιούνται στην πλησιέστερη χιλιάδα, εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά.

Το Συγκρότημα παρουσιάζει τον ισολογισμό του γενικά κατά σειρά ρευστότητας. Η ανάλυση σχετικά με την αναμενόμενη είσπραξη ή διακανονισμό των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων σε χρόνο μικρότερο και μεγαλύτερο των δώδεκα μηνών από την ημερομηνία του ισολογισμού παρουσιάζεται στη Σημείωση 42.

Δήλωση συμμόρφωσης

Οι ενδιάμεσες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις έχουν ετοιμαστεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την ΕΕ.

2.2 Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές και στις γνωστοποιήσεις

Οι λογιστικές πολιτικές που εφαρμόστηκαν συνάδουν με αυτές που ακολουθήθηκαν για την ετοιμασία των Ετήσιων Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015, εκτός από την υιοθέτηση νέων και τροποποιημένων προτύπων και διερμηνειών τα οποία περιγράφονται στη Σημείωση 2.2.1 πιο κάτω.

2.2.1 Νέα και τροποποιημένα πρότυπα και διερμηνείες

Το Συγκρότημα εφάρμοσε για πρώτη φορά ορισμένα πρότυπα και τροποποιήσεις, τα οποία εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2016. Το Συγκρότημα δεν έχει εφαρμόσει νωρίτερα οποιοδήποτε άλλο πρότυπο, διερμηνεία ή τροποποίηση που έχει εκδοθεί αλλά δεν έχει τεθεί σε ισχύ.

Παρόλο που αυτά τα νέα πρότυπα και τροποποιήσεις εφαρμόστηκαν για πρώτη φορά το 2016, δεν είχαν σημαντική επίδραση στις ενδιάμεσες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Συγκροτήματος. Η φύση και η επίπτωση του κάθε νέου προτύπου ή διερμηνείας περιγράφεται παρακάτω:

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.2 Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές και στις γνωστοποιήσεις (συνέχεια)

2.2.1 Νέα και τροποποιημένα πρότυπα και διερμηνείες (συνέχεια)

ΔΛΠ 16 Ενσώματα πάγια και ΔΛΠ 38 Άυλα περιουσιακά στοιχεία (Τροποποιήσεις): Αποσαφήνιση των αποδεκτών μεθόδων απόσβεσης

Η τροποποίηση αυτή αποσαφηνίζει την αρχή του ΔΛΠ 16 Ενσώματα Πάγια και του ΔΛΠ 38 Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία ότι τα έσοδα αντανakλούν τα οικονομικά οφέλη που δημιουργούνται από τη λειτουργία μιας επιχείρησης (της οποίας το περιουσιακό στοιχείο αποτελεί μέρος) αντί τα οικονομικά οφέλη που καταναλώνονται μέσω χρήσης του περιουσιακού στοιχείου. Ως αποτέλεσμα, η αναλογία των εσόδων που δημιουργούνται ως προς το σύνολο των εσόδων που αναμένεται να δημιουργηθούν, δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την απόσβεση των ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων και μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο σε πολύ περιορισμένες περιπτώσεις για την απόσβεση των άυλων περιουσιακών στοιχείων.

ΔΠΧΑ 11 Σχήματα υπό κοινό έλεγχο: Λογιστικοποίηση απόκτησης συμμετοχικών τίτλων σε σχήματα υπό κοινό έλεγχο

Το ΔΠΧΑ 11 αναφέρεται στο λογιστικό χειρισμό των συμμετοχών σε κοινοπραξίες και κοινές επιχειρήσεις. Η τροποποίηση προσθέτει νέες οδηγίες σχετικά με τη λογιστικοποίηση της εξαγοράς συμμετοχής σε μια κοινή επιχείρηση που αποτελεί επιχείρηση σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ και διευκρινίζει τον κατάλληλο λογιστικό χειρισμό για τις αποκτήσεις αυτές.

ΔΛΠ 27 Εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις

Η τροποποίηση αυτή επιτρέπει στις οντότητες να χρησιμοποιούν τη μέθοδο της καθαρής θέσης για επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρίες, κοινοπραξίες και συγγενείς εταιρίες στις εταιρικές οικονομικές καταστάσεις τους και θα βοηθήσει σε ορισμένες δικαιοδοσίες τη μετάβαση των εταιρικών οικονομικών καταστάσεων στα ΔΠΧΑ μειώνοντας τα κόστη συμμόρφωσης χωρίς τον περιορισμό της πληροφόρησης που είναι διαθέσιμη στους επενδυτές.

ΔΛΠ 1 (Τροποποίηση): Πρωτοβουλία σχετικά με τις γνωστοποιήσεις

Οι τροποποιήσεις του ΔΛΠ 1 Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων ενθαρρύνουν περαιτέρω τις εταιρίες να εφαρμόζουν την επαγγελματική τους κρίση στον καθορισμό των πληροφοριών που πρέπει να γνωστοποιηθούν και πώς να τις παρουσιάζουν στις οικονομικές τους καταστάσεις. Αυτές οι περιορισμένης έκτασης τροποποιήσεις του ΔΛΠ 1 διευκρινίζουν, παρά αλλάζουν σημαντικά, τις υφιστάμενες απαιτήσεις του ΔΛΠ 1. Οι τροποποιήσεις αφορούν τη σημαντικότητα, τη σειρά των σημειώσεων, τα υποσύνολα και το διαχωρισμό, τις λογιστικές πολιτικές και την παρουσίαση των στοιχείων των λοιπών συνολικών εισοδημάτων που προκύπτουν από τις επενδύσεις που λογιστικοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Αυτή η τροποποίηση δεν απέφερε σημαντικές αλλαγές στις οικονομικές καταστάσεις του Συγκροτήματος.

Ετήσιος Κύκλος Αναβαθμίσεων ΔΠΧΑ 2012-2014

Το ΣΔΛΠ έχει εκδώσει τον Ετήσιο Κύκλο Αναβαθμίσεων ΔΠΧΑ 2012-2014, ο οποίος είναι μια συλλογή τροποποιήσεων των ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις περιλαμβάνουν:

- *ΔΠΧΑ 5 Μη κυκλοφορούντα Περιουσιακά Στοιχεία που Κατέχονται προς Πώληση και Διακοπείσες Δραστηριότητες:* Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι η αλλαγή από μία μέθοδο διάθεσης σε μία άλλη (μέσω πώλησης ή μέσω διάθεσης στους ιδιοκτήτες) δεν θα πρέπει να θεωρείται ένα νέο σχέδιο πώλησης, αλλά σαν μία συνέχιση του αρχικού σχεδίου. Συνεπώς, δεν υπάρχει διακοπή της εφαρμογής των απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 5. Η τροποποίηση διευκρινίζει επίσης ότι η αλλαγή της μεθόδου διάθεσης δεν αλλάζει την ημερομηνία ταξινόμησης.
- *ΔΠΧΑ 7 Χρηματοοικονομικά Μέσα-Γνωστοποιήσεις:* Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι η σύμβαση εξυπηρέτησης που περιλαμβάνει αμοιβή μπορεί να αποτελέσει συνεχιζόμενη συμμετοχή σε ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο. Επίσης, η τροποποίηση διευκρινίζει ότι οι γνωστοποιήσεις του ΔΠΧΑ 7 σχετικά με τον συμψηφισμό των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων δεν απαιτούνται στη συνοπτική ενδιάμεση οικονομική έκθεση.
- *ΔΛΠ 19 Παροχές σε Εργαζομένους:* Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι η αξιολόγηση της ύπαρξης ενεργούς αγοράς υψηλής ποιότητας εταιρικών ομολόγων αξιολογείται με βάση το νόμισμα στο οποίο εκφράζεται η υποχρέωση, όχι με βάση τη χώρα όπου βρίσκεται η υποχρέωση. Όταν δεν υπάρχει ενεργή αγορά για υψηλής ποιότητας εταιρικά ομόλογα σε αυτό το νόμισμα, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται τα επιτόκια των κρατικών ομολόγων.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.2 Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές και στις γνωστοποιήσεις (συνέχεια)

2.2.1 Νέα και τροποποιημένα πρότυπα και διερμηνείες (συνέχεια)

Ετήσιος Κύκλος Αναβαθμίσεων ΔΠΧΑ 2012-2014 (συνέχεια)

- **ΔΛΠ 34 Ενδιάμεσες Οικονομικές Καταστάσεις:** Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι οι απαιτούμενες ενδιάμεσες γνωστοποιήσεις πρέπει να βρίσκονται είτε στις ενδιάμεσες οικονομικές καταστάσεις είτε να ενσωματώνονται με παραπομπές μεταξύ των ενδιάμεσων οικονομικών καταστάσεων και του σημείου όπου συμπεριλαμβάνονται στην ενδιάμεση οικονομική έκθεση (π.χ. στην έκθεση διαχείρισης ή στην έκθεση κινδύνων). Το ΣΔΛΠ διευκρίνισε ότι οι άλλες πληροφορίες, εντός της ενδιάμεσης οικονομικής έκθεσης πρέπει να είναι στη διάθεση των χρηστών με τους ίδιους όρους και την ίδια στιγμή όπως και οι ενδιάμεσες οικονομικές καταστάσεις. Εάν οι χρήστες δεν έχουν πρόσβαση στις λοιπές πληροφορίες με αυτόν τον τρόπο, τότε η ενδιάμεση οικονομική έκθεση είναι ελλιπής.

ΔΛΠ 19 Παροχές σε εργαζομένους (Τροποποίηση): Εισφορές των εργαζομένων

Η τροποποίηση εφαρμόζεται για εισφορές από εργαζομένους ή τρίτους σε προγράμματα καθορισμένων παροχών. Ο στόχος της τροποποίησης είναι η απλοποίηση του λογιστικού χειρισμού των εισφορών που είναι ανεξάρτητες από τον αριθμό των ετών υπηρεσίας των εργαζομένων, για παράδειγμα, για τις εισφορές των εργαζομένων που υπολογίζονται σύμφωνα με ένα σταθερό ποσοστό του μισθού. Το Συγκρότημα δεν αναμένει αυτή η τροποποίηση να έχει σημαντική επίδραση στα αποτελέσματα και την χρηματοοικονομική του θέση.

Ετήσιος Κύκλος Αναβαθμίσεων ΔΠΧΑ 2010-2012

Το ΣΔΛΠ έχει εκδόσει τον Ετήσιο Κύκλο Αναβαθμίσεων των ΔΠΧΑ 2010-2012, ο οποίος είναι μια συλλογή τροποποιήσεων των ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις περιλαμβάνουν:

- **ΔΠΧΑ 2 Παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών:** Η αναβάθμιση αυτή τροποποιεί τους ορισμούς «προϋπόθεση κατοχύρωσης» και «συνθήκες αγοράς» και προσθέτει τους ορισμούς «όρος απόδοσης» και «όρος υπηρεσίας» (που προηγουμένως ήταν μέρος του ορισμού της «προϋπόθεσης κατοχύρωσης»).
- **ΔΠΧΑ 3 Συνενώσεις επιχειρήσεων:** Η αναβάθμιση αυτή διευκρινίζει ότι το ενδεχόμενο αντάλλαγμα σε μία απόκτηση επιχείρησης που δεν κατατάσσεται στην καθαρή θέση, μεταγενέστερα επιμετράται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων ανεξάρτητα από το εάν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα.
- **ΔΠΧΑ 8 Λειτουργικοί Τομείς:** Η αναβάθμιση αυτή απαιτεί από μια οικονομική οντότητα να γνωστοποιεί τις κρίσεις της διοίκησης σχετικά με την εφαρμογή των κριτηρίων συνάθροισης στους λειτουργικούς τομείς και διευκρινίζει ότι η οντότητα θα πρέπει να παρέχει συμφωνίες μεταξύ του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων των τομέων και των περιουσιακών στοιχείων της οντότητας μόνο εάν πραγματοποιείται τακτική αναφορά των περιουσιακών στοιχείων του τομέα.
- **ΔΠΧΑ 13 Επιμέτρηση Εύλογης αξίας:** Αυτή η αναβάθμιση στην βάση συμπεράσματος του ΔΠΧΑ 13 διευκρινίζει ότι η έκδοση του ΔΠΧΑ 13 και η τροποποίηση των ΔΠΧΑ 9 και ΔΛΠ 39 δεν απομάκρυνε την δυνατότητα επιμέτρησης των βραχυπρόθεσμων απαιτήσεων και υποχρεώσεων για τα οποία δεν υπάρχει δηλωμένο επιτόκιο, στην τιμολογιακή τους αξία χωρίς προεξόφληση, εφόσον η επίπτωση της μη προεξόφλησης είναι ασήμαντη.
- **ΔΛΠ 16 Ενσώματα Πάγια:** Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι όταν ένα στοιχείο ενσώματων παγίων αναπροσαρμόζεται, η μικτή λογιστική αξία του προσαρμόζεται κατά τρόπο που να συνάδει με την αναπροσαρμογή της λογιστικής αξίας.
- **ΔΛΠ 24 Γνωστοποιήσεις συνδεδεμένων μερών:** Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι μία εταιρεία που παρέχει υπηρεσίες βασικών διοικητικών στελεχών στην αναφέρουσα οικονομική οντότητα ή στη μητρική εταιρεία της αναφέρουσας οικονομικής οντότητας, αποτελεί συνδεδεμένο μέρος της αναφέρουσας οικονομικής οντότητας.
- **ΔΛΠ 38 Άυλα περιουσιακά στοιχεία:** Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι όταν ένα άυλο περιουσιακό στοιχείο αναπροσαρμόζεται, η μικτή λογιστική αξία του προσαρμόζεται κατά τρόπο που να συνάδει με την αναπροσαρμογή της λογιστικής αξίας.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.3 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν τεθεί σε ισχύ

2.3.1 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί από το ΣΔΛΠ και δεν υιοθετήθηκαν ακόμη από την ΕΕ

ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά μέσα – Ταξινόμηση και επιμέτρηση

Τον Ιούλιο του 2014, το ΣΔΛΠ έκδωσε το ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά μέσα, που είναι ένα λεπτομερές πρότυπο που αντικαθιστά το ΔΛΠ 39 Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Επιμέτρηση και περιλαμβάνει απαιτήσεις για την κατηγοριοποίηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και απαιτήσεων, απομείωση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και λογιστικής αντιστάθμισης. Το πρότυπο εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018 και επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή.

Το Συγκρότημα έχει ξεκινήσει έργο για την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9. Ο Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων του Συγκροτήματος έχει αναλάβει την ευθύνη για την υλοποίηση του έργου και για το σκοπό αυτό έχει συσταθεί Συντονιστική Επιτροπή η οποία αποτελείται από μέλη της Εκτελεστικής Διεύθυνσης.

Το έργο καλύπτει όλες τις πτυχές του ΔΠΧΑ 9 και αναμένεται ότι το κυριότερο μέρος της εφαρμογής του έργου θα αφορά την ανάπτυξη μεθοδολογιών για τον υπολογισμό της απομείωσης των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες με βάση τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές, εφόσον το ΔΠΧΑ 9 μετακινείται από το υφιστάμενο μοντέλο ζημιών που έχουν επισυμβεί σε ένα μοντέλο αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών και απαιτεί περισσότερη κρίση κατά την εξέταση των πληροφοριών για τις τρέχουσες και τις μελλοντικές προβλέψεις. Το μοντέλο αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών θα οδηγήσει στην νωρίτερη αναγνώριση πιστωτικών ζημιών και κατά συνέπεια υψηλότερη χρέωση προβλέψεων, γιατί περιλαμβάνει όχι μόνο τις πιστωτικές ζημιές που έχουν ήδη επισυμβεί, αλλά και αυτές που αναμένονται μελλοντικά. Οι πιστωτικές ζημιές είναι επίσης πιθανόν να παρουσιάζουν διακυμάνσεις, καθώς οι προσδοκίες και οι εκτιμήσεις σε σχέση με πιθανά μελλοντικά σενάρια, μπορεί να αλλάξουν. Αναμένεται επίσης ότι θα υπάρξουν επιπρόσθετες μεταβολές στις προβλέψεις λόγω των μετακινήσεων μεταξύ των τριών σταδίων που προβλέπονται από το πρότυπο. Η αξιολόγηση της επίδρασης του ΔΠΧΑ 9 είναι σε εξέλιξη και μπορεί να αλλάξει σημαντικά με την πλήρη εφαρμογή του, αντανakλώντας τα επιχειρηματικά μοντέλα και τη δυναμική του ισολογισμού κατά τη δεδομένη περίοδο καθιστώντας την επιμέτρηση της επίδρασης αδύνατη επί του παρόντος. Αλλαγές στο επιχειρηματικό μοντέλο ή στις πολιτικές, περιλαμβανομένων και αυτών που είναι αποτέλεσμα των επιλογών που έχουν γίνει από το Συγκρότημα, θα μπορούσε να έχουν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στα αποτελέσματα και την οικονομική κατάσταση του Συγκροτήματος, καθώς επίσης και αντίστοιχες σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στους δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας.

Ταξινόμηση και επιμέτρηση

Η ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων θα εξαρτηθεί από το επιχειρησιακό μοντέλο της οντότητας όσον αφορά τη διαχείρισή τους καθώς και από τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ροών τους και ως αποτέλεσμα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία θα επιμετρούνται είτε σε αποσβεσμένο κόστος, ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων ή στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Η συνολική επίδραση της εφαρμογής του επιχειρησιακού μοντέλου και της εξέτασης των χαρακτηριστικών των συμβατικών ταμειακών ροών μπορεί να οδηγήσει σε κάποιες διαφορές συγκριτικά με το ΔΛΠ 39, όσον αφορά το σύνολο των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία. Η ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων παραμένει ουσιαστικά η ίδια, με εξαίρεση κάποιες υποχρεώσεις που επιμετρούνται στη δίκαιη αξία για τις οποίες κέρδη και ζημιές που σχετίζονται με αλλαγές στον πιστωτικό κίνδυνο της ίδιας της οντότητας, θα περιλαμβάνονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.3 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν τεθεί σε ισχύ (συνέχεια)

2.3.1 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί από το ΣΔΛΠ και δεν υιοθετήθηκαν ακόμη από την ΕΕ (συνέχεια)

ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά μέσα – Ταξινόμηση και επιμέτρηση (συνέχεια)

Απομείωση

Οι απαιτήσεις της απομείωσης αφορούν τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος και σε εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων, απαιτήσεις μίσθωσης, ορισμένες μη ανακλήσιμες δανειακές δεσμεύσεις και συμβόλαια χρηματοοικονομικών εγγυήσεων. Κατά την αρχική αναγνώριση, απαιτείται πρόβλεψη απομείωσης (ή πρόβλεψη στην περίπτωση εγγυήσεων) για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές (ECL) που μπορεί να προκύψουν από γεγονότα αθέτησης των υποχρεώσεων που είναι δυνατόν να συμβούν μέσα στους επόμενους 12 μήνες (12 month ECL). Σε περίπτωση σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου, απαιτείται πρόβλεψη απομείωσης (ή πρόβλεψη) για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές που μπορεί να προκύψουν από όλα τα ενδεχόμενα γεγονότα αθέτησης των υποχρεώσεων καθ' όλη την αναμενόμενη διάρκεια του χρηματοοικονομικού μέσου (lifetime ECL).

Η αξιολόγηση του κατά πόσο ο πιστωτικός κίνδυνος έχει αυξηθεί σημαντικά, από την ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισης, γίνεται για κάθε περίοδο αναφοράς, λαμβάνοντας υπόψη τη μεταβολή του κινδύνου αθέτησης των υποχρεώσεων για όλη την εναπομένονσα διάρκεια του χρηματοοικονομικού μέσου, και όχι την αύξηση στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές.

Λογιστική αντιστάθμιση

Το ΔΠΧΑ 9 περιλαμβάνει επιλογή λογιστικής πολιτικής για συνέχιση της εφαρμογής του ΔΛΠ 39 Λογιστική αντιστάθμισης. Το πρότυπο δεν καλύπτει ρητά τις στρατηγικές της μακροοικονομικής λογιστικής αντιστάθμισης, οι οποίες εξετάζονται σε ένα ξεχωριστό πρόγραμμα. Για την αποφυγή του ρίσκου από τυχόν ύπαρξη αντιθέσεων μεταξύ της υφιστάμενης μακροοικονομικής λογιστικής αντιστάθμισης και των καινούργιων γενικών λογιστικών αντισταθμίσεων, το λογιστικό πρότυπο περιλαμβάνει επιλογή λογιστικής πολιτικής για συνέχιση της εφαρμογής του ΔΛΠ 39 Λογιστική αντιστάθμισης.

Μετάβαση

Οι απαιτήσεις για την ταξινόμηση και επιμέτρηση και την απομείωση εφαρμόζονται αναδρομικά προσαρμόζοντας τον ισολογισμό κατά την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής, χωρίς να υπάρχει υποχρέωση επαναπροσαρμογής των ποσών της συγκριτικής περιόδου. Η λογιστική αντιστάθμιση εφαρμόζεται μελλοντικά από την ημερομηνία εφαρμογής.

ΔΠΧΑ 15 Έσοδα από Συμβάσεις με πελάτες

Το ΔΠΧΑ 15 εκδόθηκε το Μάιο του 2014 και καθιερώνει ένα μοντέλο πέντε βημάτων που θα εφαρμόζεται για έσοδα που προκύπτουν από συμβάσεις με πελάτες. Βάσει του ΔΠΧΑ 15, το ποσό του εισοδήματος που αναγνωρίζεται αντικατοπτρίζει το τίμημα το οποίο μία οντότητα αναμένει να δικαιούται για ανταλλαγή εμπορευμάτων ή υπηρεσιών σε ένα πελάτη. Το νέο πρότυπο θα αναιρεί όλες τις τωρινές απαιτήσεις για την αναγνώριση εισοδήματος βάσει ΔΠΧΑ. Απαιτείται είτε πλήρης αναδρομική εφαρμογή είτε τροποποιημένη αναδρομική εφαρμογή για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά τη 1^η Ιανουαρίου 2018. Επιτρέπεται πρόωρη εφαρμογή. Επιπρόσθετα, το Συγκρότημα εξετάζει τις διευκρινήσεις που εκδόθηκαν από το ΣΔΛΠ σε ένα σχέδιο έκθεσης τον Ιούλιο του 2015 και θα παρακολουθεί οποιοσδήποτε άλλες εξελίξεις. Το Συγκρότημα βρίσκεται σε διαδικασία αξιολόγησης της επίδρασης της εφαρμογής του προτύπου στα αποτελέσματα και στην χρηματοοικονομική του θέση.

ΔΠΧΑ 15: Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες (Αποσαφηνίσεις)

Στόχος των Αποσαφηνίσεων είναι να διευκρινιστούν οι προθέσεις του ΣΔΛΠ κατά την ανάπτυξη των απαιτήσεων του προτύπου ΔΠΧΑ 15 Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες, σχετικά με το λογιστικό χειρισμό των υποχρεώσεων απόδοσης, όπου τροποποιείται η διατύπωση της αρχής του «μεμονωμένα αναγνωρίσιμο», των εκτιμήσεων που γίνονται στην απόφαση για εντολέα ή εκπρόσωπο, συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησης κατά πόσο μία εταιρεία είναι εντολέας ή εκπρόσωπος, των εφαρμογών της αρχής του «ελέγχου» και των αδειών καθώς και πρόσθετες διευκρινίσεις για τη λογιστική της πνευματικής ιδιοκτησίας και των δικαιωμάτων. Οι Αποσαφηνίσεις παρέχουν πρόσθετες πρακτικές διευκολύνσεις για τις εταιρείες που εφαρμόζουν το ΔΠΧΑ 15 πλήρως αναδρομικά ή επιλέγουν να εφαρμόσουν την τροποποιημένη αναδρομική προσέγγιση. Οι Αποσαφηνίσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018 και επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.3 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν τεθεί σε ισχύ (συνέχεια)

2.3.1 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί από το ΣΔΛΠ και δεν υιοθετήθηκαν ακόμη από την ΕΕ (συνέχεια)

ΔΠΧΑ 16 Μισθώσεις

Το πρότυπο εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019. Το ΔΠΧΑ 16 καθορίζει τις αρχές για την αναγνώριση, επιμέτρηση, παρουσίαση και γνωστοποίηση των μισθώσεων για αμφοτερά τα μέρη της σύμβασης, ήτοι για τον πελάτη (μισθωτή) και τον προμηθευτή (εκμισθωτή). Το νέο πρότυπο απαιτεί οι μισθωτές να αναγνωρίζουν τις περισσότερες μισθώσεις στις οικονομικές τους καταστάσεις. Οι μισθωτές θα έχουν ένα ενιαίο λογιστικό πλαίσιο για όλες τις μισθώσεις, με ορισμένες εξαιρέσεις. Η λογιστική των εκμισθωτών παραμένει ουσιαστικά αμετάβλητη. Το Συγκρότημα βρίσκεται σε διαδικασία αξιολόγησης της επίδρασης αυτού του πρότυπου στα αποτελέσματα και στην χρηματοοικονομική του κατάσταση.

ΔΠΧΑ 10 Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις και ΔΛΠ 28 Επενδύσεις σε Συγγενείς επιχειρήσεις και Κοινοπραξίες - Τροποποίηση: Πώληση ή Εισφορά Περιουσιακών Στοιχείων μεταξύ ενός Επενδυτή και της Συγγενούς του Εταιρίας ή της Κοινοπραξίας του

Οι τροποποιήσεις αντιμετωπίζουν μια αναγνωρισμένη ασυνέπεια μεταξύ των απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 10 και εκείνες του ΔΛΠ 28, για την αντιμετώπιση της πώλησης ή της εισφοράς των περιουσιακών στοιχείων μεταξύ του επενδυτή και της συγγενούς του εταιρίας ή της κοινοπραξίας του. Η κύρια συνέπεια των τροποποιήσεων είναι ότι το συνολικό κέρδος ή ζημιά αναγνωρίζεται όταν μια συναλλαγή περιλαμβάνει μια επιχείρηση (είτε αφορά μια θυγατρική είτε όχι). Μέρος του κέρδους ή ζημιάς αναγνωρίζεται όταν η συναλλαγή περιλαμβάνει περιουσιακά στοιχεία που δεν συνιστούν επιχείρηση, έστω και αν τα στοιχεία αυτά αφορούν τη θυγατρική. Το Δεκέμβριο του 2015 το ΣΔΛΠ ανάβαλε την ημερομηνία που θα τεθεί σε ισχύ αυτή η τροποποίηση επ' αόριστον με το αποτέλεσμα της ερευνητικής μελέτης για την μέθοδο της καθαρής θέσης να εκκρεμεί. Το Συγκρότημα δεν αναμένει αυτές οι τροποποιήσεις να έχουν σημαντική επίδραση στα αποτελέσματα και στη χρηματοοικονομική του θέση.

ΔΛΠ 12 Φόροι Εισοδήματος (Τροποποιήσεις): Αναγνώριση της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης για μη πραγματοποιηθείσες ζημιές

Η εν λόγω τροποποίηση καθορίζει το λογιστικό χειρισμό των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων σε σχέση με ομολόγα που επιμετρούνται σε εύλογη αξία τα οποία δημιουργούν εκπιπτόμενες προσωρινές διαφορές όταν ο κάτοχος αναμένει να ανακτήσει τη λογιστική αξία του χαρτοφυλακίου που κρατείται μέχρι τη λήξη του και να περισυλλέξει όλες τις μελλοντικές συμβατικές ταμειακές ροές. Το ΔΛΠ 12 παρέχει τις απαιτήσεις για αναγνώριση και επιμέτρηση των τρεχόντων ή αναβαλλόμενων φορολογικών υποχρεώσεων ή απαιτήσεων. Η εν λόγω τροποποίηση διευκρινίζει τις απαιτήσεις για την αναγνώριση της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης για μη πραγματοποιηθείσες ζημιές, για αντιμετώπιση τυχόν διαφορών στην αναγνώριση. Το Συγκρότημα δεν αναμένει αυτές οι τροποποιήσεις να έχουν σημαντική επίδραση στα αποτελέσματα και στη χρηματοοικονομική του θέση. Η τροποποίηση εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2017.

ΔΛΠ 7 (Τροποποιήσεις): Πρωτοβουλία Γνωστοποιήσεων

Το ΣΔΛΠ πρόσθεσε την Πρωτοβουλία Γνωστοποιήσεων στο πρόγραμμα εργασίας του το 2013 σε συνδυασμό με την εργασία που γίνεται στο Εννοιολογικό πλαίσιο. Αυτή η πρωτοβουλία αποτελείται, μεταξύ άλλων, από ένα αριθμό μικρότερων προγραμμάτων που στοχεύουν στη διερεύνηση μεθόδων για βελτίωση των αρχών παρουσίασης και γνωστοποιήσεων και απαιτήσεων των υφιστάμενων προτύπων σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα. Μεταξύ αυτών συγκαταλέγεται και η περιορισμένη τροποποίηση του ΔΛΠ 7 Κατάσταση Ταμειακών Ροών για βελτίωση της πληροφόρησης στους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων για τις χρηματοοικονομικές δραστηριότητες και τη ρευστότητα μίας οντότητας.

Ο στόχος των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να επιτρέψει στους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων να αξιολογήσουν τις μεταβολές στις υποχρεώσεις που απορρέουν από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες. Οι τροποποιήσεις θα απαιτούν από τις οντότητες να παρέχουν γνωστοποιήσεις που επιτρέπουν στους επενδυτές να αξιολογούν τις μεταβολές στις υποχρεώσεις που προκύπτουν από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων μεταβολών που προέρχονται από ταμειακές ροές και μεταβολές μη ταμειακής φύσης. Οι τροποποιήσεις του ΔΛΠ 7 ανταποκρίνονται στα αιτήματα επενδυτών για πληροφόρηση που θα τους βοηθά στην καλύτερη κατανόηση των αλλαγών στον δανεισμό της οντότητας, που είναι σημαντικές για ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2017.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.3 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν τεθεί σε ισχύ (συνέχεια)

2.3.1 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί από το ΣΔΛΠ και δεν υιοθετήθηκαν ακόμη από την ΕΕ (συνέχεια)

ΔΠΧΑ 2 (Τροποποιήσεις): Ταξινόμηση και επιμέτρηση παροχών που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών

Οι τροποποιήσεις παρέχουν απαιτήσεις σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό των επιπτώσεων των προϋποθέσεων κατοχύρωσης και των προϋποθέσεων που δεν συνιστούν κατοχύρωση στην επιμέτρηση παροχών που εξαρτώνται από την αξία μετοχών και διακανονίζονται σε μετρητά, των παροχών που εξαρτώνται από την αξία μετοχών με δυνατότητα συμψηφισμού των υποχρεώσεων παρακρατούμενων φόρων και τον λογιστικό χειρισμό των τροποποιήσεων στους όρους και τις προϋποθέσεις παροχών που εξαρτώνται από την αξία μετοχών, η οποία διαφοροποιεί την ταξινόμηση μιας συναλλαγής από διακανονισμό σε μετρητά σε συναλλαγή που διακανονίζεται με συμμετοχικούς τίτλους. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018 και επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Το Συγκρότημα βρίσκεται σε διαδικασία αξιολόγησης της επίδρασης αυτής της τροποποίησης στα αποτελέσματα και στην χρηματοοικονομική του κατάσταση.

2.4 Βάση ενοποίησης

Οι ενδιάμεσες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις αποτελούνται από τις ενδιάμεσες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Συγκροτήματος κατά την και για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2016. Οι οικονομικές καταστάσεις των θυγατρικών εταιριών ετοιμάζονται με την ίδια ημερομηνία αναφοράς όπως και της Εταιρίας, χρησιμοποιώντας ομοιόμορφες λογιστικές πολιτικές.

Οι θυγατρικές εταιρίες ενοποιούνται πλήρως από την ημερομηνία κατά την οποία ο έλεγχος μεταφέρεται στο Συγκρότημα. Ο έλεγχος επιτυγχάνεται όταν το Συγκρότημα εκτίθεται, ή έχει δικαιώματα σε κυμαινόμενες αποδόσεις ως αποτέλεσμα της συμμετοχής του, και έχει τη δυνατότητα να επηρεάσει τις αποδόσεις αυτές μέσω της εξουσίας που ασκεί στην εκδότρια εταιρία. Συγκεκριμένα, το Συγκρότημα ελέγχει την εκδότρια, εάν και μόνον εάν το Συγκρότημα έχει:

- Εξουσία επί της εκδότριας εταιρίας (π.χ. υφιστάμενα δικαιώματα τα οποία του δίνουν την τρέχουσα ικανότητα να καθοδηγεί τις σχετικές δραστηριότητες της εκδότριας εταιρίας).
- Τοποθετήσεις ή δικαιώματα με μεταβλητές αποδόσεις από τη συμμετοχή του στην εκδότρια.
- Τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσει την εξουσία του επί της εκδότριας για να επηρεάσει το ύψος των αποδόσεών του.

Γενικώς, υπάρχει η αντίληψη ότι ο έλεγχος απορρέει από την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου. Με βάση, την αντίληψη αυτή και σε περιπτώσεις όπου το Συγκρότημα δεν κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου στην εκδότρια εταιρία, το Συγκρότημα λαμβάνει υπόψιν όλα τα σχετικά γεγονότα και περιστάσεις συμπεριλαμβανομένου της συμβατικής συμφωνίας με τους υπόλοιπους ψηφοφόρους, δικαιώματα που απορρέουν από συμβατικούς διακανονισμούς και δικαιώματα ψήφου και δυνητικών δικαιωμάτων ψήφων του Συγκροτήματος, για την αξιολόγηση κατά πόσον μπορεί να ασκήσει εξουσία στην εκδότρια.

Το Συγκρότημα επανεκτιμά εάν ελέγχει ή όχι μια εκδότρια όταν τα γεγονότα υποδεικνύουν ότι υπάρχουν αλλαγές σε ένα ή περισσότερα από τα τρία στοιχεία ελέγχου.

Τα περιουσιακά στοιχεία, οι υποχρεώσεις, τα έσοδα και τα έξοδα των θυγατρικών που αγοράστηκαν ή πωλήθηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις από την ημερομηνία απόκτησης ή μέχρι την ημερομηνία πώλησης, αντίστοιχα. Κέρδη ή ζημιές και κάθε στοιχείο των λοιπών συνολικών εισοδημάτων κατανέμονται στους κατόχους κεφαλαίου της μητρικής του Συγκροτήματος και στα δικαιώματα μειοψηφίας, ακόμα και αν αυτό οδηγεί τα δικαιώματα μειοψηφίας σε αρνητικό υπόλοιπο. Τα δικαιώματα μειοψηφίας αντιπροσωπεύουν το μερίδιο του κέρδους ή της ζημιάς και των καθαρών περιουσιακών στοιχείων που δεν κατέχει, άμεσα ή έμμεσα, το Συγκρότημα. Τα δικαιώματα μειοψηφίας παρουσιάζονται ξεχωριστά στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων και περιλαμβάνονται στα ίδια κεφάλαια, ξεχωριστά από τα ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας.

Όλες οι συναλλαγές και υπόλοιπα που προκύπτουν μεταξύ των θυγατρικών εταιριών του Συγκροτήματος απαλείφονται κατά την ενοποίηση.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.4 Βάση ενοποίησης (συνέχεια)

Η μεταβολή στο ποσοστό συμμετοχής σε θυγατρικές εταιρίες, χωρίς την απώλεια ελέγχου, λογιστικοποιείται ως μια συναλλαγή μεταξύ ιδιοκτητών που αφορά τα ίδια κεφάλαια. Κατά συνέπεια, δεν προκύπτει υπεραξία ή κέρδος/ζημιά στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων από τέτοιες συναλλαγές. Οι σχετικές συναλλαγματικές διαφορές που αφορούν το μερίδιο που αναλογεί στο ποσοστό των δικαιωμάτων μειοψηφίας που πωλείται/αποκτάται επανακατηγοριοποιούνται μεταξύ του αποθεματικού συναλλαγματικών διαφορών και των δικαιωμάτων μειοψηφίας.

2.5 Συνενώσεις επιχειρήσεων

Συνενώσεις επιχειρήσεων λογιστικοποιούνται με βάση τη μέθοδο αγοράς. Το κόστος μιας εξαγοράς επιμετρείται ως το σύνολο του τιμήματος που μεταφέρεται στις δίκαιες αξίες την ημερομηνία της εξαγοράς και του ποσού των δικαιωμάτων μειοψηφίας στην αποκτηθείσα εταιρία. Για κάθε συνένωση επιχειρήσεων το Συγκρότημα αποφασίζει εάν θα επιμετρήσει τα δικαιώματα μειοψηφίας στην αποκτηθείσα εταιρία σε εύλογη αξία ή σε αναλογία μεριδίου των αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων της αποκτηθείσας εταιρίας. Όταν το κόστος αγοράς είναι μεγαλύτερο από το μερίδιο του Συγκροτήματος στην καθαρή εύλογη αξία των αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων που αποκτώνται, η διαφορά αναγνωρίζεται ως υπεραξία στον ενοποιημένο ισολογισμό. Στην περίπτωση που το μερίδιο του Συγκροτήματος στην καθαρή εύλογη αξία των αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων είναι μεγαλύτερο του κόστους αγοράς (δηλαδή αρνητική υπεραξία), η διαφορά αναγνωρίζεται αμέσως στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων κατά το έτος της εξαγοράς. Έξοδα που σχετίζονται με την εξαγορά αναγνωρίζονται όταν προκύψουν και περιλαμβάνονται στα άλλα λειτουργικά έξοδα.

Όταν η συνένωση επιχειρήσεων πραγματοποιείται σε διαδοχικά στάδια, η συμμετοχή που κατείχε το Συγκρότημα στην εξαγοραζόμενη επιχείρηση αποτιμάται στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία που το Συγκρότημα αποκτά τον έλεγχο και το κέρδος ή ζημιά που προκύπτει αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Όταν το Συγκρότημα εξαγοράζει μια επιχείρηση, αξιολογεί τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις που αναλαμβάνει αναφορικά με την κατηγοριοποίησή τους και τον προκαθορισμό τους βάσει των όρων του συμβολαίου, τις οικονομικές περιστάσεις και τους σχετικούς όρους κατά την ημερομηνία εξαγοράς.

Ενδεχόμενο τίμημα

Σε περίπτωση που το τίμημα που συμφωνήθηκε κατά τη συνένωση επιχειρήσεων περιλαμβάνει περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις που προκύπτουν από ενδεχόμενο τίμημα, τότε το ενδεχόμενο τίμημα αποτιμάται στην εύλογη αξία του κατά την ημερομηνία εξαγοράς και συμπεριλαμβάνεται στο συνολικό τίμημα κατά τη συνένωση των επιχειρήσεων. Μεταβολές στην εύλογη αξία του ενδεχόμενου τιμήματος οι οποίες εντάσσονται στις προσαρμογές της περιόδου οριστικοποίησης της εξαγοράς αναγνωρίζονται αναδρομικά με αντίστοιχη προσαρμογή της υπεραξίας. Οι προσαρμογές της περιόδου οριστικοποίησης εξαγοράς προκύπτουν από νέες πληροφορίες που λαμβάνονται κατά την περίοδο οριστικοποίησης εξαγοράς (η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα έτος από την ημερομηνία εξαγοράς) για γεγονότα και συνθήκες που επικρατούσαν κατά την ημερομηνία της εξαγοράς.

Μεταβολές στην εύλογη αξία του ενδεχόμενου τιμήματος οι οποίες δεν εντάσσονται στις προσαρμογές της περιόδου οριστικοποίησης εξαγοράς, λογιστικοποιούνται με βάση την ταξινόμηση του ενδεχόμενου τιμήματος. Όταν το ενδεχόμενο τίμημα ταξινομηθεί ως στοιχείο ιδίων κεφαλαίων, δεν επαναμετράται σε επόμενες λογιστικές περιόδους και ο μετέπειτα διακανονισμός του αναγνωρίζεται στα ίδια κεφάλαια. Αν το ενδεχόμενο τίμημα ταξινομηθεί ως περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση, σε επόμενες περιόδους επαναμετράται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Προσωρινή λογιστικοποίηση

Σε περίπτωση όπου για κάποια ποσά που αφορούν την αρχική καταχώρηση μιας συνένωσης επιχειρήσεων οι αξίες δεν έχουν οριστικοποιηθεί μέχρι την ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων της περιόδου στην οποία πραγματοποιήθηκε η συνένωση, το Συγκρότημα καταχωρεί προσωρινές αξίες για τα ποσά αυτά. Τα προσωρινά ποσά προσαρμόζονται κατά την περίοδο οριστικοποίησης της εξαγοράς (η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα έτος από την ημερομηνία εξαγοράς) ή αναγνωρίζονται πρόσθετα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις, ώστε να ληφθούν υπόψη νέες πληροφορίες σχετικά με δεδομένα και καταστάσεις που υπήρχαν κατά την ημερομηνία εξαγοράς οι οποίες, αν ήταν γνωστές, θα επηρέαζαν τα ποσά που αναγνωρίστηκαν εκείνη την ημερομηνία.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.6 Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες

Η συγγενής επιχείρηση είναι μια οικονομική οντότητα επί της οποίας το Συγκρότημα ασκεί σημαντική επιρροή. Σημαντική επιρροή είναι η δυνατότητα συμμετοχής στις αποφάσεις της οικονομικής και επιχειρησιακής πολιτικής της εκδότριας, χωρίς όμως να πρόκειται για έλεγχο ή από κοινού έλεγχο των εν λόγω πολιτικών.

Κοινοπραξία είναι μια μορφή κοινού ελέγχου, στην οποία τα συμβαλλόμενα μέρη τα οποία ασκούν από κοινού έλεγχο της συμφωνίας έχουν δικαιώματα στα καθαρά περιουσιακά στοιχεία της κοινοπραξίας. Κοινός έλεγχος ορίζεται ως ο συμβατικός συμφωνηθείς επιμερισμός του ελέγχου μιας ρύθμισης, ο οποίος υπάρχει μόνο όταν οι αποφάσεις σχετικά με τις συναφείς δραστηριότητες απαιτούν την ομόφωνη συγκατάθεση των μερών στα οποία επιμερίζεται ο έλεγχος.

Οι παράγοντες που λαμβάνονται υπόψη στον καθορισμό της σημαντικής επιρροής ή του κοινού ελέγχου είναι παραπλήσιοι με αυτούς που λαμβάνονται υπόψη για τον καθορισμό του ελέγχου επί των θυγατρικών.

Οι επενδύσεις του Συγκροτήματος σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες λογιστικοποιούνται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

Σύμφωνα με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, η επένδυση σε μια συγγενή επιχείρηση ή κοινοπραξία αναγνωρίζεται στον ενοποιημένο ισολογισμό στο κόστος κτήσης πλέον αλλαγές στο μερίδιο των καθαρών περιουσιακών στοιχείων του Συγκροτήματος μετά την ημερομηνία της απόκτησης. Το μερίδιο του Συγκροτήματος στα αποτελέσματα της συγγενής εταιρίας ή της κοινοπραξίας περιλαμβάνεται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Ζημιές της συγγενούς εταιρίας ή της κοινοπραξίας πέραν του κόστους συμμετοχής του Συγκροτήματος αναγνωρίζονται ως υποχρέωση μόνο στην περίπτωση που το Συγκρότημα έχει αναλάβει δεσμεύσεις εκ μέρους τους. Υπεραξία που σχετίζεται με συγγενή επιχείρηση ή κοινοπραξία περιλαμβάνεται στη λογιστική αξία της επένδυσης και δεν αποσβένεται. Στην περίπτωση που το μερίδιο του Συγκροτήματος στην καθαρή εύλογη αξία των αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων είναι μεγαλύτερο του κόστους της επένδυσης (αρνητική υπεραξία), η διαφορά περιλαμβάνεται ως έσοδο στον προσδιορισμό του μεριδίου του Συγκροτήματος στο κέρδος ή στη ζημιά της συγγενούς επιχείρησης ή κοινοπραξίας, στην περίοδο στην οποία αποκτάται η επένδυση. Το συνολικό μερίδιο του Συγκροτήματος στα κέρδη ή τις ζημιές της συγγενούς επιχείρησης ή κοινοπραξίας παρουσιάζεται στον λογαριασμό αποτελεσμάτων κάτω από το λειτουργικό κέρδος και περιλαμβάνει τα κέρδη ή τις ζημιές μετά τη φορολογία.

Το Συγκρότημα αναγνωρίζει το μερίδιο του σε μεταβολές των ιδίων κεφαλαίων της συγγενούς επιχείρησης ή κοινοπραξίας μέσω της ενοποιημένης κατάστασης μεταβολών ιδίων κεφαλαίων. Κέρδη και ζημιές που προκύπτουν από συναλλαγές μεταξύ του Συγκροτήματος και της συγγενούς επιχείρησης ή κοινοπραξίας, απαλείφονται κατά το ποσοστό της συμμετοχής του Συγκροτήματος στην επιχείρησή ή στην κοινοπραξία.

Οι οικονομικές καταστάσεις των συγγενών επιχειρήσεων ή των κοινοπραξιών ετοιμάζονται με την ίδια ημερομηνία αναφοράς όπως και της Εταιρίας και με βάση τις ίδιες λογιστικές πολιτικές.

Μετά την εφαρμογή της λογιστικής καθαρής θέσης, το Συγκρότημα καθορίζει εάν είναι αναγκαίο να αναγνωρίσει ζημιά απομείωσης στις επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες ή κοινοπραξίες.

2.7 Μετατροπή ξένου συναλλάγματος

Οι ενδιάμεσες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ (€), που είναι το νόμισμα λειτουργίας και το νόμισμα παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρίας και των θυγατρικών της στην Κύπρο. Κάθε υποκατάστημα και θυγατρική του Συγκροτήματος στο εξωτερικό καθορίζει το νόμισμα λειτουργίας του και τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις κάθε οντότητας επιμετρούνται χρησιμοποιώντας το συγκεκριμένο νόμισμα λειτουργίας. Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί την άμεση μέθοδο ενοποίησης και επέλεξε να ανακυκλώνει το κέρδος ή ζημιά που προκύπτει από τη χρήση αυτής της μεθόδου.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.7 Μετατροπή ξένου συναλλάγματος (συνέχεια)

2.7.1 Συναλλαγές και υπόλοιπα

Συναλλαγές σε ξένα νομίσματα αναγνωρίζονται με βάση την τρέχουσα συναλλαγματική ισοτιμία μεταξύ του νομίσματος λειτουργίας και του ξένου νομίσματος κατά την ημερομηνία της συναλλαγής.

Χρηματικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται με την ισοτιμία που ισχύει κατά την ημερομηνία του ισολογισμού. Όλες οι διαφορές αναγνωρίζονται στα 'Καθαρά κέρδη/ζημιές από διαπραγμάτευση συναλλάγματος' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων, με εξαίρεση τις συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από υποχρεώσεις σε ξένο νόμισμα που έχουν προσδιοριστεί ως αντισταθμίσεις της καθαρής επένδυσης σε υποκαταστήματα και θυγατρικές στο εξωτερικό. Αυτές αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα στο 'Αποθεματικό μετατροπής ξένου συναλλάγματος', μέχρι τη διάθεση της καθαρής επένδυσης, οπότε τα συνολικά κέρδη/ζημιές μεταφέρονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Τα μη χρηματικά στοιχεία που επιμετρούνται βάσει του ιστορικού κόστους σε ξένο νόμισμα, μετατρέπονται με τη συναλλαγματική ισοτιμία κατά την ημερομηνία της συναλλαγής. Τα μη χρηματικά στοιχεία που επιμετρούνται σε εύλογες αξίες σε ξένο νόμισμα, μετατρέπονται με τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που υπήρχαν όταν προσδιορίστηκε η εύλογη αξία.

2.7.2 Θυγατρικές και υποκαταστήματα

Κατά την ημερομηνία του ισολογισμού, τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις των θυγατρικών (περιλαμβανομένων και των εταιριών ειδικού σκοπού οι οποίες ενοποιούνται από το Συγκρότημα) και των υποκαταστημάτων των οποίων το νόμισμα λειτουργίας είναι διαφορετικό από το νόμισμα παρουσίασης του Συγκροτήματος μετατρέπονται στο νόμισμα παρουσίασης του Συγκροτήματος χρησιμοποιώντας την ισοτιμία που ισχύει κατά την ημερομηνία του ισολογισμού και οι καταστάσεις λογαριασμού αποτελεσμάτων μετατρέπονται με τη μέση ισοτιμία για την περίοδο.

Οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα στο 'Αποθεματικό μετατροπής ξένου συναλλάγματος'. Κατά την πώληση θυγατρικής ή υποκαταστήματος, το συνολικό ποσό των συναλλαγματικών διαφορών που περιλαμβάνεται στα ίδια κεφάλαια και αφορά τη συγκεκριμένη επένδυση, μεταφέρεται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων ως μέρος του κέρδους ή της ζημιάς πώλησης.

2.8 Οικονομικές πληροφορίες κατά τομέα

Η πληροφόρηση κατά λειτουργικό τομέα παρουσιάζεται με την ίδια βάση όπως και η εσωτερική πληροφόρηση που παρέχεται στον επικεφαλής λήψης επιχειρηματικών αποφάσεων. Ο επικεφαλής λήψης επιχειρηματικών αποφάσεων είναι το άτομο ή το σύνολο ατόμων το οποίο αποφασίζει την κατανομή πόρων σε κάθε τομέα και προβαίνει σε εκτίμηση της απόδοσής του.

Επικεφαλής για τη λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων είναι η Εκτελεστική Επιτροπή Συγκροτήματος.

2.9 Κύκλος εργασιών

Ο κύκλος εργασιών του Συγκροτήματος περιλαμβάνει τα έσοδα από τόκους, έσοδα από αμοιβές και προμήθειες, κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος, μεικτά ασφάλιστρα, κέρδη/ζημιές από επενδύσεις σε ακίνητα και αποθέματα ακινήτων, πωλήσεις ακινήτων, έσοδα από ξενοδοχειακές δραστηριότητες και λοιπά έσοδα.

2.10 Αναγνώριση εσόδων

Έσοδα αναγνωρίζονται όταν πιθανολογείται ότι οικονομικά οφέλη θα εισρεύσουν στο Συγκρότημα και το ποσό του εσόδου μπορεί να υπολογιστεί με αξιοπιστία. Τα έσοδα αναγνωρίζονται όταν επίσης πληρούνται τα ακόλουθα συγκεκριμένα κριτήρια:

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.10 Αναγνώριση εσόδων (συνέχεια)

2.10.1 Έσοδα από τόκους

Για όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρούνται στο αποσβεσμένο κόστος και για τα τοκοφόρα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που κατατάσσονται ως διαθέσιμα προς πώληση ή επιμετρούνται σε δίκαιη αξία, τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Το πραγματικό επιτόκιο είναι το επιτόκιο που προεξοφλεί τις εκτιμημένες μελλοντικές ταμειακές εισπράξεις ή πληρωμές κατά τη διάρκεια του χρηματοοικονομικού μέσου, ή πιο μικρής περιόδου, όπου ισχύει, στη λογιστική αξία του χρηματοοικονομικού μέσου. Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται στο ανακτήσιμο ποσό των απομειωμένων δανείων χρησιμοποιώντας τον συντελεστή τόκου που χρησιμοποιείται για προεξόφληση των μελλοντικών χρηματικών ρών με σκοπό την επιμέτρηση της ζημιάς απομείωσης.

Η λογιστική αξία ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή υποχρέωσης προσαρμόζεται εάν το Συγκρότημα αναθεωρήσει τις εκτιμήσεις του για πληρωμές ή εισπράξεις. Η προσαρμοσμένη λογιστική αξία υπολογίζεται βάση του αρχικού πραγματικού επιτοκίου και η αλλαγή στη λογιστική αξία αναγνωρίζεται στα Έκτακτα κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα ή Έκτακτος από αποαναγνώριση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες.

2.10.2 Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες

Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες γενικά αναγνωρίζονται ανάλογα με τη συμπλήρωση της συναλλαγής ώστε να συσχετίζονται με το κόστος παροχής της υπηρεσίας, ενώ εκείνα που σχετίζονται με δάνεια και απαιτήσεις αναγνωρίζονται με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, ως μέρος των εσόδων από τόκους.

2.10.3 Έσοδα από μερίσματα

Έσοδα από μερίσματα αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων όταν οριστικοποιείται το δικαίωμα εισπράξης τους από το Συγκρότημα, δηλαδή όταν εγκριθεί από την γενική συνέλευση των μετόχων.

2.10.4 Έσοδα από μισθώσεις

Έσοδα από τη μίσθωση επενδύσεων σε ακίνητα και αποθεμάτων ακινήτων αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων με τη σταθερή μέθοδο σε ολόκληρη τη διάρκεια της μίσθωσης και περιλαμβάνονται στα Έκτακτα έσοδα.

2.10.5 Έσοδα από διάθεση επενδύσεων σε ακίνητα

Τα κέρδη από τη διάθεση των επενδύσεων σε ακίνητα αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στα Έκτακτα/(ζημιές) από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα, όταν γίνει η παράδοση και ολοκληρωθεί η μεταβίβαση των κινδύνων και των οφελών στον αγοραστή.

2.10.6 Έσοδα από διάθεση αποθεμάτων ακινήτων

Τα καθαρά κέρδη από τη διάθεση των αποθεμάτων ακινήτων αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων όταν ο αγοραστής αποδεκτεί την παράδοση και η μεταφορά των κινδύνων και ωφελειμάτων στον αγοραστή έχει ολοκληρωθεί.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.11 Ωφελήματα αφυπηρέτησης προσωπικού

Το Συγκρότημα λειτουργεί αριθμό προγραμμάτων καθορισμένων εισφορών και καθορισμένων παροχών.

Προγράμματα καθορισμένων εισφορών

Το Συγκρότημα αναγνωρίζει υποχρεώσεις, σχετικά με τη λογιστική περίοδο, στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Οποιοσδήποτε εισφορές που δεν έχουν κατατεθεί κατά την ημερομηνία αναφοράς περιλαμβάνονται ως υποχρέωση.

Προγράμματα καθορισμένων παροχών

Το κόστος παροχών για κάθε πρόγραμμα καθορισμένων παροχών υπολογίζεται ξεχωριστά χρησιμοποιώντας την αναλογιστική Μέθοδο Προβλεπόμενης Πιστωτικής Μονάδας (Projected Unit Credit Method).

Το περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση καθορισμένων παροχών είναι η παρούσα αξία της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών (χρησιμοποιώντας ένα προεξοφλητικό συντελεστή βασισμένο σε εταιρικά ομόλογα υψηλής ποιότητας) μείον την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος από τα οποία οι υποχρεώσεις θα διακανονιστούν. Τα περιουσιακά στοιχεία ενός προγράμματος είναι τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία κατέχονται από ένα ταμείο το οποίο είναι νομικά ανεξάρτητο ή ασφαλιστήρια συμβόλαια που πληρούν τις προϋποθέσεις. Οποιοδήποτε πλεόνασμα καθορισμένων παροχών περιορίζεται στην παρούσα αξία των διαθέσιμων επιστροφών και μειώσεων μελλοντικών εισφορών στο πρόγραμμα. Η εύλογη αξία βασίζεται στις τρέχουσες τιμές αγοράς και στην περίπτωση επενδύσεων που διαπραγματεύονται σε ενεργή αγορά είναι η δημοσιοποιημένη τιμή αγοράς.

Το καθαρό κόστος στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων αποτελείται κυρίως από το κόστος υπηρεσίας και τον καθαρό τόκο στα καθαρά περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών και παρουσιάζεται στο κόστος προσωπικού. Το κόστος υπηρεσίας αποτελείται από το κόστος τρέχουσας απασχόλησης, το κόστος προϋπηρεσίας, κέρδη και ζημιές κατά τον διακανονισμό, τις περικοπές και μη συνήθεις διακανονισμούς. Επαναμετρήσεις, περιλαμβανομένου αναλογιστικά κέρδη και ζημιές, η επίδραση του ανώτατου επιτρεπόμενου ορίου αναγνώρισης στο πλεόνασμα (μη περιλαμβανομένου του καθαρού τόκου) και την απόδοση των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος (μη περιλαμβανομένου του καθαρού τόκου) αναγνωρίζονται αμέσως στον ισολογισμό με αντίστοιχη χρέωση ή πίστωση στα λοιπά συνολικά εισοδήματα. Οι επαναμετρήσεις δεν επανακατηγοριοποιούνται στα αποτελέσματα σε μετέπειτα περιόδους.

Τα αναλογιστικά κέρδη και ζημιές περιλαμβάνουν εμπειρικές προσαρμογές (οι επιπτώσεις των διαφορών μεταξύ των προηγούμενων αναλογιστικών παραδοχών και όσων πραγματικά συνέβησαν), καθώς και τις επιπτώσεις των μεταβολών στις αναλογιστικές παραδοχές.

2.12 Φορολογία

Τρέχουσα φορολογία και αναβαλλόμενη φορολογία

Η φορολογία υπολογίζεται με βάση τη φορολογική νομοθεσία και τους φορολογικούς συντελεστές που ισχύουν στις χώρες όπου διεξάγονται οι δραστηριότητες του Συγκροτήματος και αναγνωρίζεται ως έξοδο στην περίοδο κατά την οποία προκύπτουν τα εισοδήματα. Η αναβαλλόμενη φορολογία υπολογίζεται χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της υποχρέωσης. Η τρέχουσα φορολογία και ο αναβαλλόμενος φόρος που σχετίζεται με στοιχεία που αναγνωρίζονται απευθείας στα ίδια κεφάλαια, αναγνωρίζονται απευθείας στα ίδια κεφάλαια.

Αναγνωρίζονται αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις για όλες τις φορολογητέες προσωρινές διαφορές κατά την ημερομηνία του ισολογισμού, μεταξύ της φορολογικής βάσης και της λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, από τις οποίες θα προκύψουν φορολογητέα ποσά σε μελλοντικές περιόδους. Εξαιρούνται οι προσωρινές διαφορές που σχετίζονται με επενδύσεις σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρίες και υποκαταστήματα όπου το Συγκρότημα είναι σε θέση να ελέγξει το χρονικό σημείο της αναστροφής της προσωρινής διαφοράς και αναμένεται ότι η προσωρινή διαφορά δεν θα αναστραφεί στο ορατό μέλλον.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.12 Φορολογία (συνέχεια)

Τρέχουσα φορολογία και αναβαλλόμενη φορολογία (συνέχεια)

Αναγνωρίζονται αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις για όλες τις εκπιπόμενες προσωρινές διαφορές και για τις μεταφερόμενες μη χρησιμοποιημένες φορολογικές ζημιές όταν πιθανολογείται ότι θα υπάρχει διαθέσιμο φορολογητέο κέρδος έναντι των εκπιπόμενων προσωρινών διαφορών και μεταφερόμενων μη χρησιμοποιημένων φορολογικών ζημιών, μπορούν να αξιοποιηθούν. Η λογιστική αξία των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων αναθεωρείται σε κάθε ημερομηνία του ισολογισμού και μειώνεται στο βαθμό που δεν πιθανολογείται ότι θα υπάρξουν επαρκή φορολογητέα κέρδη έναντι των οποίων να χρησιμοποιηθεί μέρος ή το σύνολο των εκπιπόμενων προσωρινών διαφορών ή φορολογικών ζημιών. Οι μη αναγνωρισμένες αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις επανεκτιμώνται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς και αναγνωρίζονται στο βαθμό που είναι πιθανό ότι μελλοντικό φορολογητέο κέρδος θα επιτρέψει στην αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση να ανακτηθεί.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις επιμετρούνται στο ποσό που αναμένεται να καταβληθεί στις φορολογικές αρχές (ή να ανακτηθεί από αυτές), λαμβάνοντας υπόψη τους φορολογικούς συντελεστές και νόμους που έχουν θεσπιστεί, ή ουσιαστικά θεσπιστεί, μέχρι την ημερομηνία του ισολογισμού.

Τρέχουσες και αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται όταν προκύπτουν από την ίδια φορολογητέα επιχείρηση και αφορούν την ίδια φορολογική αρχή και όπου υπάρχει νομικό δικαίωμα συμψηφισμού.

Έμμεση Φορολογία Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ)

Έξοδα και περιουσιακά στοιχεία αναγνωρίζονται καθαρά από τον ΦΠΑ, εκτός:

- όταν ο ΦΠΑ προκύπτει από μια αγορά περιουσιακών στοιχείων ή υπηρεσιών και δεν είναι ανακτήσιμος από τις Κυπριακές Φορολογικές Αρχές. Σε αυτή την περίπτωση, ο ΦΠΑ αναγνωρίζεται ως μέρος του κόστους απόκτησης του περιουσιακού στοιχείου ή ως μέρος του εξόδου, όπου εφαρμόζεται.
- όταν οι απαιτήσεις και τα πληρωτέα δηλώνονται με την χρέωση του ποσού του ΦΠΑ. Το ποσό του ΦΠΑ που είναι ανακτήσιμο από, ή πληρωτέο προς τις Κυπριακές Φορολογικές Αρχές συμπεριλαμβάνεται ως μέρος των απαιτήσεων ή πληρωτέων στον ενοποιημένο ισολογισμό.

2.13 Χρηματοοικονομικά μέσα

2.13.1 Ημερομηνία αναγνώρισης

Όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία της εμπορικής συναλλαγής. Αγορές ή πωλήσεις χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που απαιτούν παράδοση εντός του χρονικού περιθωρίου που καθορίζεται από κανονισμούς ή τους πρότυπους κανόνες της σχετικής αγοράς, αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία της εμπορικής συναλλαγής, δηλαδή την ημερομηνία κατά την οποία το Συγκρότημα δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει το περιουσιακό στοιχείο. Τα παράγωγα αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία της εμπορικής συναλλαγής. Οι 'Καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες', 'Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες', 'Καταθέσεις από τράπεζες', 'Καταθέσεις πελατών', 'Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες' και 'Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες' αναγνωρίζονται όταν το Συγκρότημα εισπράξει ή χορηγήσει μετρητά στους αντισυμβαλλόμενους.

2.13.2 Αρχική αναγνώριση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών μέσων

Η κατάταξη των χρηματοοικονομικών μέσων κατά την αρχική αναγνώριση εξαρτάται από το σκοπό της απόκτησής τους και τα χαρακτηριστικά τους. Όλα τα χρηματοοικονομικά μέσα επιμετρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους πλέον, στην περίπτωση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου και υποχρέωσης που δεν επιμετρείται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, έξοδα συναλλαγών που αποδίδονται άμεσα στην απόκτηση ή την έκδοσή του.

Η εύλογη αξία είναι η τιμή που θα εισπραχθεί από την πώληση του περιουσιακού στοιχείου ή που πληρώνεται για τη μεταφορά της υποχρέωσης σε μια ομαλή συναλλαγή μεταξύ των συμμετεχόντων στην αγορά κατά την ημερομηνία επιμέτρησης.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.13 Χρηματοοικονομικά μέσα (συνέχεια)

2.13.3 Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα

Τα παράγωγα αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία και κατατάσσονται ως περιουσιακά στοιχεία όταν η εύλογη αξία τους είναι θετική και ως υποχρεώσεις όταν η εύλογη αξία τους είναι αρνητική. Μεταγενέστερα, τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα επιμετρούνται στην εύλογη αξία. Μεταβολές στην εύλογη αξία των παραγώγων για σκοπούς εμπορίας περιλαμβάνονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στα 'Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος' όταν αφορούν παράγωγα συναλλάγματος και στα 'Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα' για όλα τα υπόλοιπα παράγωγα. Τα έσοδα και έξοδα από τόκους περιλαμβάνονται στις σχετικές κατηγορίες στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Παράγωγα που είναι ενσωματωμένα σε άλλα χρηματοοικονομικά μέσα, όπως ένα δικαίωμα μετατροπής σε μετοχές ενσωματωμένο σε ένα μετατρέψιμο ομόλογο, θεωρούνται ξεχωριστά παράγωγα και αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία αν τα οικονομικά χαρακτηριστικά και οι κίνδυνοι δεν θεωρούνται ότι είναι στενά συνδεδεμένα με το κύριο συμβόλαιο. Σε αυτή την περίπτωση το κύριο συμβόλαιο δεν επιμετρώνται στην εύλογη αξία με αναγνώριση των μεταβολών στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Τα ενσωματωμένα παράγωγα που διαχωρίζονται από τα κύρια συμβόλαια, επιμετρούνται στην εύλογη αξία και οι μεταβολές της αναγνωρίζονται στα 'Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

2.13.4 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις που κατέχονται για εμπορία

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις που κατέχονται για εμπορία αφορούν περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που αποκτήθηκαν ή πραγματοποιήθηκαν κυρίως για σκοπούς πώλησης ή επαναγοράς τους στο εγγύς μέλλον και αναγνωρίζονται στον ενοποιημένο ισολογισμό στην εύλογη αξία. Μεταβολές στην εύλογη αξία αναγνωρίζονται στα 'Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Έσοδα και έξοδα από τόκους περιλαμβάνονται στα αντίστοιχα έσοδα και έξοδα στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων ανάλογα με τους όρους του σχετικού συμβολαίου και τα έσοδα από μερίσματα περιλαμβάνονται στα 'Λοιπά έσοδα' όταν οριστικοποιείται το δικαίωμα είσπραξής τους.

2.13.5 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων κατά την αρχική αναγνώριση

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που κατατάσσονται σε αυτή την κατηγορία, προσδιορίζονται από τη διοίκηση κατά την αρχική τους αναγνώριση όταν πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις: (α) ο προσδιορισμός απαλείφει ή μειώνει σε σημαντικό βαθμό μία ανακολουθία που αφορά την επιμέτρηση ή την αναγνώριση που σε διαφορετική περίπτωση θα προέκυπτε από την επιμέτρηση περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων ή από την αναγνώριση των σχετικών κερδών ή ζημιών σε διαφορετικές βάσεις, ή (β) γίνεται διαχείριση μιας ομάδας χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων ή και των δύο, και η απόδοση εκτιμάται βάσει της εύλογης αξίας, σύμφωνα με μια τεκμηριωμένη στρατηγική διαχείρισης κινδύνου ή επένδυσης, ή (γ) το χρηματοοικονομικό μέσο εμπεριέχει ένα ενσωματωμένο παράγωγο, εκτός αν το ενσωματωμένο παράγωγο δεν τροποποιεί σημαντικά τις ταμειακές ροές που σε διαφορετική περίπτωση θα απαιτούσε το μέσο, ή είναι φανερό με ελάχιστη ή και καθόλου ανάλυση, ότι δεν μπορεί να γίνει ο διαχωρισμός του ενσωματωμένου παραγώγου.

Αυτά τα περιουσιακά στοιχεία δεν περιλαμβάνονται στο χαρτοφυλάκιο επενδύσεων προς εμπορία επειδή δεν υπάρχει πρόσφατη εμπειρία πώλησης σε σύντομο χρονικό διάστημα. Περιλαμβάνουν εισηγμένα ομόλογα που αντισταθμίζονται από παράγωγα για τα οποία δεν υφίσταται προσδιορισμένη σχέση αντιστάθμισης, όπως και μη εισηγμένες μετοχές οι οποίες τυγχάνουν διαχείρισης σε επίπεδο εύλογης αξίας.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων αναγνωρίζονται στον ενοποιημένο ισολογισμό στην εύλογη αξία. Μεταβολές στην εύλογη αξία περιλαμβάνονται στα 'Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Έσοδα και έξοδα από τόκους περιλαμβάνονται στα αντίστοιχα έσοδα και έξοδα στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων ανάλογα με τους όρους του σχετικού συμβολαίου, ενώ τα έσοδα από μερίσματα περιλαμβάνονται στα 'Λοιπά έσοδα' όταν οριστικοποιείται το δικαίωμα είσπραξής τους.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)**2.13 Χρηματοοικονομικά μέσα (συνέχεια)****2.13.6 Επενδύσεις που κρατούνται μέχρι τη λήξη**

Επενδύσεις που κρατούνται μέχρι τη λήξη είναι επενδύσεις με καθορισμένες ή προσδιοριστέες πληρωμές και καθορισμένη λήξη, τις οποίες το Συγκρότημα έχει την πρόθεση και τη δυνατότητα να κρατήσει μέχρι τη λήξη. Μετά την αρχική επιμέτρηση, οι επενδύσεις που κρατούνται μέχρι την λήξη επιμετρούνται στο αποσβεσμένο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Το αποσβεσμένο κόστος υπολογίζεται λαμβάνοντας υπόψη τη διαφορά μεταξύ του αρχικού ποσού και του καταβλητέου στη λήξη ποσού, και όλες τις αμοιβές που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του πραγματικού επιτοκίου. Η απόσβεση περιλαμβάνεται στα 'Εσοδα από τόκους' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Ζημιές από την απομείωση αυτών των επενδύσεων αναγνωρίζονται στην 'Απομείωση άλλων χρηματοοικονομικών μέσων' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Εάν, ως αποτέλεσμα της αλλαγής στην πρόθεση ή της δυνατότητας, δεν είναι πλέον κατάλληλη η ταξινόμηση μίας επένδυσης που κρατείται μέχρι τη λήξη, αυτή πρέπει να ανακαταταχθεί ως διαθέσιμη προς πώληση και να επαναμετρηθεί σε εύλογη αξία και η διαφορά μεταξύ της λογιστικής και της εύλογης της αξίας πρέπει να υπολογισθεί ανάλογα.

2.13.7 Δάνεια και απαιτήσεις

Τα δάνεια και απαιτήσεις είναι χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με καθορισμένες ή προσδιοριστέες πληρωμές που δεν έχουν χρηματιστηριακή τιμή σε ενεργή αγορά. Αυτά τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία δεν έχουν αποκτηθεί με σκοπό την άμεση ή βραχυπρόθεσμη πώλησή τους και δεν κατατάσσονται ως 'Επενδύσεις προς εμπορία', 'Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση' ή 'Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων'. Αυτή η λογιστική πολιτική αφορά τις κατηγορίες που αναφέρονται στον ισολογισμό ως 'Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες', 'Συμφωνίες επαναπώλησης', 'Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες' και 'Επενδύσεις που ταξινομήθηκαν ως δάνεια και απαιτήσεις'. Μετά την αρχική αναγνώριση, τα δάνεια και απαιτήσεις επιμετρούνται στο αποσβεσμένο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, μείον προβλέψεις για απομείωση. Ζημιές από την απομείωση αυτών των δανείων και απαιτήσεων αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στις 'Προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και άλλες ζημιές από πιστωτικές διευκολύνσεις' όταν αφορούν δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες και στην 'Απομείωση άλλων χρηματοοικονομικών μέσων' για όλα τα υπόλοιπα.

Δάνεια που έχουν επαναδιαπραγματευτεί

Ένα δάνειο, το οποίο έχει επαναδιαπραγματευτεί, διαγράφεται εάν η υφιστάμενη συμφωνία ακυρώνεται και συνάπτεται νέα συμφωνία με ουσιαστικά διαφορετικούς όρους, ή αν οι όροι της υφιστάμενης συμφωνίας έχουν τροποποιηθεί, έτσι ώστε το επαναδιαπραγματευμένο δάνειο είναι ουσιαστικά ένα διαφορετικό χρηματοοικονομικό μέσο.

Τα δάνεια που υπόκεινται σε συλλογική αξιολόγηση για απομείωση και των οποίων οι όροι έχουν αποτελέσει αντικείμενο επαναδιαπραγμάτευσης δεν θεωρούνται πλέον ως καθυστερημένα, αλλά αντιμετωπίζονται ως ενήμερα δάνεια για σκοπούς επιμέτρησης. Τα εν λόγω δάνεια λαμβάνονται υπόψη κατά τον προσδιορισμό των εισροών για τον υπολογισμό της απομείωσης σε συλλογική βάση. Τα δάνεια που υπόκεινται σε ατομική αξιολόγηση για απομείωση και των οποίων οι όροι έχουν επαναδιαπραγματευτεί, υπόκεινται σε διαρκή αναθεώρηση για να διαπιστωθεί εάν παραμένουν απομειωμένα. Η λογιστική αξία των δανείων που έχουν ταξινομηθεί ως επαναδιαπραγματευθέντα παραμένουν σε αυτή την κατηγορία, σύμφωνα με τους κανόνες του τεχνικού προτύπου της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (EAT).

2.13.8 Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση

Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση είναι εκείνες που έχουν οριστεί ως διαθέσιμες προς πώληση ή εκείνες που δεν κατατάσσονται ως 'Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων', 'Επενδύσεις που κρατούνται μέχρι τη λήξη' ή 'Δάνεια και απαιτήσεις'. Αυτές οι επενδύσεις μπορούν να πωληθούν λόγω μεταβολών των κινδύνων της αγοράς ή για σκοπούς ρευστότητας και περιλαμβάνουν μετοχές και ομόλογα.

Μετά την αρχική αναγνώριση, οι επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση επιμετρούνται στην εύλογη αξία. Μη αναγνωρισμένα κέρδη ή ζημιές από τη μεταβολή στην εύλογη αξία αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα, στο 'Αποθεματικό επανεκτίμησης επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση'. Όταν η επένδυση πωληθεί, τότε το συνολικό κέρδος ή ζημιά που είχε προηγουμένως αναγνωριστεί στα λοιπά συνολικά εισοδήματα μεταφέρεται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στα 'Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα'.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.13 Χρηματοοικονομικά μέσα (συνέχεια)

2.13.8 Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση (συνέχεια)

Όταν το Συγκρότημα κατέχει περισσότερες από μια επενδύσεις στον ίδιο τίτλο, θεωρείται ότι πωλούνται με βάση τη μέθοδο του μέσου σταθμισμένου κόστους. Τα έσοδα από τόκους από ομόλογα διαθέσιμα προς πώληση αναγνωρίζονται στα Έσοδα από τόκους με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Τα μερίσματα από μετοχές διαθέσιμες προς πώληση αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στα Έξοδα όταν οριστικοποιείται το δικαίωμα είσπραξής τους. Ζημιές από την απομείωση των επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση αναγνωρίζονται στην Απομείωση άλλων χρηματοοικονομικών μέσων στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

2.13.9 Άλλες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που επιμετρούνται στο αποσβεσμένο κόστος

Άλλες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις περιλαμβάνουν 'Καταθέσεις πελατών', 'Καταθέσεις από τράπεζες' και 'Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες'.

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται όταν το Συγκρότημα συνάπτει συμβατικές διατάξεις των διακανονισμών με αντισυμβαλλόμενους που είναι γενικά η ημερομηνία συναλλαγής και αρχικά επιμετρούνται σε εύλογη αξία που είναι συνήθως το αντάλλαγμα που έχει εισπραχθεί, καθαρό από έξοδα που είναι άμεσα σχετιζόμενα με τη συναλλαγή. Η μετέπειτα επιμέτρηση των καταθέσεων πελατών, της χρηματοδότησης από κεντρικές τράπεζες και των καταθέσεων από τράπεζες είναι σε αποσβεσμένο κόστος, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

2.14 Διαγραφή χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων

2.14.1 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο διαγράφεται όταν: (α) εκπνεύσουν τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ρών του περιουσιακού στοιχείου, ή (β) το Συγκρότημα έχει μεταβιβάσει τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ρών του περιουσιακού στοιχείου ή (γ) έχει αναλάβει συμβατική υποχρέωση να καταβάλει το σύνολο των ταμειακών ρών σε τρίτο μέρος, και: είτε (α) έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας του περιουσιακού στοιχείου, είτε (β) δεν έχει ούτε μεταβιβάσει ούτε διατηρήσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας του περιουσιακού στοιχείου, αλλά έχει μεταβιβάσει τον έλεγχο του.

2.14.2 Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Μια χρηματοοικονομική υποχρέωση διαγράφεται όταν η υποχρέωση εξοφλείται, ακυρώνεται ή εκπνέει.

2.15 Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

2.15.1 Δάνεια και απαιτήσεις

Σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού, το Συγκρότημα αξιολογεί εάν υφίστανται αντικειμενικές ενδείξεις ότι ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή ομάδα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων έχει υποστεί απομείωση αξίας. Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή μια ομάδα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων έχει υποστεί απομείωση αξίας όταν υπάρχει αντικειμενική απόδειξη απομείωσης αξίας ως αποτέλεσμα ενός ή περισσότερων γεγονότων που συνέβησαν μετά την αρχική αναγνώριση του περιουσιακού στοιχείου (ένα 'ζημιογόνο γεγονός') και εκείνο το ζημιογόνο γεγονός (ή γεγονότα) έχει επίδραση που μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα στις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή της ομάδας χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων. Αντικειμενικές αποδείξεις απομείωσης μπορεί να περιλαμβάνουν ενδείξεις σημαντικής οικονομικής δυσχέρειας του οφειλέτη ή ομάδας οφειλετών, παράβαση του συμβολαίου όπως αθέτηση ή πλημμέλεια στις καταβολές τόκων ή κεφαλαίου, το ενδεχόμενο πτώχευσης του οφειλέτη ή ότι θα προβεί σε άλλη οικονομική αναδιοργάνωση, και όπου παρατηρήσιμα στοιχεία υποδεικνύουν την ύπαρξη μετρήσιμης μείωσης των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ρών όπως μεταβολές στις καθυστερημένες πληρωμές ή στις οικονομικές συνθήκες που έχουν επίδραση στη δημιουργία ζημιών. Υπάρχει αντικειμενική απόδειξη ότι ένα δάνειο έχει υποστεί απομείωση όταν είναι πιθανόν ότι το Συγκρότημα δεν θα εισπράξει όλο το οφειλόμενο ποσό με βάση τους αρχικούς όρους του συμβολαίου του δανείου.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.15 Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (συνέχεια)

2.15.1 Δάνεια και απαιτήσεις (συνέχεια)

Για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που επιμετρούνται στο αποσβεσμένο κόστος, το Συγκρότημα αξιολογεί αρχικά αν υφίσταται αντικειμενική απόδειξη για την απομείωση αξίας, σε ατομική βάση, για σημαντικά δάνεια και απαιτήσεις. Επίσης γίνεται συλλογική αξιολόγηση για δάνεια και απαιτήσεις που δεν είναι από μόνα τους σημαντικά και για ζημιές οι οποίες έχουν επισυμβεί αλλά δεν έχουν ακόμα διαπιστωθεί σε δάνεια και απαιτήσεις που έχουν αξιολογηθεί σε ατομική βάση και για τα οποία δεν έχει γίνει πρόβλεψη.

Οι προβλέψεις για απομείωση δανείων προσδιορίζονται με το μοντέλο 'ζημιών που έχουν επισυμβεί', όπως απαιτείται από τα ΔΠΧΑ, που απαιτεί την αναγνώριση των ζημιών απομείωσης που προέκυψε από γεγονότα του παρελθόντος και απαγορεύει την αναγνώριση των ζημιών απομείωσης που θα μπορούσαν να προκύψουν από μελλοντικά γεγονότα, ανεξάρτητα από το πόσο πιθανό είναι να συμβούν αυτά τα μελλοντικά γεγονότα.

Όταν υπάρχει αντικειμενική απόδειξη ότι υπάρχει απομείωση της αξίας ενός δανείου το ποσό της ζημιάς επιμετρείται ως η διαφορά μεταξύ της λογιστικής του αξίας και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών που μπορεί να προκύψουν από εγγυήσεις και εμπράγματα εξασφαλίσεις. Η εισηραξιμότητα των δανείων και απαιτήσεων αξιολογείται κατά οφειλέτη για όλα τα σημαντικά ποσά, με βάση την οικονομική κατάσταση, πόρους χρηματοδότησης και το ιστορικό αποπληρωμής του οφειλέτη, την πιθανότητα υποστήριξης από πιστοληπτικά αξιόπιστους εγγυητές και τη ρευστοποιήσιμη αξία των εξασφαλίσεων.

Η παρούσα αξία των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών υπολογίζεται χρησιμοποιώντας ως επιτόκιο προεξόφλησης το αρχικό πραγματικό επιτόκιο του δανείου. Σε περίπτωση δανείου με κυμαινόμενο επιτόκιο, το προεξοφλητικό επιτόκιο για την επιμέτρηση της ζημιάς είναι το τρέχον επιτόκιο αναφοράς πλέον το περιθώριο που προσδιορίζεται στο αρχικό συμβόλαιο.

Για το σκοπό της συλλογικής αξιολόγησης της απομείωσης, τα δάνεια κατατάσσονται βάσει παρόμοιων χαρακτηριστικών πιστωτικού κινδύνου λαμβάνοντας υπόψη το είδος του δανείου, τη γεωγραφική τοποθεσία, τις ληξιπρόθεσμες οφειλές και άλλους σχετικούς παράγοντες.

Οι μελλοντικές ταμειακές ροές για ομάδες δανείων και απαιτήσεων που αξιολογούνται σε συλλογική βάση, εκτιμώνται βάσει του ιστορικού ζημιάς για δάνεια με χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου που συμβαδίζουν με εκείνα της ομάδας. Το ιστορικό ζημιάς προσαρμόζεται βάσει των τρεχόντων παρατηρήσιμων δεδομένων, ώστε να αντικατοπτρίζει τις επιδράσεις των τρέχουσων συνθηκών που δεν επηρέασαν την περίοδο στην οποία βασίζεται το ιστορικό ζημιάς και να αφαιρεί τις επιδράσεις συνθηκών της ιστορικής περιόδου που δεν επικρατούν επί του παρόντος. Η μεθοδολογία και οι παραδοχές που χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση μελλοντικών ταμειακών ροών αναθεωρούνται τακτικά ώστε να μειώνονται οι διαφορές μεταξύ των εκτιμήσεων των ζημιών και της παρελθούσης εμπειρίας.

Η λογιστική αξία του δανείου μειώνεται μέσω της χρήσης λογαριασμού πρόβλεψης και το ποσό της ζημιάς αναγνωρίζεται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Τα δάνεια και οι σχετικές προβλέψεις διαγράφονται όταν δεν είναι εφικτή η είσπραξή τους. Μέρος των διαγραφών, περιλαμβανομένων μη συμβατικών διαγραφών, μπορεί επίσης να προκύψει όταν εκτιμάται ότι δεν υπάρχει εφικτή προοπτική για ανάκτηση των μελλοντικών ταμειακών ροών. Αν σε μεταγενέστερη περίοδο, το ύψος της ζημιάς απομείωσης μειωθεί, και η μείωση σχετίζεται εξ αντικειμένου με γεγονός που συνέβη μετά την αναγνώριση της απομείωσης, όταν η φερεγγυότητα του πελάτη έχει βελτιωθεί σε τέτοιο βαθμό που να θεωρείται εφικτή η έγκαιρη είσπραξη όλου ή μέρους του κεφαλαίου και των τόκων με βάση τους όρους της σύμβασης του δανείου, η ζημιά απομείωσης αναστρέφεται με την προσαρμογή της σχετικής πρόβλεψης απομείωσης. Εισπράξεις από δάνεια που διαγράφηκαν, πιστώνονται στο λογαριασμό 'Προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και άλλες ζημιές από πιστωτικές διευκολύνσεις' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.15 Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (συνέχεια)

2.15.2 Επενδύσεις που ταξινομήθηκαν ως κρατούμενες μέχρι τη λήξη και ως δάνεια και απαιτήσεις

Για τις επενδύσεις που ταξινομήθηκαν ως κρατούμενες μέχρι τη λήξη και ως δάνεια και απαιτήσεις, το Συγκρότημα αξιολογεί σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού εάν υφίστανται αντικειμενικές αποδείξεις ότι έχουν υποστεί ζημιά απομείωσης. Αν υπάρχει αντικειμενική απόδειξη ότι υπάρχει ζημιά απομείωσης, το ποσό της ζημιάς επιμετρείται ως η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας του περιουσιακού στοιχείου και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών (εξαιρώντας μελλοντικές πιστωτικές ζημιές που δεν έχουν πραγματοποιηθεί). Η λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου μειώνεται και το ποσό της ζημιάς αναγνωρίζεται στην 'Απομείωση άλλων χρηματοοικονομικών μέσων' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Σε περίπτωση που σε μεταγενέστερη περίοδο, το ύψος της ζημιάς απομείωσης μειώνεται, και η μείωση σχετίζεται εξ αντικειμένου με γεγονός που συνέβη μετά την αναγνώριση της απομείωσης, η ζημιά απομείωσης που είχε αναγνωριστεί προηγουμένως αναστρέφεται και το ποσό της αναστροφής πιστώνεται στις 'Προβλέψεις άλλων χρηματοοικονομικών μέσων' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

2.15.3 Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση

Για τις επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση, το Συγκρότημα προβαίνει σε αξιολόγηση, σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού, εάν υφίστανται αντικειμενικές αποδείξεις ότι έχουν υποστεί ζημιά απομείωσης.

Για μετοχές που κατατάσσονται ως διαθέσιμες προς πώληση, οι αντικειμενικές αποδείξεις περιλαμβάνουν μια σημαντική ή παρατεταμένη μείωση της εύλογης αξίας των επενδύσεων κάτω του κόστους. Όπου υπάρχει αντικειμενική απόδειξη ότι υπάρχει ζημιά απομείωσης, το ποσό της συνολικής ζημιάς – που επιμετρείται ως η διαφορά μεταξύ του κόστους κτήσης και της τρέχουσας εύλογης αξίας μείον τη ζημιά απομείωσης της επένδυσης η οποία είχε αναγνωριστεί προηγουμένως στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων – αφαιρείται από το 'Αποθεματικό επανεκτίμησης επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση' στα λοιπά συνολικά εισοδήματα και αναγνωρίζεται στην 'Απομείωση άλλων χρηματοοικονομικών μέσων' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Οι ζημιές απομείωσης για επενδύσεις σε μετοχές δεν αναστρέφονται μέσω της ενοποιημένης κατάστασης λογαριασμού αποτελεσμάτων. Αυξήσεις στην εύλογη αξία μετά την απομείωση αναγνωρίζονται στο 'Αποθεματικό επανεκτίμησης επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση' στα λοιπά συνολικά εισοδήματα.

Για ομόλογα που κατατάσσονται ως διαθέσιμα προς πώληση, η αξιολόγηση για απομείωση βασίζεται στα ίδια κριτήρια με εκείνα που ισχύουν για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρούνται στο αποσβεσμένο κόστος. Σε περίπτωση που σε μεταγενέστερη περίοδο, το ποσό της ζημιάς απομείωσης μειώνεται, και η μείωση σχετίζεται εξ αντικειμένου με γεγονός που συνέβη μετά την αναγνώριση της απομείωσης, η ζημιά απομείωσης που είχε αναγνωριστεί προηγουμένως αναστρέφεται στην 'Απομείωση άλλων χρηματοοικονομικών μέσων' μέσω της ενοποιημένης κατάστασης λογαριασμού αποτελεσμάτων.

2.16 Λογιστική αντιστάθμισης

Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα για την αντιστάθμιση κινδύνων που απορρέουν από τις μεταβολές των επιτοκίων και των τιμών συναλλάγματος και στην περίπτωση των αντισταθμίσεων καθαρής επένδυσης, το Συγκρότημα χρησιμοποιεί επίσης άλλες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις. Το Συγκρότημα εφαρμόζει λογιστική αντιστάθμισης για συναλλαγές οι οποίες πληρούν τα σχετικά κριτήρια.

Κατά την έναρξη της αντισταθμιστικής σχέσης, το Συγκρότημα προβαίνει σε τεκμηρίωση της αντισταθμιστικής σχέσης μεταξύ αντισταθμισμένου στοιχείου και αντισταθμιστικών μέσων και της επιδίωξης του αναφορικά με τη διαχείριση του κινδύνου και της στρατηγικής του για την ανάληψη της αντιστάθμισης. Η τεκμηρίωση περιλαμβάνει και τον τρόπο με τον οποίο το Συγκρότημα αξιολογεί την αποτελεσματικότητα της αντιστάθμισης τόσο κατά την έναρξη όσο και σε συνεχή βάση.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.16 Λογιστική αντιστάθμισης (συνέχεια)

Κατά την έναρξη της αντισταθμιστικής σχέσης και σε κάθε ημερομηνία αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας της αντιστάθμισης, αξιολογείται κατά πόσον η αντιστάθμιση αναμένεται να είναι άκρως αποτελεσματική ως προς τον συμψηφισμό των μεταβολών της εύλογης αξίας ή των ταμειακών ροών που αποδίδονται στον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο. Μια αντιστάθμιση θεωρείται άκρως αποτελεσματική όταν οι μεταβολές της εύλογης αξίας ή των ταμειακών ροών του αντισταθμιστικού χρηματοοικονομικού μέσου και του αντισταθμιζόμενου μέσου που αποδίδονται στον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο κατά την περίοδο για την οποία έχει προσδιοριστεί η αντιστάθμιση, συμψηφίζονται σε εύρος που κυμαίνεται μεταξύ 80% και 125%. Όσον αφορά τις αντισταθμίσεις ταμειακών ροών όπου το αντισταθμιζόμενο μέσο είναι μια προσδοκώμενη συναλλαγή, το Συγκρότημα εκτιμά εάν αυτή είναι πολύ πιθανή και παρουσιάζει έκθεση μεταβολής των ταμειακών ροών η οποία ενδέχεται να επηρεάσει τον ενοποιημένο λογαριασμό αποτελεσμάτων.

2.16.1 Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας

Για αντισταθμίσεις εύλογης αξίας που πληρούν τα κριτήρια για λογιστική αντιστάθμιση, οι αλλαγές στην εύλογη αξία από την επιμέτρηση του μέσου αντιστάθμισης αναγνωρίζεται στα 'Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα', στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Η λογιστική αξία του αντισταθμιζόμενου μέσου προσαρμόζεται με το κέρδος ή τη ζημιά που προκύπτει από το αντισταθμιζόμενο μέσο και αφορά τον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο. Το εν λόγω κέρδος ή ζημιά αναγνωρίζεται επίσης στα 'Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Εάν το αντισταθμιστικό χρηματοοικονομικό μέσο εκπνεύσει ή πωληθεί, διακοπεί ή ασκηθεί, ή η αντιστάθμιση δεν πληροί εφεξής τις προϋποθέσεις εφαρμογής της αντισταθμιστικής λογιστικής, η λογιστική αντιστάθμιση διακόπτεται. Για αντισταθμιζόμενα μέσα που επιμετρούνται στο αποσβεσμένο κόστος, η διαφορά μεταξύ της λογιστικής τους αξίας κατά τη διακοπή της αντιστάθμισης, και της αξίας που θα είχε το μέσο χωρίς τη λογιστική αντιστάθμιση, αποσβένεται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων κατά την υπολειπόμενη περίοδο της αρχικής αντιστάθμισης. Σε περίπτωση αποαναγνώρισης του αντισταθμιζόμενου μέσου, η διαφορά αναγνωρίζεται αμέσως στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

2.16.2 Αντισταθμίσεις ταμειακών ροών

Για αντισταθμίσεις ταμειακών ροών που πληρούν τα κριτήρια λογιστικής αντιστάθμισης, το μέρος του κέρδους ή της ζημιάς του μέσου αντιστάθμισης που τεκμηριώνεται ως αποτελεσματική αντιστάθμιση, αναγνωρίζεται απευθείας στο 'Αποθεματικό αντισταθμιστικής λογιστικής ταμειακών ροών' στα λοιπά συνολικά εισοδήματα. Το αναποτελεσματικό μέρος του κέρδους ή της ζημιάς του μέσου αντιστάθμισης αναγνωρίζεται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στα 'Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα'.

Τα ποσά που έχουν αναγνωριστεί απευθείας στο 'Αποθεματικό αντισταθμιστικής λογιστικής ταμειακών ροών', μεταφέρονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στην περίοδο κατά την οποία η αντισταθμιζόμενη προσδοκώμενη συναλλαγή επηρεάζει την ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

2.16.3 Αντισταθμίσεις καθαρής επένδυσης σε δραστηριότητες εξωτερικού

Οι αντισταθμίσεις της καθαρής επένδυσης σε θυγατρικές ή υποκαταστήματα στο εξωτερικό αντιμετωπίζονται λογιστικά κατά τρόπο συναφή με τις αντισταθμίσεις ταμειακών ροών. Το μέρος του κέρδους ή της ζημιάς του αντισταθμιστικού μέσου που τεκμηριώνεται ως αποτελεσματική αντιστάθμιση αναγνωρίζεται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα και το αναποτελεσματικό μέρος αναγνωρίζεται στα 'Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Το κέρδος ή η ζημιά που έχει αναγνωριστεί απευθείας στα λοιπά συνολικά εισοδήματα αναγνωρίζεται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων κατά την πώληση της εν λόγω θυγατρικής ή υποκαταστήματος εξωτερικού.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.17 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών μέσων

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο και μια χρηματοοικονομική υποχρέωση συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό απεικονίζεται στον ενοποιημένο ισολογισμό, όταν το Συγκρότημα έχει επί του παρόντος νομικά ισχυρό δικαίωμα να συμψηφίσει τα ποσά που αναγνωρίστηκαν και προτίθεται είτε να προβεί σε διακανονισμό του καθαρού υπολοίπου, είτε να εισπράξει το ποσό της απαίτησης εξοφλώντας ταυτόχρονα την υποχρέωση.

2.18 Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών

Τα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών για σκοπούς της ενοποιημένης κατάστασης ταμειακών ροών αποτελούνται από μετρητά, μη υποχρεωτικές καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες, δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες και άλλες αξίες που είναι άμεσα ρευστοποιήσιμες ή αποπληρωτέες εντός τριών μηνών από την ημερομηνία της απόκτησής τους.

2.19 Ασφαλιστικές εργασίες

Το Συγκρότημα παρέχει ασφαλιστικές υπηρεσίες γενικού κλάδου και κλάδου ζωής και εκδίδει ασφαλιστικά και επενδυτικά συμβόλαια. Ασφαλιστήριο συμβόλαιο είναι το συμβόλαιο στο οποίο το ένα πρόσωπο (φορέας ασφάλισης) αποδέχεται σημαντικό ασφαλιστικό κίνδυνο από το άλλο πρόσωπο (ασφαλιζόμενο), αποδεχόμενο να αποζημιώσει τον ασφαλιζόμενο στην περίπτωση επέλευσης καθορισμένου αβέβαιου μελλοντικού συμβάντος (το ασφαλιζόμενο συμβάν) που επηρεάζει αρνητικά τον ασφαλιζόμενο. Επενδυτικά συμβόλαια είναι τα συμβόλαια στα οποία το Συγκρότημα αποδέχεται χρηματοοικονομικό κίνδυνο.

Τα επενδυτικά συμβόλαια μπορούν να επαναταξινομηθούν ως ασφαλιστήρια συμβόλαια μετά την αρχική τους αναγνώριση εάν ο ασφαλιστικός κίνδυνος γίνει σημαντικός.

Ένα συμβόλαιο που κατατάχθηκε ως ασφαλιστήριο συμβόλαιο παραμένει ασφαλιστήριο συμβόλαιο μέχρι την εκπλήρωση ή εκπνοή όλων των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που απορρέουν από το συμβόλαιο, έστω και αν ο ασφαλιστικός κίνδυνος μειωθεί σημαντικά κατά τη διάρκεια της περιόδου του συμβολαίου.

2.19.1 Ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής

Τα ασφάλιστρα από ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής συνδεδεμένα με επενδύσεις (unit-linked) αναγνωρίζονται όταν εισπραχθούν και γίνει η κατανομή μονάδων στους ασφαλιζόμενους. Τα ασφάλιστρα από ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής που δεν συνδέονται με επενδύσεις (non-linked) αναγνωρίζονται όταν είναι εισπρακτέα με βάση τους όρους των ασφαλιστηρίων συμβολαίων.

Οι αμοιβές διαχείρισης επενδύσεων και άλλα έξοδα που χρεώνονται στα ασφαλιστικά ταμεία μακροπρόθεσμων εργασιών καθώς και το κόστος κάλυψης από θάνατο αναγνωρίζονται σε αντιστοιχία με τα σχετικά ασφάλιστρα και με βάση τους όρους των σχετικών ασφαλιστηρίων συμβολαίων.

Οι απαιτήσεις αναγνωρίζονται ως έξοδο όταν συμβούν. Οι υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων κλάδου ζωής καθορίζονται μετά από αναλογιστική εκτίμηση και για ασφαλιστήρια συνδεδεμένα με επενδύσεις περιλαμβάνουν την εύλογη αξία των μονάδων που κατανεμήθηκαν ξεχωριστά στους ασφαλιζόμενους για κάθε ασφαλιστήριο συμβόλαιο.

2.19.2 Ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής σε ισχύ

Το Συγκρότημα αναγνωρίζει ως άυλο περιουσιακό στοιχείο την αξία των συμβολαίων σε ισχύ όσον αφορά τα ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής. Το περιουσιακό στοιχείο αντιπροσωπεύει την παρούσα αξία του μεριδίου του στα κέρδη που αναμένεται ότι θα προκύψουν από τα ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής που ισχύουν κατά την ημερομηνία του ισολογισμού, χρησιμοποιώντας κατάλληλες οικονομικές και αναλογιστικές εκτιμήσεις παρόμοιες με αυτές που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των σχετικών υποχρεώσεων από τα ίδια ασφαλιστήρια συμβόλαια. Η μεταβολή στην παρούσα αξία καθορίζεται βάσει των ταμειακών ροών μετά τη φορολογία, αλλά για σκοπούς παρουσίασης, η μεταβολή στην αξία αναφέρεται πριν τη φορολογία, χρησιμοποιώντας το κατάλληλο ποσοστό φορολογίας.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.19 Ασφαλιστικές εργασίες (συνέχεια)

2.19.3 Ασφαλιστικές εργασίες γενικού κλάδου

Τα ασφάλιστρα αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων όταν είναι εισπρακτέα με βάση τους όρους των ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Τα μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα και αντασφάλιστρα που αναλογούν στην περίοδο κινδύνου μετά την ημερομηνία του ισολογισμού μεταφέρονται σε επόμενες περιόδους αναφοράς.

Γίνεται πρόβλεψη για το υπολογιζόμενο ποσό των εκκρεμών απαιτήσεων που έχουν γνωστοποιηθεί αλλά δεν έχουν διακανονιστεί και των απαιτήσεων που έχουν επισυμβεί μέχρι την ημερομηνία του ισολογισμού αλλά δεν έχουν γνωστοποιηθεί. Η αύξηση στις υποχρεώσεις για το ποσό των απαιτήσεων που έχουν γνωστοποιηθεί αλλά δεν έχουν διακανονιστεί γίνεται ξεχωριστά για κάθε περίπτωση λαμβάνοντας υπόψη όλα τα γνωστά δεδομένα, την εμπειρία του πρόσφατου παρελθόντος και υποθέσεις για τη μελλοντική έκβαση των εκκρεμών απαιτήσεων. Η πρόβλεψη για απαιτήσεις που έχουν επισυμβεί αλλά δεν έχουν γνωστοποιηθεί μέχρι την ημερομηνία του ισολογισμού υπολογίζεται με παρόμοιες στατιστικές τεχνικές.

2.19.4 Επενδυτικά συμβόλαια

Το Συγκρότημα αναλαμβάνει τη διαχείριση προγραμμάτων αφυπηρέτησης υπαλλήλων πελατών εταιριών τα οποία προσφέρουν εγγυημένη απόδοση επί των εισφορών. Τα συμβόλαια αυτά προσδιορίζουν τα ωφελήματα προς τους υπαλλήλους. Τυχόν ελλείμματα καλύπτονται από τις εταιρίες στις οποίες ανήκει το προσωπικό που ασφαρίζεται. Το Συγκρότημα δεν έχει καμία υποχρέωση από τυχόν αναλογιστικό έλλειμμα.

2.19.5 Έλεγχος επάρκειας υποχρεώσεων

Σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού διενεργείται έλεγχος της επάρκειας των υποχρεώσεων από ασφαλιστήρια συμβόλαια, χρησιμοποιώντας τις τρέχουσες βέλτιστες εκτιμήσεις της παρούσας αξίας των μελλοντικών συμβατικών ταμειακών ροών και απαιτήσεων, εξόδων και αποδόσεων των επενδύσεων. Οποιαδήποτε ελλείμματα στις προβλέψεις αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

2.20 Συμφωνίες επαναγοράς και επαναπώλησης

Αξίες που πωλούνται βάσει συμφωνίας για επαναγορά σε συγκεκριμένη μελλοντική ημερομηνία δεν διαγράφονται από τον ενοποιημένο ισολογισμό. Τα εισπραχθέντα ποσά, συμπεριλαμβανομένων των δεδουλευμένων τόκων, αναγνωρίζονται στον ενοποιημένο ισολογισμό ως 'Συμφωνίες επαναγοράς' και αποδίδουν την ουσία της συναλλαγής ως δάνειο προς το Συγκρότημα. Η διαφορά μεταξύ της τιμής πώλησης και της τιμής επαναγοράς παρουσιάζεται ως έξοδο από τόκους και αναγνωρίζεται κατά τη διάρκεια της συμφωνίας χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Οι συμφωνίες επαναγοράς κατά την ημερομηνία του ενοποιημένου ισολογισμού αφορούν συμφωνίες με χρηματοοικονομικούς οργανισμούς. Οι επενδύσεις που έχουν δοθεί ως εξασφάλιση στα πλαίσια των συμφωνιών επαναγοράς, μπορούν είτε να πωληθούν είτε να επανεκχωρηθούν από τον αντισυμβαλλόμενο. Όταν ο αντισυμβαλλόμενος έχει το δικαίωμα να πωλήσει ή να επανεκχωρήσει τις αξίες το Συγκρότημα επαναταξινομεί αυτές τις αξίες στον ενοποιημένο ισολογισμό του στις 'Επενδύσεις που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση'.

Αξίες που αγοράζονται βάσει συμφωνίας για επαναπώληση σε συγκεκριμένη μελλοντική ημερομηνία αναγνωρίζονται ως συμφωνίες επαναπώλησης. Η διαφορά μεταξύ της τιμής αγοράς και τιμής επαναπώλησης παρουσιάζεται σαν έσοδο από τόκους και αναγνωρίζεται κατά τη διάρκεια της συμφωνίας χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Οι συμφωνίες επαναπώλησης κατά την ημερομηνία του ισολογισμού αφορούν συμφωνίες με τράπεζες. Οι επενδύσεις που έχουν ληφθεί ως εξασφάλιση στα πλαίσια των συμφωνιών επαναπώλησης, μπορούν είτε να πωληθούν, είτε να επανεκχωρηθούν από το Συγκρότημα.

2.21 Χρηματοδοτικές μισθώσεις – Το Συγκρότημα ως εκμισθωτής

Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις όπου το Συγκρότημα μεταβιβάζει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και οφέλη που συνοδεύουν την κυριότητα του μισθωμένου περιουσιακού στοιχείου στο μισθωτή, περιλαμβάνονται στον ενοποιημένο ισολογισμό στα 'Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες'. Μια απαίτηση αναγνωρίζεται κατά τη διάρκεια της μίσθωσης με ποσό ίσον με την παρούσα αξία των μισθωμάτων προεξοφλούμενων με το τεκμαρτό επιτόκιο της μίσθωσης, περιλαμβανομένης της εγγυημένης υπολειμματικής αξίας που δικαιούται ο εκμισθωτής. Τα έσοδα από την απαίτηση αναγνωρίζονται στα 'Έσοδα από τόκους' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.22 Λειτουργικές μισθώσεις

2.22.1 Το Συγκρότημα ως μισθωτής

Μισθώσεις που δεν μεταβιβάζουν στο Συγκρότημα ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη σε σχέση με την ιδιοκτησία των μισθώσεων αποτελούν λειτουργικές μισθώσεις. Οι λειτουργικές μισθώσεις αναγνωρίζονται ως έξοδα στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων, στα Άλλα λειτουργικά έξοδα με τη σταθερή μέθοδο σε όλη τη διάρκεια της μίσθωσης.

2.22.2 Το Συγκρότημα ως εκμισθωτής

Μισθώσεις όπου το Συγκρότημα δεν μεταβιβάζει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη σε σχέση με την ιδιοκτησία των μισθώσεων ταξινομούνται ως λειτουργικές μισθώσεις.

2.23 Ακίνητα και εξοπλισμός

Ακίνητα που κατέχονται από το Συγκρότημα για χρήση στην παροχή υπηρεσιών ή για διοικητικούς σκοπούς κατατάσσονται ως ακίνητα που χρησιμοποιούνται για τις εργασίες του Συγκροτήματος. Στις επενδύσεις σε ακίνητα κατατάσσονται ακίνητα που κατέχονται από το Συγκρότημα για ενοικίαση ή/και για κεφαλαιουχικό κέρδος. Στην περίπτωση όπου ακίνητα που κατέχονται από το Συγκρότημα περιλαμβάνουν ένα μέρος που χρησιμοποιείται για τις δραστηριότητες του Συγκροτήματος και ένα μέρος που ενοικιάζεται σε τρίτους ή κρατείται για κεφαλαιουχικό κέρδος, η κατάταξή τους βασίζεται στο κατά πόσο τα συστατικά μέρη μπορούν να πωληθούν ξεχωριστά. Διαφορετικά, ολόκληρο το ακίνητο αναγνωρίζεται ως ακίνητο που χρησιμοποιείται για τις δραστηριότητες του Συγκροτήματος, εκτός αν το μέρος που χρησιμοποιείται για τις δραστηριότητες του Συγκροτήματος είναι ασήμαντο. Η κατάταξη των ακινήτων στις διάφορες κατηγορίες εξετάζεται σε συστηματική βάση και αναθεωρείται όταν υπάρχουν σημαντικές αλλαγές στη χρήση τους.

Τα ακίνητα που χρησιμοποιούνται για τις δραστηριότητες του Συγκροτήματος επιμετρούνται αρχικά στο κόστος και μεταγενέστερα επιμετρούνται στην εύλογη αξία μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομειώσεις. Η εκτίμηση γίνεται σε τακτά διαστήματα μεταξύ 3 μέχρι 5 χρόνια, αναλόγως του ακινήτου, (αλλά πιο συχνές εκτιμήσεις μπορούν να πραγματοποιηθούν εκεί όπου υπάρχει σημαντική ή πτωτική κίνηση στις τιμές των ακινήτων) από ανεξάρτητους προσοντούχους εκτιμητές ή εσωτερικούς εγκεκριμένους εκτιμητές του Συγκροτήματος που εφαρμόζουν ένα μοντέλο αποτίμησης όπως συνίσταται από την Επιτροπή Διεθνών Προτύπων Εκτίμησης. Οι αποσβέσεις υπολογίζονται στην εύλογη αξία μείον την υπολειμματική αξία κάθε ακινήτου με βάση τη μέθοδο σταθερής απόσβεσης κατά τη διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής. Κέρδη ή ζημιές από επανεκτιμήσεις αναγνωρίζονται στα συνολικά εισοδήματα στην Έπανεκτίμηση ακινήτων.

Το 'Αποθεματικό επανεκτίμησης ακινήτων' περιλαμβάνει επανεκτιμήσεις ακινήτων που αρχικά χρησιμοποιήθηκε από το Συγκρότημα για τις λειτουργίες του και μεταγενέστερα μεταφέρθηκε στις 'Επενδύσεις σε ακίνητα'. Η ωφέλιμη ζωή κυμαίνεται από 30 μέχρι 67 χρόνια. Η γη δεν αποσβένεται. Στην περίπτωση διάθεσης ακινήτων, το σχετικό υπόλοιπο στο αποθεματικό επανεκτίμησης ακινήτων μεταφέρεται στις 'Συσσωρευμένες ζημιές'.

Οι δαπάνες μετατροπών/βελτίωσης σε μισθωμένα ακίνητα αποσβένονται σε 3 με 5 χρόνια ή κατά τη διάρκεια της περιόδου μίσθωσης όταν αυτή δεν υπερβαίνει τα 5 χρόνια.

Ο εξοπλισμός επιμετρείται στο κόστος μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις. Οι αποσβέσεις του εξοπλισμού υπολογίζονται, με βάση τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης κατά τη διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής του, από 3 μέχρι 10 χρόνια.

Κατά την ημερομηνία του ισολογισμού, η λογιστική αξία του εξοπλισμού αναθεωρείται για τυχόν απομείωση όταν τα γεγονότα ή οι μεταβολές των συνθηκών υποδεικνύουν ότι η λογιστική του αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Όπου η ανακτήσιμη αξία είναι μικρότερη της λογιστικής αξίας, ο εξοπλισμός απομειώνεται στο ανακτήσιμο ποσό.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.24 Επενδύσεις σε ακίνητα

Οι επενδύσεις σε ακίνητα επιμετρούνται αρχικά στο κόστος, που συμπεριλαμβάνει τα έξοδα της συναλλαγής. Μετά την αρχική αναγνώριση, οι επενδύσεις σε ακίνητα επιμετρούνται στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία του ισολογισμού. Κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από μεταβολές στην εύλογη αξία των επενδύσεων σε ακίνητα αναγνωρίζονται στα Έκδη/ζημιές από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Οι εκτιμήσεις γίνονται από ανεξάρτητους προσοντούχους εκτιμητές ή από εσωτερικούς εγκεκριμένους εκτιμητές που εφαρμόζουν ένα μοντέλο αποτίμησης όπως συνίσταται από την Επιτροπή Διεθνών Πρότυπων Εκτίμησης.

Μεταφορές γίνονται σε (ή από) επενδύσεις σε ακίνητα μόνο όταν υπάρχει αλλαγή χρήσης. Για μεταφορά από ακίνητα για ίδια χρήση σε επενδύσεις σε ακίνητα, το Συγκρότημα λογίζει το εν λόγω ακίνητο σύμφωνα με την πολιτική που περιγράφεται στη Σημείωση 2.23 Ακίνητα και εξοπολισμός μέχρι την ημερομηνία αλλαγής χρήσης. Για μεταφορά από επενδύσεις σε ακίνητα σε αποθέματα ακινήτων το τεκμαρτό κόστος του ακινήτου για μεταγενέστερη χρήση είναι η εύλογη αξία του την ημερομηνία αλλαγής χρήσης.

2.25 Αποθέματα ακινήτων

Το Συγκρότημα ως μέρος των συνήθων εργασιών του, αποκτά ακίνητα από πελάτες στα πλαίσια διευθέτησης των υποχρεώσεών τους, είτε απευθείας είτε μέσω εταιριών που ελέγχονται από το Συγκρότημα των οποίων η μόνη δραστηριότητα είναι η διαχείριση των εν λόγω ακινήτων με σκοπό να τα πωλήσει. Τα ακίνητα αυτά αναγνωρίζονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Συγκροτήματος ως αποθέματα ακινήτων, αποδίδοντας την ουσία αυτών των συναλλαγών.

Τα αποθέματα ακινήτων επιμετρούνται στην τιμή κόστους και στην καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία είναι η εκτιμώμενη τιμή πώλησης, μείον οι εκτιμώμενες δαπάνες απαραίτητες για να γίνει η πώληση.

Αν η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία είναι χαμηλότερη από το κόστος των αποθεμάτων σε ακίνητα, αναγνωρίζεται απομείωση στην Απομείωση άλλων μη χρηματοοικονομικών μέσων στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

2.26 Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες

Το Συγκρότημα ταξινομεί μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και τις ομάδες εκποίησης (disposal groups) που κατέχονται προς πώληση, εάν η λογιστική αξία τους θα ανακτηθεί κυρίως μέσω μιας συναλλαγής πώλησης και όχι από τη συνεχόμενη χρήση τους.

Το πιο πάνω κριτήριο θεωρείται ότι πληρείται μόνο όταν η πώληση είναι πολύ πιθανή και το περιουσιακό στοιχείο ή η ομάδα εκποίησης είναι διαθέσιμο για άμεση πώληση στην παρούσα τους κατάσταση. Οι απαιτούμενες ενέργειες για την ολοκλήρωση της πώλησης πρέπει να υποδεικνύουν ότι είναι απίθανο ότι σημαντικές αλλαγές θα υπάρξουν στο πλάνο πώλησης ή ότι θα αποσυρθεί το πλάνο. Η διοίκηση πρέπει να έχει δεσμευτεί σε πρόγραμμα πώλησης και η πώληση θα πρέπει να αναμένεται ότι πληροί τις προϋποθέσεις αναγνώρισης ως ολοκληρωμένη πώληση εντός ενός έτους από την ημερομηνία κατάταξης.

Τα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση επιμετρούνται στη χαμηλότερη αξία μεταξύ της λογιστικής αξίας και της εύλογης αξίας μείον το κόστος πώλησης, εκτός από τα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που δεν βρίσκονται εντός του πεδίου εφαρμογής των απαιτήσεων επιμέτρησης του ΔΠΧΑ 5 'Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες', όπως η αναβαλλόμενη φορολογία, τα χρηματοοικονομικά μέσα, οι επενδύσεις σε ακίνητα που επιμετρούνται στην εύλογη αξία, τα ασφαλιστήρια συμβόλαια και τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις που προκύπτουν από παροχές σε εργαζομένους. Αυτά μετρώνται σύμφωνα με τις λογιστικές πολιτικές του Συγκροτήματος όπως περιγράφονται αλλού σε αυτή τη σημείωση.

Αμέσως πριν την αρχική ταξινόμηση ως περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση οι λογιστικές αξίες των περιουσιακών στοιχείων (ή των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της ομάδας εκποίησης) επιμετρούνται σύμφωνα με τα σχετικά ΔΠΧΑ. Κατά τη μεταγενέστερη επιμέτρηση της ομάδας εκποίησης, οι λογιστικές αξίες των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που κατέχονται προς πώληση και που δεν εμπίπτουν στις απαιτήσεις επιμέτρησης του ΔΠΧΑ 5, επιμετρούνται σύμφωνα με τα σχετικά ΔΠΧΑ πριν το καθορισμό της εύλογης αξίας μείον το κόστος πώλησης της ομάδας εκποίησης.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)**2.26 Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες (συνέχεια)**

Εάν η εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης της ομάδας εκποίησης είναι χαμηλότερη από τη συνολική λογιστική αξία όλων των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που περιλαμβάνονται στην ομάδα εκποίησης, η ομάδα εκποίησης απομειώνεται. Η ζημιά απομείωσης αναγνωρίζεται στα κέρδη ή ζημιές για την περίοδο. Όταν έχει αναγνωρισθεί ζημιά απομείωσης (ή αναστροφή) για μια ομάδα εκποίησης, αυτή κατανέμεται μεταξύ των μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 5 χρησιμοποιώντας τη σειρά κατανομής όπως καθορίζεται στο ΔΛΠ 36. Κανένα στοιχείο της ζημιάς δεν κατανέμεται σε άλλα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις της ομάδας εκποίησης. Σε περίπτωση που η λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 5 είναι χαμηλότερη από το ποσό κατά το οποίο η λογιστική αξία ομάδας εκποίησης ξεπερνά τη εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης της ομάδας αυτής, η διαφορά δεν αναγνωρίζεται.

Τα ακίνητα και εξοπλισμός και άυλα περιουσιακά στοιχεία τα οποία έχουν ταξινομηθεί ως περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση δεν αποσβένονται.

Τα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που ταξινομήθηκαν ως περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση παρουσιάζονται ξεχωριστά στον ισολογισμό.

Μια ομάδα εκποίησης μπορεί να θεωρηθεί ως μη συνεχιζόμενη δραστηριότητα, αν μια οντότητα ή μέρος μιας οντότητας έχει πωληθεί ή κατηγοριοποιήθηκε ως περιουσιακό στοιχείο που κατέχεται προς πώληση και (α) αντιπροσωπεύει ένα ξεχωριστό μεγάλο τομέα εργασιών ή γεωγραφική περιοχή δραστηριοτήτων, (β) αποτελεί μέρος ενός ενιαίου αυτόνομου σχεδίου για την πώληση ενός ξεχωριστού σημαντικού τομέα εργασιών ή γεωγραφικής περιοχής δραστηριοτήτων ή (γ) αποτελεί θυγατρική εταιρία που εξαγοράστηκε αποκλειστικά με σκοπό να πωληθεί. Οι καθαρές ζημιές/κέρδη από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες περιλαμβάνουν τα καθαρά λειτουργικά κέρδη πριν τη φορολογία από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες (περιλαμβανομένων των καθαρών κερδών ή ζημιών από την πώληση πριν τη φορολογία και κέρδη ή ζημιές από ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση που αποτελεί μη συνεχιζόμενη δραστηριότητα σε εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης) και της φορολογίας που προκύπτει από τις μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες.

Οι μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες εξαιρούνται από τα αποτελέσματα των συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων και παρουσιάζονται ως ένα ενιαίο ποσό ως κέρδη ή ζημιές μετά τη φορολογία από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Επιπρόσθετες γνωστοποιήσεις παρέχονται στη Σημείωση 6. Όλες οι άλλες σημειώσεις των οικονομικών καταστάσεων περιλαμβάνουν ποσά από συνεχιζόμενες δραστηριότητες, εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά.

2.27 Άυλα περιουσιακά στοιχεία

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία περιλαμβάνουν λογισμικά προγράμματα, δικαιώματα χρήσης, εμπορική επωνυμία, εξαγορά ασφαλιστικού χαρτοφυλακίου και πελατειακές σχέσεις που αποκτήθηκαν μέσω εξαγορών. Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία που αποκτήθηκαν ξεχωριστά επιμετρούνται αρχικά στο κόστος. Το κόστος των άυλων περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν μέσω εξαγορών είναι η εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία της εξαγοράς. Μετά την αρχική αναγνώριση, τα άυλα περιουσιακά στοιχεία επιμετρούνται στο κόστος μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις και τυχόν συσσωρευμένες ζημιές απομείωσης.

Οι αποσβέσεις υπολογίζονται με βάση τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης κατά τη διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής των περιουσιακών στοιχείων, η οποία είναι 10 χρόνια για δικαιώματα χρήσης, μεταξύ 7 και 10 χρόνια για σχέσεις πελατών, 8 χρόνια για την εμπορική επωνυμία και μεταξύ 3 και 5 χρόνια για λογισμικά προγράμματα. Η λογιστική πολιτική για τα συμβόλαια σε ισχύ παρουσιάζεται στη Σημείωση 2.19.2.

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία αναθεωρούνται για τυχόν απομείωση όταν τα γεγονότα ή οι μεταβολές των συνθηκών υποδεικνύουν ότι η λογιστική τους αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Όπου η ανακτήσιμη αξία είναι μικρότερη της λογιστικής αξίας του, τα άυλα περιουσιακά στοιχεία απομειώνονται στο ανακτήσιμο ποσό.

2.28 Μετοχικό κεφάλαιο

Η διαφορά μεταξύ της τιμής έκδοσης μετοχικού κεφαλαίου και της ονομαστικής αξίας αναγνωρίζεται στο αποθεματικό υπέρ το άρτιο. Τα έξοδα αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου αναγνωρίζονται αφαιρετικά στα ίδια κεφάλαια.

2. Περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

2.29 Ίδιες μετοχές

Οι ίδιες μετοχές που αγοράζονται από την Εταιρία ή από τις θυγατρικές της παρουσιάζονται ως ίδιες μετοχές στο κόστος εξαγοράς. Οι ίδιες μετοχές αφαιρούνται από το κεφάλαιο μέχρις ότου ακυρωθούν ή επανεκδοθούν. Δεν αναγνωρίζεται κέρδος ή ζημιά στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στην αγορά, πώληση, έκδοση ή ακύρωση μετοχών της Εταιρίας.

2.30 Προβλέψεις

2.30.1 Προβλέψεις για επιδικίες ή υπό διαιτησία διαφορές

Προβλέψεις για επιδικίες ή υπό διαιτησία διαφορές αναγνωρίζονται όταν: (α) το Συγκρότημα έχει παρούσα δέσμευση (νομική ή τεκμαιρόμενη) ως αποτέλεσμα ενός γεγονότος του παρελθόντος, (β) πιθανολογείται ότι θα απαιτηθεί μια εκροή πόρων που ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη για διακανονισμό της δέσμευσης και (γ) μπορεί να γίνει μια αξιόπιστη εκτίμηση για το ποσό της δέσμευσης.

2.30.2 Προβλέψεις για όρια δανείων που δεν έχουν χρησιμοποιηθεί

Προβλέψεις για όρια δανείων που δεν έχουν χρησιμοποιηθεί αναγνωρίζονται αν είναι πιθανό ότι θα χρησιμοποιηθεί το όριο και αναγνωρίζονται σαν περιουσιακό στοιχείο στο ποσό του ορίου μείον το ποσό που ήδη χρησιμοποιήθηκε.

2.31 Χρηματοοικονομικές εγγυήσεις

Το Συγκρότημα παρέχει χρηματοοικονομικές εγγυήσεις σε πελάτες που περιλαμβάνουν πιστώσεις για εισαγωγές/εξαγωγές, άλλες εγγυητικές επιστολές και εγγυήσεις εξ'αποδοχών. Οι χρηματοοικονομικές εγγυήσεις αναγνωρίζονται αρχικά στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις στην εύλογη αξία και περιλαμβάνονται στις 'Δεδουλευμένα αναβαλλόμενα έσοδα και λοιπές υποχρεώσεις'. Μεταγενέστερα, οι υποχρεώσεις του Συγκροτήματος για τις χρηματοοικονομικές εγγυήσεις επιμετρούνται στο υψηλότερο ποσό μεταξύ: (α) του ποσού που αναγνωρίστηκε αρχικά μειωμένο με τη συσσωρευμένη απόσβεση που αναγνωρίζεται περιοδικά στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στα 'Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες' με βάση τους όρους της εγγύησης και (β) της καλύτερης διαθέσιμης εκτίμησης της δαπάνης που απαιτείται για το διακανονισμό πιθανής υποχρέωσης που προκύπτει ως αποτέλεσμα της εγγύησης.

Οποιαδήποτε αύξηση στις υποχρεώσεις που προκύπτει από χρηματοοικονομικές εγγυήσεις αναγνωρίζεται στις 'Προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων και άλλες πιστωτικές ζημιές πελατών' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Το υπόλοιπο της υποχρέωσης από χρηματοοικονομικές εγγυήσεις που παραμένει, αναγνωρίζεται στα 'Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων όταν η εγγύηση εκπληρωθεί, ακυρωθεί ή εκπνεύσει.

2.32 Συγκριτικές πληροφορίες

Οι συγκριτικές πληροφορίες επαναπαρουσιάστηκαν για να αντικατοπτρίσουν την παρουσίαση στα 'Κέρδη/(ζημιές)' από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα, '(Ζημιές)/κέρδη από πώληση αποθεμάτων ακινήτων' και την αλλαγή στην παρουσίαση του 'Κέρδους από αποαναγνώριση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές' στην ενδιάμεση ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Επιπρόσθετα, οι συγκριτικές πληροφορίες έχουν επαναπαρουσιαστεί με τα αποτελέσματα του Ρωσικού δανειακού χαρτοφυλακίου που δεν πωλήθηκε μαζί με τις δραστηριότητες στη Ρωσία που πωλήθηκαν το Σεπτέμβριο του 2015, από μη συνεχιζόμενες σε συνεχιζόμενες δραστηριότητες.

Αυτές οι αλλαγές στην παρουσίαση δεν είχαν καμιά επίπτωση στα αποτελέσματα της περιόδου.

3. Συνεχιζόμενη δραστηριότητα

Η διοίκηση έχει προβεί σε εκτίμηση της ικανότητας του Συγκροτήματος να συνεχίσει ως δρώσα οικονομική μονάδα.

Οι συνθήκες που επικρατούσαν κατά τη διάρκεια του εξαμήνου που έληξε στις 30 Ιουνίου 2016, καθώς και οι εξελίξεις μέχρι την ημερομηνία έγκρισης αυτών των ενδιάμεσων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, που έχουν ληφθεί υπόψη από τη διοίκηση για την αξιολόγηση της ικανότητάς να συνεχίσει ως δρώσα οικονομική μονάδα περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, το λειτουργικό περιβάλλον στην Κύπρο και του Συγκροτήματος (Σημ. 4).

Η διοίκηση του Συγκροτήματος πιστεύει ότι το Συγκρότημα λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για τη διατήρηση της βιωσιμότητάς του και την ανάπτυξη των εργασιών του στα πλαίσια των οικονομικών συνθηκών που επικρατούν.

Η διοίκηση του Συγκροτήματος, έχοντας λάβει υπόψη τους παράγοντες και τις αβεβαιότητες που υπήρχαν κατά την ημερομηνία αναφοράς, έχει ικανοποιηθεί ότι το Συγκρότημα έχει τα μέσα ώστε να συνεχίσει την επιχειρησιακή του δραστηριότητα κατά το προβλεπτό μέλλον και ως εκ τούτου, οι οικονομικές καταστάσεις συνεχίζουν να ετοιμάζονται με βάση την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας για τους λόγους που αναφέρονται πιο κάτω, παρά το γεγονός ότι, όπως αναφέρεται στις Σημειώσεις 4.2.3 και 45, δεν πληροί επί του παρόντος τις εποπτικές απαιτήσεις ρευστότητας στην Κύπρο, το οποίο μπορεί να εκληφθεί ως σημαντική αβεβαιότητα ως προς την δυνατότητα του να συνεχίσει ως δρώσα οικονομική μονάδα.

- Ο δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 στις 30 Ιουνίου 2016 ανέρχεται σε 14,4% (με μεταβατικές διατάξεις), ψηλότερο από τον ελάχιστο απαιτούμενο δείκτη ύψους 11,75% (Σημ. 4.2.1).
- Η βελτιωμένη ρευστότητα του Συγκροτήματος ως αποτέλεσμα των συνεχιζόμενων θετικών πελατειακών ροών στην Κύπρο.
- Η σημαντική μείωση της εξάρτησης του Συγκροτήματος για χρηματοδότηση από τον Μηχανισμό Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA) που στις 30 Αυγούστου 2016 ανέρχεται σε €1,5 δις, σε σύγκριση με €3,8 δις στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και με το υψηλότερο επίπεδο ύψους €11,4 δις τον Απρίλιο 2013 (Σημ. 4.2.3).
- Οι βελτιωμένοι δείκτες πιστοληπτικής αξιολόγησης τόσο της Εταιρίας (αναβάθμιση της Μακροπρόθεσμης Αξιολόγησης Αθέτησης από τον οίκο αξιολόγησης Fitch από 'CCC' σε 'B-' τον Απρίλιο 2016 με σταθερό ορίζοντα, και αναβάθμιση του δείκτη μακροπρόθεσμων καταθέσεων από τον οίκο Moody's Investors Service από Caa3 με σταθερό ορίζοντα σε Caa3 με θετικό ορίζοντα τον Ιούνιο 2016) όσο και της Κυπριακής Δημοκρατίας (αναβάθμιση από τον οίκο αξιολόγησης Fitch κατά δύο βαθμίδες σε B+ με θετικό ορίζοντα τον Οκτώβριο 2015, τον οίκο S&P Global Rating κατά μία βαθμίδα, σε BB- με θετικό ορίζοντα τον Σεπτέμβριο 2015 και τον οίκο Moody's Investors Service κατά δύο βαθμίδες σε B1 με σταθερό ορίζοντα τον Νοέμβριο 2015). Τον Φεβρουάριο 2016 και Μάρτιο 2016, οι οίκοι Moody's Investors Service και οι S&P Global Rating αντίστοιχα, επιβεβαίωσαν την μακροπρόθεσμη και βραχυπρόθεσμη αξιολόγηση της Κυπριακής Δημοκρατίας, με σταθερό και θετικό ορίζοντα αντίστοιχα. Τον Αύγουστο 2016, ο οίκος Moody's Investors Service αναθεώρησε τον ορίζοντα της Κυπριακής Δημοκρατίας από σταθερό σε θετικό.

4. Λειτουργικό περιβάλλον

4.1 Κύπρος

Η Κύπρος εξήλθε του προγράμματος οικονομικής προσαρμογής στα τέλη Μαρτίου 2016 μετά από μια επιτυχημένη επιστροφή στις αγορές και έχοντας χρησιμοποιήσει μόνο περίπου το 70% των €10 δις σε χρηματοδοτικούς πόρους που διατέθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) στα πλαίσια του προγράμματος. Με βάση το Πρόγραμμα Σταθερότητας 2016-2019 του Υπουργείου Οικονομικών που δημοσιεύθηκε τον Μάιο 2016, η δημοσιονομική προσαρμογή στη διάρκεια του προγράμματος υπήρξε ουσιαστική με αποτέλεσμα να επιτευχθεί ο πλήρης ισοσκελισμός του κρατικού προϋπολογισμού. Οι δημόσιες δαπάνες μειώθηκαν και η είσπραξη των φόρων έγινε πιο αποτελεσματική.

Η ανεργία μειώθηκε στο 12,9% κατά το πρώτο τρίμηνο του έτους σε εποχικά προσαρμοσμένη βάση, και μειώθηκε περαιτέρω στο 11,9% το δεύτερο τρίμηνο σε σύγκριση με το μέσο ποσοστό ανεργίας 14,9% για το 2015 ως σύνολο και το υψηλό του 16,5% το τέταρτο τρίμηνο του 2014, σύμφωνα με τη Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου.

4. Λειτουργικό περιβάλλον (συνέχεια)

4.1 Κύπρος (συνέχεια)

Σύμφωνα με την Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου, το πραγματικό ΑΕΠ για το πρώτο τρίμηνο του 2016 αυξήθηκε κατά 2,6% και κατά 2,9% το δεύτερο τρίμηνο, οδηγώντας σε μια αύξηση 2,8% σε σχέση με το αντίστοιχο εξάμηνο του 2015 ή κατά 2,7% σε εποχικά προσαρμοσμένη βάση, ακολουθώντας μια ετήσια αύξηση της τάξης του 1,6% το 2015.

Οι τιμές καταναλωτή συνέχισαν να υποχωρούν για τέταρτη συνεχή χρονιά, και μειώθηκαν κατά 2,2% το πρώτο εξάμηνο του 2016 σε σχέση με το αντίστοιχο εξάμηνο του 2015, σύμφωνα με τη Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου.

Οι αφίξεις τουριστών αυξήθηκαν σημαντικά το πρώτο εξάμηνο του 2016, αυξημένες κατά 21,2% σε σχέση με το πρώτο εξάμηνο του 2015. Η βιομηχανική δραστηριότητα, σύμφωνα με το δείκτη βιομηχανικής παραγωγής αυξήθηκε σημαντικά την περίοδο Ιανουαρίου-Μαΐου κατά 9,48% σύμφωνα με τη Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου.

Οι κίνδυνοι για τις προοπτικές ανάπτυξης της οικονομίας σχετίζονται με τα υψηλά επίπεδα των μη εξυπηρετούμενων δανείων, την παρατεταμένη αβεβαιότητα στις αγορές ακινήτων, την απώλεια δυναμικής στον τομέα των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων με συναφείς κινδύνους για τα δημόσια οικονομικά και την αξιοπιστία της κυβέρνησης. Κίνδυνοι μπορεί επίσης να σχετίζονται με επιδείνωση του εξωτερικού περιβάλλοντος της Κύπρου. Αυτοί εμπεριέχουν συνέχιση της ύφεσης στη Ρωσία σε συνθήκες παρατεταμένης πτώσης των τιμών του πετρελαίου, ασθενέστερη από την αναμενόμενη ανάπτυξη στη ζώνη του ευρώ ως αποτέλεσμα της επιδείνωσης των παγκόσμιων οικονομικών συνθηκών και της βραδύτερης ανάπτυξης στο Ηνωμένο Βασίλειο με υποτίμηση της στερλίνας μετά το δημοψήφισμα για έξοδο του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ. Πολιτική αβεβαιότητα στην Ευρώπη που μπορεί να προκληθεί από την έξοδο του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ ή από την προσφυγική κρίση θα μπορούσε επίσης να οδηγήσει σε αυξημένη οικονομική αβεβαιότητα και να υπονομεύσει την οικονομική εμπιστοσύνη.

Οι θετικοί παράγοντες για τις προοπτικές ανάπτυξης της κυπριακής οικονομίας σχετίζονται με παρατεταμένη περίοδο χαμηλών τιμών του πετρελαίου, την μεγαλύτερη ανάπτυξη στην ΕΕ και των επενδυτικών αποφάσεων στον τομέα του τουρισμού, της ενέργειας και στα δημόσια έργα.

Διεθνείς οίκοι αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας έχουν αναβαθμίσει την αξιολόγηση της χώρας. Ο οίκος Fitch Ratings αναβάθμισε την πιστοληπτική ικανότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας κατά δύο βαθμίδες σε B+ με θετικό ορίζοντα τον Οκτώβριο 2015, ο οίκος S&P Global Rating κατά μια βαθμίδα σε BB- με θετικό ορίζοντα τον Σεπτέμβριο 2015 και ο οίκος Moody's Investors Service κατά δύο βαθμίδες σε B1 με σταθερό ορίζοντα τον Νοέμβριο 2015. Τον Φεβρουάριο 2016 και τον Μάρτιο 2016 ο οίκος Moody's Investors Service και ο οίκος S&P Global Rating αντίστοιχα, επιβεβαίωσαν την μακροπρόθεσμη και βραχυπρόθεσμη αξιολόγηση της Κυπριακής Δημοκρατίας με σταθερό και θετικό ορίζοντα αντίστοιχα. Τον Αύγουστο 2016, ο οίκος Moody's Investors Service αναθεώρησε τον ορίζοντα της Κυπριακής Δημοκρατίας από σταθερό σε θετικό.

Τον Ιούλιο 2016, η Κυπριακή κυβέρνηση άντλησε χρηματοδότηση από τις διεθνείς αγορές για τρίτη φορά από την έναρξη του προγράμματος οικονομικής προσαρμογής, μέσω της έκδοσης επταετούς ομολόγου ύψους €1 δις με απόδοση 3,8%.

4.2 Το Συγκρότημα

4.2.1 Δείκτες εποπτικών κεφαλαίων

Στις 30 Ιουνίου 2016 ο δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) του Συγκροτήματος ανήλθε σε 14,4% (με μεταβατικές διατάξεις).

Σύμφωνα με τους Κανονισμούς Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) και την Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων IV (CRD IV), ο ελάχιστος δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) καθορίστηκε από την Κεντρική Τράπεζα Κύπρου (ΚΤΚ) σε 8% με μεταβατικές διατάξεις (κεφαλαιακές απαιτήσεις Πυλώνα Ι). Επίσης, το Συγκρότημα υπόκειται σε επιπρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις για κινδύνους που δεν καλύπτονται από τις κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα Ι (συμπληρωματικές πρόνοιες του Πυλώνα ΙΙ). Ο απαιτούμενος δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) με βάση τις κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα ΙΙ καθορίστηκε από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) στο 3,75%, καταλήγοντας σε ένα συνολικό ελάχιστο δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) ύψους 11,75%. Η κεφαλαιακή επάρκεια του Συγκροτήματος στις 30 Ιουνίου 2016 ξεπερνά τις ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα Ι και τις συμπληρωματικές απαιτήσεις του Πυλώνα ΙΙ, παρέχοντας στο Συγκρότημα απόθεμα απορρόφησης ζημιών.

4. Λειτουργικό περιβάλλον (συνέχεια)

4.2 Το Συγκρότημα (συνέχεια)

4.2.1 Δείκτες εποπτικών κεφαλαίων (συνέχεια)

Σημειώνεται όμως ότι η αξιολόγηση των κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον Πυλώνα II γίνεται σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή και συνεπώς υπόκειται σε αλλαγές με την πάροδο του χρόνου. Τα αποτελέσματα της ΔΕΕΑ για το 2016 αναμένεται να ανακοινωθούν στο Συγκρότημα από την ΕΚΤ τον Σεπτέμβριο του 2016.

4.2.2 Ποιότητα χαρτοφυλακίου

Τα δάνεια του Συγκροτήματος που είναι απομειωμένα ή σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών μειώθηκαν κατά 18% κατά το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2016 και ανήλθαν σε €9.269 εκατ. στις 30 Ιουνίου 2016, αντιπροσωπεύοντας το 44% του συνόλου των δανείων (Σημ. 43). Το ποσοστό κάλυψης των δανείων με προβλέψεις βελτιώθηκε σε 53% συγκριτικά με 48% στις 31 Δεκεμβρίου 2015. Οι μη εξυπηρετούμενες χορηγήσεις (ΜΕΧ) του Συγκροτήματος όπως ορίζονται από την ΕΑΤ ανήλθαν σε €12.493 εκατ. στις 30 Ιουνίου 2016 και αναλογούν στο 59% του συνόλου των δανείων. Το ποσοστό κάλυψης των ΜΕΧ ανήλθε σε 39% στις 30 Ιουνίου 2016.

Το Συγκρότημα αντιμετωπίζει την πρόκληση της ποιότητας του χαρτοφυλακίου μέσω της λειτουργίας ανεξάρτητων, κεντρικοποιημένων και εξειδικευμένων μονάδων αναδιάρθρωσης και ανάκτησης χρεών για τη διαχείριση των μεγάλων ή προβληματικών δανείων. Ως αποτέλεσμα αυτών των προσπαθειών, τα δάνεια που είναι απομειωμένα ή σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών έχουν μειωθεί κατά 28% τα τελευταία πέντε τρίμηνα από το υψηλότερο των €12.789 εκατ. στις 31 Μαρτίου 2015. Οι ΜΕΧ έχουν μειωθεί κατά 17,6% τα τελευταία πέντε τρίμηνα από το υψηλότερο των €15.175 εκατ. στις 31 Μαρτίου 2015. Οι ΜΕΧ συμμορφώνονται με τις τεχνικές απαιτήσεις αναφοράς των προτύπων ΕΑΤ και την περί Δανείων Προβλέψεων Οδηγία. Ο δείκτης των ΜΕΧ υστερεί στις περιπτώσεις όπου τα υπόλοιπα των δανείων είναι απομειωμένα ή σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών υποδηλώνουν βελτιώσεις.

Η πρόσφατη ψήφιση της νομοθεσίας για τις εκποιήσεις και την αφερεγγυότητα και του νόμου που διέπει την πώληση δανείων, παρέχουν στο Συγκρότημα πρόσθετα εργαλεία και εξουσίες για να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις της ποιότητας του χαρτοφυλακίου του.

4.2.3 Ρευστότητα

Η χρηματοδοτική θέση του Συγκροτήματος συνεχίζει να βελτιώνεται με τις καταθέσεις πελατών να αυξάνονται κατά €566 εκατ. ή 4% το πρώτο εξάμηνο του 2016.

Οι καταθέσεις πελατών του Συγκροτήματος ανήλθαν σε €14.746 εκατ. στις 30 Ιουνίου 2016, σε σύγκριση με €14.181 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2015. Οι καταθέσεις πελατών στην Κύπρο ανήλθαν σε €13.311 εκατ. στις 30 Ιουνίου 2016 και €12.691 εκατ. 31 Δεκεμβρίου 2015. Οι καταθέσεις πελατών αντιπροσωπεύουν το 65% των συνολικών περιουσιακών στοιχείων στις 30 Ιουνίου 2016 (συγκριτικά με 61% στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και το χαμηλό 48% στις 31 Μαρτίου 2014).

Το ύψος της χρηματοδότησης από τον Μηχανισμό Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ΕΛΑ) στις 30 Ιουνίου 2016 ανήλθε σε €2,4 δις (Σημ. 30), από €3,8 δις στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και από το υψηλότερο της σημείο των €11,4 δις τον Απρίλιο του 2013. Στις 30 Αυγούστου 2016, το ύψος της χρηματοδότησης από τον Μηχανισμό Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ΕΛΑ) έχει περαιτέρω μειωθεί κατά €900 εκατ. σε €1,5 δις αντιπροσωπεύοντας 87% μείωση από το υψηλότερο της σημείο. Το Συγκρότημα σχεδιάζει να προβεί σε περαιτέρω μείωση του δανεισμού από τον Μηχανισμό Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ΕΛΑ), ο ρυθμός της οποίας θα εξαρτηθεί από το ρυθμό της αύξησης των καταθέσεων πελατών και από τις εκάστοτε συνθήκες της αγοράς οι οποίες επηρεάζουν την ικανότητα της Εταιρίας για άντληση χρηματοδότησης. Σε αυτό το πλαίσιο, η Εταιρία πέτυχε για πρώτη φορά μετά τα γεγονότα του Μάρτη 2013, επιτυχή πρόσβαση στις διεθνείς αγορές για άντληση χρηματοδότησης τον Μάιο του 2016 διεκπεραιώνοντας μία συναλλαγή χρηματοδότησης έναντι εξασφάλισης (υπό μορφή συναλλαγής συμφωνίας επαναγοράς) με μία μεγάλη διεθνή τράπεζα. Το Συγκρότημα σκοπεύει επίσης να επαναρχίσει την έκδοση χρεωστικών τίτλων στις αγορές ως μέρος της μελλοντικής του χρηματοδοτικής στρατηγικής, το οποίο υπόκειται στις συνθήκες που επικρατούν στην αγορά και το επενδυτικό ενδιαφέρον. Σημειώνεται ότι το Σχέδιο Αναδιάρθρωσης του Συγκροτήματος που εγκρίθηκε το 2013 από την ΚΤΚ περιλάμβανε χρηματοδότηση από τον Μηχανισμό Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ΕΛΑ) καθόλη τη διάρκειά του (2013-2017).

4. Λειτουργικό περιβάλλον (συνέχεια)

4.2 Το Συγκρότημα (συνέχεια)

4.2.3 Ρευστότητα (συνέχεια)

Επί του παρόντος, η Εταιρία δεν πληροί τις εποπτικές απαιτήσεις ρευστότητας σε σχέση με τις δραστηριότητες της στην Κύπρο και ως εκ τούτου βασίζεται στην συνεχιζόμενη ανοχή των ρυθμιστικών αρχών. Επιπρόσθετες πληροφορίες για τη ρευστότητα και λεπτομέρειες για ορισμένους εποπτικούς δείκτες ρευστότητας περιλαμβάνονται στη Σημ. 45.

Η Κύπρος εξήλθε από τη Σύμβαση Δανειακής Διευκόλυνσης το Μάρτιο 2016. Οι αξιολογήσεις της πιστοληπτικής ικανότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας από τους κύριους οργανισμούς αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας συνεχίζουν να είναι κάτω από τον επενδυτικό βαθμό. Ως αποτέλεσμα, η ΕΚΤ δεν θα μπορεί πλέον να αποδέχεται τα ομόλογα της Κυπριακής Δημοκρατίας στο πρόγραμμα αγοράς περιουσιακών στοιχείων, ή ως αποδεκτή εξασφάλιση για τις πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος, όπως ίσχυε, λόγω του ότι η χώρα ήταν κάτω από ένα πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής. Αυτό οδήγησε στην αποπληρωμή χρηματοδότησης από την ΕΚΤ στο τέλος Μαρτίου 2016 για ποσό €100 εκατ. που ήταν εξασφαλισμένο με ομόλογα της Κυπριακής Δημοκρατίας και μείωσε σημαντικά τα διαθέσιμα αποθεματικά της ΕΚΤ (τα διαθέσιμα αποθεματικά αντιπροσωπεύουν το ποσό που θα μπορούσε να διατεθεί από την ΕΚΤ βάσει των εξασφαλίσεων που εκχωρήθηκαν). Ομόλογα της Κυπριακής Δημοκρατίας τα οποία παραμένουν μη εξασφαλισμένα μπορούν να θεωρηθούν ως αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία για εξασφάλιση για σκοπούς χρηματοδότησης από τον Μηχανισμό Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA).

Το Υπουργικό Συμβούλιο και η Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού της Κυπριακής Βουλής έχουν εγκρίνει τον Ιανουάριο του 2014 την έκδοση €2,9 δις κυβερνητικών εγγυήσεων για την έκδοση ομολόγων/δανείων πιστωτικών ιδρυμάτων σύμφωνα με τον περί του 'Παραχώρησης Κυβερνητικών Εγγυήσεων για τη Σύναψη Δανείων ή/και την Έκδοση Ομολόγων από Πιστωτικά Ιδρύματα Νόμο του 2012'. Αναμένεται ότι το Συγκρότημα θα μπορεί να κάνει χρήση των πιο πάνω εγγυήσεων εάν παραστεί ανάγκη, με την επιφύλαξη εγκρίσεων από το Υπουργείο Οικονομικών. Επίσης η Εταιρία κατέχει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις ως εκδότης δύο εγγυημένων ομολόγων από την Κυπριακή Δημοκρατία ύψους €500 εκατ. και λήξης τον Νοέμβριο του 2017. Στις 16 Αυγούστου 2016, το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε να προχωρήσει με την ακύρωση αυτών των δύο ομολόγων. Τα δύο ομόλογα έχουν ακυρωθεί στις 25 Αυγούστου 2015 κατόπιν λήψης όλων των εγκρίσεων/συγκαταθέσεων από τις αρμόδιες αρχές.

4.2.4 Επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές

Η διοίκηση έχει αξιολογήσει τις πιθανές επιπτώσεις εκκρεμών δικαστικών διαδικασιών, απαιτήσεων και ερευνών κατά του Συγκροτήματος που περιλαμβάνουν αυτές που αφορούν τη μετατροπή καταθέσεων σε μετοχές και την απορρόφηση ζημιών από τους κατόχους μετοχών και πιστωτικών τίτλων της Εταιρίας. Το Συγκρότημα έχει λάβει νομικές συμβουλές σε σχέση με τις απαιτήσεις αυτές.

Παρά τη μοναδικότητα των εν λόγω απαιτήσεων και τις αβεβαιότητες που προκύπτουν από αυτή την πρωτοφανή κατάσταση, με βάση την υπάρχουσα διαθέσιμη πληροφόρηση και το πλαίσιο του νόμου ως έχει σήμερα, η διοίκηση θεωρεί ότι οι εν λόγω απαιτήσεις είναι πιθανότερο να μην έχουν ουσιώδη αρνητική επίπτωση στην οικονομική κατάσταση και στην κεφαλαιακή επάρκεια του Συγκροτήματος (Σημ. 38).

5. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές

Η ετοιμασία των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων απαιτεί όπως το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας και η διοίκηση να προβαίνει σε κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές, οι οποίες μπορεί να έχουν ουσιώδη επίπτωση στα ποσά που αναγνωρίζονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και στις σχετικές γνωστοποιήσεις, όπως επίσης στις γνωστοποιήσεις για ενδεχόμενες υποχρεώσεις. Η αβεβαιότητα σε σχέση με αυτές τις παραδοχές και εκτιμήσεις μπορεί να οδηγήσει σε αποτελέσματα τα οποία απαιτούν σημαντική προσαρμογή στη λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων ή των υποχρεώσεων που επηρεάζονται σε μελλοντικές περιόδους.

Οι βασικές παραδοχές για το μέλλον και άλλοι κύριοι παράγοντες αβεβαιότητας των εκτιμήσεων κατά την ημερομηνία αναφοράς, που έχουν σημαντικό κίνδυνο να προκαλέσουν ουσιώδεις προσαρμογές στις λογιστικές αξίες των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων περιγράφονται πιο κάτω. Το Συγκρότημα στήριξε τις παραδοχές και τις εκτιμήσεις του σε παραμέτρους που ήταν διαθέσιμες κατά την ετοιμασία των ενδιάμεσων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Οι υφιστάμενες συνθήκες και παραδοχές σε σχέση με τις μελλοντικές εξελίξεις, μπορεί ωστόσο να αλλάξουν λόγω αλλαγών στην αγορά ή σε συνθήκες πέραν του ελέγχου του Συγκροτήματος. Οι αλλαγές αυτές αντανakλώνται στις παραδοχές, όταν συμβούν.

5. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

5.1 Πρόβλεψη για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες

Το Συγκρότημα προβαίνει σε εξέταση των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες για να αξιολογήσει εάν χρειάζεται να καταχωρηθεί πρόβλεψη για απομείωση στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Ειδικότερα, η διοίκηση χρειάζεται να υπολογίσει το ύψος και το χρονικό πλαίσιο των μελλοντικών ταμειακών ροών για να καθορίσει το ποσό της απαιτούμενης πρόβλεψης και ο υπολογισμός της ζημιάς απομείωσης βασίζεται σε κρίσεις. Τέτοιες εκτιμήσεις βασίζονται σε παραδοχές για έναν αριθμό παραγόντων και ως εκ τούτου οι πραγματικές ζημιές απομείωσης μπορεί να διαφέρουν.

Η λογιστική αξία του δανείου μειώνεται μέσω της χρήσης λογαριασμού πρόβλεψης και το ποσό της ζημιάς αναγνωρίζεται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Τα δάνεια και οι σχετικές προβλέψεις διαγράφονται όταν δεν είναι εφικτή η μελλοντική είσπραξή τους. Μέρος των διαγραφών, περιλαμβανομένων μη συμβατικών διαγραφών, μπορεί επίσης να προκύψει όταν εκτιμάται ότι δεν υπάρχει εφικτή προοπτική για ανάκτηση των μελλοντικών ταμειακών ροών. Επιπλέον οι διαγραφές μπορεί να αντικατοπτρίζουν ενέργειες αναδιάρθρωσης με πελάτες και είναι μέρος των ορών συμφωνίας και υπόκεινται στην ικανοποιητική επίδοση.

Ένας πολύ σημαντικός παράγοντας για την εκτίμηση της πρόβλεψης είναι το χρονικό πλαίσιο και το καθαρό ανακτήσιμο ποσό από την ανάκτηση εξασφαλίσεων που κυρίως περιλαμβάνουν γη και κτήρια. Το Συγκρότημα μπορεί να αλλάξει ορισμένες εκτιμήσεις από περίοδο σε περίοδο, ωστόσο είναι ανέφικτο να υπολογιστεί η επίδραση αυτών των εκτιμήσεων λόγω των αλληλοεπιδράσεων των εκτιμήσεων και καθώς το προφίλ του πληθυσμού των δανείων αλλάζει από περίοδο σε περίοδο.

Οι παραδοχές που έχουν γίνει αφορούν τις μελλοντικές αλλαγές στις αξίες ακινήτων, καθώς και το χρονικό ορίζοντα της ρευστοποίησης της εξασφάλισης, το κόστος φορολογίας και τα έξοδα ανάκτησης και μετέπειτα πώλησης της εξασφάλισης. Έχει χρησιμοποιηθεί ο ανάλογος δείκτης για τον υπολογισμό της τρέχουσας αγοραίας αξίας των ακινήτων, ενώ έγιναν παραδοχές με βάση ένα μακροοικονομικό σενάριο για τις μελλοντικές αλλαγές στις αξίες των ακινήτων. Το χρονικό πλαίσιο είσπραξης των εξασφαλίσεων ακινήτων έχει υπολογιστεί σε 3 έτη κατά μέσο όρο, με εξαίρεση συγκεκριμένων περιπτώσεων όπου έχει χρησιμοποιηθεί μια διαφορετική περίοδος βασισμένη σε συγκεκριμένα στοιχεία και περιστάσεις και για πελάτες της Υπηρεσίας Ανάκτησης Χρεών όπου έχει χρησιμοποιηθεί κατά μέσο όρο περίοδος 6 χρόνων. Σύμφωνα με τις περί της Απομείωσης Δανείων και των Διαδικασιών Διενέργειας Προβλέψεων Οδηγίες 2014 και 2015 της ΚΤΚ, η συσσωρευμένη μέση μελλοντική μεταβολή της αξίας των ακινήτων κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου έχει περιοριστεί στο μηδέν. Η ρευστοποιήσιμη αξία των εξασφαλίσεων υπολογίστηκε κατά μέσο όρο σε 10% χαμηλότερη από την προβλεπόμενη αγοραία αξία των εξασφαλίσεων.

Οποιοσδήποτε αλλαγές σε αυτές τις παραδοχές ή διαφορά μεταξύ των παραδοχών που έγιναν και τα πραγματικά αποτελέσματα θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε σημαντικές αλλαγές στα ποσά των απαιτούμενων προβλέψεων για απομείωση δανείων και απαιτήσεων.

Για περιουσιακά στοιχεία που είναι σημαντικά σε ατομική βάση, υπολογίζονται προβλέψεις για απομείωση σε ατομική βάση λαμβάνοντας υπόψη όλες τις σχετικές παραμέτρους που επηρεάζουν τις αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές (για παράδειγμα, τις επιχειρηματικές προοπτικές του πελάτη, την ανακτήσιμη αξία της εξασφάλισης, τη θέση του Συγκροτήματος σε σχέση με τους άλλους πιστωτές, την αξιοπιστία των πελατειακών πληροφοριών και το πιθανό κόστος κατά τη διάρκεια της διαδικασίας εργασίας). Το ποσό της πρόβλεψης για απομείωση, είναι η διαφορά μεταξύ των προεξοφλημένων αναμενόμενων ταμειακών ροών (προεξοφλημένες με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο του δανείου) και τη λογιστική του αξία. Ο υπολογισμός των μελλοντικών ταμειακών ροών είναι υποκειμενικός. Επίσης, οι εκτιμήσεις αλλάζουν με την πάροδο του χρόνου καθώς νέες πληροφορίες γίνονται διαθέσιμες ή εξελίσσονται οι διαδικασίες ανάκτησης. Σαν αποτέλεσμα, γίνονται συχνές αλλαγές στις προβλέψεις για απομείωση με τη λήψη αποφάσεων σε ατομική βάση. Σαν αποτέλεσμα των αλλαγών αυτών στις εκτιμήσεις, γίνονται αλλαγές στις προβλέψεις και υπάρχει άμεση επίδραση στο κόστος της πρόβλεψης για απομείωση.

5. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

5.1 Πρόβλεψη για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (συνέχεια)

Επιπρόσθετα εκτός από τις προβλέψεις για απομείωση σε ατομική βάση, το Συγκρότημα προβαίνει και σε πρόβλεψη για απομείωση σε συλλογική βάση. Το Συγκρότημα υιοθετεί μια τυποποιημένη προσέγγιση για τις προβλέψεις σε συλλογική βάση που περιλαμβάνει τον καθορισμό πιθανοτήτων και ποσοστών ζημιών σε περίπτωση αθέτησης του δανείου για κάθε χαρτοφυλάκιο δανείων. Η μεθοδολογία αυτή υπόκειται σε αβεβαιότητα εν μέρει λόγω του ότι δεν είναι πρακτικό να εντοπιστούν οι ζημιές του κάθε δανείου σε ατομική βάση, λόγω του μεγάλου αριθμού δανείων στο κάθε χαρτοφυλάκιο. Επιπλέον, η χρήση ιστορικών πληροφοριών για τον καθορισμό πιθανότητας αθέτησης και ποσοστών ζημιάς συμπληρώνεται με σημαντικές εκτιμήσεις από τη διοίκηση για να αξιολογηθεί κατά πόσο οι τρέχουσες οικονομικές και πιστωτικές συνθήκες είναι τέτοιες, έτσι ώστε να αξιολογηθεί κατά πόσον το πραγματικό επίπεδο των ζημιών είναι μεγαλύτερο ή μικρότερο από αυτό που προκύπτει από την ιστορική εμπειρία.

Ο έλεγχος απομείωσης περιλαμβάνει και τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις εκτός ισολογισμού, δηλαδή τις εγγυήσεις ή αμετάκλητα όρια πιστωτικών διευκολύνσεων. Οι υποχρεώσεις εκτός υπολογισμού για περιουσιακά στοιχεία που αξιολογούνται σε ατομική βάση απαιτούν εκτιμήσεις σε σχέση με την πιθανότητα, την χρονική περίοδο και το ποσό των ταμειακών εκροών, διαφορετικά οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις εκτός ισολογισμού ελέγχονται για απομείωση σε συλλογική βάση, λαμβάνοντας υπόψη την πιθανότητα ζημιάς του χαρτοφυλακίου στο οποίο περιλαμβάνονται οι εντός ισολογισμού υποχρεώσεις του πελάτη. Το Συγκρότημα μπορεί να αλλάξει τις παραδοχές από περίοδο σε περίοδο, παρόλο αυτά δεν είναι πρακτικά εφικτό να εκτιμήσει την επίδραση τέτοιων μεμονωμένων εκτιμήσεων λόγω αλληλοεπιδράσεων μεταξύ των παραδοχών και ενώ τα χαρακτηριστικά του συνόλου της έκθεσης εκτός ισολογισμού μεταβάλλεται από περίοδο σε περίοδο.

Υπό κανονικές συνθήκες, η χρήση της ιστορικής εμπειρίας παρέχει τις πιο αντικειμενικές και σχετικές πληροφορίες για την αξιολόγηση της ιστορικής ζημιάς σε κάθε χαρτοφυλάκιο. Σε ορισμένες περιπτώσεις όμως, η χρήση της ιστορικής εμπειρίας παρέχει λιγότερη σχετική πληροφόρηση όσον αφορά τις πραγματοποιηθείσες ζημιές σε ένα χαρτοφυλάκιο κατά την ημέρα του ισολογισμού. Για παράδειγμα, όταν υπάρχουν αλλαγές στο οικονομικό ή εποπτικό περιβάλλον ή αλλαγές στη συμπεριφορά των πελατών, οι πιο πρόσφατες τάσεις στους παράγοντες κινδύνου του χαρτοφυλακίου δεν απεικονίζονται πλήρως. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η πρόβλεψη για απομείωση που προκύπτει αποκλειστικά από τη χρήση της ιστορικής εμπειρίας προσαρμόζεται ούτως ώστε οι πιο πρόσφατοι παράγοντες κινδύνου να λαμβάνονται υπόψη.

Το συνολικό ποσό της πρόβλεψης για απομείωση δανείων και απαιτήσεων του Συγκροτήματος είναι εκ φύσεως αβέβαιο, λόγω της ευαισθησίας του στις οικονομικές και πιστωτικές συνθήκες διαφόρων γεωγραφικών περιοχών.

Οι οικονομικές και πιστωτικές συνθήκες στις διάφορες γεωγραφικές περιοχές επηρεάζονται από πολλούς παράγοντες με υψηλό βαθμό αλληλεξάρτησης, ως εκ τούτου το ποσό πρόβλεψης για απομείωση των δανείων του Συγκροτήματος ως σύνολο δεν επηρεάζεται από μόνο ένα συγκεκριμένο παράγοντα. Διαφορετικοί παράγοντες κινδύνου εφαρμόζονται σε κάθε χώρα έτσι ώστε να αντικατοπτρίζουν τις τοπικές οικονομικές συνθήκες και τους τοπικούς νόμους και κανονισμούς. Οι παραδοχές στις οποίες βασίζονται αυτές οι εκτιμήσεις είναι υποκειμενικές. Η μεθοδολογία και οι παραδοχές που χρησιμοποιούνται για να υπολογιστούν οι προβλέψεις για απομείωση αναθεωρούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα. Είναι πιθανόν οι πραγματικές συνθήκες να διαφέρουν από τις παραδοχές που έχουν γίνει, με αποτέλεσμα να υπάρχουν σημαντικές αναπροσαρμογές στη λογιστική αξία των δανείων και απαιτήσεων.

Περισσότερες πληροφορίες για τις προβλέψεις για απομείωση και σχετική πληροφόρηση παρουσιάζονται στη Σημείωση 43.

5.2 Εύλογη αξία επενδύσεων και παραγώγων

Η καλύτερη απόδειξη της εύλογης αξίας είναι η τιμή διαπραγμάτευσης σε μια ενεργή αγορά. Αν η αγορά στην οποία διαπραγματεύεται ένα χρηματοοικονομικό μέσο δεν είναι ενεργή, τότε χρησιμοποιείται μια μέθοδος αποτίμησης. Η πλειοψηφία των μεθόδων αποτίμησης που χρησιμοποιούνται από το Συγκρότημα, βασίζονται αποκλειστικά σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς με αποτέλεσμα η αποτίμηση της εύλογης αξίας να είναι αρκετά αξιόπιστη. Ωστόσο, συγκεκριμένα χρηματοοικονομικά μέσα αποτιμούνται με βάση μεθόδους που χρησιμοποιούν ένα ή περισσότερα σημαντικά δεδομένα τα οποία δεν είναι παρατηρήσιμα. Οι μέθοδοι αποτίμησης που βασίζονται σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα απαιτούν περισσότερη κρίση από πλευράς της διοίκησης για τον υπολογισμό της εύλογης αξίας, σε σχέση με αυτή που απαιτείται για μεθόδους που στηρίζονται αποκλειστικά σε παρατηρήσιμα δεδομένα.

5. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

5.2 Εύλογη αξία επενδύσεων και παραγώγων (συνέχεια)

Οι μέθοδοι αποτίμησης που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της εύλογης αξίας περιλαμβάνουν συγκρίσεις με παρόμοια χρηματοοικονομικά μέσα για τα οποία υπάρχουν παρατηρήσιμες τιμές, χρησιμοποίηση μοντέλων προεξοφλημένων ταμειακών ροών και άλλες μεθόδους αποτίμησης που χρησιμοποιούνται συνήθως από τους συμμετέχοντες στην αγορά. Οι μέθοδοι αποτίμησης περιλαμβάνουν παραδοχές που θα χρησιμοποιούσαν και άλλοι συμμετέχοντες στην αγορά καθώς και παραδοχές για την καμπύλη απόδοσης επιτοκίων, τις συναλλαγματικές ισοτιμίες, τις μεταβλητότητες και το ρυθμό αθέτησης οφειλών. Κατά την αποτίμηση μέσων με τη μέθοδο σύγκρισης με άλλα παρόμοια μέσα, η διοίκηση λαμβάνει υπόψη τη λήξη, τη δομή και τη διαβάθμιση του μέσου το οποίο χρησιμοποιείται ως συγκρίσιμο.

Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί μοντέλα που βασίζονται σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα μόνο για την αποτίμηση συγκεκριμένων μη εισηγμένων μετοχών. Σε αυτές τις περιπτώσεις γίνονται εκτιμήσεις για να ληφθούν υπόψη αβεβαιότητες στις εύλογες αξίες που προκύπτουν από την έλλειψη δεδομένων της αγοράς, όπως για παράδειγμα η έλλειψη ρευστότητας. Μη παρατηρήσιμα δεδομένα που χρησιμοποιούνται σε αποτιμήσεις είναι εκ φύσεως αβέβαια διότι υπάρχουν ελάχιστα ή καθόλου διαθέσιμα στοιχεία στην αγορά για να καθορίσουν αν μια συναλλαγή έχει διεκπεραιωθεί σε καθαρή εμπορική βάση κάτω από κανονικές επιχειρηματικές συνθήκες. Τα μη παρατηρήσιμα δεδομένα καθορίζονται βάσει των καλύτερων διαθέσιμων πληροφοριών.

Περισσότερες πληροφορίες για την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων παρουσιάζονται στη Σημείωση 22.

5.3 Απομείωση επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση

Οι μετοχές διαθέσιμες προς πώληση υφίστανται απομείωση όταν η μείωση της εύλογης αξίας τους σε σχέση με την τιμή κόστους είναι σημαντική ή παρατεταμένη. Ο προσδιορισμός της σημαντικής ή παρατεταμένης μείωσης απαιτεί εκτίμηση από τη διοίκηση. Η διοίκηση έχει αξιολογήσει ότι ζημιά ύψους 25% ή πέραν του 25% θεωρείται σημαντική, εκτός από τις περιπτώσεις επενδυτικών εταιριών όπου καθορίζονται ψηλότερα όρια. Σύμφωνα με τις αξιολογήσεις της διοίκησης, παρατεταμένη θεωρείται περίοδος 12 μηνών και άνω. Παράγοντες που λαμβάνονται υπόψη σε αυτές τις εκτιμήσεις περιλαμβάνουν την αναμενόμενη μεταβλητότητα στις τιμές των μετοχών. Επιπρόσθετα, απομείωση πιθανόν να προκύπτει όταν υπάρχουν ενδείξεις για σημαντικές αρνητικές μεταβολές στην τεχνολογία, την αγορά, το οικονομικό ή το νομικό περιβάλλον στο οποίο δραστηριοποιείται η εκδότρια εταιρία.

Τα ομόλογα διαθέσιμα προς πώληση υφίστανται απομείωση όταν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις απομείωσης λόγω ενός ή περισσότερων γεγονότων που συνέβηκαν μετά την αρχική αναγνώριση της επένδυσης και το γεγονός (ή γεγονότα) επηρεάζουν τις αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές της επένδυσης. Η αξιολόγηση για απομείωση λαμβάνει υπόψη ένα αριθμό παραγόντων, όπως η οικονομική κατάσταση του εκδότη, η παραβίαση των όρων του συμβολαίου, η πιθανότητα ο εκδότης να κηρύξει πτώχευση ή να προβεί σε χρηματοοικονομική αναδιοργάνωση και ως εκ τούτου απαιτεί σημαντική κρίση καθώς και αλλαγές στην εύλογη αξία ομολόγων που αξιολογούνται ατομικά των οποίων η εύλογη αξία κατά την ημερομηνία αναφοράς είναι μικρότερη του 90% του αποσβεσμένου κόστους του ομολόγου.

Περισσότερες πληροφορίες για την απομείωση επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση παρουσιάζονται στις Σημειώσεις 16 και 20.

5.4 Ωφελήματα αφυπηρέτησης

Το κόστος ωφελημάτων για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών υπολογίζεται με βάση αναλογιστικές εκτιμήσεις, κατά τις οποίες χρησιμοποιούνται παραδοχές για τους προεξοφλητικούς συντελεστές, τα ποσοστά μακροπρόθεσμης απόδοσης των περιουσιακών στοιχείων, το ρυθμό αύξησης των μισθών, τα ποσοστά θνησιμότητας και τις μελλοντικές αυξήσεις στα ωφελήματα αφυπηρέτησης, όπου είναι αναγκαίο. Η διοίκηση του Συγκροτήματος κάνει αυτές τις παραδοχές βασιζόμενη σε προσδοκίες της αγοράς κατά την ημερομηνία του ισολογισμού, χρησιμοποιώντας τις καλύτερες δυνατές εκτιμήσεις για κάθε παράμετρο, καλύπτοντας την περίοδο κατά την οποία η υποχρέωση θα διακανονιστεί. Για τον καθορισμό του κατάλληλου προεξοφλητικού συντελεστή, η διοίκηση λαμβάνει υπόψη την καμπύλη επιτοκίων με βάση εταιρικά ομόλογα υψηλής διαβάθμισης. Η επιλογή των λοιπών παραμέτρων απαιτεί ορισμένες κρίσεις. Οι μελλοντικές αυξήσεις των μισθών βασίζονται στις αναμενόμενες μελλοντικές τιμές του πληθωρισμού της συγκεκριμένης χώρας συν ένα περιθώριο που αντανάκλα την καλύτερη δυνατή εκτίμηση για παραμέτρους που σχετίζονται με παραγωγικότητα, ωρίμανση και προαγωγές. Τα ποσοστά μακροπρόθεσμης απόδοσης των περιουσιακών στοιχείων του κάθε προγράμματος βασίζονται στη σύνθεση των επενδύσεών του, λαμβάνοντας έτσι υπόψη το διαφορετικό ρυθμό απόδοσης για κάθε κατηγορία περιουσιακών στοιχείων.

5. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

5.4 Ωφελήματα αφυπηρέτησης (συνέχεια)

Οι εκτιμήσεις για τις μελλοντικές τιμές του πληθωρισμού που επηρεάζουν τους μισθούς και η αναμενόμενη απόδοση των περιουσιακών στοιχείων αντικατοπτρίζουν τις καλύτερες δυνατές εκτιμήσεις της διοίκησης για αυτές τις μεταβλητές, μετά από διαβούλευση με τους συμβούλους του Συγκροτήματος και απαιτούν σημαντικές κρίσεις. Λόγω της μακροχρόνιας φύσης των προγραμμάτων, οι εκτιμήσεις αυτές είναι εξ ορισμού αβέβαιες.

Περισσότερες πληροφορίες για τα ωφελήματα αφυπηρέτησης παρουσιάζονται στη Σημείωση 14.

5.5 Ασφαλιστικές εργασίες γενικού κλάδου

Το Συγκρότημα παρέχει ασφαλιστικές υπηρεσίες γενικού κλάδου. Η αποδοχή των κινδύνων συνήθως καλύπτει περίοδο 12 μηνών.

Οι υποχρεώσεις για εκκρεμείς απαιτήσεις που προκύπτουν από τα ασφαλιστήρια συμβόλαια που εκδίδει το Συγκρότημα υπολογίζονται με βάση τις εκτιμήσεις εμπειρογνομόνων και με βάση τα γεγονότα που υφίστανται κατά την ημερομηνία του ισολογισμού. Με την πάροδο του χρόνου οι εκτιμήσεις αυτές αναθεωρούνται και τυχόν αναπροσαρμογές αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις της περιόδου στην οποία προκύπτουν.

Οι κύριες παραδοχές που γίνονται για καθορισμό του ύψους της εκτίμησης κάθε απαίτησης βασίζονται στην εμπειρία του παρελθόντος και τις τάσεις της αγοράς και περιλαμβάνουν το ύψος των δαπανών για το χειρισμό των απαιτήσεων. Επίσης λαμβάνονται υπόψη εξωτερικοί παράγοντες οι οποίοι μπορεί να επηρεάσουν την εκτίμηση των απαιτήσεων, όπως πρόσφατες δικαστικές αποφάσεις και η εισαγωγή νέων νομοθεσιών.

Γίνεται επίσης πρόβλεψη για τις απαιτήσεις σε σχέση με κινδύνους που έχουν επισυμβεί αλλά δεν έχουν γνωστοποιηθεί (IBNR) μέχρι την ημερομηνία του ισολογισμού. Για τον υπολογισμό της πρόβλεψης αυτής, λαμβάνεται υπόψη η εμπειρία του παρελθόντος αναφορικά με τον αριθμό και το ύψος των απαιτήσεων που δηλώνονται μετά την ημερομηνία του ισολογισμού.

Οι υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων είναι ευαίσθητες σε αλλαγές στις πιο πάνω βασικές παραδοχές. Η επίδραση της αλλαγής ορισμένων παραδοχών όπως η εισαγωγή νέων νομοθεσιών και η έκβαση δικαστικών υποθέσεων είναι πολύ δύσκολο να εκφραστεί ποσοτικά. Επιπρόσθετα, η καθυστέρηση που παρουσιάζεται συνήθως μεταξύ του χρόνου που προκύπτει η απαίτηση και του χρόνου που αυτή γνωστοποιείται καθώς και της τελικής διευθέτησης, αυξάνουν την αβεβαιότητα που υπάρχει κατά την ημερομηνία του ισολογισμού.

Περισσότερες πληροφορίες για τις ασφαλιστικές εργασίες γενικού κλάδου παρουσιάζονται στη Σημείωση 12.

5.6 Ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής

Το Συγκρότημα παρέχει ασφαλιστικές υπηρεσίες κλάδου ζωής. Οι εφ' όρου ζωής ασφαλίσεις ζωής (life plans) αναφέρονται σε σχέδια συνδεδεμένα με περιουσιακά στοιχεία, όπου το ποσό που καταβάλλεται σε περίπτωση θανάτου είναι το μεγαλύτερο μεταξύ του ασφαλισμένου ποσού και της αξίας των μονάδων επένδυσης. Οι απλές ασφαλίσεις ή ασφαλίσεις πρόσκαιρης διάρκειας (term plans) σχετίζονται με σχέδια προκαθορισμένης διάρκειας, με σκοπό την προστασία από τον κίνδυνο θανάτου. Σε περίπτωση θανάτου εντός της περιόδου κάλυψης καταβάλλεται το ασφαλισμένο ποσό. Οι μεικτές ασφαλίσεις (investment plans/mortgage plans/horizon plans) αναφέρονται σε σχέδια προκαθορισμένης διάρκειας συνδεδεμένα με επενδύσεις, με σκοπό τη δημιουργία κεφαλαίου μέσω συστηματικής επένδυσης σε συνδυασμό με ασφαλιστική κάλυψη θανάτου όπου το ποσό που καταβάλλεται σε περίπτωση θανάτου είναι το μεγαλύτερο μεταξύ του ασφαλισμένου ποσού και της αξίας της επένδυσης σύμφωνα με το συμβόλαιο ασφάλισης.

Περισσότερες πληροφορίες για τις ασφαλιστικές εργασίες, κλάδου ζωής, παρουσιάζονται στη Σημείωση 12.

5.6.1 Αξία μακροπρόθεσμων ασφαλιστικών εργασιών κλάδου ζωής σε ισχύ

Η αξία των μακροπρόθεσμων ασφαλιστικών εργασιών κλάδου ζωής (κεκτημένη αξία) αντιπροσωπεύει την καθαρή παρούσα αξία των μελλοντικών κερδών που αναμένονται να προκύψουν από τα συμβόλαια που είναι ήδη σε ισχύ. Η εκτίμηση της αξίας αυτής απαιτεί παραδοχές για τις μελλοντικές οικονομικές και λειτουργικές συνθήκες που είναι εκ φύσεως αβέβαιες και οποιεσδήποτε αλλαγές θα μπορούσαν να επηρεάσουν σημαντικά την αξία. Η μεθοδολογία και οι βασικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για την εκτίμηση της αξίας των μακροπρόθεσμων ασφαλιστικών εργασιών κλάδου ζωής (κεκτημένη αξία) στις 30 Ιουνίου 2016 παρουσιάζονται στη Σημείωση 24.

5. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

5.6 Ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής (συνέχεια)

5.6.2 Ασφαλιστικές υποχρεώσεις

Ο υπολογισμός των υποχρεώσεων και η επιλογή παραδοχών που αφορούν τα ασφαλιστήρια συμβόλαια απαιτούν όπως η διοίκηση του Συγκροτήματος προβαίνει σε σημαντικές εκτιμήσεις.

Οι παραδοχές στις οποίες στηρίζονται οι εκτιμήσεις για κάθε απαίτηση βασίζονται κυρίως στην εμπειρία του παρελθόντος, σε εσωτερικά στοιχεία και προϋποθέσεις καθώς και σε εξωτερικά στοιχεία που αντικατοπτρίζουν τις τρέχουσες τιμές αγοράς και άλλες δημοσιευμένες πληροφορίες. Οι κρίσεις και παραδοχές καθορίζονται κατά την ημερομηνία εκτίμησης των υποχρεώσεων και αξιολογούνται συστηματικά, ώστε να διασφαλίζονται η αξιοπιστία και η ρεαλιστική εικόνα.

Οι εκτιμήσεις για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια γίνονται σε δύο στάδια. Αρχικά, στην έναρξη του συμβολαίου, το Συγκρότημα καθορίζει τις παραδοχές αναφορικά με μελλοντικούς θανάτους, θεληματικούς τερματισμούς, αποδόσεις επενδύσεων και έξοδα διαχείρισης. Μεταγενέστερα, σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού, διενεργείται αναλογιστική εκτίμηση η οποία αξιολογεί κατά πόσο οι υποχρεώσεις είναι επαρκείς σύμφωνα με τις πιο πρόσφατες εκτιμήσεις.

Οι παραδοχές με τη μεγαλύτερη επίδραση στην εκτίμηση των ασφαλιστικών υποχρεώσεων αναφέρονται πιο κάτω:

Ποσοστά θνησιμότητας και νοσηρότητας

Οι παραδοχές βασίζονται σε τυποποιημένους διεθνείς πίνακες θνησιμότητας και νοσηρότητας, ανάλογα με τον τύπο του συμβολαίου. Επιπλέον, πραγματοποιείται μελέτη βασισμένη στην πραγματική εμπειρία (πραγματικούς θανάτους) των ασφαλιστικών εταιριών για σκοπούς σύγκρισης και εάν κριθεί ότι τα στοιχεία είναι επαρκή και στατιστικά αξιόπιστα, ενσωματώνονται στους εν λόγω πίνακες. Αύξηση στους ρυθμούς θνησιμότητας θα οδηγήσει σε μεγαλύτερο αριθμό απαιτήσεων (ή σε απαιτήσεις που προκύπτουν σε συντομότερο διάστημα από το προβλεπόμενο) και έτσι στην αύξηση των δαπανών και κατά συνέπεια στη μείωση της κερδοφορίας για τους μετόχους.

Απόδοση επενδύσεων και προεξοφλητικός συντελεστής

Ο σταθμισμένος μέσος όρος απόδοσης υπολογίζεται με βάση τα περιουσιακά στοιχεία που καλύπτουν τις υποχρεώσεις σε συνάρτηση με τη μακροχρόνια επενδυτική στρατηγική του Συγκροτήματος. Οι εκτιμήσεις αυτές βασίζονται σε τρέχουσες αποδόσεις της αγοράς, καθώς και σε αναμενόμενες χρηματοοικονομικές εξελίξεις. Αύξηση στους ρυθμούς απόδοσης των επενδύσεων οδηγεί σε αύξηση στα κέρδη των μετόχων.

Έξοδα διαχείρισης

Γίνονται παραδοχές για τα έξοδα διαχείρισης και διατήρησης συμβολαίων καθώς επίσης και για τα γενικά έξοδα, οι οποίες βασίζονται στα πραγματικά έξοδα του Συγκροτήματος. Γίνονται παραδοχές και για το ρυθμό αύξησης των εξόδων σε σχέση με το ετήσιο ποσοστό πληθωρισμού. Αύξηση των εξόδων οδηγεί σε μείωση της κερδοφορίας για τους μετόχους.

Διατηρησιμότητα (Lapses)

Κάθε έτος γίνεται ανάλυση των ποσοστών διακοπής συμβολαίων, χρησιμοποιώντας πραγματικά στοιχεία από την ίδρυση της ασφαλιστικής εταιρίας μέχρι και το αμέσως προηγούμενο έτος. Τα ποσοστά διαφέρουν ανάλογα με τον τύπο και τη διάρκεια του σχεδίου. Σύμφωνα με την Κυπριακή ασφαλιστική νομοθεσία, δεν γίνονται παραδοχές για ποσοστά διακοπής συμβολαίων στην αναλογιστική εκτίμηση.

Περισσότερες πληροφορίες για τις ασφαλιστικές υποχρεώσεις παρουσιάζονται στη Σημείωση 32.

5.7 Φορολογία

Το Συγκρότημα δραστηριοποιείται και επομένως υπόκειται σε φορολογία σε διάφορες χώρες. Αυτό απαιτεί εκτιμήσεις για τον προσδιορισμό της πρόβλεψης φορολογίας κατά την ημερομηνία του ισολογισμού. Το Συγκρότημα αναγνωρίζει υποχρεώσεις για φορολογία σε σχέση με συναλλαγές και υπολογισμούς των οποίων ο φορολογικός χειρισμός είναι αβέβαιος. Όπου η τελική φορολογία διαφέρει από τα αρχικά ποσά που αναγνωρίστηκαν στον ενοποιημένο λογαριασμό αποτελεσμάτων, οι διαφορές επηρεάζουν το έξοδο φορολογίας, τις φορολογικές υποχρεώσεις και τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ή υποχρεώσεις της περιόδου όπου συμφωνείται ο τελικός προσδιορισμός της φορολογίας με τις φορολογικές αρχές.

5. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

5.7 Φορολογία (συνέχεια)

Το Συγκρότημα αναγνωρίζει απαιτήσεις για αναβαλλόμενη φορολογία σε σχέση με φορολογικές ζημιές, στο βαθμό που είναι πιθανόν να υπάρχουν φορολογητέα κέρδη στο μέλλον έναντι των οποίων να χρησιμοποιηθούν οι ζημιές. Ο καθορισμός του ποσού της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που μπορεί να αναγνωρισθεί, απαιτεί την άσκηση κρίσης και βασίζεται στο χρονισμό και το επίπεδο των μελλοντικών φορολογικών κερδών, σε συνάρτηση με μελλοντικές στρατηγικές φορολογικού σχεδιασμού. Αυτές οι μεταβλητές έχουν καθοριστεί με βάση σημαντικές παραδοχές της διοίκησης και είναι εξ ορισμού αβέβαιες. Είναι δυνατόν οι πραγματικές συνθήκες στο μέλλον να είναι διαφορετικές από τις παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν, με αποτέλεσμα σημαντικές αναπροσαρμογές στη λογιστική αξία των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων.

Οι παραδοχές με την μεγαλύτερη επιρροή στην αναβαλλόμενη φορολογία παρατίθενται στη Σημείωση 17.

5.8 Ταξινόμηση ακινήτων

Το Συγκρότημα καθορίζει κατά πόσο ένα ακίνητο ταξινομείται ως επενδύσεις σε ακίνητα ή αποθέματα ακινήτων ως ακολούθως:

- Οι επενδύσεις σε ακίνητα περιλαμβάνουν γη και κτήρια που δεν χρησιμοποιούνται από ή στις δραστηριότητες του Συγκροτήματος, ούτε είναι προς πώληση στη διεξαγωγή συνήθων εργασιών, αλλά κατέχονται κυρίως για έσοδα από ενοίκια και κεφαλαιουχικό κέρδος. Αυτά τα κτήρια ουσιαστικά ενοικιάζονται σε ενοικιαστές και δεν προορίζονται να πωληθούν στα πλαίσια των συνήθων εργασιών.
- Τα αποθέματα ακινήτων περιλαμβάνουν ακίνητα που κατέχονται με την πρόθεση να πωληθούν. Κυρίως αυτά σχετίζονται με ανακτηθέντα ακίνητα και ακίνητα που αποκτήθηκαν μέσω της εξαγοράς ορισμένων δραστηριοτήτων της Λαϊκής Τράπεζας το 2013, που λόγω της σύστασης της Διεύθυνσης Διαχείρισης Ακινήτων (ΔΔΑ) και Απομόχλευσης Διεθνών Δραστηριοτήτων από το Συγκρότημα το 2015, διαχειρίζονται με σκοπό να πωληθούν.

5.9 Εύλογη αξία ακινήτων για ίδια χρήση και ακινήτων για επένδυση

Η λογιστική πολιτική του Συγκροτήματος σε σχέση τόσο με τα ακίνητα που κατέχει το Συγκρότημα για ίδια χρήση όσο και τα ακίνητα που κατέχονται για επένδυση απαιτεί την επιμέτρησή τους σε εύλογη αξία. Στην περίπτωση των ακινήτων που κατέχονται για ίδια χρήση, η εκτίμηση γίνεται σε τακτά διαστήματα ούτως ώστε η λογιστική αξία να μην διαφέρει ουσιαδώς από την εύλογη αξία, ενώ στην περίπτωση των ακινήτων για επένδυση η εύλογη αξία καθορίζεται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς. Οι εκτιμήσεις γίνονται από προσοντούχους εκτιμητές μέσω εφαρμογής μοντέλων αποτίμησης όπως συνίσταται από το RICS και την Επιτροπή Διεθνών Προτύπων Εκτίμησης.

Για τις εκτιμήσεις τους οι εκτιμητές έχουν χρησιμοποιήσει τη γνώση τους για την αγορά και την επαγγελματική τους κρίση και δεν έχουν βασιστεί αποκλειστικά σε ιστορικά στοιχεία συναλλαγών, λαμβάνοντας υπόψη ότι ο βαθμός της αβεβαιότητας είναι αυξημένος σε σχέση με την ύπαρξη μιας πιο ενεργούς αγοράς για τον καθορισμό της αγοραίας αξίας των ακινήτων. Ανάλογα με τη φύση του εν λόγω ακινήτου και την υπάρχουσα πληροφόρηση στην αγορά, για τον καθορισμό της εύλογης αξίας του ακινήτου μπορεί να απαιτηθεί η χρήση εκτιμήσεων όπως οι μελλοντικές ταμειακές ροές από το ακίνητο και ο κατάλληλος συντελεστής προεξόφλησης των ροών αυτών. Όλες αυτές οι εκτιμήσεις βασίζονται στις συνθήκες που επικρατούν στην τοπική αγορά κατά την ημερομηνία ισολογισμού.

Περισσότερες πληροφορίες για τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν περιλαμβάνονται στη Σημείωση 22.

5.10 Αποθέματα ακινήτων - εκτίμηση της καθαρής ανακτήσιμης αξίας

Τα αποθέματα ακινήτων αποτιμώνται στο χαμηλότερο του κόστους και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Η εκτιμώμενη τιμή πώλησης καθορίζεται με αναφορά την εύλογη αξία των ακινήτων αναπροσαρμοσμένη για την επίδραση συγκεκριμένων περιστάσεων σχετικά με τη διαδικασία πώλησης του κάθε ακινήτου. Ανάλογα με την αξία του εν λόγω ακινήτου και την υπάρχουσα πληροφόρηση στην αγορά, ο καθορισμός του κόστους πώλησης μπορεί να απαιτήσει επαγγελματική κρίση η οποία περιλαμβάνει ένα μεγάλο βαθμό αβεβαιότητας που οφείλεται σε μειωμένη δραστηριότητα της αγοράς.

Περισσότερες πληροφορίες για τα αποθέματα ακινήτων παρουσιάζονται στη Σημείωση 27.

5. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

5.11 Προβλέψεις

Η λογιστική πολιτική για τις προβλέψεις περιγράφεται στη Σημείωση 2.30.1. Για να καθοριστεί αν μια παρούσα υποχρέωση υπάρχει και για να εκτιμηθεί η πιθανότητα, το χρονικό πλαίσιο και το ποσό για οποιαδήποτε εκροή χρειάζονται εκτιμήσεις. Προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές ή κανονιστικές υποθέσεις απαιτούν μεγαλύτερο βαθμό κρίσης από άλλα είδη προβλέψεων. Αναμένεται ότι το Συγκρότημα θα συνεχίσει να έχει σημαντική έκθεση σε επιδικίες και κανονιστικές υποθέσεις και έρευνες που σχετίζονται με παρελθοντικά νομικά ζητήματα μεσοπρόθεσμα. Τα θέματα για τα οποία το Συγκρότημα προσδιορίζει ότι η πιθανότητα για μελλοντική ζημιά είναι περισσότερο από απομακρυσμένη θα μεταβάλλεται από περίοδο σε περίοδο όπως και τα θέματα ως προς τα οποία μπορεί να γίνει μια αξιόπιστη εκτίμηση και η εκτιμώμενη πιθανή τους ζημιά. Τα πραγματικά αποτελέσματα δύναται να είναι σημαντικά ψηλότερα ή χαμηλότερα από την εκτιμημένη πιθανή ζημιά για τα θέματα που έγινε εκτίμηση. Επιπρόσθετα, ζημιά μπορεί να προκύψει για θέματα για τα οποία το Συγκρότημα θεωρούσε ότι η πιθανότητα ζημιάς ήταν απομακρυσμένη.

Λεπτομερής περιγραφή για τη φύση της αβεβαιότητας και των παραδοχών και την επίδραση στο ποσό και τη χρονική περίοδο για επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές περιλαμβάνεται στη Σημείωση 38.

5.12 Άσκηση σημαντικής επιρροής

Το Συγκρότημα καθορίζει εάν ασκεί σημαντική επιρροή σε εταιρίες που κατέχει ποσοστό λιγότερο από 20% του μετοχικού κεφαλαίου, αν υπάρχουν άλλοι παράγοντες που αποδεικνύουν σημαντική επιρροή. Για αυτή την αξιολόγηση λαμβάνει υπόψη την εκπροσώπηση του στο Διοικητικό Συμβούλιο που δίνει δικαιώματα ψήφου πέραν του 20% και της συμμετοχής του στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, περιλαμβανομένων αποφάσεων που αφορούν μερίσματα και άλλες διανομές.

6. Οικονομικές πληροφορίες κατά τομέα

Το Συγκρότημα είναι οργανωμένο σε επιχειρηματικούς τομείς οι οποίοι βασίζονται στη γεωγραφική περιοχή όπου λειτουργεί η κάθε μονάδα.

Επίσης, ο τομέας της Κύπρου είναι περαιτέρω οργανωμένος βάσει των εργασιών του κάθε επιχειρηματικού τομέα.

Η πώληση της πλειοψηφίας των δραστηριοτήτων στην Ρωσία ολοκληρώθηκε τον Σεπτέμβριο του 2015 και τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων στη Ρωσία που πωλήθηκαν παρουσιάζονται ως μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες στη συγκρίσιμη περίοδο. Τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων στην Ρωσία που δεν πωλήθηκαν, οι οποίες είναι η διαχείριση προβληματικού δανειακού χαρτοφυλακίου, παρουσιάζονται στις συνεχιζόμενες δραστηριότητες στον τομέα 'Άλλες χώρες'.

Τον Σεπτέμβριο του 2015, ολοκληρώθηκε η πώληση ποσοστού συμμετοχής του Συγκροτήματος στο συγκρότημα Αφροδίτη ύψους 65%. Τα αποτελέσματα του συγκροτήματος Αφροδίτη που αποκτήθηκε το Νοέμβριο του 2014 και πωλήθηκε τον Σεπτέμβριο του 2015 παρουσιάζονται ως μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες στη συγκρίσιμη περίοδο.

Οι υπόλοιπες δραστηριότητες του Συγκροτήματος στην Ελλάδα, το Ηνωμένο Βασίλειο, τη Ρουμανία και τη Ρωσία είναι ξεχωριστοί επιχειρηματικοί τομείς για τους οποίους παρέχεται πληροφόρηση στη διοίκηση αλλά, λόγω του μεγέθους τους, περιλαμβάνονται για σκοπούς γνωστοποιήσεων στον τομέα 'Άλλες χώρες'.

Οι δραστηριότητες του Συγκροτήματος στην Κύπρο περιλαμβάνουν τραπεζικές εργασίες, χρηματοοικονομικές και ασφαλιστικές υπηρεσίες, όπως επίσης και κτηματικές που κρατούνται είτε ως αποθέματα ακινήτων είτε ως επενδύσεις σε ακίνητα και ξενοδοχειακές εργασίες. Στις άλλες χώρες, το Συγκρότημα παρέχει τραπεζικές εργασίες, χρηματοοικονομικές και ασφαλιστικές υπηρεσίες, καθώς και διαχείριση ακινήτων που κρατούνται είτε ως αποθέματα είτε ως επενδύσεις σε ακίνητα.

Η διοίκηση παρακολουθεί τα λειτουργικά αποτελέσματα του κάθε επιχειρηματικού τομέα ξεχωριστά για σκοπούς αξιολόγησης της απόδοσής του και κατανομής πόρων στον κάθε τομέα. Η απόδοση των επιχειρηματικών τομέων αξιολογείται με βάση τα κέρδη μετά τη φορολογία και τα δικαιώματα μειοψηφίας. Οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα μεταξύ τομέων απαλείφονται στην ενοποίηση και γίνονται με βάση τις τιμές της αγοράς.

6. Οικονομικές πληροφορίες κατά τομέα (συνέχεια)

Οι οικονομικές πληροφορίες κατά επιχειρηματικό τομέα παρατίθενται όπως παρουσιάζονται στην Εκτελεστική Επιτροπή του Συγκροτήματος.

Τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, οι καταθέσεις πελατών και τα σχετικά έσοδα και έξοδα περιλαμβάνονται κυρίως στον τομέα από τον οποίο πηγάζει η σχέση με τον πελάτη, αντί στον τομέα ο οποίος καταχωρεί τη συναλλαγή.

Συνεχιζόμενες δραστηριότητες

	Κύπρος	Άλλες χώρες	Σύνολο συνεχιζόμενες δραστηριότητες
Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2016	€000	€000	€000
Καθαρά έσοδα από τόκους	336.440	24.022	360.462
Καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	70.512	3.356	73.868
Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος	4.997	11.316	16.313
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα	57.856	(467)	57.389
Έσοδα/(έξοδα) από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες	24.646	(13)	24.633
Κέρδη/(ζημιές) από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα	6.147	(341)	5.806
Ζημιές από πώληση αποθεμάτων ακινήτων	(3.428)	(105)	(3.533)
Λοιπά έσοδα	6.628	949	7.577
	503.798	38.717	542.515
Δαπάνες προσωπικού (εξαιρουμένων του Σχεδίου εθελούσιας αποχώρησης) (Σημ. 14)	(108.661)	(8.205)	(116.866)
Δαπάνες προσωπικού – Σχέδιο εθελούσιας αποχώρησης (Σημ. 14)	(62.413)	-	(62.413)
Άλλα λειτουργικά έξοδα (εξαιρουμένων των εξόδων συμβούλων και άλλων εξόδων αναδιάρθρωσης) (Σημ. 15)	(71.942)	(12.655)	(84.597)
Άλλα λειτουργικά έξοδα – έξοδα συμβούλων και άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης (Σημ. 15)	(23.666)	(1.293)	(24.959)
	237.116	16.564	253.680
Κέρδος από αποαναγνώριση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές	22.137	29	22.166
Προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων και άλλες ζημιές από πιστωτικές διευκολύνσεις (Απομείωση)/αναστροφή απομείωσης άλλων χρηματοοικονομικών μέσων	(148.024)	(31.901)	(179.925)
Απομείωση μη χρηματοοικονομικών μέσων	(12.895)	667	(12.228)
Απομείωση μη χρηματοοικονομικών μέσων	(4.112)	(5.250)	(9.362)
Μερίδιο στα κέρδη συγγενών εταιριών και κοινοπραξιών	1.606	-	1.606
Κέρδη/(ζημιές) πριν τη φορολογία	95.828	(19.891)	75.937
Φορολογία	(12.453)	(1.242)	(13.695)
Κέρδη/(ζημιές) μετά τη φορολογία	83.375	(21.133)	62.242
Δικαιώματα μειοψηφίας - κέρδη	(5.870)	-	(5.870)
Κέρδη/(ζημιές) μετά τη φορολογία που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας	77.505	(21.133)	56.372

6. Οικονομικές πληροφορίες κατά τομέα (συνέχεια)

Συνεχιζόμενες δραστηριότητες (συνέχεια)

	Κύπρος	Άλλες χώρες	Σύνολο συνεχιζόμενες δραστηριότητες
Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2015 (επαναπαρουσίαση)	€000	€000	€000
Καθαρά έσοδα από τόκους	410.900	27.686	438.586
Καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	75.697	3.420	79.117
Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος	19.689	3.603	23.292
Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα	28.567	150	28.717
Έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες	19.939	330	20.269
Ζημιές από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα	(4.357)	(19.027)	(23.384)
Κέρδη/(ζημιές) από πώληση αποθεμάτων ακινήτων	281	(38)	243
Λοιπά έσοδα	2.806	6.040	8.846
	553.522	22.164	575.686
Δαπάνες προσωπικού	(109.542)	(8.475)	(118.017)
Άλλα λειτουργικά έξοδα	(67.865)	(8.083)	(75.948)
Άλλα λειτουργικά έξοδα – έξοδα συμβούλων και άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης (Σημ. 15)	(18.086)	(3.367)	(21.453)
	358.029	2.239	360.268
Κέρδος από αποαναγνώριση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές	228.911	1.128	230.039
Προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και άλλες ζημιές από πιστωτικές διευκολύνσεις	(409.818)	(54.108)	(463.926)
Απομείωση άλλων χρηματοοικονομικών μέσων	(20.031)	(11.137)	(31.168)
Μερίδιο στα κέρδη συγγενών εταιριών και κοινοπραξιών	3.438	-	3.438
Κέρδη/(ζημιές) πριν τη φορολογία	160.529	(61.878)	98.651
Φορολογία	(10.995)	520	(10.475)
Κέρδη/(ζημιές) μετά τη φορολογία	149.534	(61.358)	88.176
Δικαιώματα μειοψηφίας - (κέρδη)/ζημιές	(225)	1.374	1.149
Κέρδη/(ζημιές) μετά τη φορολογία που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας	149.309	(59.984)	89.325

6. Οικονομικές πληροφορίες κατά τομέα (συνέχεια)*Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες*

	Ρωσία	Θυγατρική που εξαγοράστηκε με σκοπό να πωληθεί	Σύνολο μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες
Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2015 (επαναπαρουσίαση)	€000	€000	€000
Καθαρά έσοδα από τόκους	11.540	-	11.540
Καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	5.355	-	5.355
Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος	1.050	-	1.050
Ζημιές από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα	(178)	-	(178)
Ζημιές από πώληση αποθεμάτων ακινήτων	(47)	-	(47)
Λοιπά έσοδα	731	9.929	10.660
	18.451	9.929	28.380
Δαπάνες προσωπικού	(12.120)	(3.173)	(15.293)
Άλλα λειτουργικά έξοδα	(12.562)	(4.931)	(17.493)
	(6.231)	1.825	(4.406)
Προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και άλλες ζημιές από πιστωτικές διευκολύνσεις	(29.464)	-	(29.464)
Απομείωση κατά την επιμέτρηση ομάδας εκποίησης σε εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης	(2.215)	-	(2.215)
(Ζημιές)/κέρδη πριν τη φορολογία	(37.910)	1.825	(36.085)
Φορολογία	(182)	-	(182)
(Ζημιές)/κέρδη μετά τη φορολογία	(38.092)	1.825	(36.267)
Δικαιώματα μειοψηφίας - ζημιές/(κέρδη)	7.618	(456)	7.162
(Ζημιές)/κέρδη μετά τη φορολογία που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας	(30.474)	1.369	(29.105)

6. Οικονομικές πληροφορίες κατά τομέα (συνέχεια)

Ανάλυση συνόλου εσόδων

Το σύνολο εσόδων περιλαμβάνει τα καθαρά έσοδα από τόκους, τα καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες, τα καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος, τα καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα, τα έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες, τα καθαρά κέρδη/(ζημιές) από την επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα, τα καθαρά κέρδη/(ζημιές) από την πώληση αποθεμάτων ακινήτων και τα λοιπά έσοδα.

Συνεχιζόμενες δραστηριότητες

	Κύπρος	Άλλες χώρες	Σύνολο συνεχιζόμενες δραστηριότητες
Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2016	€000	€000	€000
Τραπεζικές και χρηματοοικονομικές υπηρεσίες	469.414	46.091	515.505
Ασφαλιστικές υπηρεσίες	23.088	55	23.143
Κτηματικές και ξενοδοχειακές εργασίες	3.867	-	3.867
Σύνολο εσόδων με τρίτους	496.369	46.146	542.515
Έσοδα/(έξοδα) μεταξύ τομέων	7.429	(7.429)	-
Σύνολο εσόδων	503.798	38.717	542.515

Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2015 (επαναπαρουσίαση)			
Τραπεζικές και χρηματοοικονομικές υπηρεσίες	525.112	29.401	554.513
Ασφαλιστικές υπηρεσίες	19.312	427	19.739
Κτηματικές και ξενοδοχειακές εργασίες	518	(38)	480
Σύνολο εσόδων με τρίτους	544.942	29.790	574.732
Έσοδα/(έξοδα) μεταξύ τομέων	8.580	(7.626)	954
Σύνολο εσόδων	553.522	22.164	575.686

Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες

	Ρωσία	Θυγατρική που εξαγοράστηκε με σκοπό να πωληθεί	Σύνολο μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες
Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2015 (επαναπαρουσίαση)	€000	€000	€000
Τραπεζικές και χρηματοοικονομικές υπηρεσίες	19.405	-	19.405
Κτηματικές και ξενοδοχειακές εργασίες	-	9.929	9.929
Σύνολο εσόδων με τρίτους	19.405	9.929	29.334
Έξοδα μεταξύ τομέων	(954)	-	(954)
Σύνολο εσόδων	18.451	9.929	28.380

6. Οικονομικές πληροφορίες κατά τομέα (συνέχεια)

Ανάλυση περιουσιακών στοιχείων

30 Ιουνίου 2016	Κύπρος	Άλλες χώρες	Σύνολο
	€000	€000	€000
Περιουσιακά στοιχεία	21.270.964	2.571.815	23.842.779
Περιουσιακά στοιχεία μεταξύ τομέων			(1.163.113)
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων			22.679.666

31 Δεκεμβρίου 2015			
Περιουσιακά στοιχεία	21.666.656	2.746.202	24.412.858
Περιουσιακά στοιχεία μεταξύ τομέων			(1.142.357)
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων			23.270.501

Ανάλυση υποχρεώσεων

30 Ιουνίου 2016	Κύπρος	Άλλες χώρες	Σύνολο
	€000	€000	€000
Υποχρεώσεις	18.192.911	2.555.973	20.748.884
Υποχρεώσεις μεταξύ τομέων			(1.165.210)
Σύνολο υποχρεώσεων			19.583.674

31 Δεκεμβρίου 2015			
Υποχρεώσεις	18.665.209	2.672.612	21.337.821
Υποχρεώσεις μεταξύ τομέων			(1.144.651)
Σύνολο υποχρεώσεων			20.193.170

Οι οικονομικές πληροφορίες κατά τομέα των καταθέσεων και δανείων και απαιτήσεων από πελάτες κατά τομέα παρουσιάζονται στις Σημειώσεις 31 και 43 αντίστοιχα.

6. Οικονομικές πληροφορίες κατά τομέα (συνέχεια)**Ανάλυση ανά πελατειακό τομέα υφιστάμενης διαχείρισης του πελάτη**

Επιπρόσθετα από την παρακολούθηση των δραστηριοτήτων κατά γεωγραφικό τομέα, η διοίκηση παρακολουθεί επίσης τα λειτουργικά αποτελέσματα ανά πελατειακού τομέα υφιστάμενης διαχείρισης του πελάτη στην Κύπρο και αυτή η πληροφόρηση παρουσιάζεται στην Εκτελεστική Επιτροπή του Συγκροτήματος.

Τα έσοδα και τα έξοδα που σχετίζονται άμεσα με κάθε πελατειακό τομέα περιλαμβάνονται στον καθορισμό της επίδοσής του. Εφαρμόζονται μεθοδολογίες τιμής μεταφοράς μεταξύ των πελατειακών τομέων για να παρουσιάζονται τα αποτελέσματά τους με συνήθεις εμπορικούς όρους. Τα συνολικά άλλα λειτουργικά έσοδα/(έξοδα) περιλαμβάνουν καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος, τα καθαρά κέρδη/(ζημιές) από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα, τα έσοδα/(έξοδα) από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες, τα κέρδη/(ζημιές) από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα, τις ζημιές από πώληση αποθεμάτων και λοιπά έσοδα. Τα λοιπά λειτουργικά έσοδα, οι δαπάνες προσωπικού και τα άλλα λειτουργικά έξοδα που πραγματοποιούνται από κάθε πελατειακό τομέα περιλαμβάνονται στον πελατειακό τομέα όπου προκύπτουν. Τα έμμεσα λοιπά λειτουργικά έσοδα και τα έμμεσα άλλα λειτουργικά έξοδα κατανέμονται στις κεντρικές υπηρεσίες. Νοητός φόρος 12,5% με βάση το φορολογικό συντελεστή της Κύπρου χρεώνεται/πιστώνεται στα κέρδη ή ζημιές πριν τη φορολογία του κάθε πελατειακού τομέα υφιστάμενης διαχείρισης του πελάτη.

Ο πελατειακός τομέας 'Λοιπά' περιλαμβάνει κεντρικές υπηρεσίες και υπηρεσίες Συγκροτήματος όπως υπηρεσίες διαχείρισης διαθεσίμων, οικονομική διεύθυνση, διαχείριση κινδύνων, συμμόρφωση, νομικό, εταιρικών υποθέσεων και ανθρώπινου δυναμικού. Οι κεντρικές υπηρεσίες παρέχουν υπηρεσίες στα λειτουργικά τμήματα. Από το 2016, με τη σύσταση της ΔΔΑ τον Δεκέμβριο 2015 (Σημ. 27) τα αποτελέσματα της διαχείρισης ακινήτων παρουσιάζονται επίσης ως ξεχωριστός πελατειακός τομέας αφού θεωρείται ξεχωριστός επιχειρηματικός τομέας και έτσι παρουσιάζεται στη διοίκηση. Δεν περιλήφθηκε συγκριτική πληροφόρηση για τα αποτελέσματα του καινούργιου τομέα, αφού ο τομέας συστάθηκε τον Δεκέμβριο του 2015.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Σημειώσεις στις Ενδιάμεσες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

6. Οικονομικές πληροφορίες κατά τομέα (συνέχεια)

Ανάλυση ανά πελατειακό τομέα υφιστάμενης διαχείρισης του πελάτη (συνέχεια)

Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2016	Μεγάλες επιχειρήσεις	Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	Καταναλωτικά	Αναδιάρθρωσεις και ανακτήσεις χρεών	Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	Διαχείριση περιουσίας	Διαχείριση ακινήτων	Ασφαλιστικές εργασίες	Λοιπά	Σύνολο Κύπρος
€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Καθαρά έσοδα/(έξοδα) από τόκους	39.099	32.459	126.092	114.361	31.405	3.631	(4.982)	199	(5.824)	336.440
Καθαρά έσοδα/(έξοδα) από αμοιβές και προμήθειες	4.639	4.231	22.168	6.499	24.971	1.090	-	(2.140)	9.054	70.512
Συνολικά άλλα λειτουργικά έσοδα/(έξοδα)	350	284	2.114	302	3.473	2.022	(3.111)	25.029	66.383	96.846
	44.088	36.974	150.374	121.162	59.849	6.743	(8.093)	23.088	69.613	503.798
Έξοδα προσωπικού και άλλα λειτουργικά έξοδα	(5.286)	(5.958)	(59.799)	(17.634)	(12.986)	(2.538)	(4.888)	(7.007)	(64.507)	(180.603)
Έξοδα αναδιάρθρωσης – σχέδιο εθελούσιας αποχώρησης	(968)	(1.139)	(22.930)	(8.237)	(4.468)	(224)	(97)	(3.230)	(21.120)	(62.413)
Έξοδα αναδιάρθρωσης – άλλα λειτουργικά έξοδα	(16)	(3)	(54)	(6.047)	(44)	(3)	(1.857)	-	(15.642)	(23.666)
	37.818	29.874	67.591	89.244	42.351	3.978	(14.935)	12.851	(31.656)	237.116
Κέρδος/(ζημιά) από αποαναγνώριση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές	3.342	2.184	6.019	9.622	1.731	868	-	-	(1.629)	22.137
Αναστροφή προβλέψεων/(προβλέψεις) για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και άλλες ζημιές από πιστωτικές διευκολύνσεις	8.049	(19.789)	21.706	(157.815)	329	(1.081)	-	-	577	(148.024)
Απομείωση άλλων χρηματοοικονομικών μέσων	-	-	-	-	-	-	-	-	(12.895)	(12.895)
Απομείωση μη χρηματοοικονομικών μέσων	-	-	-	-	-	-	(3.726)	-	(386)	(4.112)
Μερίδιο στα κέρδη συγγενών εταιριών και κοινοπραξιών	-	-	-	-	-	-	-	-	1.606	1.606
Κέρδη/(Ζημιές) πριν την φορολογία	49.209	12.269	95.316	(58.949)	44.411	3.765	(18.661)	12.851	(44.383)	95.828
Φορολογία	(6.151)	(1.534)	(11.914)	7.369	(5.551)	(471)	2.333	(1.390)	4.856	(12.453)
Κέρδη/(Ζημιές) μετά τη φορολογία	43.058	10.735	83.402	(51.580)	38.860	3.294	(16.328)	11.461	(39.527)	83.375
Δικαιώματα μειοψηφίας - κέρδη	-	-	-	-	-	-	-	-	(5.870)	(5.870)
Κέρδη/(Ζημιές) μετά τη φορολογία που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας	43.058	10.735	83.402	(51.580)	38.860	3.294	(16.328)	11.461	(45.397)	77.505

Επιπρόσθετα, τα δάνεια και απαιτήσεις και οι καταθέσεις ανά πελατειακό τομέα υφιστάμενης διαχείρισης του πελάτη παρουσιάζονται στην Εκτελεστική Επιτροπή του Συγκροτήματος. Αυτή η ανάλυση περιλαμβάνεται στις Σημειώσεις 43 και 31 αντίστοιχα.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Σημειώσεις στις Ενδιάμεσες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

6. Οικονομικές πληροφορίες κατά τομέα (συνέχεια)

Ανάλυση ανά πελατειακό τομέα υφιστάμενης διαχείρισης του πελάτη (συνέχεια)

Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2015 (επαναπαρουσίαση)	Μεγάλες επιχειρήσεις	Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	Καταναλωτικά	Αναδιάρθρωσεις και ανακτήσεις χρεών	Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	Διαχείριση περιουσίας	Ασφαλιστικές εργασίες	Λοιπά	Σύνολο Κύπρος
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Καθαρά έσοδα από τόκους	33.350	32.484	114.103	166.377	30.185	2.910	366	31.125	410.900
Καθαρά έσοδα/(έξοδα) από αμοιβές και προμήθειες	3.868	4.550	27.252	7.133	27.090	939	(1.430)	6.295	75.697
Συνολικά άλλα λειτουργικά έσοδα	333	307	2.208	149	3.478	1.812	20.376	38.262	66.925
	37.551	37.341	143.563	173.659	60.753	5.661	19.312	75.682	553.522
Έξοδα προσωπικού και άλλα λειτουργικά έξοδα	(5.206)	(6.115)	(58.789)	(17.682)	(8.896)	(2.441)	(7.784)	(70.494)	(177.407)
Έξοδα αναδιάρθρωσης	-	-	-	-	-	-	-	(18.086)	(18.086)
	32.345	31.226	84.774	155.977	51.857	3.220	11.528	(12.898)	358.029
Κέρδος από αποαναγνώριση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές (Προβλέψεις)/αναστροφή προβλέψεων	28.597	24.218	50.377	114.649	2.245	1.460	-	7.365	228.911
για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και άλλες ζημιές από πιστωτικές διευκολύνσεις	(14.614)	599	(4.670)	(392.038)	(16)	(68)	-	989	(409.818)
Απομείωση άλλων χρηματοοικονομικών μέσων	-	-	-	-	-	-	-	(20.031)	(20.031)
Μερίδιο στα κέρδη συγγενών εταιριών και κοινοπραξιών	-	-	-	-	-	-	-	3.438	3.438
Κέρδη/(ζημιές) πριν την φορολογία	46.328	56.043	130.481	(121.412)	54.086	4.612	11.528	(21.137)	160.529
Φορολογία	(5.791)	(7.005)	(16.310)	15.177	(6.761)	(576)	(1.503)	11.774	(10.995)
Κέρδη/(ζημιές) μετά τη φορολογία	40.537	49.038	114.171	(106.235)	47.325	4.036	10.025	(9.363)	149.534
Δικαιώματα μειοψηφίας - κέρδη	-	-	-	-	-	-	-	(225)	(225)
Κέρδη/(ζημιές) μετά τη φορολογία που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας	40.537	49.038	114.171	(106.235)	47.325	4.036	10.025	(9.588)	149.309

7. Έσοδα από τόκους

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου		Τρίμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2016	2015 (επαναπαρουσίαση)	2016	2015 (επαναπαρουσίαση)
	€000	€000	€000	€000
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	447.326	524.544	216.771	259.066
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες και κεντρικές τράπεζες	4.499	(5.683)	3.170	(6.804)
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	5.237	7.863	2.469	3.911
Επενδύσεις που ταξινομήθηκαν ως δάνεια και απαιτήσεις	7.842	60.831	3.653	27.906
	464.904	587.555	226.063	284.079
Επενδύσεις προς εμπορία	-	71	-	-
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	2.386	3.121	1.397	1.766
Άλλες επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	368	368	185	185
	467.658	591.115	227.645	286.030

Οι τόκοι από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες περιλαμβάνουν τόκους στο ανακτήσιμο ποσό των απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων όπως παρουσιάζονται στη Σημείωση 43 ύψους €102.377 χιλ. για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2016 (εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2015: €116.435 χιλ.) και €33.048 χιλ. για το τρίμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2016 (τρίμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2015: €53.547 χιλ.).

8. Έξοδα από τόκους

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου		Τρίμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2016	2015 (επαναπαρουσίαση)	2016	2015 (επαναπαρουσίαση)
	€000	€000	€000	€000
Καταθέσεις πελατών	68.337	82.148	33.864	38.221
Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες και καταθέσεις από τράπεζες	28.474	51.879	12.501	26.582
Συμφωνίες επαναγοράς	2.197	5.721	1.468	2.861
	99.008	139.748	47.833	67.664
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	8.188	12.781	4.143	6.575
	107.196	152.529	51.976	74.239

9. Έσοδα και έξοδα από αμοιβές και προμήθειες

Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου		Τρίμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2016	2015 (επαναπαρουσίαση)	2016	2015 (επαναπαρουσίαση)
	€000	€000	€000	€000
Αμοιβές και προμήθειες που σχετίζονται με χορηγήσεις	35.149	44.432	18.181	18.709
Άλλες τραπεζικές προμήθειες	32.429	31.560	17.061	15.446
Αμοιβές από αμοιβαία κεφάλαια και διαχείριση χαρτοφυλακίων	1.332	1.146	703	736
Χρηματιστηριακές προμήθειες	439	626	253	360
Λοιπές προμήθειες	9.063	5.494	4.416	3.048
	78.412	83.258	40.614	38.299

9. Έσοδα και έξοδα από αμοιβές και προμήθειες (συνέχεια)**Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες (συνέχεια)**

Οι αμοιβές από αμοιβαία κεφάλαια και διαχείριση χαρτοφυλακίων περιλαμβάνουν έσοδα ύψους €1.218 χιλ. για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2016 (εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2015: €979 χιλ.) και €669 χιλ. για το τρίμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2016 (τρίμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2015: €647 χιλ.) από καταπιστευματικές και συναφείς δραστηριότητες.

Έξοδα από αμοιβές και προμήθειες

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου		Τρίμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2016	2015 (επαναπαρουσίαση)	2016	2015 (επαναπαρουσίαση)
	€000	€000	€000	€000
Τραπεζικές προμήθειες	4.333	3.962	2.583	2.386
Αμοιβές από αμοιβαία κεφάλαια και διαχείριση χαρτοφυλακίων	94	97	50	53
Χρηματιστηριακές προμήθειες	117	82	79	42
	4.544	4.141	2.712	2.481

10. Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος

Τα καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος αποτελούνται από τη μετατροπή χρηματικών περιουσιακών στοιχείων σε ξένο νόμισμα κατά την ημερομηνία αναφοράς, τα πραγματοποιηθέντα συναλλαγματικά κέρδη/(ζημιές) από συναλλαγές σε ξένο νόμισμα που έχουν διακανονιστεί κατά τη διάρκεια της περιόδου, καθώς και από τη μεταβολή στην εύλογη αξία παραγώγων ξένου συναλλάγματος.

11. Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου		Τρίμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2016	2015 (επαναπαρουσίαση)	2016	2015 (επαναπαρουσίαση)
	€000	€000	€000	€000
Χρηματοοικονομικά μέσα προς εμπορία:				
- μετοχές	(316)	676	53	(151)
- ομόλογα	7	11	6	3
- παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	870	(13.522)	577	(11.975)
Άλλες επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων:				
- ομόλογα	(236)	401	(123)	350
- μετοχές	377	(118)	(13)	(68)
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από πώληση επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση:				
- μετοχές	58.330	944	58.318	944
- ομόλογα	18	(12)	-	(1)
Καθαρά κέρδη από πώληση/αποπληρωμή δανείων και απαιτήσεων				
- ομόλογα	43	30.820	43	30.820
Πραγματοποιηθέντες (ζημιές)/κέρδη από πώληση δανείων	(690)	-	(153)	99
Μεταβολή στην εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων σε αντισταθμίσεις εύλογης αξίας:				
- αντισταθμιστικά μέσα	(3.818)	8.603	(656)	6.893
- αντισταθμισμένα μέσα	3.853	(9.148)	363	(7.011)
Ζημιά από διάλυση θυγατρικών εταιριών (Σημ. 49)	(1.049)	-	(371)	-
Κέρδη από πώληση κοινοπραξίας	-	10.062	-	10.062
	57.389	28.717	58.044	29.965

Το κέρδος από την πώληση των μετοχών διαθέσιμων προς πώληση αφορά κυρίως το κέρδος από την πώληση μετοχών της Visa Europe Ltd μετά από την εγκεκριμένη αγορά της Visa Europe Ltd από την Visa Inc.

Στην συγκριτική περίοδο, το κέρδος από την πώληση της κοινοπραξίας σχετίζεται κυρίως, στη πώληση της Marfin Diversified Strategy Fund Plc (MDSF) τον Απρίλιο του 2015 και αντιπροσωπεύει την ανακύκλωση των σχετικών αποθεμάτων σε ξένο νόμισμα στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Επιπλέον το κέρδος από την πώληση των χρεογράφων που ταξινομήθηκαν ως δάνεια και απαιτήσεις αφορά μερική αποπληρωμή των Κυπριακών Κρατικών Ομολόγων νωρίτερα από το αναμενόμενο.

12. Έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες

	2016			2015		
	Έσοδα	Απαιτήσεις και προμήθειες	Έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες	Έσοδα	Απαιτήσεις και προμήθειες	Έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες
Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής	47.887	(34.573)	13.314	48.862	(40.538)	8.324
Ασφαλιστικές εργασίες γενικού κλάδου	19.263	(7.944)	11.319	19.433	(7.488)	11.945
	67.150	(42.517)	24.633	68.295	(48.026)	20.269

Τρίμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου						
Ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής	25.003	(19.721)	5.282	1.943	(140)	1.803
Ασφαλιστικές εργασίες γενικού κλάδου	9.638	(3.880)	5.758	9.800	(3.221)	6.579
	34.641	(23.601)	11.040	11.743	(3.361)	8.382

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου			
	2016		2015	
	Κλάδος ζωής	Γενικός κλάδος	Κλάδος ζωής	Γενικός κλάδος
Έσοδα	€000	€000	€000	€000
Μεικτά ασφάλιστρα	41.826	32.142	42.335	38.209
Αντασφάλιστρα	(7.489)	(15.783)	(7.318)	(23.861)
Καθαρά ασφάλιστρα	34.337	16.359	35.017	14.348
Μεταβολή στην πρόβλεψη για μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα	-	(1.531)	-	190
Σύνολο καθαρών δεδουλευμένων ασφαλιστρών	34.337	14.828	35.017	14.538
Έσοδα από επενδύσεις και λοιπά έσοδα	10.611	3	11.711	14
Προμήθειες από αντασφαλιστές και άλλα έσοδα	2.087	4.432	1.616	4.881
	47.035	19.263	48.344	19.433
Μεταβολή στην αξία των ασφαλιστηρίων συμβολαίων σε ισχύ πριν τη φορολογία (Σημ. 26)	852	-	518	-
	47.887	19.263	48.862	19.433

12. Έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες (συνέχεια)

	Τρίμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου			
	2016		2015	
	Κλάδος ζωής	Γενικός κλάδος	Κλάδος ζωής	Γενικός κλάδος
Έσοδα	€000	€000	€000	€000
Μεικτά ασφάλιστρα	20.801	18.477	21.279	24.831
Αντασφάλιστρα	(3.793)	(10.241)	(3.735)	(17.781)
Καθαρά ασφάλιστρα	17.008	8.236	17.544	7.050
Μεταβολή στην πρόβλεψη για μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα	-	(724)	-	281
Σύνολο καθαρών δεδουλευμένων ασφαλιστρών	17.008	7.512	17.544	7.331
Έσοδα από επενδύσεις και λοιπά έσοδα/(έξοδα)	10.778	1	(14.318)	10
Προμήθειες από αντασφαλιστές και άλλα έσοδα	1.167	2.125	923	2.459
	28.953	9.638	4.149	9.800
Μεταβολή στην αξία των ασφαλιστηρίων συμβολαίων σε ισχύ πριν τη φορολογία	(3.950)	-	(2.206)	-
	25.003	9.638	1.943	9.800

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου			
	2016		2015	
	Κλάδος ζωής	Γενικός κλάδος	Κλάδος ζωής	Γενικός κλάδος
Απαιτήσεις και προμήθειες	€000	€000	€000	€000
Μεικτές πληρωμές προς ασφαλιζόμενους	(29.821)	(12.480)	(35.158)	(13.184)
Μερίδιο αντασφαλιστών στις πληρωμές προς ασφαλιζόμενους	3.975	5.672	5.847	6.078
Μεικτή μεταβολή των υποχρεώσεων ασφαλιστηρίων συμβολαίων	(3.805)	2.090	(4.403)	1.002
Μερίδιο αντασφαλιστών στην μεικτή μεταβολή των υποχρεώσεων ασφαλιστηρίων συμβολαίων	(804)	(1.382)	(2.761)	(182)
Προμήθειες σε ασφαλιστικούς αντιπροσώπους και άλλα άμεσα έξοδα πωλήσεων	(4.118)	(1.844)	(4.063)	(1.202)
	(34.573)	(7.944)	(40.538)	(7.488)

12. Έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες (συνέχεια)

	Τρίμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου			
	2016		2015	
	Κλάδος ζωής	Γενικός κλάδος	Κλάδος ζωής	Γενικός κλάδος
Απαιτήσεις και προμήθειες	€000	€000	€000	€000
Μεικτές πληρωμές προς ασφαλιζόμενους	(12.904)	(5.114)	(16.984)	(7.682)
Μερίδιο αντασφαλιστών στις πληρωμές προς ασφαλιζόμενους	1.264	1.936	1.999	3.964
Μεικτή μεταβολή των υποχρεώσεων ασφαλιστηρίων συμβολαίων	(6.568)	(24)	17.958	2.251
Μερίδιο αντασφαλιστών στην μεικτή μεταβολή των υποχρεώσεων ασφαλιστηρίων συμβολαίων	550	187	(1.051)	(1.791)
Προμήθειες σε ασφαλιστικούς αντιπροσώπους και άλλα άμεσα έξοδα πωλήσεων	(2.063)	(865)	(2.062)	37
	(19.721)	(3.880)	(140)	(3.221)

Πέραν των πιο πάνω, τα ακόλουθα έσοδα και έξοδα από ασφαλιστικές εργασίες έχουν αναγνωριστεί στις αντίστοιχες κατηγορίες της ενοποιημένης κατάστασης λογαριασμού αποτελεσμάτων.

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου			
	2016		2015	
	Κλάδος ζωής	Γενικός κλάδος	Κλάδος ζωής	Γενικός κλάδος
	€000	€000	€000	€000
Καθαρά έξοδα από περιουσιακά στοιχεία μη συνδεδεμένα με επενδύσεις	(410)	(1.463)	(332)	(630)
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και λοιπά έσοδα μη συνδεδεμένα με επενδύσεις	341	52	(23)	18
Δαπάνες προσωπικού	(4.302)	(3.553)	(2.418)	(2.613)
Άλλα λειτουργικά έξοδα	(1.568)	(1.047)	(1.841)	(1.229)

	Τρίμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου			
	2016		2015	
	Κλάδος ζωής	Γενικός κλάδος	Κλάδος ζωής	Γενικός κλάδος
	€000	€000	€000	€000
Καθαρά έξοδα από περιουσιακά στοιχεία μη συνδεδεμένα με επενδύσεις	(279)	(755)	(188)	(870)
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και λοιπά έσοδα μη συνδεδεμένα με επενδύσεις	169	1	(20)	22
Δαπάνες προσωπικού	(3.019)	(2.337)	(1.209)	(1.325)
Άλλα λειτουργικά έξοδα	(781)	(592)	(1.031)	(708)

13. Λοιπά έσοδα

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου		Τρίμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2016	2015 (επαναπαρουσίαση)	2016	2015 (επαναπαρουσίαση)
	€000	€000	€000	€000
Κέρδη από πώληση ομάδας εκποίησης που κατέχονται προς πώληση (Σημ. 29 και 50.2.1)	2.545	-	2.545	-
Έσοδα από μερίσματα	119	273	92	145
Κέρδη/(ζημιές) από πώληση και διαγραφές ακινήτων και εξοπλισμού και άυλων περιουσιακών στοιχείων	38	48	(42)	(1)
Ενοίκια από επενδύσεις σε ακίνητα	1.674	573	627	162
Έσοδα από ξενοδοχειακές δραστηριότητες	396	500	523	588
Λοιπά έσοδα	2.805	7.452	1.986	5.268
	7.577	8.846	5.731	6.162

14. Δαπάνες προσωπικού

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου		Τρίμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2016	2015 (επαναπαρουσίαση)	2016	2015 (επαναπαρουσίαση)
	€000	€000	€000	€000
Μισθοί	95.093	93.744	47.819	47.025
Εισφορές εργοδότη σε κυβερνητικά ταμεία κοινωνικών ασφαλίσεων και συντάξεων	13.985	12.590	6.881	6.112
Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης	7.788	11.683	3.886	5.765
	116.866	118.017	58.586	58.902
Έξοδα αναδιάρθρωσης - σχέδιο εθελούσιας αποχώρησης	62.413	-	56.610	-
	179.279	118.017	115.196	58.902

Ο αριθμός προσωπικού του Συγκροτήματος στις 30 Ιουνίου 2016 ανήλθε σε 4.279 (31 Δεκεμβρίου 2015: 4.605, 30 Ιουνίου 2015: 6.668, που περιλαμβάνει προσωπικό των δραστηριοτήτων στην Ρωσία που πωλήθηκαν τον Σεπτέμβριο 2015). Το Φεβρουάριο και Ιούνιο του 2016 το Συγκρότημα ανακοίνωσε Πρόγραμμα εθελούσιας εξόδου για το μόνιμο προσωπικό στην Κύπρο το κόστος του οποίου περιλαμβάνεται στις δαπάνες προσωπικού και ανέρχεται στις €62.413 χιλ. Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου που έληξε στις 30 Ιουνίου 2016, 358 υπάλληλοι αποχώρησαν από το Συγκρότημα με το πρόγραμμα εθελούσιας εξόδου.

Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης

Επιπρόσθετα των εισφορών εργοδότη σε κυβερνητικά ταμεία κοινωνικών ασφαλίσεων και συντάξεων, το Συγκρότημα λειτουργεί προγράμματα για παροχή πρόσθετων ωφελημάτων αφυπηρέτησης, όπως περιγράφεται πιο κάτω:

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου		Τρίμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2016	2015	2016	2015
	€000	€000	€000	€000
Προγράμματα καθορισμένων παροχών	253	901	125	420
Προγράμματα καθορισμένων εισφορών	7.535	10.782	3.761	5.345
	7.788	11.683	3.886	5.765

14. Δαπάνες προσωπικού (συνέχεια)

Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης (συνέχεια)

Κύπρος

Το βασικό πρόγραμμα αφυπηρέτησης για το μόνιμο προσωπικό του Συγκροτήματος στην Κύπρο (87% του συνολικού προσωπικού του Συγκροτήματος) είναι ένα πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών. Το πρόγραμμα αυτό προέβλεπε εισφορές εργοδότη ύψους 9% (αντίστοιχη περίοδος 2015: 14% μέχρι τις 31 Μαΐου 2015 και 9% μετέπειτα) και εισφορές υπαλλήλου 3%-10% επί του μεικτού μισθού του υπαλλήλου. Το πρόγραμμα διαχειρίζεται από Επιτροπή, η οποία διορίζεται από τα μέλη.

Μικρός αριθμός μελών του προσωπικού που δε συμμετέχουν στο βασικό πρόγραμμα αφυπηρέτησης, είναι μέλη προγράμματος συνταξιοδότησης το οποίο είναι κλειστό για νέα μέλη και μπορούν να λαμβάνουν μέρος ή το σύνολο του ωφελήματος αφυπηρέτησης τους με την καταβολή σύνταξης διά βίου. Η διαχείριση του ταμείου γίνεται από Διαχειριστική Επιτροπή που απαρτίζεται από αντιπροσώπους τόσο των μελών όσο και του εργοδότη.

Μικρός αριθμός υπαλλήλων θυγατρικών εταιριών του Συγκροτήματος στην Κύπρο είναι επίσης μέλη προγραμμάτων καθορισμένων παροχών. Αυτά τα προγράμματα είναι χρηματοδοτούμενα με τα περιουσιακά στοιχεία που καλύπτουν τις υποχρεώσεις, τα οποία κρατούνται σε ξεχωριστά νομικά μέσα.

Ελλάδα

Στα πλαίσια της πώλησης των Ελληνικών δραστηριοτήτων το 2013, το προσωπικό και οι σχετικές υποχρεώσεις που απορρέουν από το πρόγραμμα καθορισμένων παροχών στην Ελλάδα μεταφέρθηκαν στην Τράπεζα Πειραιώς. Για όλο το προσωπικό υπήρχε πρόγραμμα αποζημίωσης βάσει νομοθεσίας σε περίπτωση απόλυσης ή εφάπαξ καταβολή αποζημίωσης κατά την κανονική αφυπηρέτηση, με συντελεστές που καθορίζει η Ελληνική νομοθεσία. Όλα τα πληρωτέα ωφελήματα από το πρόγραμμα καθορισμένων παροχών πληρώθηκαν από τα περιουσιακά στοιχεία του Συγκροτήματος, καθώς αυτό το πρόγραμμα δεν είναι χρηματοδοτούμενο. Μικρός αριθμός υπαλλήλων Ελληνικών θυγατρικών εταιριών του Συγκροτήματος συνεχίζουν να είναι μέλη προγραμμάτων καθορισμένων παροχών.

Ηνωμένο Βασίλειο

Το προσωπικό του Συγκροτήματος στο Ηνωμένο Βασίλειο (5% του συνολικού προσωπικού του Συγκροτήματος) καλύπτεται από ένα πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών για όλους τους υφιστάμενους υπαλλήλους το οποίο προβλέπει εισφορές εργοδότη ύψους 7,5% και επιπρόσθετες εισφορές από τον εργοδότη που ισοδυναμούν μέχρι και 7,5% ανάλογα με το ποσοστό που καταβάλει ο υπάλληλος και εισφορές υπαλλήλου 0%-7,5% επί του μεικτού μισθού του υπαλλήλου. Επιπρόσθετα, παραμένει ένα πρόγραμμα καθορισμένων παροχών (το οποίο έκλεισε τον Δεκέμβριο του 2008 όσον αφορά τη συσσώρευση μελλοντικών ωφελημάτων) για τα ενεργά μέλη.

Άλλες χώρες

Το Συγκρότημα δε λειτουργεί προγράμματα παροχής ωφελημάτων αφυπηρέτησης στη Ρουμανία και Ρωσία.

Ανάλυση των αποτελεσμάτων των αναλογιστικών εκτιμήσεων για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών

Ποσά που αναγνωρίστηκαν στον ενοποιημένο ισολογισμό	30 Ιουνίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
	€000	€000
Υποχρεώσεις (Σημ. 33)	24.157	12.588
Περιουσιακά στοιχεία (Σημ. 28)	(725)	(1.203)
	23.432	11.385

Ένα από τα σχέδια που είναι χρηματοδοτούμενο, παρουσιάζει χρηματοδοτικό πλεόνασμα ύψους €12.366 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2015: €15.065 χιλ.) το οποίο δεν αναγνωρίζεται ως περιουσιακό στοιχείο, έχοντας υπόψη ότι το Συγκρότημα δεν κατέχει άνευ όρων δικαίωμα στα μελλοντικά οικονομικά οφέλη, είτε μέσω επιστροφής χρημάτων, είτε μέσω μείωσης στις μελλοντικές εισφορές.

Τα ποσά που αναγνωρίστηκαν στον ενοποιημένο ισολογισμό και η κίνηση στην καθαρή παρούσα αξία της υποχρέωσης παρουσιάζονται πιο κάτω.

14. Δαπάνες προσωπικού (συνέχεια)

Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης (συνέχεια)

Ανάλυση των αποτελεσμάτων των αναλογιστικών εκτιμήσεων για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών (συνέχεια)

	Παρούσα αξία της υποχρέωσης	Εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων των προγραμμάτων	Καθαρό ποσό πριν την επίδραση του ανώτατου επιτρεπόμενου ορίου αναγνώρισης στο πλεόνασμα	Επίδραση ελάχιστης απαίτησης για χρηματοδότηση ανώτατου επιτρεπόμενου ορίου αναγνώρισης στο πλεόνασμα	Καθαρή περιουσιακή υποχρέωση καθορισμένων παροχών
	€000	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου 2016	94.115	(97.795)	(3.680)	15.065	11.385
Κόστος τρέχουσας υπηρεσίας	234	-	234	-	234
Καθαρά έξοδα/(έσοδα) από τόκους	1.520	(1.501)	19	-	19
Συνολικό ποσό που αναγνωρίστηκε στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων	1.754	(1.501)	253	-	253
Επαναμετρήσεις:					
- Απόδοση περιουσιακών στοιχείων προγραμμάτων μη συμπεριλαμβανομένων ποσών που έχουν συμπεριληφθεί στα καθαρά έξοδα από τόκους	-	(2.494)	(2.494)	-	(2.494)
- Αναλογιστικές ζημιές από αλλαγές σε δημογραφικές παραδοχές	20.336	-	20.336	-	20.336
- Αλλαγή λόγω της επίδρασης του ανώτατου επιτρεπόμενου ορίου αναγνώρισης στο πλεόνασμα	-	-	-	(2.699)	(2.699)
Συνολικό ποσό που αναγνωρίστηκε στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων	20.336	(2.494)	17.842	(2.699)	15.143
Συναλλαγματικές διαφορές	(8.611)	6.446	(2.165)	-	(2.165)
Εισφορές:					
- Εργοδότη	-	(1.135)	(1.135)	-	(1.135)
- Συμμετέχοντες στα προγράμματα	85	(85)	-	-	-
Παροχές που καταβλήθηκαν από τα προγράμματα	(2.449)	2.449	-	-	-
Παροχές που καταβλήθηκαν απευθείας από τον εργοδότη	(49)	-	(49)	-	(49)
30 Ιουνίου 2016	105.181	(94.115)	11.066	12.366	23.432

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Σημειώσεις στις Ενδιάμεσες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

14. Δαπάνες προσωπικού (συνέχεια)

Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης (συνέχεια)

Ανάλυση των αποτελεσμάτων των αναλογιστικών εκτιμήσεων για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών (συνέχεια)

	Παρούσα αξία της υποχρέωσης	Εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων των προγραμμάτων	Καθαρό ποσό πριν την επίδραση του ανώτατου επιτρεπόμενου ορίου αναγνώρισης στο πλεόνασμα	Επίδραση ελάχιστης απαίτησης για χρηματοδότηση ανώτατου επιτρεπόμενου ορίου αναγνώρισης στο πλεόνασμα	Καθαρή περιουσιακή υποχρέωση καθορισμένων παροχών
	€000	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου 2015	97.164	(94.926)	2.238	13.921	16.159
Κόστος τρέχουσας υπηρεσίας	499	-	499	-	499
Κέρδη από περικοπές και διακανονισμούς	(126)	-	(126)	-	(126)
Καθαρά έξοδα/(έσοδα) από τόκους	3.173	(2.910)	263	-	263
Συνολικό ποσό που αναγνωρίστηκε στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων	3.546	(2.910)	636	-	636
Επαναμετρήσεις:					
- Απόδοση περιουσιακών στοιχείων προγραμμάτων μη συμπεριλαμβανομένων ποσών που έχουν συμπεριληφθεί στα καθαρά έξοδα από τόκους	-	2.487	2.487	-	2.487
- Αναλογιστικές ζημιές από αλλαγές σε δημογραφικές παραδοχές	16	-	16	-	16
- Αναλογιστικά κέρδη από αλλαγές σε οικονομικές παραδοχές	(5.396)	-	(5.396)	-	(5.396)
- Εμπειρικές προσαρμογές	(579)	-	(579)	-	(579)
- Αλλαγή λόγω της επίδρασης του ανώτατου επιτρεπόμενου ορίου αναγνώρισης στο πλεόνασμα	-	-	-	1.144	1.144
Συνολικό ποσό που αναγνωρίστηκε στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων	(5.959)	2.487	(3.472)	1.144	(2.328)
Συναλλαγματικές διαφορές	3.988	(3.037)	951	-	951
Εισφορές:					
- Εργοδότη	-	(3.946)	(3.946)	-	(3.946)
- Συμμετέχοντες στα προγράμματα	187	(187)	-	-	-
Παροχές που καταβλήθηκαν από τα προγράμματα	(4.724)	4.724	-	-	-
Παροχές που καταβλήθηκαν απευθείας από τον εργοδότη	(87)	-	(87)	-	(87)
31 Δεκεμβρίου 2015	94.115	(97.795)	(3.680)	15.065	11.385

14. Δαπάνες προσωπικού (συνέχεια)

Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης (συνέχεια)

Ανάλυση των αποτελεσμάτων των αναλογιστικών εκτιμήσεων για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών (συνέχεια)

Η πραγματική απόδοση των περιουσιακών στοιχείων των προγραμμάτων για την περίοδο 30 Ιουνίου 2016 ήταν κέρδος ύψους €3.995 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2015: κέρδος €423 χιλ.).

Τα περιουσιακά στοιχεία των χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων συνήθως κατέχονται από ξεχωριστά καταπιστεύματα, είτε ως συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία, είτε ως μέρος ενός γενικού σχεδίου, είτε ως ασφαλιστικά συμβόλαια. Τα περιουσιακά στοιχεία που διατηρούνται σε καταπίστευμα, διέπονται από τους τοπικούς κανονισμούς και την πρακτική σε κάθε χώρα.

Τα περιουσιακά στοιχεία των προγραμμάτων συνταξιοδότησης επενδύονται σε διάφορες επενδυτικές κατηγορίες, προκειμένου να διατηρηθεί μια ισορροπία μεταξύ κινδύνου και απόδοσης. Οι επενδύσεις είναι καλά διαφοροποιημένες ώστε να περιοριστεί η οικονομική επίδραση αποτυχίας οποιασδήποτε μεμονωμένης επένδυσης. Μέσω των σχεδίων καθορισμένων παροχών, το Συγκρότημα είναι εκτεθειμένο σε αριθμό κινδύνων όπως περιγράφονται πιο κάτω:

Κίνδυνος επιτοκίου	Το Συγκρότημα εκτίθεται σε κίνδυνο επιτοκίου, λόγω της ασυμφωνίας της διάρκειας των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων.
Αλλαγές στις αποδόσεις των ομολόγων	Η μείωση των αποδόσεων των εταιρικών ομολόγων θα αυξήσει τις υποχρεώσεις, αν και αυτό θα αντισταθμιστεί εν μέρει από την αύξηση της αξίας των ομολόγων.
Κίνδυνος πληθωρισμού	Το Συγκρότημα αντιμετωπίζει κίνδυνο πληθωρισμού, δεδομένου ότι οι υποχρεώσεις είναι είτε άμεσα (μέσω της αύξησης των συντάξεων), είτε έμμεσα (μέσω της αύξησης των μισθών), εκτεθειμένες σε κινδύνους πληθωρισμού. Επενδύσεις που οι αποδόσεις τους συνδέονται με τον πληθωρισμό (δηλαδή πραγματικές αποδόσεις μέσω των επενδύσεων όπως μετοχές, τιμαριθμοποιημένα ομόλογα και περιουσιακά στοιχεία, των οποίων η αυξημένη απόδοση συνδέεται με αύξηση του πληθωρισμού) θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για την καλύτερη αντιστοιχία με τις αναμενόμενες αυξήσεις των υποχρεώσεων.
Μεταβλητότητα περιουσιακών στοιχείων	Οι υποχρεώσεις υπολογίζονται χρησιμοποιώντας προεξοφλητικό επιτόκιο που ορίζεται σε συνάρτηση με τις αποδόσεις των εταιρικών ομολόγων. Εάν τα περιουσιακά στοιχεία έχουν χαμηλότερη απόδοση, αυτό θα δημιουργήσει έλλειμμα.

Οι κύριες κατηγορίες των περιουσιακών στοιχείων των προγραμμάτων σαν ποσοστό του συνόλου των περιουσιακών τους στοιχείων είναι:

	30 Ιουνίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Μετοχές	43%	43%
Ομόλογα	46%	46%
Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες	11%	11%
	100%	100%

Τα περιουσιακά στοιχεία των χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων περιλαμβάνουν μετοχικούς τίτλους που έχει εκδώσει η Εταιρία, η εύλογη αξία των οποίων είναι €2.573 χιλ. στις 30 Ιουνίου 2016 (31 Δεκεμβρίου 2015: €2.412 χιλ.).

Το Συγκρότημα αναμένει ότι θα συνεισφέρει στα προγράμματα καθορισμένων παροχών €2.384 χιλ. το ερχόμενο έτος.

Στο τέλος της λογιστικής περιόδου, η μέση διάρκεια της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών ήταν 17,9 χρόνια.

14. Δαπάνες προσωπικού (συνέχεια)

Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης (συνέχεια)

Κύριες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν στις αναλογιστικές εκτιμήσεις

Η παρούσα αξία των υποχρεώσεων των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών υπολογίζεται ετησίως με την αναλογιστική μέθοδο Προβλεπόμενης Πιστωτικής Μονάδας (Projected Unit Credit Method) από ανεξάρτητους αναλογιστές. Οι κύριες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για την αποτίμηση των υπόλοιπων σχεδίων αφυπηρέτησης του Συγκροτήματος κατά το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2016 και το έτος 2015 παρουσιάζονται πιο κάτω:

Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2016	Κύπρος	Ελλάδα	Ηνωμένο Βασίλειο
Προεξοφλητικό επιτόκιο	1,23%-1,38%	1,47%	2,90%
Συντελεστής πληθωρισμού	1,75%	1,75%	3,10%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	0% για το 2016 και 2% μετέπειτα	0% για το 2016 και 2% μετέπειτα	δ/ε
Αύξηση συνταξιοδοτικού συντελεστή	0% για το 2016 και 2% μετέπειτα	δ/ε	3,05%
Προσδόκιμος ζωή για τους συνταξιούχους σε ηλικία 60 χρονών	23,5 χρόνια Α 29,6 χρόνια Θ	δ/ε	δ/ε
Προσδόκιμος ζωή για τους συνταξιούχους σε ηλικία 65 χρονών	δ/ε	δ/ε	23,9 χρόνια Α 25,4 χρόνια Θ

Έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015			
Προεξοφλητικό επιτόκιο	2,21%-2,32%	2,30%-2,80%	3,90%
Συντελεστής πληθωρισμού	1,75%	1,75%	3,10%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	0% για το 2016 και 2% μετέπειτα	0% για το 2016 και 2% μετέπειτα	δ/ε
Αύξηση συνταξιοδοτικού συντελεστή	0% για το 2016 και 2% μετέπειτα	δ/ε	3,05%
Προσδόκιμος ζωή για τους συνταξιούχους σε ηλικία 60 χρονών	23,5 χρόνια Α 29,6 χρόνια Θ	δ/ε	δ/ε
Προσδόκιμος ζωή για τους συνταξιούχους σε ηλικία 65 χρονών	δ/ε	δ/ε	23,9 χρόνια Α 25,4 χρόνια Θ

Το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε στις αναλογιστικές εκτιμήσεις απεικονίζει το ποσοστό στο οποίο οι υποχρεώσεις θα μπορούσαν να διακανονιστούν και καθορίζεται σύμφωνα με τις αποδόσεις της αγοράς κατά την ημερομηνία αναφοράς σε εταιρικά ομόλογα υψηλής ποιότητας με κατάλληλο νόμισμα και διάρκεια. Για τα προγράμματα του Συγκροτήματος στην Ευρωζώνη (Κύπρο και Ελλάδα) που αποτελούν το 40% των υποχρεώσεων καθορισμένων παροχών, το Συγκρότημα υιοθέτησε τη μέθοδο επιτοκιακής καμπύλης χρησιμοποιώντας εταιρικό ομόλογο διαβάθμισης AA- από τον διεθνή δείκτη iBoxx Euro Corporates AA10+. Για το πρόγραμμα του Συγκροτήματος στο Ηνωμένο Βασίλειο που αποτελεί το 60% των υποχρεώσεων καθορισμένων παροχών, το Συγκρότημα υιοθέτησε τη μέθοδο επιτοκιακής καμπύλης χρησιμοποιώντας το προεξοφλητικό επιτόκιο που έχει καθοριστεί με βάση τις αποδόσεις των εταιρικών ομολόγων διαβάθμισης AA- με διάρκεια που συνάδει με τις υποχρεώσεις του σχεδίου. Με αυτή τη μέθοδο, η κάθε μελλοντική πληρωμή υποχρέωσης προεξοφλήθηκε με διαφορετικό προεξοφλητικό επιτόκιο που αντανάκλα τη χρονική στιγμή της πληρωμής της υποχρέωσης.

Για να καταλήξει στις παραδοχές για το αναμενόμενο ποσοστό απόδοσης στα περιουσιακά στοιχεία των προγραμμάτων, το Συγκρότημα, σε συνεννόηση με τους συμβούλους αναλογιστές, χρησιμοποιεί παραδοχές που αφορούν μελλοντικά γεγονότα για κάθε κατηγορία περιουσιακών στοιχείων και οι οποίες αντικατοπτρίζουν τις συνθήκες της αγοράς και μελλοντικές προβλέψεις κατά την ημερομηνία αναφοράς. Οι σχετικές παραδοχές αναπροσαρμόζονται ετησίως λαμβάνοντας υπόψη αναθεωρημένες προβλέψεις για τις μελλοντικές αποδόσεις της κάθε κατηγορίας περιουσιακών στοιχείων, αλλαγές στη νομοθεσία που δυνατό να επηρεάσουν την επενδυτική στρατηγική, καθώς και μεταβολές στη στοχευμένη στρατηγική κατανομή των περιουσιακών στοιχείων.

14. Δαπάνες προσωπικού (συνέχεια)

Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης (συνέχεια)

Κύριες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν στις αναλογιστικές εκτιμήσεις (συνέχεια)

Η ποσοτική ανάλυση ευαισθησίας για σημαντικές παραδοχές στις 30 Ιουνίου 2016 και 31 Δεκεμβρίου 2015 παρουσιάζεται πιο κάτω.

	30 Ιουνίου 2016		31 Δεκεμβρίου 2015	
Μεταβλητές	Μεταβολή +0,5%	Μεταβολή -0,5%	Μεταβολή +0,5%	Μεταβολή -0,5%
Προεξοφλητικό επιτόκιο	-8,2%	9,1%	-8,2%	9,1%
Ρυθμός ανάπτυξης πληθωρισμού	5,7%	-5,4%	5,7%	-5,4%
Ρυθμός ανάπτυξης μισθοδοσίας	0,5%	-0,2%	0,5%	-0,2%
Ρυθμός ανάπτυξης συντάξεων	0,8%	-0,8%	0,8%	-0,8%
	Συν 1 χρόνο	Μείον 1 χρόνο	Συν 1 χρόνο	Μείον 1 χρόνο
Προσδόκιμο ζωής	-1,2%	1,6%	-1,2%	1,6%

Η πιο πάνω ανάλυση ευαισθησίας (με εξαίρεση την ευαισθησία πληθωρισμού) βασίζεται στην αλλαγή μιας παραδοχής διατηρώντας τις άλλες παραδοχές σταθερές. Στην πράξη είναι απίθανο να συμβεί και κάποιες αλλαγές στις παραδοχές μπορεί να συσχετίζονται. Η ευαισθησία στον πληθωρισμό πιο πάνω περιλαμβάνει αλλαγές σε οποιανδήποτε αύξηση ωφελημάτων σε σχέση με τον πληθωρισμό. Για τον υπολογισμό της ευαισθησίας της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών σε σημαντικές παραδοχές, έχει χρησιμοποιηθεί η ίδια μέθοδος όπως υπολογίζεται η συνταξιοδοτική υποχρέωση που αναγνωρίζεται στον ενοποιημένο ισολογισμό. Οι μέθοδοι και τα είδη των παραδοχών που χρησιμοποιήθηκαν για την ετοιμασία της ανάλυσης ευαισθησίας δεν έχουν αλλάξει σε σχέση με προηγούμενες περιόδους.

15. Άλλα λειτουργικά έξοδα

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου		Τρίμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2016	2015 (επαναπαρουσίαση)	2016	2015 (επαναπαρουσίαση)
	€000	€000	€000	€000
Έξοδα επιδιόρθωσης και συντήρησης ακινήτων και εξοπλισμού	14.000	10.569	6.808	4.491
Λοιπά έξοδα ακινήτων	6.182	5.302	3.432	2.977
Λειτουργικές μισθώσεις ακινήτων και εξοπλισμού	4.837	5.219	2.435	2.774
Ειδικός φόρος επί των καταθέσεων πιστωτικών ιδρυμάτων στην Κύπρο	9.581	8.508	4.800	4.254
Συμβουλευτικές και άλλες επαγγελματικές αμοιβές	4.326	7.528	2.485	3.066
Ασφάλειες	5.732	7.263	2.278	3.840
Έξοδα διαφήμισης και προβολής	8.104	2.994	4.706	(314)
Αποσβέσεις ακινήτων και εξοπλισμού (Σημ. 25)	5.788	6.159	3.143	3.128
Αποσβέσεις άυλων περιουσιακών στοιχείων (Σημ. 26)	3.506	3.426	1.769	1.735
Έξοδα επικοινωνίας	3.551	3.515	1.705	1.905
(Αναστροφή)/προβλέψεις και διακανονισμοί επιδικιών ή υπό διαιτησία διαφορών (Σημ. 33)	(191)	2.004	1.531	1.910
Εκτυπωτικά έξοδα και έξοδα γραφικής ύλης	1.690	1.956	852	936
Έξοδα τοπικών μεταφορών μετρητών	1.406	1.323	589	656
Εισφορά σε ταμείο προστασίας καταθετών	24	245	-	141
Λοιπά λειτουργικά έξοδα	16.061	9.937	7.734	1.521
	84.597	75.948	44.267	33.020
Έξοδα συμβούλων και άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης	24.959	21.453	13.339	13.233
	109.556	97.401	57.606	46.253

Τα έξοδα συμβούλων και άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης αποτελούνται κυρίως από το κόστος εξωτερικών συμβούλων που αφορά: (i) τέλη για τις δραστηριότητες αναδιάρθρωσης δανείων πελατών, τα οποία δεν είναι μέρος του πραγματικού επιτοκίου, (ii) την αναμενόμενη εισαγωγή στο Χρηματιστήριο Αξιών του Λονδίνου και (iii) την πώληση δραστηριοτήτων και μη κύριων περιουσιακών στοιχείων.

16. Απομείωση χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών μέσων και κέρδος από αποαναγνώριση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου		Τρίμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2016	2015 (επαναπαρουσίαση)	2016	2015 (επαναπαρουσίαση)
	€000	€000	€000	€000
Κέρδος από αποαναγνώριση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές	(22.166)	(230.039)	(37.607)	(187.033)

<i>Προβλέψεις καθαρές από αντιστροφή προβλέψεων για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και άλλες ζημιές από πιστωτικές διευκολύνσεις</i>				
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (Σημ. 43)	179.758	467.110	135.715	291.708
Χρηματοοικονομικές εγγυήσεις και ανειλημμένες υποχρεώσεις (Σημ. 33)	167	(3.184)	(2.682)	18.773
	179.925	463.926	133.033	310.481

<i>Απομείωση/(αντιστροφή απομείωσης) άλλων χρηματοοικονομικών μέσων</i>				
Μετοχές διαθέσιμες προς πώληση	530	1.228	21	881
Ομόλογα διαθέσιμα προς πώληση	56	795	1	297
Ομόλογα - δάνεια και απαιτήσεις	-	(167)	-	2
Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες	13.820	13.470	13.820	13.470
Άλλα εισπρακτέα	(2.625)	15.842	(2.590)	15.705
Καταθέσεις από τράπεζες	447	-	-	-
	12.228	31.168	11.252	30.355

<i>Απομείωση μη χρηματοοικονομικών μέσων</i>				
Αποθέματα ακινήτων (Σημ. 27)	9.362	-	2.359	-

17. Φορολογία

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου		Τρίμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2016	2015 (επαναπαρουσίαση)	2016	2015 (επαναπαρουσίαση)
	€000	€000	€000	€000
Τρέχουσα φορολογία:				
- Κύπρου	2.063	1.355	1.302	720
- εξωτερικού	1.104	757	466	36
Έκτακτη εισφορά για την άμυνα της Κυπριακής Δημοκρατίας	31	90	52	75
Αναβαλλόμενη φορολογία	5.570	7.461	(942)	1.503
Αναπροσαρμογή φορολογίας προηγούμενων ετών	2.993	812	2.747	167
Λοιπές φορολογικές χρεώσεις	1.934	-	1.934	-
	13.695	10.475	5.559	2.501

Το Συγκρότημα δεν είχε σημαντικό μερίδιο στο κόστος φορολογίας συγγενών εταιριών για τη περίοδο 30 Ιουνίου 2016 και 30 Ιουνίου 2015.

Η συμφιλίωση της φορολογίας εισοδήματος με τα κέρδη/(ζημιές) πριν τη φορολογία όπως εκτιμάται με βάση τους ισχύοντες φορολογικούς συντελεστές παρουσιάζεται πιο κάτω:

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2016	2015
	€000	€000
Κέρδη πριν τη φορολογία από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	75.937	98.651
Φορολογία με τους κανονικούς συντελεστές στην Κύπρο	9.523	12.421
Φορολογική επίδραση:		
- δαπανών που δεν εκπίπτουν για σκοπούς φορολογίας	5.730	4.032
- εσόδων που δεν φορολογούνται	(16.120)	(7.558)
- διαφορών στους φορολογικούς συντελεστές μεταξύ Κύπρου και εξωτερικού	1.930	1.864
- αντιστροφή αναβαλλόμενης φορολογίας που αναγνωρίστηκε/(ζημιές που δεν αναγνωρίστηκε αναβαλλόμενη φορολογία)	7.705	(1.096)
	8.768	9.663
Αναπροσαρμογή φορολογίας προηγούμενων ετών	2.993	812
Λοιπές φορολογικές χρεώσεις	1.934	-
	13.695	10.475

Η εταιρική φορολογία στην Κύπρο υπολογίζεται με συντελεστή 12,5% στο φορολογητέο εισόδημα (30 Ιουνίου 2015: 12,5%).

Για τις ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής καταβάλλεται ελάχιστη φορολογία με συντελεστή 1,5% στα μεικτά ασφάλιστρα. Η έκτακτη εισφορά για την άμυνα στα εισοδήματα από ενοίκια είναι 3% (30 Ιουνίου 2015: 3%) και στα έσοδα από τόκους από τη διεξαγωγή μη συνήθων εργασιών είναι 30% (30 Ιουνίου 2015: 30%).

Τα κέρδη του Συγκροτήματος από δραστηριότητες στο εξωτερικό φορολογούνται με τους συντελεστές που ισχύουν στις αντίστοιχες χώρες, που κατά το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2016 ήταν: Ελλάδα 29% (30 Ιουνίου 2015: 29%), Ρουμανία 16% (30 Ιουνίου 2015: 16%), Ρωσία 20% (30 Ιουνίου 2015: 20%), Ηνωμένο Βασίλειο 20% (30 Ιουνίου 2015: 21% μέχρι 31 Μαρτίου 2015 και 20% μετέπειτα).

17. Φορολογία (συνέχεια)

Το Συγκρότημα υπόκειται σε φορολογία στις διάφορες χώρες που δραστηριοποιείται και ο υπολογισμός της φορολογίας και των φορολογικών προβλέψεων του Συγκροτήματος περιλαμβάνει απαραίτητως ένα βαθμό εκτιμήσεων και παραδοχών. Υπάρχουν συναλλαγές και υπολογισμοί για τους οποίους ο τελικός φορολογικός χειρισμός είναι αβέβαιος και δεν μπορεί να προσδιοριστεί μέχρι να επιτευχθεί συμφωνία με την αρμόδια φορολογική αρχή. Το Συγκρότημα έχει μια σειρά ανοιχτών φορολογικών δηλώσεων με διάφορες φορολογικές αρχές και υποχρεώσεις που συνδέονται με αυτά τα ανοικτά θέματα που χρήζουν κρίση, τα οποία βασίζονται σε εκτιμήσεις κατά πόσο θα προκύψουν επιπρόσθετοι φόροι. Σε περίπτωση που το τελικό αποτέλεσμα από τους φόρους αυτών των υποθέσεων διαφέρει από τα ποσά που είχαν αρχικά κατακυρωθεί, οι διαφορές αυτές θα επηρεάσουν τις τρέχουσες και αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις κατά την περίοδο στην οποία γίνεται αυτός ο προσδιορισμός.

Οι συσσωρευμένες φορολογικές ζημιές παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

	Συνολικές φορολογικές ζημιές	Φορολογικές ζημιές για τις οποίες έχει αναγνωριστεί αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	Φορολογικές ζημιές για τις οποίες δεν έχει αναγνωριστεί αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση
30 Ιουνίου 2016	€000	€000	€000
Λήξη εντός 4 ετών	4.699.781	266.800	4.432.981
Λήξη από 5 έως 10 έτη	5.959	-	5.959
Λήξη από 11 έως 15 έτη	7.378.801	3.336.000	4.042.801
	12.084.541	3.602.800	8.481.741
31 Δεκεμβρίου 2015			
Λήξη εντός 4 ετών	4.307.396	295.584	4.011.812
Λήξη από 5 έως 10 έτη	401.156	-	401.156
Λήξη από 11 έως 15 έτη	7.378.801	3.336.000	4.042.801
	12.087.353	3.631.584	8.455.769

Οι πλείστες αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αφορούν κυρίως φορολογικές ζημιές της Λαϊκής Τράπεζας που μεταφέρθηκαν στην Εταιρία, ως αποτέλεσμα της εξαγοράς στις 29 Μαρτίου 2013. Οι φορολογικές ζημιές μεταφέρθηκαν σύμφωνα με τον 'περί Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Νόμο', ο οποίος καθορίζει πως τυχόν συσσωρευμένες ζημιές του μεταφέροντος πιστωτικού ιδρύματος κατά τη μεταφορά, μεταφέρονται στο αποκτήσαν πιστωτικό ίδρυμα και μπορούν να χρησιμοποιηθούν από αυτό για περίοδο μέχρι 15 χρόνων από το τέλος του έτους μεταφοράς. Στην περίπτωση της εξαγοράς της Λαϊκής Τράπεζας από το Συγκρότημα, οι ζημιές αυτές μπορούν να χρησιμοποιηθούν μέχρι το 2028. Οι μεταφερθείσες φορολογικές ζημιές, εξακολουθούν να υπόκεινται σε έγκριση και συμφωνία με τις φορολογικές αρχές της Κύπρου. Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που αναγνωρίστηκαν στις συγκεκριμένες ζημιές μπορούν να συμψηφιστούν με μελλοντικά κέρδη της Εταιρίας μέχρι το 2028 με φορολογικό συντελεστή ύψους 12,5%.

Η αναγνώριση αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης επί των μη χρησιμοποιημένων φορολογικών ζημιών βασίζεται σε προβλέψεις της διοίκησης, λαμβάνοντας υπόψη τις διαθέσιμες πληροφορίες και κάνοντας διάφορες παραδοχές σχετικά με τον μελλοντικό ρυθμό αύξησης των χορηγήσεων πελατών, των καταθέσεων, την εξέλιξη της χρηματοδότησης, το ποσοστό απομείωσης δανείων και την τιμολόγηση και λαμβάνοντας υπόψη την πιθανότητα ανάκτησης της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης μέχρι την ημερομηνία λήξεως της.

Το Συγκρότημα πραγματοποίησε την τακτική του εκτίμηση σχετικά με το ανακτήσιμο ποσό της αναβαλλόμενης φορολογικής του απαίτησης στις 30 Ιουνίου 2016, λαμβάνοντας υπόψη τα πραγματικά αποτελέσματα για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2016 και για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2015, την μειωμένη τάση των απομειωμένων δανείων ή των δανείων σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών, τη βελτιωμένη δομή χρηματοδότησης με το δείκτη δανείων προς καταθέσεις ύψους 110%, τη σημαντική εισροή καταθέσεων και τη μείωση της χρηματοδότησης από τον Μηχανισμό Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA).

17. Φορολογία (συνέχεια)

Το Συγκρότημα κατά την αξιολόγηση της ανακτησιμότητας της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης του στις 30 Ιουνίου 2016 έλαβε υπόψη την πραγματική απόδοση του Συγκροτήματος, τους βασικούς στόχους της στρατηγικής του Συγκροτήματος καθώς και το μακροοικονομικό περιβάλλον στην Κύπρο και τις αναλυτικές οικονομικές προβλέψεις μέχρι το τέλος του 2018, οι οποίες επίσης χρησιμοποιήθηκαν για να αναπτύξει τις παραδοχές για τα επόμενα έτη μέχρι το 2028. Οι βασικές παραδοχές, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- Νέες χορηγήσεις δανείων και αποπληρωμές
- Την εξέλιξη εσόδων/εξόδων από τόκους δανείων και καταθέσεων
- Την μορφή χρηματοδότησης και το σχετικό κόστος
- Διαφοροποιημένες ροές εσόδων
- Το επίπεδο λειτουργικών εξόδων, συμπεριλαμβανομένου προγράμματος αποχώρησης προσωπικού
- Το επίπεδο των απομειωμένων δανείων ή δανείων σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών (διόρθωση προβληματικών δανείων, κόστος κινδύνου)

Οι χρηματοοικονομικές προβλέψεις έχουν λάβει υπόψη τους βασικούς στόχους της στρατηγικής του Συγκροτήματος οι οποίοι παρουσιάζονται πιο κάτω:

- Σημαντική μείωση του επιπέδου των ληξιπρόθεσμων δανείων
- Ομαλοποίηση της χρηματοδοτικής δομής και πλήρη αποπληρωμή του Μηχανισμού Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA)
- Επικέντρωση στις κύριες αγορές στην Κύπρο με την παροχή χρηματοδότησης σε υποσχόμενους τομείς και έξοδο από τις μη κύριες αγορές
- Επίτευξη ενός ορθολογιστικού μοντέλου λειτουργίας
- Διατήρηση μιας κατάλληλης κεφαλαιακής θέσης με την εσωτερική δημιουργία κεφαλαίων μέσω της κερδοφορίας, απομόχλευσης και διάθεσης μη κύριων περιουσιακών στοιχείων
- Δημιουργία αξίας στους μετόχους και σε άλλα ενδιαφερόμενα μέρη

Με βάση τα πιο πάνω, η διοίκηση έχει καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση ύψους €451.126 χιλ. για το Συγκρότημα στις 30 Ιουνίου 2016 είναι ανακτήσιμη.

Κατά το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2016 και το έτος 2015 δεν χρησιμοποιήθηκαν σημαντικές ζημιές προηγούμενων ετών.

Οι φορολογικές ζημιές αφορούν την ίδια δικαιοδοσία με την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση.

Αναβαλλόμενη φορολογία

Η καθαρή αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση αφορά:

	30 Ιουνίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
	€000	€000
Διαφορά μεταξύ κεφαλαιουχικών εκπτώσεων και αποσβέσεων	7.841	7.773
Επανεκτίμηση ακινήτων	17.278	16.658
Επανεκτίμηση επενδύσεων και αποθεμάτων ακινήτων	3.807	90
Φορολογικές ζημιές που μεταφέρονται στα επόμενα έτη	(450.350)	(453.948)
Αξία ασφαλιστικών εργασιών κλάδου ζωής σε ισχύ	14.271	14.271
Άλλες προσωρινές διαφορές	1.238	(568)
Καθαρή αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	(405.915)	(415.724)
Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	(451.126)	(456.531)
Αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση	45.211	40.807
Καθαρή αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	(405.915)	(415.724)

17. Φορολογία (συνέχεια)

Αναβαλλόμενη φορολογία (συνέχεια)

Η αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση αναλύεται γεωγραφικά πιο κάτω:

	30 Ιουνίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
	€000	€000
Κύπρος	(451.126)	(456.531)
Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	(451.126)	(456.531)
Αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση	45.211	40.807
Καθαρή αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	(405.915)	(415.724)

Η κίνηση της καθαρής αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης παρουσιάζεται πιο κάτω:

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2016	2015
	€000	€000
1 Ιανουαρίου	(415.724)	(412.130)
Αναβαλλόμενη φορολογία που αναγνωρίστηκε στον ενοποιημένο λογαριασμό αποτελεσμάτων – συνεχιζόμενες δραστηριότητες	5.570	7.461
Αγορά θυγατρικής (Σημ. 50.1.1)	3.807	-
Αναβαλλόμενη φορολογία που αναγνωρίστηκε στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων	21	(178)
Αναβαλλόμενη φορολογία που σχετίζεται με περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση	-	3.220
Συναλλαγματικές διαφορές	411	172
30 Ιουνίου	(405.915)	(401.455)

Το Συγκρότημα συμψηφίζει τις φορολογικές απαιτήσεις με τις φορολογικές υποχρεώσεις όταν και μόνο έχει νομικά ισχυρό δικαίωμα να συμψηφίσει τις τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις έναντι των τρεχουσών φορολογικών υποχρεώσεων.

Η ανάλυση της καθαρής αναβαλλόμενης φορολογικής ζημιάς που αναγνωρίστηκε στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων παρουσιάζεται πιο κάτω:

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2016	2015
	€000	€000
Διαφορά μεταξύ κεφαλαιουχικών εκπτώσεων και αποσβέσεων	256	(90)
Επανεκτίμηση επενδύσεων	(90)	(995)
Φορολογικές ζημιές που μεταφέρονται στα επόμενα έτη	3.598	8.528
Αξία ασφαλιστικών εργασιών κλάδου ζωής σε ισχύ	-	18
Άλλες προσωρινές διαφορές	1.806	-
	5.570	7.461

17. Φορολογία (συνέχεια)

Αναβαλλόμενη φορολογία (συνέχεια)

Η ανάλυση της καθαρής αναβαλλόμενης φορολογίας που αναγνωρίστηκε στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων παρουσιάζεται πιο κάτω:

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2016	2015
	€000	€000
Χρονικές διαφορές στις επανεκτιμήσεις ακινήτων – (έξοδα)/έσοδα	(21)	178

18. Κέρδη κατά μετοχή

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου		Τρίμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2016	2015 (επαναπαρουσίαση)	2016	2015 (επαναπαρουσίαση)
Βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη κατά μετοχή που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας				
Κέρδη για την περίοδο που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας (€ χιλ.)	56.372	60.220	6.147	31.696
Μεσοσταθμικός αριθμός μετοχών που ήταν εκδομένες κατά τη διάρκεια της περιόδου, εξαιρουμένων των ιδίων μετοχών (χιλ.)	8.919.162	8.905.652	8.920.531	8.905.652
Βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη κατά μετοχή (€ σεντ)	0,6	0,7	0,1	0,4

Βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη κατά μετοχή που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας – συνεχιζόμενες δραστηριότητες				
Κέρδη μετά τη φορολογία που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας – συνεχιζόμενες δραστηριότητες (€ χιλ.)	56.372	89.325	6.147	42.882
Μεσοσταθμικός αριθμός μετοχών που ήταν εκδομένες κατά τη διάρκεια της περιόδου, εξαιρουμένων των ιδίων μετοχών (χιλ.)	8.919.162	8.905.652	8.920.531	8.905.652
Βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη κατά μετοχή – συνεχιζόμενες δραστηριότητες (€ σεντ)	0,6	1,0	0,1	0,5

Βασικές και προσαρμοσμένες ζημιές κατά μετοχή που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας – μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες				
Ζημιές μετά τη φορολογία που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας – μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες (€ χιλ.)	-	(29.105)	-	(11.186)
Μεσοσταθμικός αριθμός μετοχών που ήταν εκδομένες κατά τη διάρκεια της περιόδου, εξαιρουμένων των ιδίων μετοχών (χιλ.)	8.919.162	8.905.652	8.920.531	8.905.652
Βασικές και προσαρμοσμένες ζημιές κατά μετοχή – μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες (€ σεντ)	-	(0,3)	-	(0,1)

19. Μετρητά, καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες και δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες

	30 Ιουνίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
	€000	€000
Μετρητά	158.148	154.017
Καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	1.360.515	1.268.585
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	1.518.663	1.422.602
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες	1.174.123	1.314.380

Οι καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες περιλαμβάνουν υποχρεωτικές καταθέσεις για σκοπούς ρευστότητας στις 30 Ιουνίου 2016, οι οποίες ανέρχονται σε €126.086 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2015: €122.807 χιλ.).

Η ανάλυση της πιστοληπτικής διαβάθμισης των καταθέσεων με κεντρικές τράπεζες και των δανείων και απαιτήσεων σε τράπεζες από ανεξάρτητους οίκους αξιολόγησης παρουσιάζεται στη Σημείωση 43.

Τα δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες φέρουν τόκο με βάση το διατραπεζικό επιτόκιο της σχετικής χρονικής περιόδου και νομίματος.

20. Επενδύσεις

	30 Ιουνίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
	€000	€000
Επενδύσεις		
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	50.145	50.785
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	54.567	100.535
Επενδύσεις που ταξινομήθηκαν ως δάνεια και απαιτήσεις	211.645	436.935
	316.357	588.255

Οι επενδύσεις που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση σε συμφωνίες επαναγοράς με τράπεζες παρουσιάζονται πιο κάτω:

	30 Ιουνίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
	€000	€000
Επενδύσεις που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση		
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	362.291	421.032
Επενδύσεις που ταξινομήθηκαν ως δάνεια και απαιτήσεις	161.095	-
	523.386	421.032

Όλες οι επενδύσεις που έχουν εκχωρηθεί ως εξασφάλιση στα πλαίσια των συμφωνιών επαναγοράς μπορούν είτε να πωληθούν είτε να επανεκχωρηθούν από τον αντισυμβαλλόμενο.

20. Επενδύσεις (συνέχεια)

Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

	Επενδύσεις προς εμπορία		Άλλες επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων		Σύνολο	
	30 Ιουνίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015	30 Ιουνίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015	30 Ιουνίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Ομόλογα	321	317	17.187	17.430	17.508	17.747
Μετοχές	3.270	3.832	4.350	4.018	7.620	7.850
Αμοιβαία κεφάλαια	8.989	9.205	16.028	15.983	25.017	25.188
	12.580	13.354	37.565	37.431	50.145	50.785

Ομόλογα						
Κυπριακής κυβέρνησης	320	316	17.187	17.430	17.507	17.746
Τραπεζών και άλλων οργανισμών	1	1	-	-	1	1
	321	317	17.187	17.430	17.508	17.747
Εισηγμένα στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	1	1	17.187	17.430	17.188	17.431
Εισηγμένα σε άλλα χρηματιστήρια	320	316	-	-	320	316
	321	317	17.187	17.430	17.508	17.747

Μετοχές						
Εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	2.877	3.384	3.582	3.310	6.459	6.694
Εισηγμένες σε άλλα χρηματιστήρια	393	448	-	-	393	448
Μη εισηγμένες	-	-	768	708	768	708
	3.270	3.832	4.350	4.018	7.620	7.850

Τα ομόλογα στην κατηγορία άλλες επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων είχαν κατηγοριοποιηθεί αρχικά στην κατηγορία αυτή, για να απαλειφθεί μια ανακολουθία σε σχέση με την επιμέτρηση των παραγώγων που χρησιμοποιούνταν για την οικονομική αντιστάθμιση αυτών των μέσων.

Τα αμοιβαία κεφάλαια στην κατηγορία άλλες επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων αντιπροσωπεύουν μια ομάδα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων τα οποία διαχειρίζονται από το Συγκρότημα και η επίδοσή τους αξιολογείται με βάση τη εύλογη τους αξία, σύμφωνα με την επενδυτική στρατηγική του Συγκροτήματος. Τα αμοιβαία κεφάλαια είναι μη εισηγμένα και είναι εκδομένα σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες.

20. Επενδύσεις (συνέχεια)

Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση

	30 Ιουνίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
	€000	€000
Ομόλογα	400.787	461.934
Μετοχές	15.802	59.292
Αμοιβαία κεφάλαια	269	341
	416.858	521.567

Ομόλογα		
Κυπριακής κυβέρνησης	4.479	4.478
Γαλλικής κυβέρνησης	293.500	290.205
Άλλων κυβερνήσεων	68.858	130.832
Τραπεζών και άλλων οργανισμών	33.950	36.419
	400.787	461.934
Εισηγμένα στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	4.479	4.478
Εισηγμένα σε άλλα χρηματιστήρια	396.308	457.456
	400.787	461.934
<i>Γεωγραφική κατανομή με βάση την έδρα του εκδότη</i>		
Κύπρος	4.479	4.478
Γαλλία	293.500	290.205
Γερμανία	45.631	45.686
Ιταλία	23.227	23.234
Άλλες Ευρωπαϊκές χώρες	-	61.912
Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων	12.212	11.928
Υπερεθνικοί οργανισμοί	9.675	10.890
Άλλες χώρες	12.063	13.601
	400.787	461.934

Μετοχές		
Εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	5.869	5.427
Εισηγμένες σε άλλα χρηματιστήρια	345	271
Μη εισηγμένες	9.588	53.594
	15.802	59.292

Στις 30 Ιουνίου 2016 και 31 Δεκεμβρίου 2015, δεν υπήρχαν επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση σε ομόλογα, οι οποίες αξιολογήθηκαν σε ατομική βάση ως απομειωμένες.

Τα αμοιβαία κεφάλαια διαθέσιμα προς πώληση δεν είναι εισηγμένα και είναι εκδομένα σε άλλες χώρες.

20. Επενδύσεις (συνέχεια)**Επενδύσεις που ταξινομήθηκαν ως δάνεια και απαιτήσεις**

	30 Ιουνίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
	€000	€000
Ομόλογα	372.740	436.935
Κυπριακής κυβέρνησης	372.740	436.935
Εισηγμένα στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	372.740	436.935
<i>Γεωγραφική κατανομή με βάση την έδρα του εκδότη</i>		
Κύπρος	372.740	436.935

Τα δάνεια και απαιτήσεις στις 30 Ιουνίου 2016 περιλαμβάνουν ομόλογα ύψους €150.825 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2015: €146.444 χιλ.) που αξιολογήθηκαν σε ατομική βάση ως απομειωμένα.

Επαναταξινόμηση επενδύσεων*Επαναταξινόμηση επενδύσεων προς εμπορία στην κατηγορία δάνεια και απαιτήσεις*

Την 1 Απριλίου 2010, λόγω της κρίσης στις παγκόσμιες αγορές, το Συγκρότημα προσδιόρισε τις επενδύσεις τις οποίες δεν είχε πρόθεση να εμπορευτεί ή να πωλήσει στο προσεχές προβλεπτό μέλλον. Αυτές οι επενδύσεις σε ομόλογα επαναταξινομήθηκαν από την κατηγορία επενδύσεις προς εμπορία στην κατηγορία δάνεια και απαιτήσεις.

Επαναταξινόμηση επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση στην κατηγορία δάνεια και απαιτήσεις

Την 1 Οκτωβρίου 2008 και 30 Ιουνίου 2011 το Συγκρότημα επαναταξινόμησε ορισμένα ομόλογα από την κατηγορία επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση στην κατηγορία δάνεια και απαιτήσεις, ενόψει του γεγονότος ότι δεν υπήρχε ενεργός αγορά για τα εν λόγω ομόλογα και το Συγκρότημα είχε την πρόθεση και τη δυνατότητα να τα κρατήσει για το προβλεπτό μέλλον.

Επαναταξινόμηση επενδύσεων που κρατούνται μέχρι τη λήξη στις επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση

Την 1 Νοεμβρίου 2012, στα πλαίσια βελτιστοποίησης των δεικτών κεφαλαιακής επάρκειας και ρευστότητάς του, το Συγκρότημα επαναξιολόγησε τις πολιτικές του σε σχέση με το χαρτοφυλάκιο επενδύσεών του και αποφάσισε να επαναταξινομήσει όλα τα ομόλογα τα οποία προηγουμένως είχαν ταξινομηθεί ως κρατούμενα μέχρι τη λήξη, σε επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση, έτσι ώστε να είναι σε θέση να πωλήσει τα εν λόγω ομόλογα αν και εφόσον χρειαστεί. Ως αποτέλεσμα, σύμφωνα με τις λογιστικές πολιτικές του Συγκροτήματος και τα ΔΠΧΑ, το Συγκρότημα δεν δικαιούτο να ταξινομήσει οποιαδήποτε επένδυση στην κατηγορία επενδύσεις κρατούμενες μέχρι τη λήξη μέχρι τον Νοέμβριο 2014.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Σημειώσεις στις Ενδιάμεσες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

20. Επενδύσεις (συνέχεια)

Επαναταξινόμηση επενδύσεων (συνέχεια)

Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζονται τα ομόλογα τα οποία έχουν επαναταξινομηθεί από το Συγκρότημα, κατά ημερομηνία επαναταξινόμησης.

	Ημερομηνία επαναταξινόμησης	Λογιστική και εύλογη αξία κατά την ημερομηνία επαναταξινόμησης	30 Ιουνίου 2016		31 Δεκεμβρίου 2015		Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2016		Πραγματικό επιτόκιο κατά την ημερομηνία επαναταξινόμησης
			Λογιστική αξία	Εύλογη αξία	Λογιστική αξία	Εύλογη αξία	Επιπρόσθετα κέρδη στο λογαριασμό αποτελεσμάτων αν τα ομόλογα δεν είχαν επαναταξινομηθεί	Επιπρόσθετα κέρδη/ (ζημιές) στα λοιπά συνολικά εισοδήματα αν τα ομόλογα δεν είχαν επαναταξινομηθεί	
		€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	
Επαναταξινόμηση επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση:									
- στα δάνεια και απαιτήσεις	1 Οκτωβρίου 2008	129.497	123.229	127.131	119.683	126.913	-	3.902	4,6%-4,7%
- στα δάνεια και απαιτήσεις	30 Ιουνίου 2011	59.130	68.824	65.481	69.813	66.447	-	(3.343)	2,8%-6,3%
Επαναταξινόμηση επενδύσεων κρατούμενων μέχρι τη λήξη:									
- στις επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	1 Νοεμβρίου 2012	10.237	10.186	10.186	10.375	10.375	-	-	0,4%-3,1%

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Σημειώσεις στις Ενδιάμεσες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

20. Επενδύσεις (συνέχεια)

Επαναταξινόμηση επενδύσεων (συνέχεια)

Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζονται τα ομόλογα τα οποία έχουν επαναταξινομηθεί από το Συγκρότημα, κατά ημερομηνία επαναταξινόμησης.

	Ημερομηνία επαναταξινόμησης	Λογιστική και εύλογη αξία κατά την ημερομηνία επαναταξινόμησης	30 Ιουνίου 2015		31 Δεκεμβρίου 2014		Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2015		Πραγματικό επιτόκιο κατά την ημερομηνία επαναταξινόμησης
			Λογιστική αξία	Εύλογη αξία	Λογιστική αξία	Εύλογη αξία	Επιπρόσθετα κέρδη στο λογαριασμό αποτελεσμάτων αν τα ομόλογα δεν είχαν επαναταξινομηθεί	Επιπρόσθετα κέρδη/ (ζημιές) στα λοιπά συνολικά εισοδήματα αν τα ομόλογα δεν είχαν επαναταξινομηθεί	
		€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	
Επαναταξινόμηση επενδύσεων προς εμπορία:									
- στα δάνεια και απαιτήσεις	1 Απριλίου 2010	34.810	36.015	35.478	36.722	35.056	422	-	1,2%-4,4%
Επαναταξινόμηση επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση:									
- στα δάνεια και απαιτήσεις	1 Οκτωβρίου 2008	129.497	131.004	140.482	130.500	130.520	-	9.478	4,6%-4,7%
- στα δάνεια και απαιτήσεις	30 Ιουνίου 2011	151.967	166.841	162.244	166.724	157.918	-	(4.597)	2,8%-6,3%
Επαναταξινόμηση επενδύσεων που κρατούνται μέχρι τη λήξη:									
- στις επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	1 Νοεμβρίου 2012	42.151	41.909	41.909	43.358	43.358	-	-	0,4%-3,1%

21. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα

Η αξία συμβολαίων και η εύλογη αξία των παράγωγων χρηματοοικονομικών μέσων παρουσιάζονται πιο κάτω:

	30 Ιουνίου 2016			31 Δεκεμβρίου 2015		
	Αξία συμβολαίων	Εύλογη αξία		Αξία συμβολαίων	Εύλογη αξία	
		Περιουσιακά στοιχεία	Υποχρεώσεις		Περιουσιακά στοιχεία	Υποχρεώσεις
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Παράγωγα για σκοπούς εμπορίας						
Προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	23.385	398	299	90.870	1.113	2.103
Συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	1.721.844	9.674	10.636	1.484.763	12.235	5.720
Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	284.671	391	2.113	34.511	141	2.305
Δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος	12.696	123	490	175	8	167
Δικαιώματα προαίρεσης αγοράς σε δείκτες τιμών μετοχών	-	-	-	1.515	477	441
Συμβόλαια ανώτατου/κατώτατου ορίου επιτοκίων	-	2	-	6.562	-	53
	2.042.596	10.588	13.538	1.618.396	13.974	10.789
Παράγωγα τα οποία πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική						
Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας - συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	370.900	-	45.499	425.900	45	39.570
Καθαρές επενδύσεις - προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	175.736	3.715	-	151.246	4	4.040
	546.636	3.715	45.499	577.146	49	43.610
Σύνολο	2.589.232	14.303	59.037	2.195.542	14.023	54.399

Η χρήση των παράγωγων αποτελεί μέρος των συνήθων εργασιών του Συγκροτήματος. Τα παράγωγα χρησιμοποιούνται για τη διαχείριση της έκθεσης του Συγκροτήματος που προκύπτει από τη διακύμανση των επιτοκίων, των τιμών συναλλάγματος και των δεικτών τιμών μετοχών. Παράγωγα διατίθενται επίσης σε πελάτες ως προϊόντα διαχείρισης κινδύνων.

Τα προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος είναι ανέκκλητες συμφωνίες αγοράς ή πώλησης συγκεκριμένης ποσότητας ξένου συναλλάγματος σε συγκεκριμένη μελλοντική ημερομηνία και τιμή.

Τα συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος περιλαμβάνουν απλά συμβόλαια και συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος και επιτοκίων. Τα απλά συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος διέπουν την ανταλλαγή δύο νομισμάτων στην τρέχουσα τιμή και τη δέσμευση επανανταλλαγής τους σε συγκεκριμένη τιμή στη λήξη του συμβολαίου. Τα συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος και επιτοκίων είναι συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων όπου οι ταμειακές ροές είναι σε διαφορετικά νομίσματα.

21. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα (συνέχεια)

Στα συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων δύο μέρη συμφωνούν να ανταλλάσσουν τόκους με βάση ένα σταθερό και ένα κυμαινόμενο επιτόκιο, με περιοδικές πληρωμές, πάνω σε καθορισμένο ονομαστικό ποσό και τόκους σε καθορισμένες χρονικές περιόδους, όπως καθορίζονται στο συμβόλαιο.

Τα δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος παρέχουν το δικαίωμα, αλλά δεν υποχρεώνουν τον αγοραστή, είτε να αγοράσει, είτε να πωλήσει το συνάλλαγμα σε συγκεκριμένη συναλλαγματική τιμή και κατά τη διάρκεια συγκεκριμένης περιόδου.

Τα δικαιώματα προαίρεσης αγοράς επιτοκίων, συναλλάγματος και σε δείκτες τιμών μετοχών παρέχουν το δικαίωμα αλλά όχι την υποχρέωση στον αγοραστή, είτε να αγοράσει είτε να πωλήσει τις υποκείμενες αξίες σε συγκεκριμένη τιμή πριν ή κατά συγκεκριμένη ημερομηνία.

Τα συμβόλαια ανώτατου και κατώτατου ορίου επιτοκίων προστατεύουν τον κάτοχό τους από τις διακυμάνσεις των επιτοκίων πάνω ή κάτω από ένα συγκεκριμένο επιτόκιο για συγκεκριμένη χρονική περίοδο.

Ο πιστωτικός κίνδυνος από τα παράγωγα αντιπροσωπεύει το κόστος αναπλήρωσης των συμβολαίων κατά την ημερομηνία αναφοράς. Ο κίνδυνος που απορρέει από αυτές τις πράξεις τυγχάνει χειρισμού στα πλαίσια των διαδικασιών διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου του Συγκροτήματος, που ακολουθούνται για όλες τις παρεχόμενες πιστωτικές διευκολύνσεις σε πελάτες και χρηματοοικονομικούς οργανισμούς.

Η αξία των συμβολαίων ορισμένων παράγωγων χρηματοοικονομικών μέσων παρέχει μια βάση σύγκρισής τους με άλλα μέσα που αναγνωρίζονται στον ενοποιημένο ισολογισμό, χωρίς όμως να υποδηλώνει κατ'ανάγκη το ύψος των μελλοντικών ταμειακών ροών ή της παρούσας εύλογης αξίας τους, και επομένως δεν υποδεικνύει την έκθεση του Συγκροτήματος σε πιστωτικό κίνδυνο ή σε κίνδυνο της αγοράς.

Η εύλογη αξία των παραγώγων μπορεί να είναι θετική (περιουσιακό στοιχείο) ή αρνητική (υποχρέωση) ως αποτέλεσμα των μεταβολών στα επιτόκια της αγοράς, στις τιμές ξένου συναλλάγματος, ή στους δείκτες τιμών μετοχών, σύμφωνα με τους όρους του σχετικού συμβολαίου. Η συνολική καθαρή εύλογη αξία των παραγώγων μπορεί να μεταβάλλεται σημαντικά με την πάροδο του χρόνου.

Αντισταθμιστική λογιστική

Το Συγκρότημα εφαρμόζει αντισταθμιστική λογιστική εύλογης αξίας μέσω παραγώγων νοουμένου ότι τηρούνται τα απαιτούμενα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική. Επίσης, προβαίνει σε συναλλαγές σε παράγωγα τα οποία αποτελούν οικονομική αντιστάθμιση κινδύνων (αντιστάθμιση μεταβολών στις τιμές επιτοκίων, συναλλάγματος ή άλλους κινδύνους) τα οποία δεν πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική. Ως αποτέλεσμα, τα παράγωγα αυτά αναγνωρίζονται ως παράγωγα για σκοπούς εμπορίας και τα κέρδη ή οι ζημιές από τη μεταβολή της εύλογης αξίας τους αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Μεταβολές στην εύλογη αξία των παραγώγων που καθορίζονται ως μέσο αντιστάθμισης εύλογης αξίας και στην εύλογη αξία των αντισταθμισμένων μέσων αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας

Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων για να αντισταθμίσει τον κίνδυνο επιτοκίων που προκύπτει από πιθανή αρνητική μεταβολή στην εύλογη αξία ομολόγων διαθέσιμων προς πώληση, που φέρουν σταθερό επιτόκιο και δανείων και καταθέσεων πελατών σταθερού επιτοκίου.

21. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα (συνέχεια)

Αντισταθμιστική λογιστική (συνέχεια)

Αντισταθμίσεις καθαρής επένδυσης

Ο ενοποιημένος ισολογισμός του Συγκροτήματος επηρεάζεται από συναλλαγματικές διαφορές μεταξύ του Ευρώ και των άλλων νομισμάτων λειτουργίας των θυγατρικών και υποκαταστημάτων εξωτερικού και άλλων δραστηριοτήτων του εξωτερικού. Το Συγκρότημα αντισταθμίζει τον δομικό συναλλαγματικό κίνδυνο όταν κρίνει ότι το κόστος αυτής της αντιστάθμισης είναι εντός αποδεκτών πλαισίων (σε σχέση με τον υποκείμενο κίνδυνο). Αυτές οι αντισταθμίσεις πραγματοποιούνται μέσω δανεισμού στο ίδιο νόμισμα λειτουργίας των θυγατρικών εταιριών και υποκαταστημάτων εξωτερικού, καθώς και συγγενών εταιριών εξωτερικού και κοινοπραξιών και μέσω προθεσμιακών συμβολαίων συναλλάγματος.

Στις 30 Ιουνίου 2016, καταθέσεις και προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος ύψους €164.994 χιλ. και €175.736 χιλ. αντίστοιχα (31 Δεκεμβρίου 2015: €178.101 χιλ. και €151.246 χιλ. αντίστοιχα) έχουν προσδιοριστεί ως αντισταθμιστικά μέσα από τα οποία προέκυψε κέρδος ύψους €36.286 χιλ. (αντίστοιχη περίοδος του 2015: κέρδος €7.771 χιλ., έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015: ζημιά €22.860 χιλ.) το οποίο αναγνωρίστηκε στο 'Αποθεματικό μετατροπής ξένου συναλλάγματος' στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων, έναντι των κερδών ή ζημιών από τη μετατροπή της αντίστοιχης καθαρής θέσης των θυγατρικών και υποκαταστημάτων εξωτερικού.

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει τη λογιστική και εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων του Συγκροτήματος.

	30 Ιουνίου 2016		31 Δεκεμβρίου 2015	
	Λογιστική αξία	Εύλογη αξία	Λογιστική αξία	Εύλογη αξία
	€000	€000	€000	€000
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	1.518.663	1.518.663	1.422.602	1.422.602
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες	1.174.123	1.137.415	1.314.380	1.303.414
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	50.145	50.145	50.785	50.785
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	416.858	416.858	521.567	521.567
Επενδύσεις που ταξινομήθηκαν ως δάνεια και απαιτήσεις	372.740	375.516	436.935	445.521
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	14.303	14.303	14.023	14.023
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	16.253.237	17.151.351	17.191.632	18.150.401
Περιουσιακά στοιχεία ασφαλιστικών κλάδων ζωής που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους	467.509	467.509	462.613	462.613
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	160.869	160.869	179.661	179.661
	20.428.447	21.292.629	21.594.198	22.550.587
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
Οφειλές σε κεντρικές τράπεζες και καταθέσεις από τράπεζες	3.443.429	3.443.429	4.694.987	4.694.987
Συμφωνίες επαναγοράς	398.408	443.254	368.151	406.014
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	59.037	59.037	54.399	54.399
Καταθέσεις πελατών	14.746.473	14.738.239	14.180.681	14.185.996
Ομολογιακά δάνεια	-	-	712	712
Λοιπές υποχρεώσεις	178.205	178.205	141.357	141.357
	18.825.552	18.862.164	19.440.287	19.483.465

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων στον πιο πάνω πίνακα παρουσιάζεται κατά την ημερομηνία αναφοράς και δεν αντιπροσωπεύει οποιεσδήποτε προσδοκίες ως προς τη μελλοντική τους αξία.

Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί την ακόλουθη ιεραρχία για τον καθορισμό και τη γνωστοποίηση της εύλογης αξίας:

Επίπεδο 1: επενδύσεις που επιμετρούνται στην εύλογη αξία με βάση χρηματιστηριακές τιμές σε ενεργείς αγορές.

Επίπεδο 2: επενδύσεις που επιμετρούνται στην εύλογη αξία με βάση μοντέλα αποτίμησης στα οποία όλα τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία είναι βασισμένα σε παρατηρήσιμα στοιχεία της αγοράς.

Επίπεδο 3: επενδύσεις που επιμετρούνται στην εύλογη αξία με βάση μοντέλα αποτίμησης στα οποία τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία δεν είναι βασισμένα σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς.

Οι τεχνικές αποτίμησης που χρησιμοποιούνται για τον καθορισμό της εύλογης αξίας χρηματοοικονομικών μέσων και μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που αποτιμούνται στην εύλογη αξία σε επαναλαμβανόμενη και μη επαναλαμβανόμενη βάση, καθώς και χρηματοοικονομικών μέσων και μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που δεν αποτιμούνται στην εύλογη αξία αλλά για τα οποία γνωστοποιείται η εύλογη αξία μέσω μοντέλων αποτίμησης, περιγράφονται πιο κάτω. Τα μοντέλα αυτά περιλαμβάνουν τις εκτιμήσεις του Συγκροτήματος σχετικά με τις παραδοχές που θα χρησιμοποιούσε ένας επενδυτής στην επιμέτρηση της εύλογης αξίας.

Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα που αποτιμούνται με τη χρήση μοντέλων αποτίμησης βασισμένα σε παρατηρήσιμα στοιχεία της αγοράς αποτελούνται από συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων, συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος, δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος, προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος, δικαιώματα προαίρεσης αγοράς σε δείκτες τιμών μετοχών και συμβόλαια ανώτατου/κατώτατου ορίου επιτοκίων. Τα μοντέλα αποτίμησης που χρησιμοποιούνται συχνότερα περιλαμβάνουν τα μοντέλα προθεσμιακής τιμολόγησης (forward pricing models) και μοντέλα ανταλλαγής ταμειακών ροών (swap models), χρησιμοποιώντας υπολογισμούς παρούσας αξίας. Τα μοντέλα χρησιμοποιούν διάφορα δεδομένα συμπεριλαμβανομένων της πιστοληπτικής ικανότητας των αντισυμβαλλόμενων μερών, τρέχουσες ισοτιμίες συναλλάγματος, προθεσμιακές τιμές συναλλάγματος καθώς και καμπύλες επιτοκίων.

Προσαρμογές πιστωτικής αποτίμησης (CVA) και προσαρμογές χρεωστικής αποτίμησης (DVA)

Οι προσαρμογές πιστωτικής αποτίμησης (CVA) και προσαρμογές χρεωστικής αποτίμησης (DVA) ενσωματώνονται σε εκτιμήσεις των παραγώγων, ώστε να αντικατοπτρίζουν στην εύλογη αξία την επίδραση του κινδύνου του αντισυμβαλλόμενου μέρους και την πιστωτική ποιότητα της Εταιρίας αντίστοιχα.

Το Συγκρότημα υπολογίζει τις προσαρμογές πιστωτικής αποτίμησης εφαρμόζοντας την πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης (PD) του αντισυμβαλλόμενου μέρους, σε σχέση με τη μη αθέτηση υποχρέωσης του Συγκροτήματος, στην αναμενόμενη θετική έκθεση του Συγκροτήματος στον αντισυμβαλλόμενο και πολλαπλασιάζοντας το αποτέλεσμα με τη ζημιά που αναμένεται σε περίπτωση αθέτησης. Αντίθετα, το Συγκρότημα υπολογίζει τις προσαρμογές χρεωστικής αποτίμησης, εφαρμόζοντας τη δική του πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης, σε σχέση με τη μη αθέτηση του αντισυμβαλλόμενου, στην αναμενόμενη θετική έκθεση του αντισυμβαλλόμενου στο Συγκρότημα και πολλαπλασιάζοντας το αποτέλεσμα με τη ζημιά που αναμένεται σε περίπτωση αθέτησης. Και οι δύο υπολογισμοί υπολογίζονται για όλη τη διάρκεια της πιθανής έκθεσης.

Η αναμενόμενη έκθεση των παραγώγων υπολογίζεται σύμφωνα με τους νέους κανονισμούς κεφαλαιακών απαιτήσεων (CRR) και λαμβάνει υπόψη τις συμφωνίες συμψηφισμού, εφόσον αυτές υπάρχουν. Έχει υιοθετηθεί μια γενική παραδοχή για καθορισμό ζημιάς από αθέτηση υποχρέωσης (LGD) σύμφωνα με τα πρότυπα του κλάδου. Εναλλακτικές παραδοχές για τον καθορισμό ζημιάς από αθέτηση υποχρέωσης (LGD) μπορούν να υιοθετηθούν όταν αυτό υποστηρίζεται από τον τύπο της έκθεσης και τα διαθέσιμα δεδομένα.

Το Συγκρότημα δεν έχει στην κατοχή του σημαντικά παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα τα οποία αποτιμούνται με τη χρήση μοντέλων αποτίμησης που δεν είναι βασισμένα σε παρατηρήσιμα στοιχεία της αγοράς.

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση και άλλες επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

Οι επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση και άλλες επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων που επιμετρούνται με τη χρήση μοντέλων αποτίμησης ή τιμολόγησης, αποτελούνται κυρίως από μη εισηγμένες μετοχές και ομόλογα. Αυτά τα περιουσιακά στοιχεία αποτιμούνται χρησιμοποιώντας μοντέλα αποτίμησης που άλλοτε περιλαμβάνουν δεδομένα βασισμένα σε παρατηρήσιμα στοιχεία αγοράς και άλλοτε βασισμένα σε παρατηρήσιμα και σε μη παρατηρήσιμα στοιχεία.

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες

Η εύλογη αξία των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες βασίζεται στην παρούσα αξία των αναμενόμενων ταμειακών ροών. Οι αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές έχουν υπολογιστεί βάσει των αναμενόμενων ποσοστών ζημιών ανά χαρτοφυλάκιο δανείου, λαμβάνοντας υπόψη την προσδοκώμενη πιστοληπτική ποιότητα των δανειοληπτών. Το προεξοφλητικό επιτόκιο περιλαμβάνει στοιχεία που αφορούν το κόστος χρηματοδότησης και το κόστος κεφαλαίου.

Καταθέσεις πελατών

Η εύλογη αξία των καταθέσεων προσδιορίζεται με υπολογισμούς της παρούσας αξίας των μελλοντικών ταμειακών ροών. Ο συντελεστής προεξόφλησης λαμβάνει υπόψη το τρέχον επιτόκιο και την πιστοληπτική διαβάθμιση της Εταιρίας. Η εύλογη αξία των καταθέσεων αποπληρωτέων σε πρώτη ζήτηση και των καταθέσεων που προστατεύονται από το Σχέδιο Προστασίας Καταθέσεων προσεγγίζει τη λογιστική τους αξία.

Συμφωνίες επαναγοράς

Οι συμφωνίες επαναγοράς είναι εξασφαλισμένες καταθέσεις τραπεζών. Με δεδομένο ότι η εξασφάλιση που παρέχει το Συγκρότημα είναι μεγαλύτερη από το ποσό που δανείζεται, ο υπολογισμός της εύλογης αξίας αυτών των συμφωνιών επαναγοράς λαμβάνει μόνο υπόψη τη διαχρονική αξία του χρήματος.

Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες

Τα δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες με λήξη πέραν του ενός έτους, προεξοφλούνται με ένα κατάλληλο επιτόκιο χωρίς κίνδυνο (risk-free rate) συν το πιστωτικό περιθώριο του κάθε αντισυμβαλλομένου. Για βραχυπρόθεσμο δανεισμό η εύλογη αξία προσεγγίζει τη λογιστική αξία.

Καταθέσεις από τράπεζες

Δεδομένου ότι σχεδόν όλες οι καταθέσεις από τράπεζες είναι πολύ βραχυπρόθεσμες, η εύλογη αξία προσεγγίζει τη λογιστική αξία.

Επενδύσεις σε ακίνητα

Η εύλογη αξία των επενδύσεων σε ακίνητα καθορίζεται από εκτιμήσεις που έγιναν από εξωτερικούς προσοντούχους, ανεξάρτητους εκτιμητές και εσωτερικούς προσοντούχους εκτιμητές. Περισσότερες πληροφορίες για τις μεθόδους που χρησιμοποιήθηκαν γνωστοποιούνται πιο κάτω.

Ακίνητα και εξοπλισμός

Τα ιδιόκτητα ακίνητα περιλαμβάνουν γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα. Η εύλογη αξία τους καθορίστηκε από εκτιμήσεις που έγιναν από εξωτερικούς, προσοντούχους ανεξάρτητους εκτιμητές και εσωτερικούς προσοντούχους εκτιμητές. Περισσότερες πληροφορίες για τις μεθόδους που χρησιμοποιήθηκαν γνωστοποιούνται πιο κάτω.

Στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τα μοντέλα αποτίμησης

Τα παρατηρήσιμα στοιχεία που χρησιμοποιούνται στα μοντέλα για τον υπολογισμό της εύλογης αξίας των μη εισηγμένων μετοχών και ομολόγων περιλαμβάνουν, όπου ισχύει, τρέχουσες και αναμενόμενες τιμές επιτοκίων της αγοράς, αναμενόμενα από την αγορά ποσοστά αθέτησης, τον κίνδυνο της χώρας και τον πιστωτικό κίνδυνο του αντισυμβαλλομένου μέρους, καθώς και εκπτώσεις ρευστότητας της αγοράς.

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τα μοντέλα αποτίμησης (συνέχεια)

Η ανάλυση των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων του Συγκροτήματος που επιμετρούνται στην εύλογη αξία ή για τα οποία η εύλογη αξία γνωστοποιείται, κατά επίπεδο, παρουσιάζεται πιο κάτω:

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
30 Ιουνίου 2016	€000	€000	€000	€000
Περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία				
<i>Επενδύσεις σε ακίνητα</i>				
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	-	-	21.871	21.871
Βιοτεχνίες και βιομηχανίες	-	-	1.164	1.164
Γη (αγροτεμάχια)	-	-	14.470	14.470
	-	-	37.505	37.505
<i>Επενδύσεις σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση</i>				
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	-	359	3.072	3.431
Ξενοδοχεία	-	-	8.029	8.029
	-	359	11.101	11.460
<i>Ιδιόκτητα ακίνητα</i>				
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	-	10.847	248.455	259.302
<i>Παράγωγα για σκοπούς εμπορίας</i>				
Προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	-	398	-	398
Συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	-	9.674	-	9.674
Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	391	-	391
Δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος	-	123	-	123
Συμβόλαια ανώτατου/κατώτατου ορίου επιτοκίων	-	2	-	2
	-	10.588	-	10.588
<i>Παράγωγα τα οποία πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική</i>				
Καθαρές επενδύσεις - προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	-	3.715	-	3.715
<i>Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων</i>				
Επενδύσεις προς εμπορία	11.851	-	729	12.580
Άλλες επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	19.610	17.687	268	37.565
	31.461	17.687	997	50.145
<i>Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση</i>	406.418	41	10.399	416.858
	437.879	43.237	308.457	789.573
Άλλα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία μη επιμετρημένα στην εύλογη αξία				
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες	-	1.137.415	-	1.137.415
Δάνεια και απαιτήσεις - επενδύσεις	-	365.524	-	365.524
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	-	-	17.151.351	17.151.351
	-	1.502.939	17.151.351	18.654.290

Για τις επενδύσεις σε μετοχές διαθέσιμες προς πώληση που κατηγοριοποιήθηκαν σε Επίπεδο 3, ύψους €7.862 χιλ., μια αλλαγή στο συντελεστή μετατροπής κατά 10% θα είχε ως αποτέλεσμα αλλαγή στην αξία των επενδύσεων σε μετοχές κατά €786 χιλ.

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τα μοντέλα αποτίμησης (συνέχεια)

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
30 Ιουνίου 2016	€000	€000	€000	€000
Υποχρεώσεις σε εύλογη αξία				
<i>Παράγωγα για σκοπούς εμπορίας</i>				
Προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	-	299	-	299
Συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	-	10.636	-	10.636
Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	2.113	-	2.113
Δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος	-	490	-	490
	-	13.538	-	13.538
<i>Παράγωγα τα οποία πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική</i>				
Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας - συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	45.499	-	45.499
	-	59.037	-	59.037
Άλλες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις μη επιμετρημένες στην εύλογη αξία				
Καταθέσεις από τράπεζες	-	342.762	-	342.762
Συμφωνίες επαναγοράς	-	443.254	-	443.254
Καταθέσεις πελατών	-	-	14.738.239	14.738.239
	-	786.016	14.738.239	15.524.255

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τα μοντέλα αποτίμησης (συνέχεια)

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
31 Δεκεμβρίου 2015	€000	€000	€000	€000
Περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία				
<i>Επενδύσεις σε ακίνητα</i>				
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	-	-	20.325	20.325
Βιοτεχνίες και βιομηχανίες	-	-	583	583
Γη (αγροτεμάχια)	-	-	13.720	13.720
	-	-	34.628	34.628
<i>Επενδύσεις σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση</i>				
Οικιστικά	-	2.095	-	2.095
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	-	5.222	6.552	11.774
Ξενοδοχεία	-	-	8.466	8.466
	-	7.317	15.018	22.335
<i>Ιδιότητα ακίνητα</i>				
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	-	12.364	227.945	240.309
<i>Ιδιότητα ακίνητα που κατέχονται προς πώληση</i>				
Ξενοδοχεία	-	-	25.400	25.400
<i>Παράγωγα για σκοπούς εμπορίας</i>				
Προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	-	1.113	-	1.113
Συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	-	12.235	-	12.235
Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	141	-	141
Δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος	-	8	-	8
Δικαιώματα προαίρεσης αγοράς σε δείκτες τιμών μετοχών	-	477	-	477
	-	13.974	-	13.974
<i>Παράγωγα τα οποία πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική</i>				
Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας - συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	45	-	45
Καθαρές επενδύσεις - προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	-	4	-	4
	-	49	-	49
<i>Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων</i>				
Επενδύσεις προς εμπορία	12.865	-	489	13.354
Άλλες επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	19.293	17.905	233	37.431
	32.158	17.905	722	50.785
<i>Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση</i>	466.995	41	54.531	521.567
	499.153	51.650	358.244	909.047
Άλλα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία μη επιμετρημένα στην εύλογη αξία				
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες	-	1.303.414	-	1.303.414
Δάνεια και απαιτήσεις - επενδύσεις	-	424.070	-	424.070
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	-	-	18.150.401	18.150.401
	-	1.727.484	18.150.401	19.877.885

Για τις επενδύσεις σε μετοχές διαθέσιμες προς πώληση που κατηγοριοποιήθηκαν σε Επίπεδο 3, ύψους €51.263 χιλ., μια αλλαγή στο συντελεστή μετατροπής κατά το 10% θα είχε ως αποτέλεσμα αλλαγή στην αξία των επενδύσεων σε μετοχές κατά €750 χιλ.

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τα μοντέλα αποτίμησης (συνέχεια)

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
31 Δεκεμβρίου 2015	€000	€000	€000	€000
Υποχρεώσεις σε εύλογη αξία				
<i>Παράγωγα για σκοπούς εμπορίας</i>				
Προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	-	2.103	-	2.103
Συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	-	5.720	-	5.720
Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	2.305	-	2.305
Δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος	-	167	-	167
Δικαιώματα προαίρεσης αγοράς σε δείκτες τιμών μετοχών	-	441	-	441
Συμβόλαια ανώτατου/κατώτατου ορίου επιτοκίων	-	53	-	53
	-	10.789	-	10.789
<i>Παράγωγα τα οποία πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική</i>				
Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας - συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	39.570	-	39.570
Καθαρές επενδύσεις - προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	-	4.040	-	4.040
	-	43.610	-	43.610
	-	54.399	-	54.399
Άλλες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις μη επιμετρημένες στην εύλογη αξία				
Καταθέσεις από τράπεζες	-	242.137	-	242.137
Συμφωνίες επαναγοράς	-	406.014	-	406.014
Καταθέσεις πελατών	-	-	14.185.996	14.185.996
	-	648.151	14.185.996	14.834.147

Τα μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες, η χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες και τα ομόλογα είναι χρηματοοικονομικά μέσα των οποίων η λογιστική αξία είναι μία λογική προσέγγιση της εύλογης αξίας, επειδή έχουν από τη φύση τους ως επί το πλείστον κυρίως μικρή διάρκεια ή αναπροσαρμόζονται τακτικά στις τρέχουσες τιμές της αγοράς.

Κατά το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2016 και κατά τη διάρκεια του έτους 2015 δεν υπήρχαν σημαντικές μεταφορές μεταξύ του Επίπεδου 1 και Επίπεδου 2.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Σημειώσεις στις Ενδιάμεσες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Η κίνηση των περιουσιακών στοιχείων στο Επίπεδο 3 που επιμετρούνται στην εύλογη αξία παρουσιάζεται πιο κάτω:

	30 Ιουνίου 2016					31 Δεκεμβρίου 2015				
	Επενδύσεις σε ακίνητα	Επενδύσεις σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση	Ιδιότητα ακίνητα	Ιδιότητα ακίνητα που κατέχονται προς πώληση	Χρηματο- οικονομικά μέσα	Επενδύσεις σε ακίνητα	Επενδύσεις σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση	Ιδιότητα ακίνητα	Ιδιότητα ακίνητα που κατέχονται προς πώληση	Χρηματο- οικονομικά μέσα
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	34.628	15.018	227.945	25.400	55.253	488.598	44.566	251.491	25.681	3.688
Προσθήκες	755	-	1.324	10	7.863	114.404	1.927	1.456	-	339
Αγορά θυγατρικής (Σημ. 50.1.1)	-	-	20.308	-	-	-	-	-	-	-
Πωλήσεις και διαγραφές	-	(3.480)	-	(25.410)	(51.263)	(13.923)	(18.238)	(191)	-	(45)
Πώληση δραστηριοτήτων στη Ρωσία	-	-	-	-	-	-	(31.051)	-	-	-
Μεταφορά από τα ιδιότητα ακίνητα στις επενδύσεις σε ακίνητα	-	-	-	-	-	16.782	-	(16.782)	-	-
Μεταφορά στα αποθέματα ακινήτων (Σημ. 27)	-	-	-	-	-	(492.927)	(247)	(541)	-	-
Μεταφορά από τα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδα εκποίησης που κατέχονται προς πώληση	-	-	-	-	-	-	-	25.681	(25.681)	-
Μεταφορά στα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδα εκποίησης που κατέχονται προς πώληση	-	-	-	-	-	(21.908)	21.908	(25.400)	25.400	-
Μεταφορές (σε)/από Επίπεδα 1 και 2	-	-	-	-	-	(7.317)	-	-	-	321
Καθαρές (ζημιές)/κέρδη από μεταβολές στην εύλογη αξία που αναγνωρίστηκαν στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων	-	-	-	-	(21.115)	-	-	-	-	50.695
Πραγματοποιηθέντα κέρδη που αναγνωρίστηκαν στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων	-	-	-	-	20.859	-	-	-	-	-
Αποσβέσεις περιόδου/έτους – συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-	-	(1.120)	-	-	-	-	(2.688)	-	-
Απομείωση περιόδου/έτους – συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-	-	-	-	-	-	-	(311)	-	-
Κέρδη/(ζημιές) επανεκτιμήσεων – συνεχιζόμενες δραστηριότητες	1.988	(442)	-	-	-	(49.801)	(2.774)	(4.795)	-	-
Συναλλαγματικές διαφορές	134	5	(2)	-	(201)	720	(1.073)	25	-	255
30 Ιουνίου 2016/31 Δεκεμβρίου 2015	37.505	11.101	248.455	-	11.396	34.628	15.018	227.945	25.400	55.253

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Πολιτική αποτίμησης και ανάλυση ευαισθησίας στοιχείων

Χρηματοοικονομικά μέσα

Οι τακτικές αποτίμησης για χρηματοοικονομικά μέσα που αποτιμούνται στο Επίπεδο 3 ορίζονται από την Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών στοιχείων/Υποχρεώσεων (ALCO).

Επενδύσεις σε ακίνητα, επενδύσεις σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση και ιδιόκτητα ακίνητα

Η μέθοδος αποτίμησης ακινήτων καθορίζεται από το Τμήμα Ακινήτων και Εκτιμήσεων του Συγκροτήματος. Η κύρια μέθοδος αποτίμησης ακινήτων που εφαρμόζεται από το Συγκρότημα είναι η συγκριτική μέθοδος αγοράς, αναπροσαρμοσμένη για τις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς και των καταστάσεων που αφορούν τα συγκεκριμένα ακίνητα. Σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, το Συγκρότημα χρησιμοποιεί επίσης τη μέθοδο κεφαλαιοποίησης εισοδήματος. Οι πιο κάτω πίνακες περιγράφουν βασικές παραμέτρους που χρησιμοποιήθηκαν στις εκτιμήσεις για τις επενδύσεις σε ακίνητα, επενδύσεις σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση και τα ιδιόκτητα ακίνητα.

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Πολιτική αποτίμησης και ανάλυση ευαισθησίας στοιχείων (συνέχεια)

Ανάλυση επενδύσεων σε ακίνητα και επενδύσεων σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση

Είδος και χώρα	30 Ιουνίου 2016	Ετήσια εκτιμημένη αξία μίσθωσης ανά τ.μ.	Ετήσια αύξηση ενοικίου	Εκτιμημένο κόστος κτιρίου ανά τ.μ.	Απόδοση	Εκτιμημένη εύλογη αξία ανά τ.μ.	Εκτιμημένο κόστος γης ανά τ.μ.	Γη	Εμβαδόν κτιρίου	Ηλικία κτιρίου
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	€000							τ.μ.	τ.μ.	Χρόνια
Κύπρος	24.635	€54-€457	δ/ε	€798-€1.130	4%-6%	€1.060-€7.059	€80-€1.053	1.591-30.001	68-7.078	5-32
Ηνωμένο Βασίλειο	359	€100	δ/ε	δ/ε	δ/ε	€1.182	δ/ε	δ/ε	304	86
Ρωσία	308	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε
	25.302									
Βιοτεχνίες και βιομηχανίες										
Ρωσία	1.164	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	1.534-2.926	998-2.528	δ/ε
Ξενοδοχεία										
Ρουμανία	8.029	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	10.337	4.789	41
Γη (οικόπεδα και αγροτεμάχια)										
Κύπρος	14.470	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	€374-€750	4.627-29.398	δ/ε	δ/ε
Σύνολο	48.965									

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Πολιτική αποτίμησης και ανάλυση ευαισθησίας στοιχείων (συνέχεια)

Ανάλυση ιδιόκτητων ακινήτων

Είδος και χώρα	30 Ιουνίου 2016	Ετήσια εκτιμημένη αξία μίσθωσης ανά τ.μ.	Ετήσια αύξηση ενοικίου	Εκτιμημένο κόστος κτιρίου ανά τ.μ.	Απόδοση	Εκτιμημένη εύλογη αξία ανά τ.μ.	Εκτιμημένο κόστος γης ανά τ.μ.	Γη	Εμβαδόν κτιρίου	Ηλικία κτιρίου
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	€000							τ.μ.	τ.μ.	Χρόνια
Κύπρος	234.752	€23-€434	δ/ε	€674-€2.422	5%-6%	€566-€8.860	€139-€3.007	390-53.155	94-10.985	9-37
Ρουμανία	4.113	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	648	2.284	δ/ε
Ηνωμένο Βασίλειο	10.847	€160-€596	5%-6%	δ/ε	5%-7%	€2.401-€12.416	δ/ε	173-1.740	173-1.689	Ανακαινίστηκε το 2009
	249.712									
Γη										
Κύπρος	9.590	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	€400	€400	11.267-12.708	δ/ε	δ/ε
Σύνολο	259.302									

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ
Σημειώσεις στις Ενδιάμεσες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Πολιτική αποτίμησης και ανάλυση ευαισθησίας στοιχείων (συνέχεια)

Ανάλυση επενδύσεων σε ακίνητα και επενδύσεις σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση

Είδος και χώρα	31 Δεκεμβρίου 2015	Ετήσια εκτιμημένη αξία μίσθωσης ανά τ.μ.	Ετήσια αύξηση ενοικίου	Εκτιμημένο κόστος κτιρίου ανά τ.μ.	Απόδοση	Εκτιμημένη εύλογη αξία ανά τ.μ.	Εκτιμημένο κόστος γης ανά τ.μ.	Γη	Εμβαδόν κτιρίου	Ηλικία κτιρίου
Οικιστικά	€000							τ.μ.	τ.μ.	Χρόνια
Ηνωμένο Βασίλειο	2.095	€548	δ/ε	δ/ε	δ/ε	€12.965	δ/ε	δ/ε	156	46
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα										
Κύπρος	24.427	€54-€353	δ/ε	€658-€1.302	4%-6%	€1.060-€7.059	€95-€1.053	1.591-30.001	68-4.788	5-32
Ελλάδα	2.450	€480	δ/ε	δ/ε	7%-10%	€3.926	δ/ε	447	624	8
Ηνωμένο Βασίλειο	5.222	€110-€230	δ/ε	δ/ε	δ/ε	€1.013-€3.123	δ/ε	δ/ε	233-954	26-116
	32.099									
Βιοτεχνίες και βιομηχανίες										
Ρωσία	583	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε
Ξενοδοχεία										
Ρουμανία	8.466	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	10.337	4.789	40
Γη (οικόπεδα και αγροτεμάχια)										
Κύπρος	13.720	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	€248-€750	4.627-29.398	δ/ε	δ/ε
Σύνολο	56.963									

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)**Πολιτική αποτίμησης και ανάλυση ευαισθησίας στοιχείων (συνέχεια)***Ανάλυση ιδιόκτητων ακινήτων και ιδιόκτητων ακινήτων που κατέχονται προς πώληση*

Είδος και χώρα	31 Δεκεμβρίου 2015	Ετήσια εκτιμημένη αξία μίσθωσης ανά τ.μ.	Ετήσια αύξηση ενοικίου	Εκτιμημένο κόστος κτιρίου ανά τ.μ.	Απόδοση	Εκτιμημένη εύλογη αξία ανά τ.μ.	Εκτιμημένο κόστος γης ανά τ.μ.	Γη	Εμβαδόν κτιρίου	Ηλικία κτιρίου
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	€000							τ.μ.	τ.μ.	Χρόνια
Κύπρος	224.479	€23-€434	δ/ε	€674-€2.102	5%-6%	€566-€8.860	€139-€3.007	390-53.155	94-10.985	8-36
Ρουμανία	3.466	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	648	2.284	δ/ε
Ηνωμένο Βασίλειο	12.364	€181-€671	5%-6%	δ/ε	5%-7%	€2.704-€13.982	δ/ε	173-1.740	173-1.689	Ανακαινίστηκε το 2009
	240.309									
Ξενοδοχεία										
Κύπρος	25.400	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	2.485	δ/ε	91.887	10.222	33
Σύνολο	265.709									

Ανάλυση ευαισθησίας

Οι πλείστες εκτιμήσεις των ακινήτων του Συγκροτήματος έχουν κατηγοριοποιηθεί ως Επίπεδο 3. Σημαντικές αυξήσεις/μειώσεις στις εκτιμημένες αξίες ανά τετραγωνικό μέτρο για ακίνητα που εκτιμούνται βάσει της συγκριτικής μεθόδου αγοράς ή σημαντικές αυξήσεις/μειώσεις στην εκτιμημένη αξία μίσθωσης ή απόδοσης για ακίνητα που εκτιμήθηκαν βάσει της μεθόδου κεφαλαιοποίησης εισοδήματος θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε σημαντικά ψηλότερη/χαμηλότερη εύλογη αξία στα ακίνητα.

23. Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες

	30 Ιουνίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
	€000	€000
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες πριν τις προβλέψεις	20.040.321	21.385.065
Προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (Σημ. 43)	(3.787.084)	(4.193.433)
	16.253.237	17.191.632

Τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες περιλαμβάνουν ενυπόθηκα δάνεια ονομαστικής αξίας €1.010 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2015: €1.003 εκατ.) στην Κύπρο τα οποία έχουν παραχωρηθεί ως εξασφάλιση για την έκδοση καλυμμένου αξιόγραφου από την Εταιρία κατά το 2011 στο πλαίσιο του Προγράμματος Έκδοσης Καλυμμένων Αξιογράφων (Σημ. 44).

Επιπρόσθετες αναλύσεις και πληροφορίες αναφορικά με τον πιστωτικό κίνδυνο καθώς και ανάλυση των προβλέψεων για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες παρατίθενται στη Σημείωση 43.

24. Περιουσιακά στοιχεία ασφαλιστικών κλάδων ζωής που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους

	30 Ιουνίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
	€000	€000
Μετοχές	8.291	9.288
Ομόλογα	55.645	58.440
Αμοιβαία κεφάλαια	355.398	344.331
Ενυπόθηκα και άλλα δάνεια	1.589	1.668
Τραπεζικές καταθέσεις	46.586	48.886
	467.509	462.613
Ακίνητα	13.900	12.790
	481.409	475.403

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ασφαλιστικών κλάδων ζωής που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους κατηγοριοποιούνται στις επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

24. Περιουσιακά στοιχεία ασφαλιστικών κλάδων ζωής που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους (συνέχεια)

Η ανάλυση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ασφαλιστικών κλάδων ζωής που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους τα οποία επιμετρούνται στην εύλογη αξία, κατά επίπεδο, παρουσιάζεται πιο κάτω:

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
30 Ιουνίου 2016	€000	€000	€000	€000
Μετοχές	7.155	-	1.136	8.291
Ομόλογα	23.108	32.537	-	55.645
Αμοιβαία κεφάλαια	355.398	-	-	355.398
Ενυπόθηκα και άλλα δάνεια	1.589	-	-	1.589
	387.250	32.537	1.136	420.923

31 Δεκεμβρίου 2015				
Μετοχές	7.852	-	1.436	9.288
Ομόλογα	27.881	30.559	-	58.440
Αμοιβαία κεφάλαια	344.331	-	-	344.331
Ενυπόθηκα και άλλα δάνεια	1.668	-	-	1.668
	381.732	30.559	1.436	413.727

Οι τραπεζικές καταθέσεις είναι χρηματοοικονομικά μέσα των οποίων η λογιστική αξία είναι μια λογική προσέγγιση της εύλογης αξίας, επειδή έχουν από τη φύση τους μικρή διάρκεια ή αναπροσαρμόζονται τακτικά στις τρέχουσες τιμές αγοράς.

Η κίνηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που κατατάχθηκαν στο Επίπεδο 3 παρουσιάζεται πιο κάτω:

	30 Ιουνίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
	€000	€000
1 Ιανουαρίου	1.436	1.443
Μη πραγματοποιηθέντες ζημιές που αναγνωρίστηκαν στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων	(300)	(7)
	1.136	1.436

Κατά τη περίοδο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2016 και το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015 δεν υπήρχαν οποιεσδήποτε σημαντικές μεταφορές μεταξύ των Επίπεδο 1 και Επίπεδο 2.

25. Ακίνητα και εξοπλισμός

	Ακίνητα	Εξοπλισμός	Σύνολο
30 Ιουνίου 2016	€000	€000	€000
Λογιστική αξία 1 Ιανουαρίου	242.941	21.392	264.333
Αγορά θυγατρικής (Σημ. 50.1.1)	20.308	-	20.308
Προσθήκες	1.414	5.125	6.539
Πωλήσεις και διαγραφές	-	(119)	(119)
Πώληση θυγατρικής (Σημ. 50.2.1)	-	(952)	(952)
Αποσβέσεις περιόδου (Σημ. 15)	(1.953)	(3.835)	(5.788)
Συναλλαγματικές διαφορές	(1.378)	(303)	(1.681)
Λογιστική αξία 30 Ιουνίου	261.332	21.308	282.640

1 Ιανουαρίου 2016			
Κόστος ή εκτιμημένη αξία	278.285	147.602	425.887
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	(35.344)	(126.210)	(161.554)
Λογιστική αξία	242.941	21.392	264.333

30 Ιουνίου 2016			
Κόστος ή εκτιμημένη αξία	298.475	146.070	444.545
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	(37.143)	(124.762)	(161.905)
Λογιστική αξία	261.332	21.308	282.640

25. Ακίνητα και εξοπλισμός (συνέχεια)

	Ακίνητα	Εξοπλισμός	Σύνολο
30 Ιουνίου 2015	€000	€000	€000
Λογιστική αξία 1 Ιανουαρίου	267.126	23.294	290.420
Προσθήκες	1.232	2.812	4.044
Μεταφορά σε επενδύσεις ακινήτων	(6.792)	-	(6.792)
Μεταφορά στα αποθέματα ακινήτων	(160)	-	(160)
Μεταφορά από ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση	25.681	-	25.681
Πωλήσεις και διαγραφές	(1)	(10)	(11)
Αποσβέσεις περιόδου - συνεχιζόμενες δραστηριότητες (Σημ. 15)	(2.390)	(3.769)	(6.159)
Συναλλαγματικές διαφορές	1.337	332	1.669
Λογιστική αξία 30 Ιουνίου	286.033	22.659	308.692

1 Ιανουαρίου 2015			
Κόστος ή εκτιμημένη αξία	301.535	165.080	466.615
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	(34.409)	(141.786)	(176.195)
Λογιστική αξία	267.126	23.294	290.420

30 Ιουνίου 2015			
Κόστος ή εκτιμημένη αξία	322.284	150.408	472.692
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	(36.251)	(127.749)	(164.000)
Λογιστική αξία	286.033	22.659	308.692

Η λογιστική αξία των ακινήτων του Συγκροτήματος αποτελείται από:

	30 Ιουνίου 2016	30 Ιουνίου 2015
	€000	€000
Ιδιόκτητα ακίνητα	259.302	282.751
Δαπάνες βελτίωσης σε μισθωμένα ακίνητα	2.030	3.282
	261.332	286.033

Τα ιδιόκτητα ακίνητα περιλαμβάνουν γη αξίας €93.236 χιλ. (30 Ιουνίου 2015: €83.632 χιλ.) για την οποία δεν υπολογίζονται αποσβέσεις.

25. Ακίνητα και εξοπλισμός (συνέχεια)

Η πολιτική του Συγκροτήματος είναι να διενεργεί επανεκτιμήσεις των ιδιόκτητων ακινήτων περιοδικά (κάθε 3 με 5 χρόνια), αλλά πιο συχνές επανεκτιμήσεις μπορεί να εκτελεστούν όταν υπάρχουν σημαντικές και ασταθείς κινήσεις στις τιμές. Οι εκτιμήσεις γίνονται από ανεξάρτητους προσοντούχους εκτιμητές με βάση την τρέχουσα αγοραία αξία των ακινήτων, χρησιμοποιώντας παρατηρημένες τιμές και/ή πρόσφατες συναλλαγές της αγοράς αναλόγως της τοποθεσίας του ακινήτου. Λεπτομέρειες για τις τεχνικές εκτιμήσεων και τις παραμέτρους που χρησιμοποιήθηκαν παρουσιάζονται στη Σημείωση 22.

Η λογιστική αξία των ιδιόκτητων ακινήτων με βάση το κόστος μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις στις 30 Ιουνίου 2016 θα ήταν €184.234 χιλ. (30 Ιουνίου 2015: €144.887 χιλ.).

26. Άυλα περιουσιακά στοιχεία

	Λογισμικά προγράμματα	Ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής σε ισχύ	Σύνολο
30 Ιουνίου 2016	€000	€000	€000
Λογιστική αξία 1 Ιανουαρίου	20.464	113.324	133.788
Προσθήκες	7.561	-	7.561
Αύξηση στην αξία των ασφαλιστικών εργασιών κλάδου ζωής σε ισχύ (Σημ. 12)	-	852	852
Πωλήσεις και διαγραφές	(59)	-	(59)
Αποσβέσεις περιόδου (Σημ. 15)	(3.506)	-	(3.506)
Συναλλαγματικές διαφορές	(99)	-	(99)
Λογιστική αξία 30 Ιουνίου	24.361	114.176	138.537
1 Ιανουαρίου 2016			
Κόστος	130.151	113.324	243.475
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομείωση	(109.687)	-	(109.687)
Λογιστική αξία	20.464	113.324	133.788
30 Ιουνίου 2016			
Κόστος	136.876	114.176	251.052
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομείωση	(112.515)	-	(112.515)
Λογιστική αξία	24.361	114.176	138.537

26. Άυλα περιουσιακά στοιχεία (συνέχεια)

	Λογισμικά προγράμματα	Ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής σε ισχύ	Σύνολο
30 Ιουνίου 2015	€000	€000	€000
Λογιστική αξία 1 Ιανουαρίου	15.577	111.825	127.402
Προσθήκες	3.641	-	3.641
Αύξηση στην αξία των ασφαλιστικών εργασιών κλάδου ζωής σε ισχύ (Σημ. 12)	-	518	518
Αποσβέσεις περιόδου – συνεχιζόμενες δραστηριότητες (Σημ. 15)	(3.426)	-	(3.426)
Συναλλαγματικές διαφορές	100	-	100
Λογιστική αξία 30 Ιουνίου	15.892	112.343	128.235

1 Ιανουαρίου 2015			
Κόστος	123.027	111.825	234.852
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομείωση	(107.450)	-	(107.450)
Λογιστική αξία	15.577	111.825	127.402

30 Ιουνίου 2015			
Κόστος	123.846	112.343	236.189
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομείωση	(107.954)	-	(107.954)
Λογιστική αξία	15.892	112.343	128.235

26. Άυλα περιουσιακά στοιχεία (συνέχεια)**Αποτίμηση των ασφαλιστικών εργασιών κλάδου ζωής σε ισχύ**

Η αναλογιστική εκτίμηση της αξίας των ασφαλιστικών εργασιών κλάδου ζωής σε ισχύ βασίζεται σε παραδοχές για τη μελλοντική θνησιμότητα, τις εξαγορές συμβολαίων, τα έξοδα διαχείρισης και πωλήσεων και την απόδοση των επενδύσεων. Οι βασικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν κατά την αναλογιστική εκτίμηση της αξίας των ασφαλιστικών εργασιών σε ισχύ είναι:

	30 Ιουνίου 2016	30 Ιουνίου 2015
Επιτόκιο προεξόφλησης (μετά τη φορολογία)	10,0%	10,0%
Απόδοση επενδύσεων	5,0%	5,0%
Πληθωρισμός εξόδων	4,0%	5,0%

27. Αποθέματα ακινήτων

Η λογιστική αξία των αποθεμάτων καθορίζεται ως η χαμηλότερη τιμή μεταξύ του κόστους και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Απομείωση αναγνωρίζεται αν η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία είναι χαμηλότερη του κόστους του αποθέματος ακινήτων. Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου που έληξε στις 30 Ιουνίου 2016, αναγνωρίστηκε ζημιά απομείωσης ύψους €9.362 χιλ. στο λογαριασμό 'Απομείωση μη χρηματοοικονομικών μέσων' στον ενοποιημένο λογαριασμό αποτελεσμάτων που προκύπτει από την αποτίμηση των στοιχείων στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ κόστους και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Στις 30 Ιουνίου 2016, αποθέματα ύψους €633.325 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2015: €496.594 χιλ.) επιμετρούνται στην καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία που είναι περίπου η εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης.

Τα αποθέματα ακινήτων συμπεριλαμβάνουν οικιστικά, γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα, βιοτεχνίες και βιομηχανίες, ξενοδοχεία, γη (οικόπεδα και αγροτεμάχια) και ακίνητα υπό κατασκευή. Τα αποθέματα ακινήτων που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση για διευκολύνσεις χρηματοδότησης από κεντρικές τράπεζες στα πλαίσια πράξεων νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος και του Μηχανισμού Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA) ανέρχονται σε €21.348 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2015: €21.875 χιλ.).

Η λογιστική αξία των αποθεμάτων ακινήτων αναλύεται στους πίνακες πιο κάτω.

27. Αποθέματα ακινήτων (συνέχεια)

	30 Ιουνίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
	€000	€000
Λογιστική αξία 1 Ιανουαρίου	515.858	12.662
Αγορά θυγατρικής (Σημ. 50.1.1)	48.632	-
Προσθήκες	641.856	32.216
Πωλήσεις	(68.200)	(4.298)
Μεταφορά από επενδύσεις ακινήτων (Σημ. 22)	-	492.927
Μεταφορά από ιδιότητα ακίνητα	-	541
Μεταφορά από ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση	-	247
Απομείωση (Σημ. 16)	(9.362)	(17.792)
Συναλλαγματικές διαφορές	9	(645)
Λογιστική αξία	1.128.793	515.858

Ανάλυση ανά είδος και χώρα	Κύπρος	Ελλάδα	Ρουμανία	Σύνολο
30 Ιουνίου 2016	€000	€000	€000	€000
Οικιστικά	66.370	37.635	13.034	117.039
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	175.016	60.865	13.347	249.228
Βιοτεχνίες και βιομηχανίες	30.626	57.651	514	88.791
Ξενοδοχεία	70.887	2.183	-	73.070
Γη (οικόπεδα και αγροτεμάχια)	584.046	5.825	10.446	600.317
Ακίνητα υπό κατασκευή	348	-	-	348
Σύνολο	927.293	164.159	37.341	1.128.793

31 Δεκεμβρίου 2015				
Οικιστικά	17.664	39.222	13.030	69.916
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	122.885	63.934	13.553	200.372
Βιοτεχνίες και βιομηχανίες	18.174	59.279	513	77.966
Ξενοδοχεία	73.630	2.221	-	75.851
Γη (οικόπεδα και αγροτεμάχια)	75.494	6.347	9.547	91.388
Ακίνητα υπό κατασκευή	365	-	-	365
Σύνολο	308.212	171.003	36.643	515.858

28. Προπληρωμές, δεδουλευμένα έσοδα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία

	30 Ιουνίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
	€000	€000
Εισπρακτέα από πωλήσεις δραστηριοτήτων	59.511	98.454
Μερίδιο αντασφαλιστών στις υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων (Σημ. 32)	54.088	56.763
Φόροι επιστρεπτέοι	38.032	38.204
Χρεώστες	25.134	23.020
Προπληρωμένα έξοδα	1.203	1.411
Περιουσιακά στοιχεία προγραμμάτων αφυπηρέτησης (Σημ. 14)	725	1.203
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	59.425	62.725
	238.118	281.780

Στις 30 Ιουνίου 2016 τα εισπρακτέα ποσά από πωλήσεις δραστηριοτήτων αφορούν την πώληση των δραστηριοτήτων στην Ουκρανία ενώ το υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2015 αφορούσε την πώληση των δραστηριοτήτων στην Ουκρανία και τη Ρωσία.

Κατά το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2016, αναγνωρίστηκε αντιστροφή απομείωσης ύψους €2.625 χιλ. που αφορά τα λοιπά περιουσιακά στοιχεία (αντίστοιχη περίοδος του 2015: €15.842 χιλ.) (Σημ. 16).

29. Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδα εκποίησης που κατέχονται προς πώληση

Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδα εκποίησης που κατέχονται προς πώληση

	30 Ιουνίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
	€000	€000
Ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση	-	26.168
Επενδύσεις σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση	11.460	22.335
	11.460	48.503

Μη τρέχουσες υποχρεώσεις και ομάδα εκποίησης που κατέχονται προς πώληση

	30 Ιουνίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
	€000	€000
Ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση	-	3.677

29. Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδα εκποίησης που κατέχονται προς πώληση (συνέχεια)

Τα ακόλουθα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδα εκποίησης κατέχονταν προς πώληση στις 30 Ιουνίου 2016 και 31 Δεκεμβρίου 2015:

Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση*Επενδύσεις σε ακίνητα*

Οι επενδύσεις σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση είναι ακίνητα για τα οποία η διοίκηση έχει δεσμευθεί ως προς την πώλησή τους και έχει προχωρήσει σε ένα ενεργό πρόγραμμα για την ολοκλήρωση της πώλησης αυτής. Οι πωλήσεις αναμένεται να ολοκληρωθούν εντός 12 μηνών από την ημερομηνία ταξινόμησης. Οι επενδύσεις σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση επιμετρούνται στην εύλογη αξία. Τα αποτελέσματα από την αλλαγή στην εύλογη αξία τους παρουσιάζονται στα 'Κέρδη/(ζημιές) από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων και περιλαμβάνονται στον επιχειρηματικό τομέα της Κύπρου για τις επενδύσεις σε ακίνητα στην Κύπρο και στον τομέα Άλλες χώρες για τις επενδύσεις σε ακίνητα στην Ελλάδα, Ηνωμένο Βασίλειο και Ρουμανία. Η ανάλυση των επενδύσεων σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση ανά χώρα και οι βασικές παράμετροι που χρησιμοποιήθηκαν παρουσιάζονται στη Σημ. 22.

Ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση

Στις 31 Δεκεμβρίου 2015 η ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση αφορά τις ξενοδοχειακές εργασίες Kermia του Συγκροτήματος. Τον Ιούνιο του 2016 το Συγκρότημα ολοκλήρωσε την πώληση της Kermia Hotels Ltd και παρακείμενης γης έναντι τιμήματος ύψους €26.500 χιλ. (Σημ. 50.2.1).

30. Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες

Η χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες αποτελείται από δανεισμό από την ΕΚΤ στα πλαίσια των πράξεων νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος, και χρηματοδότηση μέσω του Μηχανισμού Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA) από την ΚΤΚ, όπως παρουσιάζεται στον πιο κάτω πίνακα:

	30 Ιουνίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
	€000	€000
Μηχανισμός Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA)	2.400.667	3.802.058
Πράξεις Κύριας Αναχρηματοδότησης	700.000	150.000
Στοχευμένες Πράξεις πιο Μακροπρόθεσμης Αναχρηματοδότησης (ΣΠΠΜΑ)	-	500.792
	3.100.667	4.452.850

Η χρηματοδότηση μέσω πράξεων νομισματικής πολιτικής φέρει τόκο ίσο με το επιτόκιο για πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος και αποπληρώθηκε πλήρως το πρώτο τρίμηνο του 2016. Τον Μάιο του 2016, η Εταιρία άντλησε νέα χρηματοδότηση ύψους €200 εκατ. μέσω των πιστοδοτικών πράξεων του Ευρωσυστήματος (Πράξεις Κύριας Αναχρηματοδότησης) χρησιμοποιώντας ως εξασφάλιση σύνολο ομαδοποιημένων στεγαστικών δανείων τα οποία πληρούν τα κριτήρια καταλληλότητας του Πλαισίου των πρόσθετων δανειακών απαιτήσεων όπως περιγράφονται στις περί της Εφαρμογής του Πλαισίου της Νομισματικής Πολιτικής του Ευρωσυστήματος Οδηγίες του 2015 έως 2016.

Το 2014, το Συγκρότημα συμμετείχε στις ΣΠΠΜΑ της ΕΚΤ. Το επιτόκιο για τις ΣΠΠΜΑ ήταν καθορισμένο σε 15 μονάδες βάσης για όλη τη διάρκειά τους (δηλαδή σταθερή επιβάρυνση 10 μονάδων βάσης πέραν του κόστους πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης που επικρατούσαν κατά το χρόνο κατανομής). Η Εταιρία αποπλήρωσε την χρηματοδότηση μέσω ΣΠΠΜΑ ύψους €500 εκατ. στις 29 Ιουνίου 2016.

Η χρηματοδότηση της Εταιρίας μέσω του μηχανισμού παροχής έκτακτης ρευστότητας (ELA) φέρει τόκο ίσο με το επιτόκιο της διευκόλυνσης οριακής χρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος, συν ένα περιθώριο.

Λεπτομέρειες σχετικά με τα επιβαρυνόμενα περιουσιακά στοιχεία που σχετίζονται με τις πιο πάνω διευκολύνσεις χρηματοδότησης παρουσιάζονται στη Σημείωση 45.

31. Καταθέσεις πελατών

	30 Ιουνίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
	€000	€000
<i>Ανά κατηγορία κατάθεσης</i>		
Όψεως	5.397.006	4.987.078
Ταμιευτηρίου	1.036.340	1.033.991
Προθεσμίας ή με προειδοποίηση	8.313.127	8.159.612
	14.746.473	14.180.681
<i>Ανά γεωγραφικό τομέα</i>		
Κύπρος	13.311.262	12.691.090
Ηνωμένο Βασίλειο	1.429.578	1.486.551
Ρουμανία	5.633	3.040
	14.746.473	14.180.681

<i>Ανά πελατειακό τομέα</i>	Κύπρος	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	Σύνολο
30 Ιουνίου 2016	€000	€000	€000	€000
Μεγάλες επιχειρήσεις	1.009.959	40.123	4.981	1.055.063
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	490.211	216.064	435	706.710
Ιδιώτες	7.330.075	1.104.027	217	8.434.319
Αναδιρθώσεις χρεών				
– Μεγάλες επιχειρήσεις	206.270	-	-	206.270
– Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	31.755	-	-	31.755
Ανακτήσεις χρεών				
– Μεγάλες επιχειρήσεις	8.137	-	-	8.137
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	3.901.674	-	-	3.901.674
Διαχείριση περιουσίας	333.181	69.364	-	402.545
	13.311.262	1.429.578	5.633	14.746.473
31 Δεκεμβρίου 2015				
Μεγάλες επιχειρήσεις	978.672	40.425	2.242	1.021.339
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	455.133	236.616	461	692.210
Ιδιώτες	6.995.757	1.134.334	337	8.130.428
Αναδιρθώσεις χρεών				
– Μεγάλες επιχειρήσεις	189.196	-	-	189.196
– Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	35.363	-	-	35.363
Ανακτήσεις χρεών				
– Μεγάλες επιχειρήσεις	7.865	-	-	7.865
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	3.710.742	-	-	3.710.742
Διαχείριση περιουσίας	318.362	75.176	-	393.538
	12.691.090	1.486.551	3.040	14.180.681

Οι καταθέσεις ανά γεωγραφικό τομέα είναι με βάση τη χώρα στην οποία έγινε η κατάθεση.

32. Υποχρεώσεις ασφαλιστήριων συμβολαίων

	30 Ιουνίου 2016			31 Δεκεμβρίου 2015		
	Σύνολο	Μερίδιο αντασφαλιστών	Μερίδιο Συγκροτήματος	Σύνολο	Μερίδιο αντασφαλιστών	Μερίδιο Συγκροτήματος
Κλάδος ζωής	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Υποχρεώσεις ασφαλιστήριων συμβολαίων κλάδου ζωής	514.533	(29.592)	484.941	510.729	(30.396)	480.333
Γενικός κλάδος						
Πρόβλεψη για μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα	25.071	(11.044)	14.027	24.029	(11.533)	12.496
Λοιπές υποχρεώσεις						
Εκκρεμείς απαιτήσεις	29.993	(13.452)	16.541	32.083	(14.834)	17.249
Απόθεμα κινδύνων σε ισχύ	61	-	61	61	-	61
Απόθεμα εξισορρόπησης	23	-	23	23	-	23
Υποχρεώσεις ασφαλιστήριων συμβολαίων γενικού κλάδου	55.148	(24.496)	30.652	56.196	(26.367)	29.829
	569.681	(54.088)	515.593	566.925	(56.763)	510.162

Το μερίδιο αντασφαλιστών περιλαμβάνεται στις 'Προπληρωμές, δεδουλευμένα έσοδα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία' (Σημ. 28).

Υποχρεώσεις ασφαλιστήριων συμβολαίων κλάδου ζωής

Η κίνηση των υποχρεώσεων για ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής και αντασφαλιστικών περιουσιακών στοιχείων κατά τη διάρκεια της περιόδου παρουσιάζεται πιο κάτω:

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου					
	2016			2015		
	Σύνολο	Μερίδιο αντασφαλιστών	Μερίδιο Συγκροτήματος	Σύνολο	Μερίδιο αντασφαλιστών	Μερίδιο Συγκροτήματος
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	510.729	(30.396)	480.333	514.074	(35.542)	478.532
Νέα συμβόλαια	3.320	(601)	2.719	909	554	1.463
Μεταβολή στις υποχρεώσεις υφιστάμενων συμβολαίων	484	1.405	1.889	3.484	2.207	5.691
30 Ιουνίου	514.533	(29.592)	484.941	518.467	(32.781)	485.686

32. Υποχρεώσεις ασφαλιστήριων συμβολαίων (συνέχεια)

Υποχρεώσεις ασφαλιστήριων συμβολαίων γενικού κλάδου

Η κίνηση των υποχρεώσεων για ασφαλιστήρια συμβόλαια γενικού κλάδου και αντασφαλιστικών περιουσιακών στοιχείων κατά τη διάρκεια της περιόδου παρουσιάζεται πιο κάτω:

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου					
	2016			2015		
	Σύνολο	Μερίδιο αντασφαλιστών	Μερίδιο Συγκροτήματος	Σύνολο	Μερίδιο αντασφαλιστών	Μερίδιο Συγκροτήματος
Πρόβλεψη για μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα	€000	€000	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	24.029	(11.533)	12.496	24.891	(11.782)	13.109
Ασφάλιστρα	32.142	(15.783)	16.359	38.209	(23.861)	14.348
Δεδουλευμένα ασφάλιστρα	(31.100)	16.272	(14.828)	(32.627)	18.090	(14.537)
30 Ιουνίου	25.071	(11.044)	14.027	30.473	(17.553)	12.920

Η πρόβλεψη για μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα και αντασφάλιστρα αντιπροσωπεύουν το ποσό των ασφάλιστρων για ασφαλιστήρια συμβόλαια τα οποία δεν έχουν λήξει κατά την ημερομηνία αναφοράς.

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου					
	2016			2015		
	Σύνολο	Μερίδιο αντασφαλιστών	Μερίδιο Συγκροτήματος	Σύνολο	Μερίδιο αντασφαλιστών	Μερίδιο Συγκροτήματος
Εκκρεμείς απαιτήσεις και αναπροσαρμογές για ζημιές	€000	€000	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	32.083	(14.834)	17.249	37.581	(18.853)	18.728
Ποσό που πληρώθηκε για απαιτήσεις που διευθετήθηκαν κατά τη περίοδο	(12.480)	5.672	(6.808)	(13.184)	6.078	(7.106)
Αύξηση στις υποχρεώσεις για απαιτήσεις	10.390	(4.290)	6.100	12.182	(5.895)	6.287
30 Ιουνίου	29.993	(13.452)	16.541	36.579	(18.670)	17.909
Απαιτήσεις που έχουν γνωστοποιηθεί	28.077	(12.545)	15.532	34.064	(17.455)	16.609
Απαιτήσεις που έχουν επισυμβεί αλλά δεν έχουν γνωστοποιηθεί	1.916	(907)	1.009	2.515	(1.215)	1.300
	29.993	(13.452)	16.541	36.579	(18.670)	17.909

33. Δεδουλευμένα, αναβαλλόμενα έσοδα και λοιπές υποχρεώσεις

	30 Ιουνίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
	€000	€000
Φόροι πληρωτέοι	27.017	23.308
Έκτακτη εισφορά για την άμυνα πληρωτέα	1.849	6.354
Υποχρέωση προγραμμάτων αφυπηρέτησης (Σημ. 14)	24.157	12.588
Προβλέψεις για επιδικίες ή υπό διαιτησία διαφορές (Σημ. 38)	26.650	34.749
Προβλέψεις για απομείωση χρηματοοικονομικών εγγυήσεων και ανειλημμένων υποχρεώσεων (Σημ. 16 και Σημ. 38)	44.515	44.348
Υποχρεώσεις για συμβάσεις συνδεδεμένες με επενδύσεις υπό διαχείριση	4.805	4.954
Δεδουλευμένα έξοδα και λοιπές προβλέψεις	80.193	59.850
Αναβαλλόμενα έσοδα	11.205	7.820
Υποχρεώσεις στη διαδικασία διακανονισμού	34.166	29.905
Λοιπές υποχρεώσεις	66.878	58.955
	321.435	282.831

Προβλέψεις για επιδικίες ή υπό διαιτησία διαφορές

Η κίνηση για την περίοδο στις προβλέψεις για επιδικίες ή υπό διαιτησία διαφορές παρουσιάζεται πιο κάτω:

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2016	2015
	€000	€000
1 Ιανουαρίου	34.749	27.329
Αύξηση προβλέψεων για την περίοδο (Σημ. 15)	4.533	2.004
Χρήση προβλέψεων	(7.813)	(30)
Αποδέσμευση προβλέψεων για την περίοδο (Σημ. 15)	(4.724)	-
Συναλλαγματικές διαφορές	(95)	69
30 Ιουνίου	26.650	29.372

Οι προβλέψεις για επιδικίες ή υπό διαιτησία διαφορές δεν περιλαμβάνουν απαιτήσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων που προκύπτουν στα πλαίσια των συνήθων εργασιών των ασφαλιστικών εταιριών του Συγκροτήματος αφού περιλαμβάνονται στις υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων (Σημ. 32).

Περισσότερες πληροφορίες για τις επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές παρουσιάζονται στη Σημείωση 38.

34. Μετοχικό κεφάλαιο

	30 Ιουνίου 2016		31 Δεκεμβρίου 2015	
	Αριθμός μετοχών (χιλ.)	€000	Αριθμός μετοχών (χιλ.)	€000
<i>Εγκεκριμένο</i>				
Συνήθεις μετοχές €0,10 η κάθε μια	47.677.593	4.767.759	47.677.593	4.767.759
<i>Εκδοθέν</i>				
1 Ιανουαρίου	8.922.945	892.294	8.922.378	892.238
Έκδοση μετοχών	-	-	567	56
30 Ιουνίου 2016/31 Δεκεμβρίου 2015	8.922.945	892.294	8.922.945	892.294

Εκδοθέν μετοχικό κεφάλαιο

Κατά την περίοδο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2016 δεν υπήρχαν αλλαγές στο εκδοθέν μετοχικό κεφάλαιο.

Όλες οι εκδομένες μετοχές φέρουν τα ίδια δικαιώματα.

Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο

Το αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο, το οποίο τηρείται με βάση τις πρόνοιες του άρθρου 55 του περί Εταιριών Νόμου, Κεφ. 113, δεν είναι διαθέσιμο για διανομή υπό μορφή μερίσματος στους μετόχους.

Το αποθεματικό από την έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο δημιουργήθηκε το 2014 και 2015 από την έκδοση 4.167.234 χιλ. μετοχών ονομαστικής αξίας €0,10 η κάθε μία στην τιμή των €0,24 η κάθε μία, και μειώθηκε με τα σχετικά έξοδα συναλλαγής ύψους €30.794 χιλ.

Αποθεματικό από μείωση κεφαλαίου

Το αποθεματικό από μείωση κεφαλαίου, το οποίο τηρείται με βάση τις πρόνοιες του άρθρου 55 του περί Εταιριών Νόμου, Κεφ. 113, δεν είναι διαθέσιμο για διανομή υπό μορφή μερίσματος στους μετόχους.

Το αποθεματικό από μείωση κεφαλαίου δημιουργήθηκε το 2014 με τη μείωση της ονομαστικής αξίας των συνήθων μετοχών από €1,00 η κάθε μία σε €0,10 η κάθε μία. Η μείωση κεφαλαίου ανερχόταν σε €4.280.140 χιλ. από την οποία ποσό ύψους €2.327.654 χιλ. χρησιμοποιήθηκε για τη διαγραφή συσσωρευμένων ζημιών και ποσό ύψους €1.952.486 χιλ. πιστώθηκε στο αποθεματικό από μείωση κεφαλαίου.

Ίδιες μετοχές της Εταιρίας

Οι μετοχές της Εταιρίας που κατέχονται από οντότητες που ελέγχονται από το Συγκρότημα αφαιρούνται από τα ίδια κεφάλαια κατά την αγορά, πώληση, έκδοση ή ακύρωση αυτών των μετοχών. Δεν αναγνωρίζεται οποιοδήποτε κέρδος ή ζημιά στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Κατά το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2016 όλες οι ίδιες μετοχές έχουν πωληθεί και επομένως δεν υπάρχουν ίδιες μετοχές της Εταιρίας στις 30 Ιουνίου 2016 (31 Δεκεμβρίου 2015: 5.136 χιλ. ονομαστικής αξίας €0,10 η κάθε μία). Η συνολική αξία κτήσης των ιδίων μετοχών στις 31 Δεκεμβρίου 2015 ανήλθε σε €41.301 χιλ.

Επιπρόσθετα, στις 30 Ιουνίου 2016 η θυγατρική εταιρία του Συγκροτήματος που διεξάγει ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής είχε στην κατοχή της 2.889 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2015: 2.889 χιλ.) μετοχές της Εταιρίας ως μέρος των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επενδύονται προς όφελος των ασφαλιζομένων (Σημ. 24). Η αξία κτήσεως των μετοχών αυτών ήταν €25.333 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2015: €25.333 χιλ.).

34. Μετοχικό κεφάλαιο (συνέχεια)

Δικαιώματα Προαίρεσης Αγοράς Μετοχών

Στις 24 Νοεμβρίου 2015, η Ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρίας εξουσιοδότησε το Διοικητικό Συμβούλιο να καταρτίσει και να εφαρμόσει ένα Μακροπρόθεσμο Σχέδιο Παροχής Κινήτρων και επέτρεψε στην Εταιρία την ευελιξία για αύξηση της αναλογίας μεταξύ των κυμαινόμενων στοιχείων αμοιβής και των σταθερών στοιχείων αμοιβής με ανώτατο όριο ύψους το 100% της σταθερής αμοιβής για μέλη της ανώτατης διεύθυνσης ('Απόφαση Μετόχων'). Το Μακροπρόθεσμο Σχέδιο Παροχής Κινήτρων περιλαμβάνει τη χορήγηση δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών σε συγκεκριμένη ομάδα υπαλλήλων του Συγκροτήματος και σύμφωνα με τους υφιστάμενους όρους της Απόφασης Μετόχων:

- (i) ο συνολικός αριθμός μετοχών που μπορεί να εκδοθεί και να παραχωρηθεί στα πλαίσια του Μακροπρόθεσμου Σχεδίου Παροχής Κινήτρων δεν θα υπερβαίνει τις 178.458.891 συνήθεις μετοχές ονομαστικής αξίας €0,10 η κάθε μία,
- (ii) η τιμή εξάσκησης θα καθοριστεί σε €0,25 ανά μετοχή,
- (iii) τα δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών που θα κατοχυρωθούν θα μπορούν να εξασκηθούν μόνο μετά από τρία χρόνια από την ημερομηνία παραχώρησής τους, και
- (iv) τα δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών που δεν θα εξασκηθούν μέχρι τις 31 Μαρτίου 2026 θα παύσουν να έχουν οποιαδήποτε ισχύ.

Τα δικαιώματα θα σχεδιαστούν ώστε να κατοχυρώνονται μόνο εφόσον πληρούνται ορισμένες βασικές προϋποθέσεις απόδοσης, που περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων, την πλήρη αποπληρωμή της χρηματοδότησης από τον Μηχανισμό Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA), την άρση των περιορισμών μερισμάτων, την ακύρωση των κυβερνητικών εγγυήσεων και την απόδοση των επιλεγμένων υπαλλήλων.

Το Μακροπρόθεσμο Σχέδιο Παροχής Κινήτρων τελεί υπό την αίρεση εξασφάλισης εποπτικής έγκρισης. Συνεπώς η αρχική προτεινόμενη ημερομηνία παραχώρησης σύμφωνα με την Απόφαση Μετόχων στις 31 Μαρτίου 2016 θα αναβληθεί μέχρι τη λήψη όλων των απαιτούμενων εγκρίσεων από τις εποπτικές αρχές για το Μακροπρόθεσμο Σχέδιο Παροχής Κινήτρων.

Μέχρι την ημερομηνία έκδοσης αυτών των Ενδιάμεσων Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων δεν εκδόθηκαν οποιαδήποτε δικαιώματα μετοχών.

35. Μερίσματα

Η Εταιρία υπόκειται σε απαγόρευση διανομής μερισμάτων από τις εποπτικές αρχές και ως εκ τούτου, κατά τη διάρκεια του εξαμήνου που έληξε στις 30 Ιουνίου 2016 και του έτους 2015 δεν προτάθηκε και δεν πληρώθηκε μέρισμα.

36. Συσσωρευμένες ζημιές

Το μόνο αποθεματικό που είναι διανεμητέο ως μέρισμα είναι τα αδιανέμητα κέρδη.

Εταιρίες, φορολογικοί κάτοικοι Κύπρου, που δεν διανέμουν τουλάχιστον το 70% των κερδών τους μετά τη φορολογία όπως προσδιορίζονται από τον περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα Νόμο κατά τη διάρκεια των δύο ετών από το τέλος του φορολογικού έτους στο οποίο τα κέρδη αναφέρονται, θα θεωρείται πως έχουν διανέμει αυτό το ποσό ως μέρισμα. Έκτακτη αμυντική εισφορά προς 20% για τα έτη 2012 και 2013 και 17% για το 2014 και μετέπειτα είναι πληρωτέα πάνω σε αυτή τη λογιζόμενη διανομή μερίσματος στην έκταση που οι μέτοχοι της Εταιρίας (άτομα και εταιρίες), κατά το τέλος της περιόδου των δύο ετών από το τέλος του φορολογικού έτους στο οποίο τα κέρδη αναφέρονται, είναι άμεσα ή έμμεσα φορολογικοί κάτοικοι Κύπρου. Λογιζόμενη διανομή δεν εφαρμόζεται αναφορικά με κέρδη που αναλογούν άμεσα ή έμμεσα σε μετόχους που δεν είναι φορολογικοί κάτοικοι Κύπρου.

Το ποσό της λογιζόμενης διανομής μερίσματος μειώνεται με οποιοδήποτε πραγματικό μέρισμα που έχει πληρωθεί για το έτος στο οποίο αναφέρονται τα κέρδη.

Αυτή η έκτακτη εισφορά για την άμυνα καταβάλλεται από την Εταιρία για λογαριασμό των μετόχων της.

Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου που έληξε στις 30 Ιουνίου 2016 και του έτους 2015 δεν πληρώθηκε οποιαδήποτε λογιζόμενη διανομή μερίσματος από την Εταιρία.

37. Συναλλαγές για λογαριασμό πελατών

Το Συγκρότημα προσφέρει υπηρεσίες διαχείρισης κεφαλαίων και θεματοφυλακής που συνεπάγονται την κατοχή ή επένδυση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων για λογαριασμό πελατών του. Το Συγκρότημα δεν έχει ευθύνη έναντι των πελατών του για τυχόν αφερεγγυότητα άλλων τραπεζών ή οργανισμών. Τα περιουσιακά στοιχεία υπό διαχείριση και θεματοφυλακή δεν περιλαμβάνονται στον ενοποιημένο ισολογισμό του Συγκροτήματος, εκτός εάν έχουν τοποθετηθεί με το Συγκρότημα. Το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων υπό διαχείριση και θεματοφυλακή στις 30 Ιουνίου 2016 ήταν €983.167 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2015: €1.012.357 χιλ.).

38. Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις

Ως μέρος των υπηρεσιών που προσφέρονται σε πελάτες, το Συγκρότημα εισέρχεται σε διάφορες αμετάκλητες ανειλημμένες και ενδεχόμενες υποχρεώσεις. Αυτές περιλαμβάνουν χρηματοοικονομικές εγγυήσεις, πιστωτικές επιστολές και άλλα όρια δανείων που έχουν εγκριθεί αλλά δεν έχουν ακόμα χρησιμοποιηθεί.

Παρόλο που αυτές οι υποχρεώσεις δεν αναγνωρίζονται στον ενοποιημένο ισολογισμό, εμπεριέχουν πιστωτικό κίνδυνο και ως εκ τούτου περιλαμβάνονται στη μέγιστη έκθεση του Συγκροτήματος σε πιστωτικό κίνδυνο (Σημ. 43).

Συμφωνίες για κεφαλαιουχικές δαπάνες

Οι υποχρεώσεις που απορρέουν από συμφωνίες για κεφαλαιουχικές δαπάνες σε ακίνητα, εξοπλισμό και άυλα περιουσιακά στοιχεία στις 30 Ιουνίου 2016 ανέρχονται σε €14.538 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2015: €17.099 χιλ.).

Επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές

Το Συγκρότημα αντιμετωπίζει νομικές και κανονιστικές προκλήσεις, πολλές από τις οποίες δεν είναι στον έλεγχό του. Η έκταση της επίδρασης των προκλήσεων τις οποίες το Συγκρότημα ήδη αντιμετωπίζει ή πιθανόν να αντιμετωπίσει στο μέλλον, δεν μπορεί πάντοτε να προβλεφθεί με βεβαιότητα αλλά μπορεί να επηρεάσει σημαντικά τη φήμη, τις εργασίες, τα οικονομικά αποτελέσματα, την κατάσταση, καθώς και τις προοπτικές του. Ταυτόχρονα, οι περισσότερες περιπτώσεις και θέματα, αφορούν την περίοδο πριν από την έκδοση των Διαταγμάτων Εξυγίανσης και τα προβλήματα που δημιουργήθηκαν ως αποτέλεσμα των εν λόγω Διαταγμάτων. Στις περισσότερες περιπτώσεις, το Συγκρότημα θεωρεί ότι κατέχει βάσιμες τακτικές υπεράσπισης που θα χρησιμοποιήσει κατά τη διάρκεια των σχετικών νομικών διαδικασιών.

Εκτός από τα θέματα που περιγράφονται πιο κάτω, το Συγκρότημα δεν θεωρεί ότι οποιαδήποτε θέματα είναι σημαντικά είτε σε ατομική βάση είτε συλλογικά. Όταν μια πρόβλεψη σε ατομική βάση είναι σημαντική, το γεγονός ότι έγινε πρόβλεψη αναφέρεται. Η αναγνώριση οποιασδήποτε πρόβλεψης δεν συνιστά παραδοχή αδιοπραγίας ή νομικής υποχρέωσης.

Παρόλο που η έκβαση αυτών των θεμάτων είναι από τη φύση τους αβέβαιη, η διεύθυνση πιστεύει ότι, με βάση τη διαθέσιμη πληροφόρηση, έχουν γίνει κατάλληλες προβλέψεις σε σχέση με τις νομικές διαδικασίες και τα κανονιστικά θέματα στις 30 Ιουνίου 2016, και ως εκ τούτου δεν προβλέπεται ότι οι εκκρεμούσες επιδικίες και άλλες διαδικασίες θα έχουν σημαντική επίπτωση στη χρηματοοικονομική κατάσταση του Συγκροτήματος. Δεν είναι πρακτικά εφικτό να υπολογιστεί η συνολική εκτίμηση της ενδεχόμενης υποχρέωσης για νομικές διαδικασίες και κανονιστικά θέματα της Εταιρίας.

Έρευνες και δικαστικές υποθέσεις τίτλων που εκδόθηκαν από την Εταιρία

Αριθμός πελατών έχουν καταχωρήσει αγωγές εναντίον της Εταιρίας ισχυριζόμενοι ότι είχαν παραπλανηθεί σε σχέση με την αγορά χρεωστικών τίτλων, που είχαν εκδοθεί από την Εταιρία, απαιτώντας διάφορες λύσεις, περιλαμβανομένης και της επιστροφής των χρημάτων που είχαν καταβάλει. Η Εταιρία υπερασπίζεται τις εν λόγω απαιτήσεις, οι οποίες εκκρεμούν ενώπιον δικαστηρίων, στην Κύπρο και την Ελλάδα καθώς και τις αποφάσεις και τα πρόστιμα που επιβλήθηκαν στην Εταιρία για τα εν λόγω θέματα από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς (ΕΚ) Κύπρου και/ή Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς (ΕΚ) Ελλάδος.

Τα χρεόγραφα και αξιόγραφα κεφαλαίου για τα οποία έχουν ασκηθεί αγωγές είναι τα ακόλουθα: Αξιόγραφα Κεφαλαίου 2007, Μετατρέψιμα Χρεόγραφα 2008, Μετατρέψιμα Αξιόγραφα Κεφαλαίου (ΜΑΚ) 2009 και Μετατρέψιμα Αξιόγραφα Ενισχυμένου Κεφαλαίου (ΜΑΕΚ).

38. Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις (συνέχεια)

Επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές (συνέχεια)

Έρευνες και δικαστικές υποθέσεις τίτλων που εκδόθηκαν από την Εταιρία (συνέχεια)

Η Εταιρία παρατηρεί ότι οι αγωγές αυτές διαφέρουν σημαντικά μεταξύ τους. Σε πολλές περιπτώσεις η Εταιρία πιστεύει ότι έχει μια σειρά από βάσιμες υπερασπίσεις, που θα προβάλει κατά τη διάρκεια των διαδικασιών ιδίως όσον αφορά τους θεσμικούς επενδυτές που είχαν λάβει επενδυτικές συμβουλές από ανεξάρτητους συμβούλους επενδύσεων πριν προχωρήσουν με την αγορά. Στην περίπτωση των ιδιωτών επενδυτών, ιδίως όταν μπορεί να τεκμηριωθεί ότι τα αρμόδια στελέχη της Εταιρίας τους 'έπεισαν' να προχωρήσουν με την αγορά ή/και σκόπευαν να προσφέρουν 'επενδυτική συμβουλή', η Εταιρία πιθανόν να αντιμετωπίσει μεγαλύτερες προκλήσεις.

Μέχρι σήμερα, μικρός αριθμός υποθέσεων έχουν εκδικαστεί στην Ελλάδα. Η Εταιρία άσκησε έφεση κατά εκείνων των υποθέσεων που δεν εκδικάστηκαν υπέρ της. Σε κάθε περίπτωση, η κατάληξη των αγωγών στα δικαστήρια της Κύπρου και της Ελλάδας πιθανόν να διαρκέσει αρκετά χρόνια. Έχει γίνει πρόβλεψη με βάση την καλύτερη εκτίμηση της διοίκησης για πιθανές εκροές.

Έρευνα Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς (ΕΚ) Ελλάδος

Η ΕΚ Ελλάδος βρίσκεται στη διαδικασία διερεύνησης θεμάτων που αφορούν την επένδυση του Συγκροτήματος σε ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου, που περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων τη μη δημοσιοποίηση σημαντικών πληροφοριών και άλλων ελλείψεων εταιρικής διακυβέρνησης (ακολουθώντας στενά την έρευνα που διενεργήθηκε από την ΕΚ Κύπρου το 2013), την επαναταξινόμηση των ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου, τις γνωστοποιήσεις για τον Μηχανισμό Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA) και τους ισχυρισμούς επενδυτών σε ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου όσον αφορά τη μη συμμόρφωση της Εταιρίας με την Οδηγία για τις Αγορές Χρηματοπιστωτικών Μέσων (MiFID).

Σε αυτό το στάδιο, δεν μπορεί να γίνει συγκεκριμένη εκτίμηση του αποτελέσματος των ερευνών σχετικά με το ύψος των πιθανών προστίμων, παρόλο που δεν αναμένεται ότι οποιαδήποτε προκύπτουσα υποχρέωση ή αποζημίωση θα έχει σημαντική επίδραση στο Συγκρότημα.

Έρευνες Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς (ΕΚ) Κύπρου

Η ΕΚ Κύπρου βρίσκεται στη διαδικασία διερεύνησης:

- Θεμάτων που αφορούν πιθανή χειραγώγηση της αγοράς για την περίοδο 1 Νοεμβρίου 2009 μέχρι 30 Ιουνίου 2010 μεταγενέστερα της επένδυσης της Εταιρίας στην Banca Transilvania.
- Την επάρκεια των προβλέψεων δανείων και χορηγήσεων που αναγνωρίστηκαν από την Εταιρία για το έτος 2011. Έχει ήδη ζητήσει γραπτές παραστάσεις από την Εταιρία και από ορισμένους πρώην αξιωματούχους και μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου αναφορικά με το θέμα, οι οποίες θα υποβληθούν σε εύθετο χρόνο.
- Την επάρκεια των προβλέψεων για απομείωση δανείων και χορηγήσεων για το έτος 2013 ενόψει των αποτελεσμάτων του Ελέγχου Ποιότητας Στοιχείων Ενεργητικού.

Επιπρόσθετα, η ΕΚ Κύπρου έχει ολοκληρώσει τις πιο κάτω έρευνες, οι οποίες εξακολουθούν να εκκρεμούν ενώπιον του Συμβουλίου της ΕΚ Κύπρου:

- Κατά το τέλος του 2014, το ποσό της υπεραξίας της CB Uniastrium Bank LLC που αναγνωρίστηκε στις ενδιάμεσες οικονομικές καταστάσεις του Συγκροτήματος το 2012.
- Το 2015, για την επαναταξινόμηση των ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου την 1 Απριλίου 2010 η οποία εκκρεμεί ενώπιον του Γενικού Εισαγγελέα.

Οι αποφάσεις της ΕΚ Κύπρου δεν είναι δεσμευτικές για τα δικαστήρια. Σε περίπτωση που πρόσωπο επιθυμεί να απαιτήσει αποζημίωση ή οποιαδήποτε άλλη διευθέτηση από την Εταιρία, θα πρέπει να καταχωρήσει από την αρχή αγωγή κατά της Εταιρίας ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Οι πιο πάνω έρευνες βρίσκονται σε εξέλιξη ή οι αποφάσεις έχουν επιφυλαχθεί και ως εκ τούτου δεν είναι εφικτό σε αυτό το στάδιο το Συγκρότημα να εκτιμήσει αξιόπιστα τις πιθανές συνέπειές τους, παρόλο που δεν αναμένεται ότι οποιαδήποτε προκύπτουσα υποχρέωση ή αποζημίωση θα έχει σημαντική επίδραση στο Συγκρότημα.

38. Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις (συνέχεια)

Επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές (συνέχεια)

Δικαστικές υποθέσεις για Διάσωση με Ίδια Μέσα

Καταθέτες

Αριθμός επηρεαζόμενων καταθετών καταχώρησε αγωγές κατά της Εταιρίας και άλλων μερών (όπως η ΚΤΚ και το Υπουργείο Οικονομικών της Κύπρου) στη βάση, μεταξύ άλλων, ότι ο «περί Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Νόμος του 2013» και τα διάφορα Διατάγματα που εκδόθηκαν δυνάμει του Νόμου για να εφαρμοστεί η μετατροπή των καταθέσεων σε μετοχές, αντίκεινται στο Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας και στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Αγωγές εκ μέρους των επηρεαζόμενων καταθετών καταχωρήθηκαν ενώπιον των Επαρχιακών Δικαστηρίων και στόχος τους είναι η επιδίκαση αποζημιώσεων για τη ζημιά που ισχυρίζονται ότι έχουν υποστεί από το κούρεμα των καταθέσεων τους, ως αποτέλεσμα των σχετικών Διαταγμάτων. Παράλληλα, η Εταιρία υπερασπίζεται σθεναρά τη θέση της ενάντια στις ενέργειες των καταθετών.

Μέτοχοι

Υπάρχουν επίσης πολυάριθμες προσφυγές ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου, καταχωρημένες από μετόχους εναντίον της Κυβέρνησης και της ΚΤΚ σε σχέση με την απομείωση του ποσοστού συμμετοχής τους, ως αποτέλεσμα της ανακεφαλαιοποίησης βάσει του Νόμου περί Εξυγίανσης και των Διαταγμάτων που εκδόθηκαν βάσει αυτού. Στόχος αυτών των δικαστικών διαδικασιών ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου ήταν να επιτευχθεί η ακύρωση και ο παραμερισμός των Διαταγμάτων ως αντισυνταγματικά και/ή παράνομα και/ή αντικανονικά. Η Εταιρία εμφανίζεται στις διαδικασίες αυτές ως ενδιαφερόμενο μέρος και έχει υποστηρίξει πως, όπως και στην περίπτωση των καταθετών, οι αγωγές θα πρέπει να κριθούν στο πλαίσιο του ιδιωτικού δικαίου. Κατά την παρούσα ημερομηνία, τόσο ο Νόμος περί Εξυγίανσης, όσο και τα Διατάγματα δεν έχουν ακυρωθεί από τα δικαστήρια και έτσι παραμένουν νομικά έγκυρα και σε ισχύ. Στις 9 Οκτωβρίου 2014 το Ανώτατο Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι οι διαδικασίες αυτές εμπίπτουν στο πλαίσιο του δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου (ενώπιον των Επαρχιακών Δικαστηρίων), αποδεχόμενο έτσι τη θέση της Εταιρίας και ως εκ τούτου, όλες οι προσφυγές ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου (υπό την αναθεωρητική του δικαιοδοσία) απορρίφθηκαν. Αναμένεται ότι μελλοντικά θα ασκηθούν αγωγές για αποζημιώσεις ενώπιον των Επαρχιακών Δικαστηρίων.

Αγωγές που βασίζονται σε συμψηφισμό

Ορισμένες αγωγές έχουν καταχωρηθεί από πελάτες κατά της Εταιρίας που ισχυρίζονται ότι η εφαρμογή της Διάσωσης με Ίδια Μέσα σύμφωνα με τα περί Διάσωσης με Ίδια Μέσα Διατάγματα δεν εκτελέστηκε σωστά σε σχέση με αυτούς και, ειδικότερα, ότι δεν έγιναν σεβαστά τα δικαιώματά τους για συμψηφισμό. Η Εταιρία προτίθεται να αντικρούσει σθεναρά αυτές τις αγωγές.

Καταθέτες και μέτοχοι της Λαϊκής Τράπεζας

Η Εταιρία έχει συνενωθεί ως εναγόμενος σε ορισμένες αγωγές που έχουν εγερθεί εναντίον της Λαϊκής Τράπεζας από τους καταθέτες, μετόχους και κατόχους πιστωτικών τίτλων της. Αυτές οι αγωγές έχουν εγερθεί σε παρόμοια βάση με αυτές που έχουν εγερθεί από τους καταθέτες και μετόχους της Εταιρίας που έχουν επηρεαστεί από την εφαρμογή της Διάσωσης με Ίδια Μέσα όπως περιγράφονται πιο πάνω. Η Εταιρία διατηρεί τη θέση ότι δεν πρέπει να είναι μέρος αυτής της διαδικασίας.

Εφαρμογή των Διαταγμάτων

Περιστασιακά, άλλες αγωγές εγείρονται εναντίον της Εταιρίας σε σχέση με την εφαρμογή των Διαταγμάτων που εκδόθηκαν μετά την εφαρμογή του Νόμου περί Εξυγίανσης (όσον αφορά τον τρόπο και τη μεθοδολογία με την οποία τα εν λόγω Διατάγματα έχουν εφαρμοστεί).

Νομική θέση του Συγκροτήματος

Όλες οι πιο πάνω αγωγές αμφισβητούνται έντονα από το Συγκρότημα, σε στενή διαβούλευση με τις αρμόδιες πολιτειακές και κυβερνητικές αρχές. Η θέση του Συγκροτήματος είναι ότι ο Νόμος περί Εξυγίανσης και τα Διατάγματα υπερισχύουν όλων των άλλων νόμων. Ως έχουν τα πράγματα, τόσο ο Νόμος περί Εξυγίανσης όσο και τα Διατάγματα που εκδόθηκαν δυνάμει αυτού είναι συνταγματικά και νόμιμα, δεδομένου ότι έχουν θεσπιστεί σωστά και δεν έχουν μέχρι στιγμής ακυρωθεί από οποιοδήποτε δικαστήριο.

38. Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις (συνέχεια)

Επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές (συνέχεια)

Έρευνα Επιτροπής Προστασίας του Ανταγωνισμού

Τον Απρίλιο 2014, μετά από έρευνα η οποία ξεκίνησε το 2010, η Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού (ΕΠΑ) της Κύπρου εξέδωσε πόρισμα ισχυριζόμενη παραβάσεις του Κυπριακού και του Ευρωπαϊκού Νόμου περί Ανταγωνισμού σχετικά με τις δραστηριότητες ή/και παραλείψεις από μεταξύ άλλων την Εταιρία και την JCC Payment Systems Ltd (JCC), εταιρία επεξεργασίας συναλλαγών με κάρτες που ανήκει στην Εταιρία κατά 75%, σε ότι αφορά συναλλαγές πληρωμών με κάρτες.

Υπήρχε επίσης ένας ισχυρισμός σχετικά με τις συμφωνίες της Εταιρίας με την American Express, ότι αυτές οι αποκλειστικές συμφωνίες παραβίαζαν το Νόμο περί ανταγωνισμού. Και για τα δύο θέματα η ΕΠΑ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η Εταιρία (από κοινού με άλλες τράπεζες και τη JCC) έχει παραβιάσει τις σχετικές διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας για την προστασία του ανταγωνισμού. Στο παρόν στάδιο, οι διαδικασίες ενώπιον της ΕΠΑ δεν προχωρούν λόγω μιας δικαστικής απόφασης ότι η σύνθεση της ΕΠΑ είναι αντίθετη με τον νόμο. Η απόφαση αυτή υπόκειται σε έφεση ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου από το Γενικό Εισαγγελέα. Σε αυτό το στάδιο δεν είναι δυνατόν να εκτιμηθεί το ποσό του προστίμου που δυνατόν να επιβληθεί στην Εταιρία, παρόλο που η Εταιρία δεν πιστεύει ότι το εν λόγω πρόστιμο θα έχει σημαντική επίδραση στη χρηματοοικονομική κατάσταση του Συγκροτήματος. Σε κάθε περίπτωση, η Εταιρία θα καταθέσει προσφυγή ενώπιον του Διοικητικού Δικαστηρίου για να αμφισβητήσει την απόφαση της ΕΠΑ. Η προσφυγή θα κατατεθεί μετά τη γνωστοποίηση του προστίμου.

CNP Διαιτησία

Η Γαλλική οντότητα CNP Assurances S.A. είχε ορισμένες αποκλειστικές συμφωνίες με τη Λαϊκή Τράπεζα αναφορικά με τα ασφαλιστικά προϊόντα που προσφέρονταν μεταξύ άλλων, στην Κύπρο μέσω της δημιουργίας μιας κυπριακής εταιρίας (CNP Cyprus Insurance Holdings Ltd (Εταιρία στην οποία το Συγκρότημα κατέχει ποσοστό ύψους 49,9% των μετοχών που αποκτήθηκε ως μέρος της εξαγοράς ορισμένων δραστηριοτήτων της Λαϊκής Τράπεζας σύμφωνα με την Κανονιστική Διοικητική Πράξη 104/2013)). Η CNP Assurances S.A. κατείχε ποσοστό ύψους 50,1% των μετοχών της CNP Cyprus Insurance Holdings Ltd και η Λαϊκή Τράπεζα ποσοστό ύψους 49,9% των μετοχών. Στο πλαίσιο της γενικής συμφωνίας μεταξύ των συμβαλλομένων, υπήρχαν δύο συμβάσεις μεταξύ της CNP Assurances S.A. και της Λαϊκής Τράπεζας, Σύμβαση Μετόχων και Σύμβαση Διανομής (στη σύμβαση Διανομής η CNP Cyprus Insurance Holdings Ltd ήταν επίσης συμβαλλόμενο μέρος).

Μετά την ένταξη της Λαϊκής Τράπεζας σε καθεστώς εξυγίανσης, η CNP Assurances S.A. και η CNP Cyprus Insurance Holdings Ltd κίνησε διαδικασία διαιτησίας στο Λονδίνο υπό τους κανόνες διαιτησίας του Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου, υποστηρίζοντας ότι η Εταιρία είναι διάδοχος της Λαϊκής Τράπεζας σε σχέση και με τις δύο συμβάσεις της Σύμβασης Μετόχων και της Σύμβασης Διανομής, και ότι οι εν λόγω Συμβάσεις έχουν παραβιαστεί από την Εταιρία. Η CNP Assurances S.A. και η CNP Cyprus Insurance Holdings Ltd διεκδικούν ποσά ύψους περίπου €240 εκατ. (περιλαμβανομένων των προσαρμογών για φόρους και τόκους πριν την ανάθεση τον Μάρτιο 2015). Η ακρόαση της διαδικασίας της επιδιαιτησίας τελείωσε και η επιδίκαση από το διαιτητικό δικαστήριο αναμένεται το Φθινόπωρο. Η Εταιρία υπερασπίστηκε σθεναρά τη θέση της με αριθμό επιχειρημάτων, συμπεριλαμβανομένων μεταξύ άλλων, αυτών της ματαίωσης (frustration).

Λοιπές επιδικίες

Το Συγκρότημα εμπλέκεται σε αριθμό άλλων δικαστικών διαδικασιών που σχετίζονται με τις συνήθεις εργασίες του, κυρίως σε Κύπρο και Ελλάδα.

Υποθέσεις Ταμείου Προνοίας

Οι είκοσι τρεις αγωγές που εκκρεμούσαν ενώπιον του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών από πρώην υπαλλήλους σε σχέση με τα συνταξιοδοτικά ωφελήματά τους αποσύρθηκαν ανεπιφύλακτα και παραβλέφθηκαν από το δικαστήριο τον Απρίλιο του 2016, μετά από μια εξωδικαστική διευθέτηση που ικανοποιεί την Εταιρία, χρησιμοποιώντας μέρος των προβλέψεων που υπήρχαν για εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις.

Τον Δεκέμβριο 2015, το Ταμείο Προνοίας Υπαλλήλων Τράπεζας Κύπρου κατέθεσε αγωγή εναντίων της Εταιρίας διεκδικώντας €70 εκατ. για συνεισφορές από την Εταιρία με τον ισχυρισμό ότι η απαίτηση βασίζεται σε συμφωνία με την συντεχνία ημερομηνίας 31 Δεκεμβρίου 2011. Η υπόθεση βρίσκεται σε αρχικό στάδιο. Με βάση τα γεγονότα δεν είναι πρακτικό σε αυτό το στάδιο να εκτιμηθεί η κατάληξη της υπόθεσης καθώς και η χρονική ή κάποια πιθανή επίπτωση στην Εταιρία. Ωστόσο, σε αυτό το στάδιο το Συγκρότημα δεν αναμένει σημαντική επίπτωση στη χρηματοοικονομική του θέση.

38. Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις (συνέχεια)

Επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές (συνέχεια)

Λοιπές επιδικίες (συνέχεια)

Επιδικίες εργοδότησης

Πρώην ανώτερα στελέχη της Εταιρίας έχουν κινήσει αγωγές για άδικη απόλυση και για τα δικαιώματά τους στο ταμείο προνοίας εναντίον της Εταιρίας και των Καταπιστευματοδόχων του ταμείου προνοίας της Εταιρίας. Η Εταιρία δεν θεωρεί ότι οποιαδήποτε αποτελέσματα στο πλαίσιο των υποθέσεων αυτών αναμένεται να έχουν σημαντική επίπτωση στην χρηματοοικονομική κατάσταση της Εταιρίας. Ήδη μία από αυτές τις υποθέσεις έχει απορριφθεί επειδή είχε κατατεθεί εκπρόθεσμα αλλά ο ενάγων έχει υποβάλει κατά αυτής της απόφασης.

Υπόθεση Ελλάδας

Για μια νομική διαφωνία (που αφορά αγωγή από την Εταιρία εναντίον της Θέμις και αγωγή από την Θέμις εναντίον της Εταιρίας), σχετικά με τις μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες στην Ελλάδα (υπόθεση Θέμις), αναγνωρίστηκε πρόβλεψη σε προηγούμενες περιόδους (30 Σεπτεμβρίου 2014: €38.950 χιλ.), μετά από δικαστική απόφαση του Δικαστηρίου Αθηνών (η οποία απέρριψε τη θέση της Εταιρίας και προάσπισε τη θέση της Θέμις). Αυτή η πρόβλεψη αναστράφηκε στις 31 Δεκεμβρίου 2014 μετά από την ακύρωση της απόφασης από τον Άρειο Πάγο τον Μάρτιο 2015. Ο Άρειος Πάγος αποφάσισε περαιτέρω ότι, τα αιτήματα αυτά (το αίτημα της Εταιρίας εναντίον της Θέμις για ποσό περίπου €25 εκατ. που μεταφέρθηκε στην Τράπεζα Πειραιώς ΑΕ τον Μάρτιο του 2013, ως επίσης και το αίτημα της Θέμις ενάντια στην Εταιρία για παρόμοιο ποσό) θα επανεξεταστούν από τον Άρειο Πάγο επί της ουσίας τους μετά από προτροπή του επηρεαζόμενου μέρους. Και οι δύο υποθέσεις έχουν οριστεί για εκδίκαση τον Δεκέμβριο του 2016. Το Συγκρότημα ωστόσο δεν αναμένει ότι το αποτέλεσμα αυτή της υπόθεσης θα έχει σημαντική επίπτωση στη χρηματοοικονομική θέση του Συγκροτήματος.

Επιδικία δανείου σε Ελβετικό Φράγκο στην Κύπρο και Ηνωμένο Βασίλειο

Έχουν κινηθεί νομικές ενέργειες κατά της Εταιρίας από δανειζόμενους που έχουν δανειστεί σε ξένο νόμισμα (κυρίως σε Ελβετικό Φράγκο). Ο κύριος ισχυρισμός σε αυτές τις υποθέσεις ήταν ότι η Εταιρία απέκρυψε και/ή παραποιήσε στοιχεία, παραβιάζοντας την ισχύουσα νομοθεσία. Η Εταιρία προτίθεται να αμφισβητήσει σθεναρά αυτές τις νομικές διαδικασίες και δεν αναμένει ότι θα έχει σημαντική επίπτωση στη χρηματοοικονομική θέση της Εταιρίας.

Υποθέσεις Ηνωμένου Βασιλείου

Η Εταιρία είναι ο εναγόμενος σε ορισμένες διαδικασίες με τον ισχυρισμό ότι η Εταιρία είναι νομικά υπεύθυνη για διάφορες υποτιθέμενες παρατυπίες που αφορούν, μεταξύ άλλων, την εκ των προτέρων και παραπλανητική πώληση των δανείων για την αγορά ακινήτων στην Κύπρο από Βρετανούς υπηκόους. Η υπεράσπιση της Εταιρίας θα διαφοροποιηθεί ανάλογα με το αν οι αγοραστές μπορούν να κατηγοριοποιηθούν ως καταναλωτές ή επενδυτές. Ωστόσο, επί του παρόντος όλες οι διαδικασίες στο Ηνωμένο Βασίλειο έχουν ανασταλεί, ούτως ώστε τα ενδιαφερόμενα μέρη να έχουν χρόνο να διαπραγματευτούν πιθανούς διακανονισμούς.

Γενικές Ποινικές Έρευνες

Ως μέρος των ερευνών και ανακρίσεων σε σχέση με την οικονομική κρίση η οποία κορυφώθηκε τον Μάρτιο 2013, ο Γενικός Εισαγγελέας και η Αστυνομία διεξάγουν διάφορες έρευνες (εμπιστευτικά). Η Εταιρία συνεργάζεται πλήρως με τις αρχές της Κυπριακής Δημοκρατίας και παρέχει όλη την απαιτούμενη πληροφόρηση. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που είναι διαθέσιμες επί του παρόντος, η Εταιρία είναι της άποψης ότι περαιτέρω έρευνες ή απαιτήσεις που ενδέχεται να προκύψουν από τις εν λόγω έρευνες δεν θα έχουν σημαντική επίπτωση στην χρηματοοικονομική κατάσταση του Συγκροτήματος.

Ο Γενικός Εισαγγελέας έχει καταχωρήσει ποινική αγωγή εναντίον της Εταιρίας και πέντε πρώην μελών του Διοικητικού Συμβουλίου για ισχυριζόμενη παράβαση του άρθρου 302 (συνωμοσία για εξαπάτηση) του Ποινικού Κώδικα και του Άρθρου 19 του Περί των Πράξεων Προσώπων που κατέχουν Εμπιστευτικές Πληροφορίες και των Πράξεων Χειραγώγησης της Αγοράς (Κατάχρηση Αγοράς) Νόμος. Το ισχυριζόμενο αδίκημα αναφέρεται στη μη δημοσιοποίηση σε εύθετο χρόνο της αύξησης του κεφαλαιακού ελλείμματος της Εταιρίας το 2012. Η Εταιρία αρνείται όλους τους ισχυρισμούς. Η υπόθεση βρίσκεται στο Ανώτατο Δικαστήριο, μετά από παραπομπή από το δικαστήριο για ένα νομικό ζήτημα η απάντηση επί του οποίου αναμένεται το Σεπτέμβριο. Η μέγιστη ποινή που μπορεί να επιβληθεί στην Εταιρία, εάν κριθεί ένοχη, θα είναι η επιβολή προστίμου το οποίο δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίπτωση στην χρηματοοικονομική κατάσταση του Συγκροτήματος.

38. Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις (συνέχεια)

Επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές (συνέχεια)

Λοιπές επιδικίες (συνέχεια)

Γενικές Ποινικές Έρευνες (συνέχεια)

Ο Γενικός Εισαγγελέας έχει καταχωρήσει ακόμα μια ποινική υπόθεση εναντίον της Εταιρίας και έξι πρώην μελών του Διοικητικού Συμβουλίου για ισχυριζόμενη παραβίαση του Άρθρου 19 του Περί των Πράξεων Προσώπων που κατέχουν Εμπιστευτικές Πληροφορίες και των Πράξεων Χειραγώγησης της Αγοράς (Κατάχρηση Αγοράς) Νόμου, σε σχέση με τα Ελληνικά Κυβερνητικά ομόλογα. Το ισχυριζόμενο αδίκημα είναι σχετικά με τη μη δημοσιοποίηση της αγοράς και πώλησης των Ελληνικών Κυβερνητικών ομολόγων σε καθορισμένο χρονικό διάστημα. Η Εταιρία αρνείται όλους τους ισχυρισμούς. Η ακρόαση της υπόθεσης έχει οριστεί τον Σεπτέμβριο του 2016. Η μέγιστη ποινή της Εταιρίας, εάν κριθεί ένοχη, θα είναι η επιβολή προστίμου το οποίο δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίπτωση στην χρηματοοικονομική κατάσταση του Συγκροτήματος.

Άλλες ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Το Συγκρότημα ως μέρος της διαδικασίας πώλησης κάποιων από των δραστηριοτήτων του, παραχώρησε διαβεβαιώσεις, εγγυητικές και αποζημιώσεις στους αγοραστές. Αυτές σχετίζονται με, περιλαμβανομένων άλλων, την ιδιοκτησία δανείων, την εγκυρότητα των υποθηκών, την έκθεση φορολογίας και άλλων θεμάτων που συμφωνήθηκαν με τους αγοραστές. Ως αποτέλεσμα, το Συγκρότημα μπορεί να υποχρεωθεί να αποζημιώσει τους αγοραστές σε περίπτωση που γίνει αποδεκτή η απαίτηση των αγοραστών σε σχέση με τις πιο πάνω διαβεβαιώσεις, εγγυητικές και αποζημιώσεις.

Έχει γίνει πρόβλεψη βάσει της καλύτερης δυνατής εκτίμησης από τη διοίκηση για πιθανές εκροές, όπου εκτιμήθηκε ότι οι εκροές είναι πιθανές.

39. Καθαρή ταμειακή ροή από εργασίες

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2016	2015 (επαναπαρουσίαση)
	€000	€000
Κέρδη πριν τη φορολογία από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	75.937	98.651
Ζημιές πριν τη φορολογία από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-	(36.085)
<i>Αναπροσαρμογές για:</i>		
Προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και άλλες ζημιές από πιστωτικές διευκολύνσεις πελατών και κέρδος από αποαναγνώριση και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές	157.759	263.351
Αποσβέσεις ακινήτων και εξοπλισμού	5.788	6.159
Αποσβέσεις άυλων περιουσιακών στοιχείων	3.506	3.426
Απομείωση σε εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης της ομάδας εκποίησης	-	2.215
Απομείωση άλλων χρηματοοικονομικών μέσων	12.228	31.168
Κέρδος από την πώληση της ομάδας εκποίησης που κατέχεται προς πώληση	(2.545)	-
Αποσβέσεις διαφορών προεξοφλήσεων/υπέρ το άρτιο, κέρδος από αποπληρωμή και τόκοι ομολόγων	(13.447)	(40.234)
Κέρδη από πωλήσεις και διαγραφές ακινήτων και εξοπλισμού και άυλων περιουσιακών στοιχείων	(38)	(31)
(Κέρδη)/ζημιές από πωλήσεις και επανεκτίμηση επενδύσεων σε ακίνητα	(5.806)	23.562
Μερίσματα	(119)	(273)
Καθαρά κέρδη από την πώληση διαθέσιμων προς πώληση επενδύσεων σε μετοχές	(58.330)	(944)
Καθαρά (κέρδη)/ζημιές από την πώληση επενδύσεων σε ομόλογα διαθέσιμων προς πώληση και επενδύσεις που ταξινομήθηκαν ως δάνεια και απαιτήσεις	(61)	12
Μερίδιο στα κέρδη συγγενών εταιριών και κοινοπραξιών	(1.606)	(3.438)
(Κέρδος)/ζημιά από τη μεταβολή στην εύλογη αξία ομολόγων σε αντισταθμίσεις εύλογης αξίας	(1.323)	5.456
Κέρδος από πώληση κοινοπραξίας	-	(10.062)
Ζημιά από διάλυση θυγατρικών εταιριών	1.049	-
Ζημιές/(κέρδη) από πώληση αποθεμάτων ακινήτων	3.533	(196)
Απομείωση αποθεμάτων ακινήτων	9.362	-
Τόκοι χρηματοδότησης από κεντρικές τράπεζες	21.483	45.242
Τόκοι ομολογιακού δανείου	-	22
Μεταβολή στην παρούσα αξία των ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ	(852)	(518)
	206.518	387.483
<i>Μεταβολή σε:</i>		
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες	31.250	45.061
Καταθέσεις από τράπεζες	101.072	37.202
Υποχρεωτικές καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	(3.279)	(43.063)
Καταθέσεις πελατών	565.792	459.905
Αξία ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ και υποχρεώσεις	(3.250)	738
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	72.655	(269.162)
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	52.852	(11.198)
Αναβαλλόμενα έσοδα και προπληρωμένα έξοδα	208	604
Λοιπές υποχρεώσεις	5.422	(24.790)
Δεδουλευμένα έξοδα και αναβαλλόμενα έσοδα	23.728	(31.022)
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	4.358	31.469
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	640	(2.339)
Συμφωνίες επαναγοράς	30.257	(3.214)
Εισπράξεις από πωλήσεις αποθεμάτων ακινήτων	64.667	196
Δανειακό κεφάλαιο	-	(11)
	1.152.890	577.859
Φόροι που πληρώθηκαν	(2.352)	100
Καθαρή ταμειακή ροή από εργασίες	1.150.538	577.959

39. Καθαρή ταμειακή ροή από εργασίες (συνέχεια)**Μη ταμειακές συναλλαγές****Εξαμήνου που έληξε στις 30 Ιουνίου 2016***Εξαγορά της S.Z. Eliades Leisure Ltd*

Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου που έληξε στις 30 Ιουνίου 2016, το Συγκρότημα απέκτησε το 70% του μετοχικού κεφαλαίου της S.Z. Eliades Leisure Ltd ως ανταλλαγή για την εξόφληση της πλειοψηφίας του χρέους που οφειλόταν από την S.Z. Eliades Leisure Ltd προς την Εταιρία ως μέρος της αναδιάρθρωσης του χρέους της. Η εξαγορά δεν περιλάμβανε οποιοδήποτε αντάλλαγμα σε μετρητά. Περισσότερες πληροφορίες παρουσιάζονται στη Σημείωση 50.1.1.

Πώληση μετοχών που κατέχονται στη Visa Europe Ltd

Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου που έληξε στις 30 Ιουνίου 2016, το Συγκρότημα πώλησε τις μετοχές του στη Visa Europe Ltd μετά από την αγορά της Visa Europe Ltd από την Visa Inc. Επιπρόσθετα από τα μετρητά που πληρώθηκαν η συναλλαγή αφορούσε την παραχώρηση προνομιούχων μετοχών στη Visa Inc. με λογιστική αξία ύψους περίπου €8 εκατ. και αναβαλλόμενες εισπράξεις λογιστικής αξίας ύψους περίπου €4 εκατ.

Ανάκτηση εξασφαλίσεων

Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου που έληξε στις 30 Ιουνίου 2016, το Συγκρότημα απόκτησε αποθέματα ακινήτων μέσω ανάκτησης εξασφαλίσεων από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, τα οποία κατέχονται από το Συγκρότημα στις 30 Ιουνίου 2016, ύψους €641.856 χιλ. (Σημ. 27).

Καθαρή ταμειακή ροή για εργασίες - τόκοι και μερίσματα

	30 Ιουνίου 2016	30 Ιουνίου 2015
	€000	€000
Τόκοι που πληρώθηκαν	113.976	189.597
Τόκοι που εισπράχθηκαν	545.261	553.305
Μερίσματα που εισπράχθηκαν	119	273
	659.356	743.175

40. Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών

Τα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών αποτελούνται από:

	30 Ιουνίου 2016	30 Ιουνίου 2015
	€000	€000
Μετρητά και μη υποχρεωτικές καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	1.392.577	482.946
Ομόλογα αποπληρωτέα εντός τριών μηνών	9.992	23.463
Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες αποπληρωτέες εντός τριών μηνών από την αρχική τους λήξη	989.911	1.134.643
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες και δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες αποπληρωτέα εντός τριών μηνών που κατέχονται προς πώληση	-	106.922
	2.392.480	1.747.974

40. Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών (συνέχεια)

Ανάλυση μετρητών και καταθέσεων με κεντρικές τράπεζες και δανείων και απαιτήσεων από τράπεζες

	30 Ιουνίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
	€000	€000
Μετρητά και μη υποχρεωτικές καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	1.392.577	1.299.795
Υποχρεωτικές καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	126.086	122.807
Σύνολο μετρητών και καταθέσεων με κεντρικές τράπεζες (Σημ. 19)	1.518.663	1.422.602
Δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες αποπληρωτέες εντός τριών μηνών από την αρχική τους λήξη	989.911	1.085.098
Άλλα δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες που υπόκεινται σε περιορισμούς	78.091	82.123
Άλλα δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες	106.121	147.159
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων από τράπεζες (Σημ. 19)	1.174.123	1.314.380

Τα άλλα δάνεια και απαιτήσεις από τράπεζες που υπόκεινται σε περιορισμούς αφορούν εξασφαλίσεις συναλλαγών σε παράγωγα ύψους €78.091 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2015: €82.123 χιλ.) τα οποία δεν είναι άμεσα διαθέσιμα για χρήση από το Συγκρότημα, αλλά γίνονται διαθέσιμα όταν οι συναλλαγές τερματίζονται.

41. Λειτουργικές μισθώσεις - Το Συγκρότημα ως μισθωτής

Τα συνολικά μελλοντικά ελάχιστα μισθώματα βάσει μη ακυρωτέων λειτουργικών μισθώσεων στις 30 Ιουνίου 2016 και 31 Δεκεμβρίου 2015 παρουσιάζονται πιο κάτω:

	30 Ιουνίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
	€000	€000
Μέχρι ενός έτους	2.376	1.615
Από ένα μέχρι πέντε έτη	5.529	3.680
Πέραν των πέντε ετών	333	472
	8.238	5.767

Τα πιο πάνω αφορούν κυρίως ενοίκια των καταστημάτων και γραφείων του Συγκροτήματος.

42. Ανάλυση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με βάση την αναμενόμενη ημερομηνία λήξης

	30 Ιουνίου 2016			31 Δεκεμβρίου 2015		
	Εντός ενός έτους	Πέραν του ενός έτους	Σύνολο	Εντός ενός έτους	Πέραν του ενός έτους	Σύνολο
Περιουσιακά στοιχεία	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	1.393.737	124.926	1.518.663	1.300.846	121.756	1.422.602
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες	1.040.743	133.380	1.174.123	1.212.418	101.962	1.314.380
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	14.012	291	14.303	13.939	84	14.023
Επενδύσεις	200.248	639.495	839.743	348.596	660.691	1.009.287
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	6.717.355	9.535.882	16.253.237	5.147.878	12.043.754	17.191.632
Περιουσιακά στοιχεία ασφαλιστικών κλάδων ζωής που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους	14.439	466.970	481.409	17.243	458.160	475.403
Προπληρωμές, δεδουλευμένα έσοδα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία	111.606	126.512	238.118	87.690	194.090	281.780
Ακίνητα, εξοπλισμός και άλλα περιουσιακά στοιχεία	197	420.980	421.177	485	397.636	398.121
Επενδύσεις σε ακίνητα	-	37.505	37.505	-	34.628	34.628
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες	-	110.009	110.009	-	107.753	107.753
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	6.402	444.724	451.126	8.828	447.703	456.531
Αποθέματα ακινήτων	266.945	861.848	1.128.793	90.115	425.743	515.858
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδα εκποίησης που κατέχονται προς πώληση	11.460	-	11.460	48.503	-	48.503
	9.777.144	12.902.522	22.679.666	8.276.541	14.993.960	23.270.501
Υποχρεώσεις						
Καταθέσεις από τράπεζες	282.515	60.247	342.762	206.997	35.140	242.137
Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες	2.400.667	700.000	3.100.667	2.744.764	1.708.086	4.452.850
Συμφωνίες επαναγοράς	54.554	343.854	398.408	111.605	256.546	368.151
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	13.037	46.000	59.037	16.032	38.367	54.399
Καταθέσεις πελατών	4.996.686	9.749.787	14.746.473	4.981.609	9.199.072	14.180.681
Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων	85.622	484.059	569.681	80.118	486.807	566.925
Δεδουλευμένα, αναβαλλόμενα έσοδα και λοιπές υποχρεώσεις	252.612	68.823	321.435	219.346	63.485	282.831
Ομολογιακά δάνεια	-	-	-	712	-	712
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	293	44.918	45.211	415	40.392	40.807
Μη κυκλοφορούντες υποχρεώσεις και ομάδα εκποίησης που κατέχονται προς πώληση	-	-	-	3.677	-	3.677
	8.085.986	11.497.688	19.583.674	8.365.275	11.827.895	20.193.170

42. Ανάλυση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με βάση την αναμενόμενη ημερομηνία λήξης (συνέχεια)

Οι κύριες παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για τον καθορισμό της αναμενόμενης ημερομηνίας λήξης των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων παρουσιάζονται πιο κάτω.

Η αναχρηματοδότηση μέσω των πράξεων νομισματικής πολιτικής η οποία αποτελεί μέρος της χρηματοδότησης από κεντρικές τράπεζες έχει συμπεριληφθεί στην πέραν του ενός έτους κατηγορία, καθώς εκτιμάται ότι θα εξακολουθήσει να είναι αναγκαία και διαθέσιμη. Ωστόσο σημειώνεται, ότι η παροχή έκτακτης ρευστότητας (ELA) και η αναχρηματοδότηση μέσω των πράξεων νομισματικής πολιτικής έχουν συμβατική λήξη εντός ενός έτους.

Οι επενδύσεις κατηγοριοποιούνται στην ανάλογη χρονική ζώνη βάσει των προοπτικών πώλησης. Στις περισσότερες περιπτώσεις αυτή είναι η ημερομηνία λήξης, εκτός αν υπάρχει ένδειξη ότι η λήξη τους θα παραταθεί ή υπάρχει πρόθεση για πώληση, ή αντικατάσταση τους με κάποια παρόμοια. Το τελευταίο, αφορά περιπτώσεις όπου το Συγκρότημα έχει εξασφαλισμένο δανεισμό, που απαιτεί την εκχώρηση ομολόγων και αυτά τα ομόλογα λήγουν πριν τη λήξη του εξασφαλισμένου δανεισμού. Η λήξη των ομολόγων επεκτείνεται για να καλύψει την περίοδο του εξασφαλισμένου δανεισμού.

Τα εξυπηρετούμενα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες στην Κύπρο κατηγοριοποιούνται βάσει του συμβατικού χρονοδιαγράμματος αποπληρωμής. Τα παρατραβήγματα ταξινομούνται στην κατηγορία πέραν του ενός έτους. Τα απομειωμένα δάνεια όπως ορίζονται στη Σημείωση 43, μετά την αφαίρεση ατομικής και συλλογικής πρόβλεψης, καθώς και τα δάνεια σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών, κατηγοριοποιούνται στην κατηγορία πέραν του ενός έτους εκτός από τις αναμενόμενες εισπράξεις που συμπεριλαμβάνονται σε χρονικές ζώνες, με βάση τα ιστορικά ποσά που εισπράχθηκαν κατά τους τελευταίους μήνες.

Ένα ποσοστό των καταθέσεων πελατών στην Κύπρο με λήξη εντός ενός έτους μεταφέρεται στην κατηγορία πέραν του ενός έτους, βάσει της παρατηρήσιμης συμπεριφοράς των πελατών. Στο Ηνωμένο Βασίλειο, τη Ρουμανία και τα Channel Islands οι καταθέσεις πελατών κατηγοριοποιούνται βάσει της συμβατικής τους λήξης.

Οι επενδύσεις προς εμπορία κατηγοριοποιούνται με λήξη εντός ενός έτους.

Η αναμενόμενη ημερομηνία λήξης των προπληρωμών, δεδουλευμένων εσόδων και λοιπών περιουσιακών στοιχείων και δεδουλευμένων, αναβαλλόμενων εσόδων και λοιπών υποχρεώσεων είναι η ίδια με τη συμβατική τους λήξη. Αν δεν έχουν συμβατική λήξη, η αναμενόμενη ημερομηνία λήξης είναι το χρονικό πλαίσιο που το περιουσιακό στοιχείο αναμένεται να ρευστοποιηθεί και η υποχρέωση αναμένεται να διακανονιστεί.

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος

Στα πλαίσια των συνήθων δραστηριοτήτων του, το Συγκρότημα εκτίθεται σε πιστωτικό κίνδυνο, ο οποίος παρακολουθείται με διάφορους μηχανισμούς ελέγχου σε όλες τις εταιρίες του Συγκροτήματος ώστε να αποφεύγεται η συσσώρευση υπέρμετρων κινδύνων και να τιμολογούνται οι πιστωτικές διευκολύνσεις και τα προϊόντα λαμβάνοντας υπόψη τον κίνδυνο αυτό.

Ο πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος που απορρέει από την πιθανή αδυναμία ενός ή περισσότερων πελατών να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους έναντι του Συγκροτήματος.

Η Υπηρεσία Πιστωτικού Κινδύνου καθορίζει τις αρχές χρηματοδότησης του Συγκροτήματος και βεβαιώνεται για την εφαρμογή της πιστωτικής πολιτικής σε κάθε τομέα και βεβαιώνεται για την ποιότητα του δανειακού χαρτοφυλακίου του Συγκροτήματος μέσω έγκαιρου εντοπισμού των προβληματικών πελατών. Ο πιστωτικός κίνδυνος από συνδεδεμένους λογαριασμούς ενοποιείται και παρακολουθείται σε ενοποιημένη βάση.

Η Υπηρεσία Πιστωτικού Κινδύνου, προστατεύει την αποτελεσματική διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου σε όλα τα στάδια του πιστωτικού κύκλου βεβαιώνεται για την ποιότητα των αποφάσεων και επεξεργάζεται και διασφαλίζει ότι η πιστωτική λειτουργία επιβολής κυρώσεων χρήζει σωστής διαχείρισης.

Οι χρηματοδοτικές πολιτικές συνδυάζονται με σύγχρονες μεθόδους αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των πελατών (credit rating και credit scoring systems).

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Το δανειακό χαρτοφυλάκιο αναλύεται με βάση εκτιμήσεις για την πιστοληπτική ικανότητα των πελατών, τον τομέα της οικονομίας και τη χώρα δραστηριότητάς τους.

Ο πιστωτικός κίνδυνος για το Συγκρότημα είναι διεσπαρμένος τόσο γεωγραφικά όσο και στους διάφορους κλάδους της οικονομίας. Η Υπηρεσία Πιστωτικού Κινδύνου καθορίζει τους απαγορευτικούς/επικίνδυνους κλάδους της οικονομίας και καθορίζει αυστηρότερη πολιτική στους κλάδους αυτούς ανάλογα με το βαθμό επικινδυνότητάς τους.

Η Υπηρεσία Διαχείρισης Κινδύνων Αγοράς αξιολογεί τον πιστωτικό κίνδυνο για όλες τις επενδύσεις σε ρευστά διαθέσιμα (κυρίως δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες και ομόλογα) και υποβάλλει εισηγήσεις για τον καθορισμό ορίων σε τράπεζες και χώρες στην Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων (ALCO) για έγκριση.

Μετά τα γεγονότα του Μαρτίου 2013 που σχετίζονται με την ανακεφαλαιοποίηση και την αναδιάρθρωση του, το Συγκρότημα έχει εφαρμόσει πιο αυστηρά κριτήρια δανεισμού και έχει μειώσει σημαντικά τα όρια έγκρισης των διαφόρων πιστωτικών αρχών. Από τότε, τα κριτήρια δανεισμού και εγκεκριμένα όρια αναθεωρούνται με δυναμικό τρόπο για να εξασφαλίσουν τις νέες συνθήκες αγοράς και να πληρούν την Δήλωση Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων του Συγκροτήματος.

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)**Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο και εξασφαλίσεις και άλλες πιστωτικές διευκολύνσεις**

Η μέγιστη έκθεση του Συγκροτήματος σε πιστωτικό κίνδυνο αναλύεται κατά γεωγραφικό τομέα ως ακολούθως:

	30 Ιουνίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Στον ισολογισμό	€000	€000
Κύπρος	17.900.020	18.851.208
Ελλάδα	56.923	57.032
Ρωσία	43.788	93.432
Ηνωμένο Βασίλειο	1.590.790	1.673.293
Ρουμανία	216.649	266.695
	19.808.170	20.941.660

Εκτός ισολογισμού		
Κύπρος	2.636.099	2.736.014
Ελλάδα	118.627	131.172
Ρωσία	-	20.000
Ηνωμένο Βασίλειο	19.131	21.063
Ρουμανία	307	307
	2.774.164	2.908.556

Σύνολο στον ισολογισμό και εκτός ισολογισμού		
Κύπρος	20.536.119	21.587.222
Ελλάδα	175.550	188.204
Ρωσία	43.788	113.432
Ηνωμένο Βασίλειο	1.609.921	1.694.356
Ρουμανία	216.956	267.002
	22.582.334	23.850.216

Το Συγκρότημα προσφέρει στους πελάτες του εγγυήσεις για τις οποίες μπορεί να χρειαστεί να προβεί σε πληρωμές για λογαριασμό τους και εισέρχεται σε δεσμεύσεις για επέκταση των πιστωτικών διευκολύνσεων για την εξασφάλιση των αναγκών ρευστότητάς τους.

Οι πιστωτικές και εγγυητικές επιστολές (περιλαμβανομένων και των ορίων πιστώσεων) δεσμεύουν το Συγκρότημα σε πληρωμές για λογαριασμό των πελατών του σε περίπτωση συγκεκριμένης πράξης, που συνήθως αφορά την εισαγωγή ή εξαγωγή εμπορευμάτων. Αυτές οι δεσμεύσεις εκθέτουν το Συγκρότημα σε κινδύνους παρόμοιους με αυτούς των δανείων και απαιτήσεων και ως εκ τούτου παρακολουθούνται χρησιμοποιώντας τις ίδιες πολιτικές και μηχανισμούς ελέγχου.

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο και εξασφαλίσεις και άλλες πιστωτικές διευκολύνσεις (συνέχεια)

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες

Η Υπηρεσία Πιστωτικού Κινδύνου καθορίζει το ποσό και το είδος της εξασφάλισης και τις άλλες πιστωτικές αναβαθμίσεις που απαιτούνται για τη χορήγηση νέων δανείων σε πελάτες.

Οι κύριες κατηγορίες των εξασφαλίσεων που λαμβάνει το Συγκρότημα είναι υποθήκες ακινήτων, εξασφαλίσεις μετρητών/δεσμευμένες καταθέσεις, τραπεζικές εγγυήσεις, κυβερνητικές εγγυήσεις, ενεχυριάσεις μετοχών και χρεογράφων δημόσιων εταιριών, ομόλογα σταθερής και κυμαινόμενης επιβάρυνσης επί εταιρικών περιουσιακών στοιχείων, εκχώρηση ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής, εκχώρηση δικαιωμάτων σε συγκεκριμένα συμβόλαια και προσωπικές και εταιρικές εγγυήσεις.

Η διεύθυνση του Συγκροτήματος παρακολουθεί τις αλλαγές στην αγοραία αξία των εξασφαλίσεων σε συνεχή βάση και, όπου χρειάζεται, λαμβάνει επιπρόσθετες εξασφαλίσεις με βάση τη σχετική συμφωνία.

Άλλα χρηματοοικονομικά μέσα

Οι εξασφαλίσεις που λαμβάνονται για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία εκτός από δάνεια και απαιτήσεις, καθορίζονται ανάλογα με τη φύση του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου. Συνήθως τα ομόλογα και άλλα χρεόγραφα δεν είναι εξασφαλισμένα, εκτός από τα ομόλογα που είναι διασφαλισμένα με περιουσιακά στοιχεία (asset-backed securities) και άλλα παρόμοια μέσα, τα οποία εξασφαλίζονται με χαρτοφυλάκιο χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων. Επιπρόσθετα, κάποια ομόλογα φέρουν κυβερνητική εγγύηση.

Το Συγκρότημα έχει επιλέξει να χρησιμοποιεί τη σύμβαση ISDA Master Agreement για την καταχώρηση των συναλλαγών του σε παράγωγα. Η σύμβαση αυτή παρέχει το συμβατικό πλαίσιο το οποίο διέπει τη διεξαγωγή ενός πλήρους φάσματος συναλλαγών σε μη οργανωμένες αγορές (over-the-counter) και δεσμεύει συμβατικά τα αντισυμβαλλόμενα μέρη να συμψηφίζουν όλες τις ανοικτές συναλλαγές οι οποίες διέπονται από τη σύμβαση στην περίπτωση που κάποιο από τα αντισυμβαλλόμενα μέρη την αθετήσει. Στις περισσότερες περιπτώσεις τα αντισυμβαλλόμενα μέρη υπογράφουν σύμβαση Credit Support Annex (CSA) σε συνδυασμό με τη σύμβαση ISDA Master Agreement. Η σύμβαση CSA παρέχει εξασφαλίσεις στα αντισυμβαλλόμενα μέρη έτσι ώστε να μετριαστεί ο ενδεχόμενος κίνδυνος που εμπεριέχεται στις ανοιχτές τους θέσεις.

Ο κίνδυνος διακανονισμού προκύπτει όταν γίνεται μια πληρωμή μετρητών ή αξιών, με αντάλλαγμα την αναμενόμενη είσπραξη αξιών ή μετρητών. Το Συγκρότημα καθορίζει ημερήσια όρια διακανονισμού για κάθε αντισυμβαλλόμενο μέρος. Ο κίνδυνος διακανονισμού μετριάζεται όταν οι συναλλαγές πραγματοποιούνται μέσω οργανωμένων συστημάτων πληρωμής ή βάσει παράδοσης έναντι πληρωμής.

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει τη μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο, τις εμπράγματες και μετρήσιμες εξασφαλίσεις και άλλες πιστωτικές αναβαθμίσεις που έχουν ληφθεί και την καθαρή έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο, που είναι η έκθεση μετά από τις ζημιές απομείωσης και τις εμπράγματες και μετρήσιμες εξασφαλίσεις και άλλες πιστωτικές αναβαθμίσεις. Οι προσωπικές εγγυήσεις είναι επιπρόσθετο είδος εξασφάλισης, που όμως δεν περιλαμβάνονται στις πιο κάτω πληροφορίες γιατί δεν είναι εφικτό να υπολογιστεί η εύλογή τους αξία.

Η εύλογη αξία των εξασφαλίσεων που παρουσιάζονται στους πιο κάτω πίνακες περιορίζεται στην λογιστική αξία των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ
Σημειώσεις στις Ενδιάμεσες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο και εξασφαλίσεις και άλλες πιστωτικές διευκολύνσεις (συνέχεια)

	Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο	Εύλογη αξία εξασφαλίσεων και πιστωτικών αναβαθμίσεων που έχουν ληφθεί από το Συγκρότημα							Καθαρή έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο
		Μετρητά	Χρεόγραφα	Πιστωτικές/εγγυητικές επιστολές	Ακίνητα	Άλλα	Πλεόνασμα εξασφαλίσεων	Καθαρή εξασφάλιση	
30 Ιουνίου 2016	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες (Σημ. 19)	1.360.515	-	-	-	-	-	-	-	1.360.515
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες (Σημ. 19)	1.174.123	-	-	-	-	-	-	-	1.174.123
Επενδύσεις προς εμπορία – ομόλογα (Σημ. 20)	321	-	-	-	-	-	-	-	321
Ομόλογα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (Σημ. 20)	17.187	-	-	-	-	-	-	-	17.187
Ομόλογα που ταξινομήθηκαν ως διαθέσιμα προς πώληση και δάνεια και απαιτήσεις (Σημ. 20)	773.527	-	-	-	-	-	-	-	773.527
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα (Σημ. 21)	14.303	-	-	-	-	-	-	-	14.303
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (Σημ. 23)	16.253.237	397.544	208.089	392.724	22.774.149	317.765	(9.435.395)	14.654.876	1.598.361
Χρεώστες (Σημ. 28)	25.134	-	-	-	-	-	-	-	25.134
Μερίδιο αντασφαλιστών στις υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων (Σημ. 28)	54.088	-	-	-	-	-	-	-	54.088
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	135.735	-	-	-	-	-	-	-	135.735
Σύνολο στον ισολογισμό	19.808.170	397.544	208.089	392.724	22.774.149	317.765	(9.435.395)	14.654.876	5.153.294
<i>Ενδεχόμενες υποχρεώσεις</i>									
Αποδοχές και εγγυήσεις εξ'αποδοχών	8.200	534	-	24	9.637	9	(4.081)	6.123	2.077
Εγγυητικές	781.420	68.909	4.094	78.048	164.565	525	(200)	315.941	465.479
<i>Ανειλημμένες υποχρεώσεις</i>									
Ενέγγυες πιστώσεις	17.796	1.474	9	98	7.705	231	-	9.517	8.279
Όρια δανείων και απαιτήσεων που έχουν εγκριθεί αλλά δεν έχουν ακόμη χρησιμοποιηθεί	1.966.748	32.346	781	2.326	269.272	7.134	-	311.859	1.654.889
Σύνολο εκτός ισολογισμού	2.774.164	103.263	4.884	80.496	451.179	7.899	(4.281)	643.440	2.130.724
Συνολική έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο	22.582.334	500.807	212.973	473.220	23.225.328	325.664	(9.439.676)	15.298.316	7.284.018

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ
Σημειώσεις στις Ενδιάμεσες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο και εξασφαλίσεις και άλλες πιστωτικές διευκολύνσεις (συνέχεια)

	Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο	Εύλογη αξία εξασφαλίσεων και πιστωτικών αναβαθμίσεων που έχουν ληφθεί από το Συγκρότημα							Καθαρή έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο
		Μετρητά	Χρεόγραφα	Πιστωτικές/εγγυητικές επιστολές	Ακίνητα	Άλλα	Πλεόνασμα εξασφαλίσεων	Καθαρή εξασφάλιση	
31 Δεκεμβρίου 2015	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες (Σημ. 19)	1.268.585	-	-	-	-	-	-	-	1.268.585
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες (Σημ. 19)	1.314.380	28.667	-	-	-	-	-	28.667	1.285.713
Επενδύσεις προς εμπορία – ομόλογα (Σημ. 20)	317	-	-	-	-	-	-	-	317
Ομόλογα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (Σημ. 20)	17.430	-	-	-	-	-	-	-	17.430
Ομόλογα που ταξινομήθηκαν ως διαθέσιμα προς πώληση και δάνεια και απαιτήσεις (Σημ. 20)	898.869	-	-	-	-	-	-	-	898.869
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα (Σημ. 21)	14.023	-	-	-	-	-	-	-	14.023
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (Σημ. 23)	17.191.632	484.628	253.305	377.011	23.791.204	348.057	(9.717.984)	15.536.221	1.655.411
Χρεώστες (Σημ. 28)	23.020	-	-	-	-	-	-	-	23.020
Μερίδιο αντασφαλιστών στις υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων (Σημ. 28)	56.763	-	-	-	-	-	-	-	56.763
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	156.641	-	4.600	-	19.043	-	-	23.643	132.998
Σύνολο στον ισολογισμό	20.941.660	513.295	257.905	377.011	23.810.247	348.057	(9.717.984)	15.588.531	5.353.129
<i>Ενδεχόμενες υποχρεώσεις</i>									
Αποδοχές και εγγυήσεις εξ'αποδοχών	8.385	717	-	-	13.124	32	(7.478)	6.395	1.990
Εγγυητικές	793.111	52.455	687	73.436	187.437	10.442	(237)	324.220	468.891
<i>Ανειλημμένες υποχρεώσεις</i>									
Ενέγγυες πιστώσεις	18.441	1.123	9	71	8.245	495	-	9.943	8.498
Όρια δανείων και απαιτήσεων που έχουν εγκριθεί αλλά δεν έχουν ακόμη χρησιμοποιηθεί	2.088.619	30.445	1.302	1.744	336.646	14.433	(28.544)	356.026	1.732.593
Σύνολο εκτός ισολογισμού	2.908.556	84.740	1.998	75.251	545.452	25.402	(36.259)	696.584	2.211.972
Συνολική έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο	23.850.216	598.035	259.903	452.262	24.355.699	373.459	(9.754.243)	16.285.115	7.565.101

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες

Υπάρχουν περιορισμοί στη συγκέντρωση δανείων που επιβάλλονται από τον περί Τραπεζικών Εργασιών Νόμο της Κύπρου, τις σχετικές Οδηγίες της ΚΤΚ και τους Κανονισμούς Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR). Σύμφωνα με αυτούς τους περιορισμούς, οι τράπεζες δεν δικαιούνται να δανείσουν περισσότερο από 25% της κεφαλαιακής βάσης σε ένα συγκρότημα πελατών. Η πολιτική διάθεσης ανάληψης κινδύνων του Συγκροτήματος επιβάλλει αυστηρότερα συγκεντρωτικά όρια και το Συγκρότημα λαμβάνει μέτρα για να μειώσει σταδιακά αυτές τις εκθέσεις οι οποίες έχουν υπερβεί τα εσωτερικά όρια κατά την πάροδο του χρόνου.

Επιπρόσθετα, οι θυγατρικές του Συγκροτήματος στο εξωτερικό πρέπει να συμμορφώνονται με τις οδηγίες σχετικά με μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα, όπως αυτές καθορίζονται από τις εποπτικές αρχές των χωρών στις οποίες δραστηριοποιούνται.

Αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση

Η αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση αφορά τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που αποκτήθηκαν ως μέρος της εξαγοράς ορισμένων δραστηριοτήτων της Λαϊκής Τράπεζας κατά το 2013. Σύμφωνα με τις πρόνοιες του ΔΠΧΑ 3, η αναπροσαρμογή αυτή έχει επιφέρει μείωση στα μεικτά υπόλοιπα των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες. Ωστόσο για σκοπούς γνωστοποίησης, σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 7, καθώς και για σκοπούς παρακολούθησης του πιστωτικού κινδύνου, η εν λόγω αναπροσαρμογή δεν συμπεριλήφθηκε στα μεικτά υπόλοιπα των δανείων και απαιτήσεων.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ
Σημειώσεις στις Ενδιάμεσες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (συνέχεια)

Η συγκέντρωση των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες του Συγκροτήματος ανά χώρα και κλάδο της οικονομίας παρουσιάζονται πιο κάτω:

	Κύπρος	Ελλάδα	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	Ρωσία	Σύνολο	Αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	Μεικτά δάνεια μετά από αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση
30 Ιουνίου 2016	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Ανά κλάδο της οικονομίας								
Εμπόριο	2.146.294	-	14.889	12.328	60.610	2.234.121	(109.637)	2.124.484
Βιομηχανία	763.446	-	7.869	7.785	16.852	795.952	(30.069)	765.883
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	1.343.628	-	95.391	6.395	-	1.445.414	(62.225)	1.383.189
Κατασκευές	3.324.401	-	19.247	78.395	11.208	3.433.251	(258.480)	3.174.771
Ακίνητα	2.123.416	19.798	939.977	241.135	6.561	3.330.887	(133.378)	3.197.509
Ιδιώτες	7.138.901	216	31.795	3.382	-	7.174.294	(241.118)	6.933.176
Επαγγελματικές και άλλες υπηρεσίες	1.379.379	-	57.310	13.017	99.378	1.549.084	(84.926)	1.464.158
Λοιποί κλάδοι	1.055.016	24.887	12.054	28.439	-	1.120.396	(123.245)	997.151
	19.274.481	44.901	1.178.532	390.876	194.609	21.083.399	(1.043.078)	20.040.321
Ανά πελατειακό τομέα								
Μεγάλες επιχειρήσεις	8.150.852	44.685	922.564	374.269	177.601	9.669.971	(550.984)	9.118.987
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	4.297.807	-	225.048	16.169	10.447	4.549.471	(230.709)	4.318.762
Ιδιώτες								
- στεγαστικά	4.258.789	-	14.851	102	-	4.273.742	(105.432)	4.168.310
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	2.105.955	216	16.069	336	6.561	2.129.137	(145.965)	1.983.172
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	396.505	-	-	-	-	396.505	(4.336)	392.169
Διαχείριση περιουσίας	64.573	-	-	-	-	64.573	(5.652)	58.921
	19.274.481	44.901	1.178.532	390.876	194.609	21.083.399	(1.043.078)	20.040.321

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Σημειώσεις στις Ενδιάμεσες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (συνέχεια)

	Κύπρος	Ελλάδα	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	Ρωσία	Σύνολο	Αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	Μεικτά δάνεια μετά από αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση
30 Ιουνίου 2016	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Ανά πελατειακό τομέα υφιστάμενης διαχείρισης του πελάτη								
Μεγάλες επιχειρήσεις	2.239.601	44.685	922.564	276.607	163.916	3.647.373	(55.437)	3.591.936
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	1.489.096	-	225.048	16.169	10.447	1.740.760	(41.230)	1.699.530
Ιδιώτες								
- στεγαστικά	3.598.852	-	14.851	102	-	3.613.805	(43.732)	3.570.073
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	1.358.497	216	16.069	336	-	1.375.118	(31.822)	1.343.296
Αναδιαρθρώσεις χρεών								
- μεγάλες επιχειρήσεις	2.491.394	-	-	35.156	-	2.526.550	(165.423)	2.361.127
- επιχειρήσεις	1.369.298	-	-	-	-	1.369.298	(40.898)	1.328.400
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	1.300.952	-	-	-	-	1.300.952	(57.095)	1.243.857
Ανακτήσεις χρεών								
- μεγάλες επιχειρήσεις	2.050.559	-	-	62.506	13.685	2.126.750	(289.226)	1.837.524
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	1.507.759	-	-	-	-	1.507.759	(132.384)	1.375.375
- στεγαστικά	659.937	-	-	-	-	659.937	(61.700)	598.237
- λοιπά καταναλωτικά	747.458	-	-	-	6.561	754.019	(114.143)	639.876
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	396.505	-	-	-	-	396.505	(4.336)	392.169
Διαχείριση περιουσίας	64.573	-	-	-	-	64.573	(5.652)	58.921
	19.274.481	44.901	1.178.532	390.876	194.609	21.083.399	(1.043.078)	20.040.321

Ο πελατειακός τομέας αναδιαρθρώσεις χρεών μεγάλων επιχειρήσεων περιλαμβάνει πελάτες με ανοίγματα πάνω από €100.000 χιλιάδες, ενώ ο πελατειακός τομέας αναδιαρθρώσεις χρεών επιχειρήσεων περιλαμβάνει πελάτες με ανοίγματα μεταξύ €6.000 χιλιάδες μέχρι €100.000 χιλιάδες.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ
Σημειώσεις στις Ενδιάμεσες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (συνέχεια)

	Κύπρος	Ελλάδα	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	Ρωσία	Σύνολο	Αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	Μεικτά δάνεια μετά από αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση
31 Δεκεμβρίου 2015	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Ανά κλάδο της οικονομίας								
Εμπόριο	2.267.092	-	23.138	12.360	57.704	2.360.294	(121.192)	2.239.102
Βιομηχανία	801.536	-	9.214	7.604	15.066	833.420	(31.596)	801.824
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	1.463.129	-	98.871	6.209	-	1.568.209	(77.444)	1.490.765
Κατασκευές	3.976.254	-	27.119	56.830	10.457	4.070.660	(335.803)	3.734.857
Ακίνητα	2.130.028	43.443	927.423	250.956	69.132	3.420.982	(137.185)	3.283.797
Ιδιώτες	7.282.322	216	44.627	5.684	-	7.332.849	(268.496)	7.064.353
Επαγγελματικές και άλλες υπηρεσίες	1.595.010	-	64.398	38.834	96.542	1.794.784	(101.913)	1.692.871
Λοιποί κλάδοι	1.145.327	24.866	12.325	28.759	-	1.211.277	(133.781)	1.077.496
	20.660.698	68.525	1.207.115	407.236	248.901	22.592.475	(1.207.410)	21.385.065
Ανά πελατειακό τομέα								
Μεγάλες επιχειρήσεις	9.222.429	68.309	918.423	386.973	232.733	10.828.867	(666.631)	10.162.236
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	4.408.096	-	248.647	17.523	9.520	4.683.786	(263.630)	4.420.156
Ιδιώτες								
- στεγαστικά	4.285.156	-	17.336	1.306	-	4.303.798	(108.267)	4.195.531
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	2.152.950	216	22.709	1.434	6.648	2.183.957	(154.174)	2.029.783
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	528.795	-	-	-	-	528.795	(8.056)	520.739
Διαχείριση περιουσίας	63.272	-	-	-	-	63.272	(6.652)	56.620
	20.660.698	68.525	1.207.115	407.236	248.901	22.592.475	(1.207.410)	21.385.065

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Σημειώσεις στις Ενδιάμεσες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (συνέχεια)

	Κύπρος	Ελλάδα	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	Ρωσία	Σύνολο	Αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	Μεικτά δάνεια μετά από αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση
31 Δεκεμβρίου 2015 (επαναπαρουσίαση)	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Ανά πελατειακό τομέα υφιστάμενης διαχείρισης του πελάτη								
Μεγάλες επιχειρήσεις	2.188.777	68.309	918.423	305.980	219.040	3.700.529	(83.695)	3.616.834
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	1.502.261	-	248.647	17.523	9.520	1.777.951	(46.973)	1.730.978
Ιδιώτες								
- στεγαστικά	3.657.181	-	17.336	1.306	-	3.675.823	(45.585)	3.630.238
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	1.409.855	216	22.709	1.434	-	1.434.214	(36.834)	1.397.380
Αναδιρθρώσεις χρεών								
- μεγάλες επιχειρήσεις	2.877.985	-	-	35.736	-	2.913.721	(175.920)	2.737.801
- επιχειρήσεις	1.814.518	-	-	-	-	1.814.518	(75.945)	1.738.573
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	1.376.635	-	-	-	-	1.376.635	(67.758)	1.308.877
Ανακτήσεις χρεών								
- μεγάλες επιχειρήσεις	2.341.149	-	-	45.257	13.693	2.400.099	(331.071)	2.069.028
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	1.529.200	-	-	-	-	1.529.200	(148.899)	1.380.301
- στεγαστικά	627.975	-	-	-	-	627.975	(62.682)	565.293
- λοιπά καταναλωτικά	743.095	-	-	-	6.648	749.743	(117.340)	632.403
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	528.795	-	-	-	-	528.795	(8.056)	520.739
Διαχείριση περιουσίας	63.272	-	-	-	-	63.272	(6.652)	56.620
	20.660.698	68.525	1.207.115	407.236	248.901	22.592.475	(1.207.410)	21.385.065

Τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες στην Κύπρο περιλαμβάνουν δάνεια που χορηγήθηκαν από την Εταιρία στην Κύπρο σε Ελληνικές οντότητες ως μέρος των συνήθων εργασιών της λογιστικής αξίας ύψους €81.389 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2015: €81.078 χιλ.) και δάνεια στην Κύπρο με εξασφαλίσεις στην Ελλάδα λογιστικής αξίας ύψους €144.322 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2015: €69.983 χιλ.).

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ
Σημειώσεις στις Ενδιάμεσες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Συγκέντρωση έκθεσης ανά νόμισμα δανείων και απαιτήσεων από πελάτες

	Κύπρος	Ελλάδα	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	Ρωσία	Σύνολο	Αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	Μεικτά δάνεια μετά από αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση
30 Ιουνίου 2016	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Ευρώ	18.178.073	44.901	26.688	389.498	16.052	18.655.212	(986.231)	17.668.981
Δολάριο Αμερικής	172.018	-	488	20	75.533	248.059	(10.928)	237.131
Αγγλική Στερλίνα	51.877	-	1.131.509	87	-	1.183.473	(7.982)	1.175.491
Ρωσικό Ρούβλι	154	-	-	-	103.024	103.178	(2)	103.176
Ρουμανικό Λέι	1	-	-	1.271	-	1.272	-	1.272
Ελβετικό Φράγκο	800.861	-	7.585	-	-	808.446	(35.110)	773.336
Άλλα νομίσματα	71.497	-	12.262	-	-	83.759	(2.825)	80.934
	19.274.481	44.901	1.178.532	390.876	194.609	21.083.399	(1.043.078)	20.040.321
31 Δεκεμβρίου 2015								
Ευρώ	19.261.905	68.525	28.423	405.998	16.099	19.780.950	(1.128.137)	18.652.813
Δολάριο Αμερικής	250.757	-	507	22	137.204	388.490	(11.540)	376.950
Αγγλική Στερλίνα	49.052	-	1.154.110	93	-	1.203.255	(10.121)	1.193.134
Ρωσικό Ρούβλι	108	-	-	-	95.598	95.706	(1)	95.705
Ρουμανικό Λέι	1	-	-	1.123	-	1.124	-	1.124
Ελβετικό Φράγκο	1.028.865	-	13.492	-	-	1.042.357	(51.761)	990.596
Άλλα νομίσματα	70.010	-	10.583	-	-	80.593	(5.850)	74.743
	20.660.698	68.525	1.207.115	407.236	248.901	22.592.475	(1.207.410)	21.385.065

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Ποιότητα χαρτοφυλακίου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες

Η ποιότητα του χαρτοφυλακίου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες του Συγκροτήματος παρουσιάζεται στον ακόλουθο πίνακα:

	30 Ιουνίου 2016			31 Δεκεμβρίου 2015		
	Μεικτά δάνεια πριν από αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	Αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	Μεικτά δάνεια μετά από αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	Μεικτά δάνεια πριν από αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	Αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	Μεικτά δάνεια μετά από αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Ενήμερα	10.879.356	(164.827)	10.714.529	10.442.903	(173.260)	10.269.643
Σε καθυστέρηση αλλά όχι απομειωμένα	2.607.222	(47.863)	2.559.359	3.048.929	(60.803)	2.988.126
Απομειωμένα	7.596.821	(830.388)	6.766.433	9.100.643	(973.347)	8.127.296
	21.083.399	(1.043.078)	20.040.321	22.592.475	(1.207.410)	21.385.065

Τα δάνεια σε καθυστέρηση είναι τα δάνεια με καθυστερημένες πληρωμές ή με υπέρβαση των εγκριμένων ορίων τους. Τα απομειωμένα δάνεια είναι τα δάνεια τα οποία δεν θεωρούνται πλήρως ανακτήσιμα και για τα οποία έχει αναγνωριστεί πρόβλεψη απομείωσης σε ατομική βάση ή για τα οποία υφίστανται ζημιές κατά την αρχική αναγνώριση ή πελατών στην Υπηρεσία Ανάκτησης Χρεών.

Κατά το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2016 οι συνολικές μη συμβατικές διαγραφές που αναγνωρίστηκαν από το Συγκρότημα ήταν €373.655 χιλ. (αντίστοιχη περίοδος 2015: €172.670 χιλ.). Το υπόλοιπο των μεικτών δανείων αυτών των πελατών στις 30 Ιουνίου 2016 ήταν €299.848 χιλ., εκ των οποίων €13.772 χιλ. ήταν σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών αλλά δεν ήταν απομειωμένα και €139.655 χιλ. ήταν απομειωμένα.

Ενήμερα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες

Η ποιότητα των ενήμερων δανείων και απαιτήσεων από πελάτες παρακολουθείται από το Συγκρότημα χρησιμοποιώντας εσωτερικά συστήματα. Στον πιο κάτω πίνακα αναλύεται η ποιότητα πιστωτικού κινδύνου των ενήμερων δανείων και απαιτήσεων από πελάτες.

	Κατηγορία 1	Κατηγορία 2	Κατηγορία 3	Σύνολο
30 Ιουνίου 2016	€000	€000	€000	€000
Κύπρος	6.021.176	1.459.340	2.266.697	9.747.213
Ελλάδα	-	-	216	216
Ηνωμένο Βασίλειο	1.014.793	46.171	11.569	1.072.533
Ρουμανία	16.193	32.114	11.026	59.333
Ρωσία	-	61	-	61
	7.052.162	1.537.686	2.289.508	10.879.356

31 Δεκεμβρίου 2015				
Κύπρος	5.572.036	1.441.298	2.244.258	9.257.592
Ελλάδα	-	-	216	216
Ηνωμένο Βασίλειο	1.009.277	63.300	20.803	1.093.380
Ρουμανία	45.962	35.141	10.551	91.654
Ρωσία	-	61	-	61
	6.627.275	1.539.800	2.275.828	10.442.903

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Ποιότητα χαρτοφυλακίου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (συνέχεια)

Ενήμερα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (συνέχεια)

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που δεν ήταν σε καθυστέρηση ή σε υπέρβαση των ορίων τους κατά τη διάρκεια των τελευταίων δώδεκα μηνών, κατατάσσονται στην Κατηγορία 1.

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που ήταν σε καθυστέρηση ή σε υπέρβαση των ορίων τους μέχρι και 30 συνεχόμενες μέρες κατά τη διάρκεια των πρώτων έξι μηνών του έτους ή μέχρι και 15 συνεχόμενες μέρες κατά τη διάρκεια των τελευταίων έξι μηνών του έτους, κατατάσσονται στην Κατηγορία 2.

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που ήταν σε καθυστέρηση ή υπέρβαση των ορίων τους για περισσότερες από 30 συνεχόμενες μέρες κατά τη διάρκεια των πρώτων έξι μηνών του έτους ή για περισσότερο από 15 συνεχόμενες μέρες κατά τη διάρκεια των τελευταίων έξι μηνών του έτους, κατατάσσονται στην Κατηγορία 3.

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που είναι σε καθυστέρηση αλλά όχι απομειωμένα

	30 Ιουνίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Σε καθυστέρηση:	€000	€000
- μέχρι 30 μέρες	573.880	468.791
- από 31 μέχρι 90 μέρες	361.309	351.450
- από 91 μέχρι 180 μέρες	120.708	144.362
- από 181 μέχρι 365 μέρες	175.281	258.920
- πέραν του ενός έτους	1.376.044	1.825.406
	2.607.222	3.048.929

Η εύλογη αξία των εξασφαλίσεων που κατέχει το Συγκρότημα (στο βαθμό που αυτές μειώνουν τον πιστωτικό κίνδυνο) για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που είναι σε καθυστέρηση αλλά όχι απομειωμένα στις 30 Ιουνίου 2016 είναι €2.121.823 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2015: €2.466.960 χιλ.). Η εύλογη αξία των εξασφαλίσεων περιορίζεται στην μεικτή λογιστική αξία των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες.

Απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες

	30 Ιουνίου 2016		31 Δεκεμβρίου 2015	
	Μεικτά δάνεια και απαιτήσεις	Εύλογη αξία εξασφαλίσεων	Μεικτά δάνεια και απαιτήσεις	Εύλογη αξία εξασφαλίσεων
	€000	€000	€000	€000
Κύπρος	6.993.704	4.318.648	8.414.868	5.596.169
Ελλάδα	44.685	17.930	68.309	17.945
Ρωσία	192.850	88.979	247.319	94.417
Ηνωμένο Βασίλειο	37.456	18.272	56.584	10.821
Ρουμανία	328.126	144.880	313.563	170.080
	7.596.821	4.588.709	9.100.643	5.889.432

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Ποιότητα χαρτοφυλακίου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (συνέχεια)

Απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (συνέχεια)

Η εύλογη αξία των εξασφαλίσεων που παρουσιάζεται πιο πάνω έχει υπολογιστεί με βάση το βαθμό που οι εξασφαλίσεις αυτές μειώνουν τον πιστωτικό κίνδυνο και περιορίζεται στην μεικτή λογιστική αξία των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες.

	30 Ιουνίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Απομειωμένα:	€000	€000
- χωρίς καθυστερήσεις	647.495	875.488
- μέχρι 30 μέρες	25.426	78.176
- από 31 μέχρι 90 μέρες	40.567	24.353
- από 91 μέχρι 180 μέρες	95.106	65.382
- από 181 μέχρι 365 μέρες	122.713	310.167
- πέραν του ενός έτους	6.665.514	7.747.077
	7.596.821	9.100.643

Πρόβλεψη για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες περιλαμβανομένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση

Η κίνηση των προβλέψεων για απομείωση των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες, περιλαμβανομένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση, παρουσιάζεται στον πιο κάτω πίνακα:

	Κύπρος	Ελλάδα	Ρωσία	Άλλες χώρες	Σύνολο
30 Ιουνίου 2016	€000	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	3.731.750	33.833	195.017	232.833	4.193.433
Διάλυση θυγατρικών	-	-	-	(6.154)	(6.154)
Εξαγορά θυγατρικής	(8.577)	-	-	-	(8.577)
Συναλλαγματικές και άλλες διαφορές	84.110	-	1.743	(3.463)	82.390
Διαγραφές απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων	(511.826)	-	(59.663)	(5.683)	(577.172)
Δεδουλευμένοι τόκοι απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων	(76.360)	(329)	(327)	(48)	(77.064)
Εισπράξεις από προηγούμενως διαγραφέντα δάνεια και απαιτήσεις	445	-	-	25	470
Επιβάρυνση για την περίοδο (Σημ. 16)	152.474	2.479	15.391	9.414	179.758
30 Ιουνίου	3.372.016	35.983	152.161	226.924	3.787.084
Απομείωση σε ατομική βάση	3.014.735	31.608	151.227	222.418	3.419.988
Συλλογική απομείωση	357.281	4.375	934	4.506	367.096

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Πρόβλεψη για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες περιλαμβανομένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση (συνέχεια)

	Κύπρος	Ελλάδα	Ρωσία	Άλλες χώρες	Σύνολο
	€000	€000	€000	€000	€000
30 Ιουνίου 2015					
1 Ιανουαρίου	2.867.345	9.275	415.894	195.334	3.487.848
Συναλλαγματικές και άλλες διαφορές	71.625	-	50.294	3.815	125.734
Μεταφορά μεταξύ γεωγραφικών τομέων	(83.378)	6.329	-	77.049	-
Διαγραφές απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων	(13.412)	-	(194)	(48.755)	(62.361)
Δεδουλευμένοι τόκοι απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων	(101.325)	(685)	(527)	-	(102.537)
Εισπράξεις από προηγούμενως διαγραφέντα δάνεια και απαιτήσεις	2.172	-	-	6	2.178
Επιβάρυνση για την περίοδο - συνεχιζόμενες δραστηριότητες (Σημ. 16)	416.501	7.494	7.512	35.603	467.110
Επιβάρυνση για την περίοδο - μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες (Σημ. 6)	-	-	29.464	-	29.464
30 Ιουνίου	3.159.528	22.413	502.443	263.052	3.947.436
Απομείωση σε ατομική βάση	2.466.632	22.413	335.778	255.787	3.080.610
Συλλογική απομείωση	692.896	-	166.665	7.265	866.826

Δεν υπάρχουν δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατέχονται προς πώληση στις 30 Ιουνίου 2016. Το υπόλοιπο της πρόβλεψης για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες στις 30 Ιουνίου 2015 περιλαμβάνει €437.148 χιλ. για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατέχονται προς πώληση. Ο πιο πάνω πίνακας δεν περιλαμβάνει την πρόβλεψη για απομείωση χρηματοοικονομικών εγγυήσεων και ανειλημμένων υποχρεώσεων που περιλαμβάνεται στα 'Δεδουλευμένα, αναβαλλόμενα έσοδα και λοιπές υποχρεώσεις' (Σημ. 33).

Η ζημιά απομείωσης επιμετρείται ως η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας του δανείου και της παρούσας αξίας των εκτιμημένων μελλοντικών ταμειακών ροών, περιλαμβανομένων ταμειακών ροών που μπορεί να προκύψουν από εγγυήσεις και εμπράγματα εξασφαλίσεις.

Η λογιστική αξία του δανείου μειώνεται μέσω της χρήσης ενός λογαριασμού πρόβλεψης και το ποσό της ζημιάς αναγνωρίζεται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Δάνεια μαζί με τις σχετικές προβλέψεις τους, διαγράφονται όταν δεν υπάρχει ρεαλιστική προοπτική για μελλοντική ανάκτησή τους. Μέρος των διαγραφών, περιλαμβανομένων μη συμβατικών διαγραφών, μπορεί επίσης να προκύψει όταν εκτιμάται ότι δεν υπάρχει εφικτή προοπτική για ανάκτηση των μελλοντικών ταμειακών ροών. Επιπλέον οι διαγραφές μπορεί να αντικατοπτρίζουν ενέργειες αναδιάρθρωσης με πελάτες που υπόκεινται στους όρους συμφωνίας και την ικανοποιητική επίδοση.

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Πρόβλεψη για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες περιλαμβανομένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση (συνέχεια)

Οι παραδοχές που έχουν γίνει αφορούν τις μελλοντικές αλλαγές στις αξίες ακινήτων, καθώς και το χρονικό ορίζοντα της ρευστοποίησης της εξασφάλισης, το κόστος φορολογίας και τα έξοδα ανάκτησης και μετέπειτα πώλησης της εξασφάλισης. Έχει χρησιμοποιηθεί ο ανάλογος δείκτης για τον υπολογισμό της τρέχουσας αγοραίας αξίας των ακινήτων, ενώ έγιναν παραδοχές με βάση ένα μακροοικονομικό σενάριο για τις μελλοντικές αλλαγές στις αξίες των ακινήτων. Το χρονικό πλαίσιο είσπραξης των εξασφαλίσεων ακινήτων έχει υπολογιστεί σε 3 έτη κατά μέσο όρο, με εξαίρεση συγκεκριμένων περιπτώσεων όπου έχει χρησιμοποιηθεί μια διαφορετική περίοδος βασισμένη σε συγκεκριμένα στοιχεία και περιστάσεις και για πελάτες της Υπηρεσίας Ανάκτησης Χρεών όπου έχει χρησιμοποιηθεί περίοδος κατά μέσο όρο 6 χρόνων. Σύμφωνα με τις περί της Απομείωσης Δανείων και των Διαδικασιών Διενέργειας Προβλέψεων Οδηγίες 2014 και 2015 της ΚΤΚ, η συσσωρευμένη μέση μελλοντική μεταβολή της αξίας των ακινήτων κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου έχει περιοριστεί στο μηδέν. Επιπλέον η ρευστοποιήσιμη αξία των εξασφαλίσεων υπολογίστηκε κατά μέσο όρο σε 10% χαμηλότερη από την προβλεπόμενη αγοραία αξία των εξασφαλίσεων.

Οποιοσδήποτε αλλαγές σε αυτές τις παραδοχές ή διαφορές μεταξύ των παραδοχών που έγιναν και των πραγματικών αποτελεσμάτων θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε σημαντικές αλλαγές στα ποσά των απαιτούμενων προβλέψεων για απομείωση δανείων και απαιτήσεων.

Ανάλυση ευαισθησίας

Το Συγκρότημα έχει προβεί σε ανάλυση ευαισθησίας σε συγκεκριμένες παραδοχές στην απομείωση δανείων σχετικά με το δανειακό χαρτοφυλάκιο στην Κύπρο με ημερομηνία αναφοράς 30 Ιουνίου 2016. Η επίδραση στις προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων παρουσιάζεται πιο κάτω.

	Αύξηση/(μείωση) στις προβλέψεις απομείωσης δανείων και απαιτήσεων
	€000
<i>Αλλαγή στις παραδοχές προβλέψεων:</i>	
Αύξηση του χρονικού πλαισίου είσπραξης των εξασφαλίσεων από υποθήκες κατά 1 χρόνο (σε μέσο όρο 4 χρόνων) για τους πελάτες που είχαν αξιολογηθεί σε συλλογική βάση, εξαιρουμένων των πελατών στην Υπηρεσία Ανάκτησης Χρεών	20.621
Μείωση του χρονικού πλαισίου είσπραξης των εξασφαλίσεων από υποθήκες κατά 1 χρόνο (σε μέσο όρο 2 χρόνων) για τους πελάτες που είχαν αξιολογηθεί σε συλλογική βάση, εξαιρουμένων των πελατών στην Υπηρεσία Ανάκτησης Χρεών	(25.763)
Μείωση του πραγματικού ανακτήσιμου ποσού των εξασφαλίσεων πελατών που αξιολογήθηκαν σε ατομική βάση με αναγνωρισμένη ζημιά απομείωσης και όλων των πελατών στην Υπηρεσία Ανάκτησης Χρεών κατά 5% σε σύγκριση με το αναμενόμενο ανακτήσιμο ποσό που εφαρμόστηκε στους υπολογισμούς προβλέψεων	112.459
Μείωση του πραγματικού ανακτήσιμου ποσού των εξασφαλίσεων πελατών που αξιολογήθηκαν σε ατομική βάση με αναγνωρισμένη ζημιά απομείωσης και όλων των πελατών στην Υπηρεσία Ανάκτησης Χρεών κατά 10% σε σύγκριση με το αναμενόμενο ανακτήσιμο ποσό που εφαρμόστηκε στους υπολογισμούς προβλέψεων	227.661
Αύξηση του πραγματικού ανακτήσιμου ποσού των εξασφαλίσεων πελατών που αξιολογήθηκαν σε ατομική βάση με αναγνωρισμένη ζημιά απομείωσης και όλων των πελατών στην Υπηρεσία Ανάκτησης Χρεών κατά 5% σε σύγκριση με το αναμενόμενο ανακτήσιμο ποσό που εφαρμόστηκε στους υπολογισμούς προβλέψεων	(112.098)
Αύξηση του πραγματικού ανακτήσιμου ποσού των εξασφαλίσεων πελατών που αξιολογήθηκαν σε ατομική βάση με αναγνωρισμένη ζημιά απομείωσης και όλων των πελατών στην Υπηρεσία Ανάκτησης Χρεών κατά 10% σε σύγκριση με το αναμενόμενο ανακτήσιμο ποσό που εφαρμόστηκε στους υπολογισμούς προβλέψεων	(221.937)
Αύξηση του χρονικού πλαισίου είσπραξης των εξασφαλίσεων κατά 1 χρόνο και μείωση ρευστοποίησης κατά 20%, πελατών που έχουν αξιολογηθεί ατομικά για απομείωση και με αναγνωρισμένη ζημιά απομείωσης και πελατών που έχουν αξιολογηθεί συλλογικά για απομείωση	66.274
Μείωση του χρονικού πλαισίου είσπραξης των εξασφαλίσεων κατά 1 χρόνο και αύξηση ρευστοποίησης κατά 20%, σε πελάτες που έχουν αξιολογηθεί ατομικά για απομείωση και με αναγνωρισμένη ζημιά απομείωσης και σε πελάτες που έχουν αξιολογηθεί συλλογικά για απομείωση	(70.797)

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)**Ληφθείσες εξασφαλίσεις και άλλες πιστωτικές αναβαθμίσεις**

Η λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν κατά το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2016 και κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015 μέσω κατάσχεσης εξασφάλισης ήταν ως εξής:

	30 Ιουνίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
	€000	€000
Οικιστικά ακίνητα	44.276	2.108
Εμπορικά και άλλα ακίνητα	646.212	123.323
	690.488	125.431

Η συνολική λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια των χρόνων μέσω κατάσχεσης εξασφάλισης από δάνεια και απαιτήσεις πελατών και που κατέχονται από το Συγκρότημα στις 30 Ιουνίου 2016 ανέρχεται σε €1.087.414 χιλ. και περιλαμβάνει ποσό ύψους €3.072 χιλ. που αφορά εμπορικά και άλλα ακίνητα που κατέχονται προς πώληση (31 Δεκεμβρίου 2015: €455.416 χιλ. και περιλαμβάνει ποσό ύψους €6.552 χιλ. που αφορά εμπορικά και άλλα ακίνητα που κατέχονται προς πώληση).

Οι πωλήσεις περιουσιακών στοιχείων που ανακτήθηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου ανήλθαν σε €67.268 χιλ. (έτος 2015: €29.499 χιλ.).

Ρυθμίσεις

Τα ρυθμιστικά μέτρα προκύπτουν στις περιπτώσεις στις οποίες ο πελάτης θεωρείται ότι δεν είναι σε θέση να ανταποκριθεί στους όρους και τις προϋποθέσεις της σύμβασης λόγω οικονομικών δυσκολιών. Λαμβάνοντας υπόψη αυτές τις δυσκολίες, το Συγκρότημα αποφασίζει να τροποποιήσει τους όρους της σύμβασης παραχωρώντας στον πελάτη τη δυνατότητα να εξυπηρετήσει το χρέος ή να αναχρηματοδοτήσει τη σύμβαση, είτε μερικώς, είτε συνολικά.

Η πρακτική της επέκτασης ρυθμιστικών μέτρων συνιστά είτε προσωρινή είτε μόνιμη παραχώρηση συγκατάβασης στον πελάτη. Η παραχώρηση μπορεί να περιλαμβάνει την αναδιάρθρωση των συμβατικών όρων του δανείου ή την πληρωμή με κάποια μορφή εκτός από μετρητά, όπως μια διευθέτηση όπου ο δανειολήπτης μεταφέρει δεσμευμένες εξασφαλίσεις στο Συγκρότημα. Ως εκ τούτου, αποτελεί μια αντικειμενική ένδειξη απομείωσης και απαιτείται όπως αξιολογηθεί το ενδεχόμενο απομείωσης του δανείου.

Τροποποιήσεις σε δάνεια και απαιτήσεις που δεν επηρεάζουν διευθετήσεις σε πληρωμές, όπως η αναδιάρθρωση των εξασφαλίσεων ή ασφαλιστικών διευθετήσεων, δε θεωρούνται επαρκείς για την ένδειξη απομείωσης καθώς από μόνες τους δεν αποτελούν απαραίτητα ένδειξη πιστωτικών δυσκολιών που να επηρεάζουν την ικανότητα πληρωμής.

Δάνεια και απαιτήσεις που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης θεωρούνται όλα τα δάνεια για τα οποία το Συγκρότημα έχει προβεί σε τροποποίηση του προγράμματος αποπληρωμής (πρόβλεψη περιόδου χάριτος, αναστολή καταβολής μίας ή περισσότερων δόσεων, μείωση του ποσού της δόσης και/ή διαγραφή καθυστερημένων δόσεων κεφαλαίου ή τόκου) και τρεχούμενοι λογαριασμοί/παρατραβήγματα των οποίων το όριο έχει αυξηθεί με αποκλειστικό σκοπό την κάλυψη της υπέρβασης.

Ένας λογαριασμός για να πληροί τις προϋποθέσεις για αναδιάρθρωση πρέπει να πληροί συγκεκριμένα κριτήρια περιλαμβανομένου του κριτηρίου βιωσιμότητας της επιχείρησης του πελάτη. Ο βαθμός στον οποίο το Συγκρότημα προβαίνει σε αναδιάρθρωση λογαριασμών με βάση το πλαίσιο των υφιστάμενων πολιτικών του μπορεί να ποικίλει ανάλογα με την άποψή του για τις επικρατούσες οικονομικές συνθήκες και άλλους παράγοντες που μπορεί να αλλάξουν από χρόνο σε χρόνο. Επιπλέον, εξαιρέσεις από τις πολιτικές και τις πρακτικές μπορεί να γίνουν σε συγκεκριμένες περιπτώσεις λόγω νομοθετικών ή κανονιστικών συμφωνιών ή εντολών.

Οι ρυθμίσεις μπορεί να περιλαμβάνουν μέτρα για την αναδιάρθρωση της επιχείρησης του δανειολήπτη (λειτουργική αναδιάρθρωση) και/ή μέτρα για την αναδιάρθρωση χρηματοδότησης (χρηματοοικονομική αναδιάρθρωση) του δανειολήπτη.

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Ρυθμίσεις (συνέχεια)

Οι επιλογές αναδιάρθρωσης δύναται να είναι βραχυπρόθεσμου ή μακροπρόθεσμου χαρακτήρα ή συνδυασμός των δύο. Το Συγκρότημα έχει αναπτύξει και διαδώσει βιώσιμες λύσεις αναδιάρθρωσης, οι οποίες είναι κατάλληλες για το δανειολήπτη και αποδεκτές από το Συγκρότημα.

Βραχυπρόθεσμες αναδιρθρώσεις ορίζονται ως οι λύσεις αναδιάρθρωσης με διάρκεια αποπληρωμής μικρότερη των δύο ετών. Στις περιπτώσεις δανείων για κατασκευή εμπορικών ακινήτων και για τη χρηματοδότηση έργων (project finance), η διάρκεια βραχυπρόθεσμων σχεδίων αναδιάρθρωσης δεν δύναται να υπερβεί τον ένα χρόνο.

Οι βραχυπρόθεσμες λύσεις αναδιρθρώσεων μπορεί να περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- Μόνο τόκοι: κατά τη διάρκεια μίας καθορισμένης βραχυπρόθεσμης περιόδου, καταβάλλεται μόνο ο τόκος των πιστωτικών διευκολύνσεων και δεν γίνεται καμία αποπληρωμή κεφαλαίου.
- Μειωμένες πληρωμές: μείωση του ποσού των δόσεων αποπληρωμής για μια καθορισμένη βραχυπρόθεσμη περίοδο, προκειμένου να προσαρμοστούν στη νέα κατάσταση ταμειακών ροών του δανειολήπτη.
- Κεφαλαιοποίηση καθυστερήσεων ή/και τόκων: η κεφαλαιοποίηση των καθυστερήσεων ή/και των δεδουλευμένων τόκων, δηλαδή απάλειψη των καθυστερημένων οφειλών και κεφαλαιοποίηση των μη καταβληθέντων τόκων για αποπληρωμή βάσει του αναθεωρημένου προγράμματος.
- Περίοδος χάριτος: συμφωνία που επιτρέπει στο δανειολήπτη καθορισμένη καθυστέρηση αναφορικά με την εκπλήρωση των υποχρεώσεων αποπληρωμής συνήθως σε σχέση με το κεφάλαιο.
- Μείωση επιτοκίου: μόνιμη ή προσωρινή μείωση του επιτοκίου (σταθερού ή κυμαινόμενου) σε ένα δίκαιο και εφικτό επιτόκιο.

Οι μακροπρόθεσμες λύσεις αναδιρθρώσεων μπορεί να περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- Παράταση της διάρκειας αποπληρωμής: παράταση της διάρκειας αποπληρωμής του δανείου, η οποία επιτρέπει τη μείωση του ποσού των δόσεων με την επέκταση των αποπληρωμών σε μεγαλύτερη περίοδο.
- Πρόσθετη εξασφάλιση: όταν λαμβάνονται πρόσθετα βάρη επί των μη βεβαρημένων περιουσιακών στοιχείων ως επιπρόσθετη εξασφάλιση από το δανειολήπτη, προκειμένου να αντισταθμιστεί ο υψηλότερος κίνδυνος έκθεσης και ως μέρος της διαδικασίας αναδιάρθρωσης.
- Ρύθμιση των κυρώσεων σε δανειακές συμβάσεις: προσωρινή ή μόνιμη κατάργηση κυρώσεων για παραβιάσεις συμβατικών όρων σε δανειακές συμβάσεις.
- Επαναπρογραμματισμός των πληρωμών: το υφιστάμενο συμβατικό πρόγραμμα αποπληρωμής προσαρμόζεται σε ένα νέο βιώσιμο πρόγραμμα αποπληρωμής το οποίο βασίζεται σε μία ρεαλιστική εκτίμηση, των τρέχουσων και προβλεπόμενων, ταμειακών ροών του δανειολήπτη.
- Ενίσχυση των υφιστάμενων εξασφαλίσεων: μία λύση αναδιάρθρωσης μπορεί για παράδειγμα να συνεπάγεται τη δέσμευση επιπρόσθετων εξασφαλίσεων, προκειμένου να αποζημιωθεί για τη μείωση στα επιτόκια ή για να σταθμιστούν τα πλεονεκτήματα που ο δανειολήπτης λαμβάνει από την αναδιάρθρωση.
- Νέες πιστωτικές διευκολύνσεις: δύναται να χορηγηθούν νέες πιστωτικές διευκολύνσεις ως μέρος της συμφωνίας αναδιάρθρωσης, οι οποίες μπορεί να συνεπάγονται τη δέσμευση πρόσθετων εξασφαλίσεων και στις περιπτώσεις διευθετήσεων μεταξύ πιστωτών, την εισαγωγή όρων προκειμένου να αντισταθμιστεί ο πρόσθετος κίνδυνος που αναλαμβάνει το Συγκρότημα παρέχοντας νέα χρηματοδότηση σε δανειολήπτη που παρουσιάζει οικονομικές δυσκολίες.
- Ενοποίηση χορηγήσεων: ενοποίηση αριθμού ανοιγμάτων σε ένα δάνειο, ή σε ένα περιορισμένο αριθμό δανείων.
- Συμφωνίες ανταλλαγής χρέους με μετοχικό κεφάλαιο (Debt/equity swaps): μέρος του χρέους μετατρέπεται σε μετοχικό κεφάλαιο το οποίο λαμβάνεται από το Συγκρότημα, ώστε το υπόλοιπο του χρέους να προσαρμόζεται στο σωστό μέγεθος βάσει των ταμειακών ροών του δανειολήπτη για να επιτρέψει στο Συγκρότημα να εισπράξει το λαβείν του από την αποπληρωμή της προσαρμοσμένης χορήγησης και την ενδεχόμενη πώληση του μετοχικού κεφαλαίου στην εταιρία. Η λύση αυτή θα πρέπει να χρησιμοποιείται μόνο σε απομακρυσμένες περιπτώσεις και μόνο όταν έχουν εξαντληθεί όλες οι άλλες προσπάθειες για αναδιάρθρωση και μετά που διασφαλίζεται η συμμόρφωση με τη νομοθεσία περί πιστωτικών ιδρυμάτων.
- Συμφωνίες ανταλλαγής χρέους με περιουσιακά στοιχεία (Debt/asset swaps): Συμφωνία μεταξύ του Συγκροτήματος και του δανειολήπτη για την οικειοθελή πώληση του εξασφαλισμένου περιουσιακού στοιχείου για την μερική ή ολική αποπληρωμή του δανείου. Το περιουσιακό στοιχείο μπορεί να αποκτηθεί από το Συγκρότημα και οποιοδήποτε υπόλοιπο δανείου να αναδιρθρωθεί με ένα κατάλληλο σχέδιο αποπληρωμής με βάση την επανεξετασμένη ικανότητα αποπληρωμής του δανειολήπτη.

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Ρυθμίσεις (συνέχεια)

- Διαγραφή χρεών: ακύρωση μέρους ή του συνολικού ποσού χορηγήσεων που παραμένει ανεξόφλητο από το δανειολήπτη. Το Συγκρότημα εφαρμόζει τη διαγραφή χρεών (debt forgiveness) μόνο σαν τελευταία επιλογή και σε σπάνιες περιπτώσεις, αφού λάβει υπόψη τη δυνατότητα αποπληρωμής του πελάτη στο χρονικό πλαίσιο που συμφωνήθηκε και την πιθανότητα η διαγραφή να οδηγήσει σε ηθικό κίνδυνο (moral hazard).
- Διαχωρισμός και πάγωμα: το χρέος του πελάτη διαχωρίζεται σε βιώσιμο και μη βιώσιμο μέρος. Το βιώσιμο μέρος αναδιρθρώνεται και συνεχίζει να λειτουργεί. Το μη βιώσιμο μέρος 'παγώνεται' για την περίοδο της αναδιάρθρωσης του βιώσιμου μέρους. Στην λήξη της αναδιάρθρωσης, το παγωμένο μέρος είτε διαγράφεται κατά αναλογία (βασισμένο πάνω στην πραγματική αποπληρωμή του βιώσιμου μέρους) ή αναδιρθρώνεται.

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης

Οι παρακάτω πίνακες δείχνουν τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες του Συγκροτήματος που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης ανά κλάδο δραστηριότητας, γεωγραφική περιοχή και πιστωτική ποιοτική κατάταξη, καθώς και τις προβλέψεις για απομείωση και τις εμπράγματα εξασφαλίσεις που κατέχονται για τα δάνεια που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Σημειώσεις στις Ενδιάμεσες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης (συνέχεια)

	Κύπρος	Ελλάδα	Ρωσία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	Σύνολο
30 Ιουνίου 2016	€000	€000	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	8.391.624	24.865	138.376	116.232	119.185	8.790.282
Νέα δάνεια και απαιτήσεις που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης μέσα στην περίοδο	708.038	-	-	31.480	20.514	760.032
Περιουσιακά στοιχεία που δεν τυγχάνουν πλέον αναδιάρθρωσης (περιλαμβανομένων αποπληρωμών)	(781.846)	-	(71.306)	(30.452)	(1.396)	(885.000)
Διαγραφές δανείων και απαιτήσεων που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης	(386.597)	-	-	(278)	(83)	(386.958)
Δεδουλευμένοι τόκοι δανείων και απαιτήσεων που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης	170.695	22	575	346	537	172.175
Συναλλαγματικές διαφορές	159	-	11.634	(10.796)	(61)	936
30 Ιουνίου	8.102.073	24.887	79.279	106.532	138.696	8.451.467
31 Δεκεμβρίου 2015						
1 Ιανουαρίου	7.024.847	75.778	234.659	136.421	184.585	7.656.290
Πώληση δραστηριοτήτων στην Ρωσία	-	-	(118.313)	-	-	(118.313)
Νέα δάνεια και απαιτήσεις που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης μέσα στο έτος	2.189.524	-	24.097	32.695	-	2.246.316
Περιουσιακά στοιχεία που δεν τυγχάνουν πλέον αναδιάρθρωσης (περιλαμβανομένων αποπληρωμών)	(1.125.219)	(35.927)	-	(66.606)	(32.396)	(1.260.148)
Διαγραφές δανείων και απαιτήσεων που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης	(80.896)	(16.700)	-	-	(33.888)	(131.484)
Δεδουλευμένοι τόκοι δανείων και απαιτήσεων που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης	337.231	1.714	10.424	5.538	1.687	356.594
Συναλλαγματικές διαφορές	46.137	-	(12.491)	8.184	(803)	41.027
31 Δεκεμβρίου	8.391.624	24.865	138.376	116.232	119.185	8.790.282

Η κατηγοριοποίηση των δανείων ως δάνεια που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης διακόπτεται όταν πληρούνται όλα τα απαιτούμενα κριτήρια της ΕΑΤ για διακοπή της ταξινόμησης ως ρυθμιζόμενα δάνεια. Αυτά παρατίθενται στις αναφορές βάσει των Εκτελεστικών Τεχνικών Προτύπων (ΕΤΠ) της ΕΑΤ σχετικά με τις αναδιρθρώσεις και τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Σημειώσεις στις Ενδιάμεσες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης (συνέχεια)

Ποιότητα χαρτοφυλακίου

	Κύπρος	Ελλάδα	Ρωσία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	Σύνολο
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
30 Ιουνίου 2016						
Ενήμερα	4.282.867	-	-	71.521	57.594	4.411.982
Σε καθυστέρηση αλλά όχι απομειωμένα	1.339.503	-	774	32.114	1.417	1.373.808
Απομειωμένα	2.479.703	24.887	78.505	2.897	79.685	2.665.677
	8.102.073	24.887	79.279	106.532	138.696	8.451.467
31 Δεκεμβρίου 2015						
Ενήμερα	3.636.868	-	-	84.829	60.182	3.781.879
Σε καθυστέρηση αλλά όχι απομειωμένα	1.591.934	-	699	29.229	297	1.622.159
Απομειωμένα	3.162.822	24.865	137.677	2.174	58.706	3.386.244
	8.391.624	24.865	138.376	116.232	119.185	8.790.282

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)**Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης (συνέχεια)***Εύλογη αξία των εξασφαλίσεων*

	Κύπρος	Ρωσία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	Σύνολο
30 Ιουνίου 2016	€000	€000	€000	€000	€000
Ενήμερα	4.068.958	-	71.443	55.641	4.196.042
Σε καθυστέρηση αλλά όχι απομειωμένα	1.143.879	770	11.291	1.295	1.157.235
Απομειωμένα	1.999.732	47.721	2.774	23.459	2.073.686
	7.212.569	48.491	85.508	80.395	7.426.963
31 Δεκεμβρίου 2015					
Ενήμερα	3.360.868	-	84.722	59.930	3.505.520
Σε καθυστέρηση αλλά όχι απομειωμένα	1.407.575	696	29.182	178	1.437.631
Απομειωμένα	2.709.602	49.297	1.668	39.696	2.800.263
	7.478.045	49.993	115.572	99.804	7.743.414

Η εύλογη αξία των εξασφαλίσεων που παρουσιάζεται πιο πάνω υπολογίστηκε με βάση το βαθμό στον οποίο η εξασφάλιση μετριάξει τον πιστωτικό κίνδυνο.

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης (συνέχεια)

Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου

	Κύπρος	Ελλάδα	Ρωσία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	Σύνολο
30 Ιουνίου 2016	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Ανά κλάδο της οικονομίας						
Εμπόριο	691.643	-	32.514	282	2.864	727.303
Βιομηχανία	287.862	-	15.633	-	1.257	304.752
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	662.969	-	-	7.575	6.382	676.926
Κατασκευές	1.841.320	-	8.521	11.354	24.473	1.885.668
Ακίνητα	1.132.496	-	-	61.818	102.916	1.297.230
Ιδιώτες	2.610.577	-	-	1.411	211	2.612.199
Επαγγελματικές και άλλες υπηρεσίες	563.090	-	22.611	13.877	-	599.578
Λοιποί κλάδοι	312.116	24.887	-	10.215	593	347.811
	8.102.073	24.887	79.279	106.532	138.696	8.451.467
Ανά πελατειακό τομέα						
Μεγάλες επιχειρήσεις	3.948.256	24.887	74.245	89.540	137.015	4.273.943
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	1.752.748	-	5.034	15.777	1.470	1.775.029
Ιδιώτες						
- στεγαστικά	1.740.408	-	-	-	-	1.740.408
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	578.991	-	-	1.215	211	580.417
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	69.306	-	-	-	-	69.306
Διαχείριση περιουσίας	12.364	-	-	-	-	12.364
	8.102.073	24.887	79.279	106.532	138.696	8.451.467

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης (συνέχεια)

Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου (συνέχεια)

	Κύπρος	Ελλάδα	Ρωσία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	Σύνολο
30 Ιουνίου 2016	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Ανά πελατειακό τομέα υφιστάμενης διαχείρισης του πελάτη						
Μεγάλες επιχειρήσεις	582.161	24.887	74.245	89.540	136.801	907.634
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	531.876	-	5.034	15.777	1.470	554.157
Ιδιώτες						
- στεγαστικά	1.592.895	-	-	-	-	1.592.895
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	467.863	-	-	1.215	211	469.289
Αναδιρθώσεις χρεών						
- μεγάλες επιχειρήσεις	1.724.715	-	-	-	197	1.724.912
- επιχειρήσεις	1.071.431	-	-	-	-	1.071.431
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	833.754	-	-	-	-	833.754
Ανακτήσεις χρεών						
- μεγάλες επιχειρήσεις	569.949	-	-	-	17	569.966
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	387.118	-	-	-	-	387.118
- στεγαστικά	147.513	-	-	-	-	147.513
- λοιπά καταναλωτικά	111.128	-	-	-	-	111.128
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	69.306	-	-	-	-	69.306
Διαχείριση περιουσίας	12.364	-	-	-	-	12.364
	8.102.073	24.887	79.279	106.532	138.696	8.451.467

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης (συνέχεια)

Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου (συνέχεια)

	Κύπρος	Ελλάδα	Ρωσία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	Σύνολο
31 Δεκεμβρίου 2015	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Ανά κλάδο της οικονομίας						
Εμπόριο	707.105	-	31.580	-	2.936	741.621
Βιομηχανία	282.449	-	14.207	136	1.258	298.050
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	743.585	-	-	7.072	6.196	756.853
Κατασκευές	2.155.778	-	8.081	14.862	2.444	2.181.165
Ακίνητα	1.069.156	-	-	59.190	82.739	1.211.085
Ιδιώτες	2.526.554	-	-	4.393	153	2.531.100
Επαγγελματικές και άλλες υπηρεσίες	584.836	-	84.508	19.517	22.697	711.558
Λοιποί κλάδοι	322.161	24.865	-	11.062	762	358.850
	8.391.624	24.865	138.376	116.232	119.185	8.790.282
Ανά πελατειακό τομέα						
Μεγάλες επιχειρήσεις	4.368.307	24.865	133.932	99.603	116.385	4.743.092
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	1.720.453	-	4.444	12.519	2.647	1.740.063
Ιδιώτες						
- στεγαστικά	1.685.668	-	-	-	-	1.685.668
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	568.986	-	-	4.110	153	573.249
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	42.481	-	-	-	-	42.481
Διαχείριση περιουσίας	5.729	-	-	-	-	5.729
	8.391.624	24.865	138.376	116.232	119.185	8.790.282

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης (συνέχεια)

Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου (συνέχεια)

	Κύπρος	Ελλάδα	Ρωσία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	Σύνολο
31 Δεκεμβρίου 2015 (επαναπαρουσίαση)	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Ανά πελατειακό τομέα υφιστάμενης διαχείρισης του πελάτη						
Μεγάλες επιχειρήσεις	647.785	24.865	133.932	99.603	115.639	1.021.824
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	550.664	-	4.444	12.519	2.647	570.274
Ιδιώτες						
- στεγαστικά	1.562.149	-	-	-	-	1.562.149
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	468.368	-	-	4.110	153	472.631
Αναδιρθώσεις χρεών						
- μεγάλες επιχειρήσεις	1.768.782	-	-	-	626	1.769.408
- επιχειρήσεις	1.272.086	-	-	-	-	1.272.086
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	798.010	-	-	-	-	798.010
Ανακτήσεις χρεών						
- μεγάλες επιχειρήσεις	679.654	-	-	-	120	679.774
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	371.779	-	-	-	-	371.779
- στεγαστικά	123.519	-	-	-	-	123.519
- λοιπά καταναλωτικά	100.618	-	-	-	-	100.618
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	42.481	-	-	-	-	42.481
Διαχείριση περιουσίας	5.729	-	-	-	-	5.729
	8.391.624	24.865	138.376	116.232	119.185	8.790.282

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης (συνέχεια)

Προβλέψεις για απομείωση

	Κύπρος	Ελλάδα	Ρωσία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	Σύνολο
30 Ιουνίου 2016	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Απομείωση σε ατομική βάση	1.052.903	24.887	59.608	2.110	56.257	1.195.765
Συλλογική απομείωση	149.410	-	373	212	1.614	151.609
	1.202.313	24.887	59.981	2.322	57.871	1.347.374
31 Δεκεμβρίου 2015						
Απομείωση σε ατομική βάση	1.144.475	22.966	113.177	1.396	35.694	1.317.708
Συλλογική απομείωση	207.106	-	49	266	1.813	209.234
	1.351.581	22.966	113.226	1.662	37.507	1.526.942

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Πιστωτική ποιότητα των περιουσιακών στοιχείων του Συγκροτήματος τα οποία εκτίθενται σε πιστωτικό κίνδυνο, εξαιρουμένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες - ανάλυση πιστοληπτικής διαβάθμισης

Καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες και δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες

Οι καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες και δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες αναλύονται σύμφωνα με την πιστοληπτική διαβάθμιση των Moody's ως ακολούθως:

	30 Ιουνίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
	€000	€000
Aaa – Aa3	809.245	555.594
A1 – A3	329.235	643.540
Baa1 – Baa3	68.464	146.428
Ba1 – Ba3	79.389	36.954
B1 – B3	1.070.475	957.074
Caa - C	6.750	8.750
Χωρίς διαβάθμιση	132.584	205.924
Λοιπά ποσά εισπρακτέα από τράπεζες	38.496	28.701
	2.534.638	2.582.965

Η κατηγορία B1-B3 πιο πάνω περιλαμβάνει ποσό ύψους €124.926 χιλ. το οποίο αφορά κυρίως υποχρεωτικές καταθέσεις για σκοπούς ρευστότητας με την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου. Στις 30 Ιουνίου 2016, τραπεζικά υπόλοιπα με λογιστική αξία ύψους €95.255 χιλ. ήταν απομειωμένα (31 Δεκεμβρίου 2015: €134.291 χιλ.), με συνολική ζημιά απομείωσης ύψους €41.755 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2015: €28.605 χιλ.).

Ομόλογα

Οι επενδύσεις σε ομόλογα αναλύονται σύμφωνα με την πιστοληπτική διαβάθμιση των Moody's, τον εκδότη και την ταξινόμησή τους ως ακολούθως:

	30 Ιουνίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
	€000	€000
Aaa – Aa3	373.081	402.830
Baa1 – Baa3	23.227	54.626
B1 – B3	394.726	459.159
Caa - C	-	1
Χωρίς διαβάθμιση	1	-
	791.035	916.616
<i>Εκδόθηκαν από:</i>		
- Κυπριακή κυβέρνηση	394.726	459.159
- άλλες κυβερνήσεις	362.358	421.037
- τράπεζες και άλλους οργανισμούς	33.951	36.420
	791.035	916.616
<i>Κατηγοριοποιούνται ως:</i>		
- επενδύσεις προς εμπορία	321	317
- επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	17.187	17.430
- επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	400.787	461.934
- επενδύσεις που ταξινομήθηκαν ως δάνεια και απαιτήσεις	372.740	436.935
	791.035	916.616

44. Διαχείριση κινδύνων – Κίνδυνος αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς είναι ο κίνδυνος που προκύπτει από τυχόν αρνητικές μεταβολές στις τιμές αγοράς από αλλαγές στα επιτόκια, στις τιμές συναλλάγματος και στις τιμές αξιών. Το τμήμα Κινδύνου Αγοράς είναι υπεύθυνο για την παρακολούθηση του κινδύνου που προκύπτει από αυτές τις αλλαγές με στόχο την ελαχιστοποίηση της επίδρασης στα κέρδη και τα κεφάλαια. Το τμήμα παρακολουθεί επίσης τον κίνδυνο ρευστότητας και τον πιστωτικό κίνδυνο με αντισυμβαλλόμενους και χώρες. Το Τμήμα Κινδύνου Αγοράς είναι υπεύθυνο για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης με τις διάφορες πολιτικές και διαδικασίες που αφορούν τον κίνδυνο αγοράς.

Κίνδυνος επιτοκίων

Ο κίνδυνος επιτοκίων είναι ο κίνδυνος η εύλογη αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών ενός χρηματοοικονομικού μέσου να παρουσιάσει διακυμάνσεις εξαιτίας μεταβολών στα επιτόκια της αγοράς. Ο κίνδυνος επιτοκίων προκύπτει κυρίως λόγω του ετεροχρονισμού στην αναπροσαρμογή των επιτοκίων σε περιουσιακά στοιχεία, υποχρεώσεις και στοιχεία εκτός ισολογισμού.

Ο κίνδυνος επιτοκίων επιμετρείται με τη μέθοδο ανάλυσης ευαισθησίας του ανοίγματος (sensitivity gap analysis), υπολογίζοντας τη διαφορά μεταξύ των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων των οποίων τα επιτόκια αναπροσαρμόζονται σε κάθε χρονική ζώνη και για κάθε νόμισμα ξεχωριστά. Για να υπολογιστεί η επίδραση στα καθαρά έσοδα από τόκους εφαρμόζεται μεταβολή στο επιτόκιο σε κάθε στοιχείο του ισολογισμού, για τον αριθμό ημερών μεταξύ της ημερομηνίας αναπροσαρμογής και του ορίζοντα ενός έτους.

Για τη διαχείριση του κινδύνου επιτοκίων υπάρχουν όρια μέγιστης ζημιάς από αναντιστοιχίες των επιτοκίων για κάθε τραπεζική μονάδα του Συγκροτήματος. Υπάρχουν διαφορετικά όρια για το Ευρώ και για τα ξένα νομίσματα. Τα όρια μέγιστης ζημιάς ισχύουν για κάθε ένα από τα επόμενα τρία χρόνια. Τα όρια αυτά καθορίζονται σαν ποσοστό επί των κεφαλαίων του Συγκροτήματος καθώς και σαν ποσοστό επί των καθαρών εισοδημάτων από τόκους (όταν είναι θετικά) και κατανέμονται στις διάφορες τραπεζικές μονάδες του Συγκροτήματος ανάλογα με τη συνεισφορά τους στα καθαρά έσοδα από τόκους. Υπάρχουν επίσης μικρά όρια ανοικτής επιτοκιακής θέσης για περιόδους πέραν των τριών ετών.

Ανάλυση ευαισθησίας

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει την επίδραση στα καθαρά έσοδα από τόκους του Συγκροτήματος, για περίοδο ενός έτους, ως αποτέλεσμα λογικά αναμενόμενων μεταβολών στα επιτόκια των κύριων νομισμάτων:

	Ευρώ	Δολάριο Αμερικής	Αγγλική Στερλίνα	Άλλα νομίσματα	Σύνολο
Μεταβολή στα επιτόκια	€000	€000	€000	€000	€000
30 Ιουνίου 2016					
+5% στο Ρωσικό Ρούβλι +0,75% στο Δολάριο Αμερικής + 0,5% σε όλα τα άλλα νομίσματα	9.530	9.988	4.061	3.168	26.747
-5% στο Ρωσικό Ρούβλι -0,25% στο Ιαπωνικό Γιεν -0,5% στο Ευρώ Euribor EKT -1% στο Βασικό Επιτόκιο της Ευρωπαϊκής Τράπεζας -0,5% σε όλα τα άλλα νομίσματα	(19.790)	(6.886)	(2.854)	(3.232)	(32.762)
31 Δεκεμβρίου 2015					
+5% στο Ρωσικό Ρούβλι +0,75% στο Δολάριο Αμερικής + 0,5% σε όλα τα άλλα νομίσματα	14.244	10.281	4.524	(570)	28.479
-5% στο Ρωσικό Ρούβλι -0,25% στο Ιαπωνικό Γιεν -0,5% στο Ευρώ Euribor EKT -1% στο Βασικό Επιτόκιο της Ευρωπαϊκής Τράπεζας -0,5% σε όλα τα άλλα νομίσματα	(24.120)	(7.275)	(3.454)	532	(34.317)

44. Διαχείριση κινδύνων – Κίνδυνος αγοράς (συνέχεια)

Κίνδυνος επιτοκίων (συνέχεια)

Ανάλυση ευαισθησίας (συνέχεια)

Επιπρόσθετα από τις πιο πάνω διακυμάνσεις στα καθαρά έσοδα από τόκους, οι μεταβολές στα επιτόκια επηρεάζουν επίσης τα αποτελέσματα του Συγκροτήματος αφού επιφέρουν μεταβολές στην εύλογη αξία των επενδύσεων που ταξινομήθηκαν ως επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (περιλαμβανομένων των επενδύσεων προς εμπορία) και στην εύλογη αξία παράγωγων χρηματοοικονομικών μέσων.

Τυχόν μεταβολές στα επιτόκια της αγοράς επηρεάζουν επίσης τα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος. Η επίδραση στα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος προκύπτει από μεταβολές στην εύλογη αξία ομολόγων με σταθερό επιτόκιο που ταξινομήθηκαν ως επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση (εκτός απομειωμένων).

Η ανάλυση ευαισθησίας βασίζεται στην παραδοχή μιας παράλληλης μετακίνησης της καμπύλης απόδοσης επιτοκίων. Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει την επίδραση στα κέρδη πριν τη φορολογία και στα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος, από λογικά αναμενόμενες μεταβολές στα επιτόκια των κύριων νομισμάτων.

	Επίδραση στα κέρδη πριν τη φορολογία	Επίδραση στα ίδια κεφάλαια
Μεταβολή στα επιτόκια	€000	€000
30 Ιουνίου 2016		
+5% στο Ρωσικό Ρούβλι +0,75% στο Δολάριο Αμερικής +0,5% σε όλα τα άλλα νομίσματα	472	(22)
-5% στο Ρωσικό Ρούβλι -0,25% στο Ιαπωνικό Γιεν -0,5% σε όλα τα άλλα νομίσματα	(472)	22
31 Δεκεμβρίου 2015		
+5% στο Ρωσικό Ρούβλι +0,75% στο Δολάριο Αμερικής +0,5% σε όλα τα άλλα νομίσματα	572	(97)
-5% στο Ρωσικό Ρούβλι -0,25% στο Ιαπωνικό Γιεν -0,5% σε όλα τα άλλα νομίσματα	(572)	97

Συναλλαγματικός κίνδυνος

Ο συναλλαγματικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος η εύλογη αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών ενός χρηματοοικονομικού μέσου να παρουσιάσει διακυμάνσεις λόγω μεταβολών στις ισοτιμίες ξένου συναλλάγματος.

Για τη διαχείριση του συναλλαγματικού κινδύνου, η Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων (ALCO) έχει εγκρίνει όρια για τη συνολική ανοικτή συναλλαγματική θέση. Τα όρια συναλλαγματικής θέσης είναι χαμηλότερα από αυτά που έχουν καθοριστεί από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου. Τα όρια αυτά διαχειρίζεται η Υπηρεσία Διαχείρισης Διαθέσιμων και παρακολουθούνται σε καθημερινή βάση από τους λειτουργούς διαχείρισης κινδύνων αγοράς σε όλες τις τραπεζικές μονάδες του Συγκροτήματος, οι οποίοι αποστέλλουν στο τμήμα Κινδύνου Αγοράς κατάσταση με τις ανοικτές συναλλαγματικές θέσεις κάθε μέρα.

Το Συγκρότημα δεν διατηρεί χαρτοφυλάκιο εμπορίας συναλλάγματος.

44. Διαχείριση κινδύνων – Κίνδυνος αγοράς (συνέχεια)

Συναλλαγματικός κίνδυνος (συνέχεια)

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει το συναλλαγματικό κίνδυνο που απορρέει από τα χρηματοοικονομικά μέσα του Συγκροτήματος. Η ανάλυση προϋποθέτει λογικά αναμενόμενες μεταβολές στις τιμές συναλλάγματος κύριων νομισμάτων έναντι του Ευρώ, με βάση κυρίως τις διακυμάνσεις των τιμών στο παρελθόν. Η επίδραση στα κέρδη μετά τη φορολογία περιλαμβάνει τη μεταβολή στα καθαρά έσοδα από τόκους που προκύπτει κατά τη μεταβολή της συναλλαγματικής ισοτιμίας.

	Μεταβολή στη συναλλαγματική ισοτιμία	Επίδραση στα κέρδη μετά τη φορολογία	Επίδραση στα ίδια κεφάλαια
30 Ιουνίου 2016	%	€000	€000
Δολάριο Αμερικής	+10	2.065	-
Ρωσικό Ρούβλι	+40	5.455	74.805
Ρουμανικό Λέι	+10	-	4.578
Ελβετικό Φράγκο	+15	5.470	-
Αγγλική Στερλίνα	+15	709	(26.484)
Ιαπωνικό Γιεν	+15	526	-
Άλλα νομίσματα	+10	128	-

Δολάριο Αμερικής	-10	(1.690)	-
Ρωσικό Ρούβλι	-40	(2.338)	(32.059)
Ρουμανικό Λέι	-10	-	(3.746)
Ελβετικό Φράγκο	-15	(4.043)	-
Αγγλική Στερλίνα	-15	(524)	19.575
Ιαπωνικό Γιεν	-15	(389)	-
Άλλα νομίσματα	-10	(105)	-

Η επίδραση στα ίδια κεφάλαια προκύπτει από αντισταθμιστικά μέσα που χρησιμοποιούνται για να καλύψουν μέρος των καθαρών περιουσιακών στοιχείων των θυγατρικών που το νόμισμα λειτουργίας τους δεν είναι το Ευρώ. Τα καθαρά περιουσιακά στοιχεία των δραστηριοτήτων εξωτερικού επανεκτιμούνται και επηρεάζουν τα ίδια κεφάλαια, αλλά αυτή η επίδραση δεν λαμβάνεται υπόψη στην πιο πάνω ανάλυση ευαισθησίας, γιατί αφορά μόνο χρηματοοικονομικά μέσα που έχουν άμεση επίδραση είτε στα κέρδη/ζημιές μετά τη φορολογία είτε στα ίδια κεφάλαια.

44. Διαχείριση κινδύνων – Κίνδυνος αγοράς (συνέχεια)

Συναλλαγματικός κίνδυνος (συνέχεια)

	Μεταβολή στη συναλλαγματική ισοτιμία	Επίδραση στις ζημιές μετά τη φορολογία	Επίδραση στα ίδια κεφάλαια
31 Δεκεμβρίου 2015	%	€000	€000
Δολάριο Αμερικής	+10	1.753	-
Ρωσικό Ρούβλι	+40	5.819	78.573
Ρουμανικό Λέι	+10	1	3.634
Ελβετικό Φράγκο	+20	9.344	-
Αγγλική Στερλίνα	+10	515	(18.304)
Ιαπωνικό Γιεν	+10	490	-
Άλλα νομίσματα	+10	111	-
Δολάριο Αμερικής	-10	(1.434)	-
Ρωσικό Ρούβλι	-40	(2.494)	(33.674)
Ρουμανικό Λέι	-10	(1)	(2.974)
Ελβετικό Φράγκο	-20	(6.229)	-
Αγγλική Στερλίνα	-10	(422)	14.976
Ιαπωνικό Γιεν	-10	(401)	-
Άλλα νομίσματα	-10	(91)	-

Κίνδυνος τιμών

Κίνδυνος από μεταβολές στις τιμές των μετοχών

Ο κίνδυνος ζημιών από μεταβολές στις τιμές των μετοχών προκύπτει από δυσμενείς μεταβολές στις τιμές των επενδύσεων σε μετοχές που κατέχει το Συγκρότημα.

Οι επενδύσεις σε μετοχές είναι εκτός της διάθεσης ανάληψης κινδύνων του Συγκροτήματος. Το Συγκρότημα παρακολουθεί το τρέχον χαρτοφυλάκιο που αποκτήθηκε από το Συγκρότημα κυρίως ως μέρος της εξαγοράς ορισμένων δραστηριοτήτων της Λαϊκής Τράπεζας, με στόχο να ρευστοποιήσει σταδιακά όλες τις θέσεις για τις οποίες υπάρχει αγορά. Στα πλαίσια διαχείρισης προβληματικών δανείων μπορεί να αποκτηθούν μετοχές που πωλούνται από το Συγκρότημα μόλις είναι εφικτό.

Οι μεταβολές στις τιμές μετοχών που ταξινομήθηκαν ως επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων επηρεάζουν τα αποτελέσματα του Συγκροτήματος, ενώ οι μεταβολές στις τιμές των μετοχών στην κατηγορία διαθέσιμες προς πώληση επηρεάζουν τα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος (εκτός εάν προκύψει απομείωση).

Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται η επίδραση στα κέρδη/(ζημιές) πριν τη φορολογία και στα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος από μεταβολές στις τιμές των μετοχών που κατέχονται, ως αποτέλεσμα λογικά αναμενόμενων μεταβολών στους σχετικούς χρηματιστηριακούς δείκτες.

44. Διαχείριση κινδύνων – Κίνδυνος αγοράς (συνέχεια)

Κίνδυνος τιμών (συνέχεια)

Κίνδυνος από μεταβολές στις τιμές των μετοχών (συνέχεια)

	Μεταβολή στο δείκτη	Επίδραση στα κέρδη/(ζημιές) πριν τη φορολογία	Επίδραση στα ίδια κεφάλαια
30 Ιουνίου 2016	%	€000	€000
Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	+30	1.934	1.582
Χρηματιστήριο Αθηνών	+50	-	120
Άλλα Χρηματιστήρια και μη εισηγμένες	+20	802	1.942
Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	-30	(2.114)	(1.401)
Χρηματιστήριο Αθηνών	-50	(72)	(48)
Άλλα Χρηματιστήρια και μη εισηγμένες	-20	(802)	(1.942)
31 Δεκεμβρίου 2015			
Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	+30	2.164	1.509
Χρηματιστήριο Αθηνών	+50	-	83
Άλλα Χρηματιστήρια και μη εισηγμένες	+20	1.721	1.916
Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	-30	(2.298)	(1.376)
Χρηματιστήριο Αθηνών	-50	(58)	(25)
Άλλα Χρηματιστήρια και μη εισηγμένες	-20	(1.768)	(1.869)

Κίνδυνος από μεταβολές στις τιμές των ομολόγων

Ο κίνδυνος από μεταβολές στις τιμές των ομολόγων είναι ο κίνδυνος ζημιάς ως αποτέλεσμα δυσμενών μεταβολών στις τιμές των ομολόγων που έχει στην κατοχή του το Συγκρότημα. Οι τιμές των ομολόγων μεταβάλλονται όταν αλλάξει ο πιστωτικός κίνδυνος του εκδότη και/ή όταν αλλάξει το επιτόκιο για τους τίτλους σταθερού επιτοκίου. Το Συγκρότημα επενδύει σημαντικό μέρος των ρευστών περιουσιακών του στοιχείων σε ομόλογα, εκδομένα κυρίως από κυβερνήσεις και τράπεζες. Η μέση διαβάθμιση των ομολόγων του Συγκροτήματος στις 30 Ιουνίου 2016 με βάση τις πιστοληπτικές διαβαθμίσεις του οίκου Moody's ήταν Baa2 (31 Δεκεμβρίου 2015: Baa2).

Οι διακυμάνσεις στις τιμές ομολόγων που ταξινομήθηκαν ως επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, επηρεάζουν τα αποτελέσματα του Συγκροτήματος, ενώ οι διακυμάνσεις στις τιμές ομολόγων που ταξινομήθηκαν ως διαθέσιμα προς πώληση επηρεάζουν τα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος (εκτός εάν προκύψει απομείωση).

44. Διαχείριση κινδύνων – Κίνδυνος αγοράς (συνέχεια)**Κίνδυνος τιμών (συνέχεια)**

Κίνδυνος από μεταβολές στις τιμές των ομολόγων (συνέχεια)

Στον πίνακα πιο κάτω παρουσιάζεται η επίδραση στα κέρδη/(ζημιές) πριν τη φορολογία και τα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος από λογικά αναμενόμενες μεταβολές στις τιμές των ομολόγων, βάσει παρατηρήσεων στις μεταβολές του πιστωτικού κινδύνου κατά τα προηγούμενα χρόνια.

	Επίδραση στα κέρδη/(ζημιές) πριν τη φορολογία	Επίδραση στα ίδια κεφάλαια
<i>Μεταβολή στην τιμή αγοράς</i>	€000	€000
30 Ιουνίου 2016		
+5,2%	2.679	20.598
-5,2%	(2.679)	(20.598)
31 Δεκεμβρίου 2015		
+5,5%	2.002	25.188
-5,5%	(2.002)	(25.188)

45. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης

Ο κίνδυνος ρευστότητας προκύπτει από την πιθανή αδυναμία του Συγκροτήματος να αποπληρώσει πλήρως ή έγκαιρα τις τρέχουσες και μελλοντικές υποχρεώσεις του. Στον κίνδυνο αυτό περιλαμβάνεται και η πιθανότητα το Συγκρότημα να χρειαστεί χρηματοδότηση σε υψηλότερα επιτόκια ή να πωλήσει περιουσιακά στοιχεία με έκπτωση για να αποπληρώσει πλήρως και έγκαιρα τις υποχρεώσεις του.

Αντικατοπτρίζει την πιθανότητα οι εισερχόμενες και εξερχόμενες πληρωμές να μην αντιστοιχούν μεταξύ τους και λαμβάνει υπόψη τις μη αναμενόμενες καθυστερήσεις στις αποπληρωμές ή απροσδόκητα υψηλές εκροές. Ο κίνδυνος ρευστότητας περιλαμβάνει επίσης τον κίνδυνο μη αναμενόμενων αυξήσεων στο κόστος χρηματοδότησης του χαρτοφυλακίου των περιουσιακών στοιχείων και τον κίνδυνο μη ρευστοποίησης μιας θέσης σε σωστό χρονικό πλαίσιο, με λογικούς όρους.

Για να περιοριστεί αυτός ο κίνδυνος, η διοίκηση στοχεύει στην επίτευξη διαφοροποιημένων πηγών χρηματοδότησης πέραν από την κύρια καταθετική βάση του Συγκροτήματος, και έχει υιοθετήσει μια πολιτική διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων με κύριο γνώμονα τη ρευστότητα και την παρακολούθηση των ταμειακών ροών και της ρευστότητας σε καθημερινή βάση. Το Συγκρότημα έχει αναπτύξει διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου και σχέδια έκτακτης ανάγκης για τη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας. Αυτές περιλαμβάνουν την εκτίμηση των αναμενόμενων ταμειακών ροών και της διαθεσιμότητας εξασφαλίσεων που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για την εξασφάλιση επιπλέον χρηματοδότησης, εάν απαιτηθεί.

45. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Διοίκηση και δομή

Το Διοικητικό Συμβούλιο καθορίζει την πολιτική διάθεσης ανάληψης κινδύνων ρευστότητας του Συγκροτήματος ως το επίπεδο κινδύνου στο οποίο πρέπει να λειτουργεί το Συγκρότημα.

Το Διοικητικό Συμβούλιο, μέσω της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων, εγκρίνει την Πολιτική Διαχείρισης Ρευστότητας και επανεξετάζει, σχεδόν σε κάθε συνεδρίαση, την κατάσταση ρευστότητας του Συγκροτήματος. Επίσης παρέχεται πληροφόρηση για τις εισροές/εκροές.

Η επιτροπή ALCO κάθε μονάδας είναι υπεύθυνη για την παρακολούθηση της θέσης ρευστότητας της μονάδας της και για τον έλεγχο της συμμόρφωσης με τις εγκεκριμένες πολιτικές. Η επιτροπή ALCO είναι υπεύθυνη για να καθορίζει τις πολιτικές για αποτελεσματική διαχείριση και παρακολούθηση της ρευστότητας στο Συγκρότημα. Παρακολουθεί επίσης τη θέση ρευστότητας των κύριων τραπεζικών μονάδων τουλάχιστον σε μηνιαία βάση. Δεδομένης της τρέχουσας θέσης ρευστότητας της Εταιρίας, η επιτροπή ALCO θεωρεί την παρακολούθηση των ρευστών διαθεσίμων και των ταμειακών εισροών/εκροών της Εταιρίας στην Κύπρο, ως υψίστης σημασίας.

Η Υπηρεσία Διαχείρισης Διαθεσίμων της κάθε τραπεζικής μονάδας είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση της ρευστότητας στην εν λόγω μονάδα. Η Υπηρεσία Διαχείρισης Διαθεσίμων Συγκροτήματος είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση της ρευστότητας σε επίπεδο Συγκροτήματος και για την επίβλεψη των δραστηριοτήτων της τραπεζικής μονάδας κάθε χώρας, για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με εσωτερικές και εποπτικές πολιτικές αναφορικά με τη ρευστότητα και για την παροχή καθοδήγησης ως προς τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται αναφορικά με τις ανάγκες ρευστότητας. Μεσοπρόθεσμος στόχος της κάθε μονάδας είναι όπως αυτή χρηματοδοτεί τις δικές της ανάγκες. Η Υπηρεσία Διαχείρισης Διαθεσίμων Συγκροτήματος αξιολογεί σε συνεχή βάση και ενημερώνει σε τακτά χρονικά διαστήματα την επιτροπή ALCO για την επάρκεια των ρευστών διαθεσίμων και προβαίνει σε ενέργειες για ενίσχυση της ρευστότητας του Συγκροτήματος.

Η ρευστότητα παρακολουθείται επίσης σε ημερήσια βάση από το τμήμα Κινδύνου Αγοράς, ένα ανεξάρτητο τμήμα, υπεύθυνο για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης της κάθε μονάδας χωριστά, καθώς και του Συγκροτήματος στο σύνολό του, με τους εσωτερικούς κανονισμούς και όρια, καθώς και τα όρια που θέτουν οι εποπτικές αρχές στις χώρες όπου δραστηριοποιείται το Συγκρότημα. Το τμήμα Κινδύνου Αγοράς ενημερώνει τουλάχιστον μηνιαίως την επιτροπή ALCO για την εποπτική θέση ρευστότητας των διαφόρων μονάδων του Συγκροτήματος. Επίσης παρουσιάζει τα αποτελέσματα των ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων στην επιτροπή ALCO.

Η ρευστότητα ελέγχεται και διευθύνεται σε συνεχή βάση μέσω:

- (i) Διάθεση ανάληψης κινδύνου: συστάθηκε ομάδα διάθεσης ανάληψης κινδύνου Συγκροτήματος σε συνδυασμό με τα κατάλληλα όρια για τη διαχείριση όλων των κινδύνων, συμπεριλαμβανομένων των κινδύνων ρευστότητας.
- (ii) Πολιτική ρευστότητας: καθορίζει τις αρμοδιότητες για τη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας καθώς και το πλαίσιο και τα όρια.
- (iii) Όρια ρευστότητας: μια σειρά από εσωτερικά και ρυθμιστικά όρια παρακολουθούνται σε ημερήσια, μηνιαία και τριμηνιαία βάση. Έχει εισηχθεί ένα σύστημα φωτεινού σηματοδότη (RAG), προκειμένου να εντοπίσει περιπτώσεις επιδείνωσης των δεικτών, όπου ισχύει.
- (iv) Δείκτες έγκαιρης προειδοποίησης: παρακολουθήση μιας σειράς δεικτών της αγοράς για τα πρώτα σημάδια του κινδύνου ρευστότητας στην αγορά ή ειδικά για το Συγκρότημα. Αυτοί είναι σχεδιασμένοι για να εντοπίσουν την εμφάνιση αυξημένου κινδύνου ρευστότητας για να μεγιστοποιήσουν το διαθέσιμο χρόνο για την εκτέλεση των κατάλληλων περιοριστικών μέτρων.
- (v) Σχέδιο Χρηματοδότησης Εκτάκτου Ανάγκης: διατήρηση Σχεδίου Χρηματοδότησης Εκτάκτου Ανάγκης το οποίο έχει σχεδιαστεί για να παρέχει ένα πλαίσιο για να διαχειρίζεται αποτελεσματικά μια κρίση ρευστότητας. Το σχέδιο αυτό παρέχει ένα σχέδιο επικοινωνίας και περιλαμβάνει δράσεις διαχείρισης για να ανταποκριθεί στις πιέσεις ρευστότητας.
- (vi) Σχέδιο Ανάκαμψης: το Συγκρότημα έχει αναπτύξει ένα Σχέδιο Ανάκαμψης. Οι βασικοί στόχοι είναι να παρέχει στο Συγκρότημα μια σειρά από επιλογές για να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητα της επιχείρησης σε πιέσεις, να καθορίσει Δείκτες Έγκαιρης Προειδοποίησης και να επιτρέψει στο Συγκρότημα να είναι επαρκώς προετοιμασμένο να ανταποκριθεί σε ακραίες συνθήκες.

45. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Διαδικασία παρακολούθησης

Καθημερινή

Η καθημερινή παρακολούθηση των ταμειακών ροών και των άμεσα ρευστών διαθεσίμων είναι σημαντική για να εξασφαλιστεί η απρόσκοπτη συνέχιση των δραστηριοτήτων του Συγκροτήματος. Το τμήμα Κινδύνου Αγοράς ετοιμάζει σχετική έκθεση για υποβολή στην ΚΤΚ και ΕΚΤ/ΕΕΜ, υποδεικνύοντας τις ταμειακές εισροές και εκροές οι οποίες παρατηρήθηκαν σε υπόλοιπα πελατών και σε άλλα υπόλοιπα, καθώς επίσης και το αρχικό και τελικό υπόλοιπο μετρητών. Επίσης, η Υπηρεσία Διαχείρισης Διαθεσίμων Συγκροτήματος παρακολουθεί σε ημερήσια βάση τις εισροές και εκροές στα κύρια νομίσματα τα οποία χρησιμοποιεί το Συγκρότημα.

Από το Μάιο 2016, το τμήμα Κινδύνου Αγοράς διενεργεί ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για κρίση στην Τράπεζα, κρίση στην αγορά και συνδυασμό των δύο προηγούμενων. Η απαίτηση είναι να έχει επαρκή αποθέματα για να μπορέσει η Εταιρία να επιβιώσει για δύο εβδομάδες σε περίοδο κρίσης και να έχει η Εταιρία επαρκή ικανότητα να αυξήσει τη χρηματοδότηση για περίοδο 3 μηνών και για τα τρία σενάρια.

Τα αποθέματα ρευστότητας αποτελούνται από: χαρτονομίσματα, υπόλοιπα με την ΚΤΚ (εξαιρουμένων των Ελάχιστων Αποθεματικών (MRR)), διατραπεζικούς τρεχούμενους λογαριασμούς, τοποθετήσεις σε χρηματαγορά μέχρι τον ορίζοντα αντοχής και μη επιβαρυνόμενα/διαθέσιμα ομόλογα σε τρέχουσες τιμές αγοράς μείον ένα ποσοστό περικοπής.

Ο σχεδιασμός των ασκήσεων αντοχής ακολούθησε τις βέλτιστες οδηγίες και βασίστηκε στους κινδύνους ρευστότητας που αναγνωρίζονται διεθνώς από την Προληπτική Εποπτική Αρχή (ΠΕΑ) και τη ΔΕΕΑ της ΕΑΤ. Οι παραδοχές των ασκήσεων αντοχής περιλαμβάνονται στην Πολιτική Ρευστότητας του Συγκροτήματος, οι οποίες εξετάζονται σε ετήσια βάση και εγκρίνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο. Ωστόσο, κάθε φορά που κρίνεται αναγκαίο να τροποποιηθούν οι παραδοχές κατά τη διάρκεια του έτους, ζητείται έγκριση από την Επιτροπή ALCO και την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου. Τα κύρια θέματα στα διάφορα σενάρια είναι: εκροές καταθέσεων, χρηματοδότηση από αγορές (wholesale funding), αποπληρωμές δανείων, ανειλημμένες υποχρεώσεις εκτός ισολογισμού, εμπορεύσιμα χρεόγραφα και εξασφαλίσεις μετρητών για παράγωγα.

Εβδομαδιαία

Το τμήμα Κινδύνου Αγοράς ετοιμάζει σε εβδομαδιαία βάση, κατάσταση που παρουσιάζει την ασυμφωνία ρευστότητας του Ευρώ και ξένων νομισμάτων η οποία υποβάλλεται στην ΚΤΚ.

Μηνιαία

Το τμήμα Κινδύνου Αγοράς ετοιμάζει εκθέσεις που αφορούν τη συμμόρφωση με εσωτερικούς και εποπτικούς δείκτες ρευστότητας για όλες τις τραπεζικές μονάδες και για το Συγκρότημα οι οποίοι υποβάλλονται στην Επιτροπή ALCO, στην Εκτελεστική Επιτροπή και στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου του Συγκροτήματος. Υπολογίζονται επίσης οι αναμενόμενες ροές σε σενάρια ακραίων καταστάσεων και συγκρίνονται με τα προβλεπόμενα διαθέσιμα αποθέματα ρευστότητας. Επίσης παρουσιάζονται στην Επιτροπή ALCO τα ποσοστά ανανέωσης των καταθέσεων τακτής προθεσμίας και οι καταθέσεις ανά ληκτότητα.

Το τμήμα Κινδύνου Αγοράς ενημερώνει μηνιαίως την ΚΤΚ/ΕΚΤ για τον Δείκτη Κάλυψης Ρευστότητας (ΔΚΡ).

Η Υπηρεσία Διαχείρισης Διαθεσίμων Συγκροτήματος ετοιμάζει και υποβάλλει έκθεση ρευστότητας προς την επιτροπή ALCO και την Εκτελεστική Επιτροπή σε μηνιαία βάση, που υποδεικνύει τη θέση ρευστότητας της Εταιρίας, πληροφορίες για μηνιαίες πελατειακές ροές, καθώς και σημαντικές εξελίξεις που αφορούν τη ρευστότητα. Επιπλέον, η Υπηρεσία Διαχείρισης Διαθεσίμων Συγκροτήματος ετοιμάζει έκθεση για τις αναμενόμενες ταμειακές ροές που καλύπτει περίοδο δύο μηνών και αποστέλλεται στην ΕΚΤ/ΕΕΜ καλύπτοντας περίοδο δύο μηνών.

45. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Διαδικασία παρακολούθησης (συνέχεια)

Τριμηνιαία

Τα αποτελέσματα των καθημερινών ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για κρίση, παρουσιάζονται στην Επιτροπή ALCO και στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου σε τριμηνιαία βάση. Επιπλέον, το τμήμα Κινδύνου Αγοράς ενημερώνει την ΚΤΚ/ΕΚΤ σε τριμηνιαία βάση για τον Δείκτη Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης (ΔΚΣΧ), το Δείκτη Μόχλευσης και διάφορες άλλες εκθέσεις ρευστότητας, που περιλαμβάνονται στη βραχυπρόθεσμη άσκηση του ΕΕΜ με βάση τις οδηγίες της ΔΕΕΑ.

Ετήσια

Το Συγκρότημα ετοιμάζει σε ετήσια βάση την έκθεση του για την Εσωτερική Διαδικασία Αξιολόγησης Ρευστοτικής Επάρκειας (ΕΔΑΡΕ). Η έκθεση για το έτος 2015, εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο και υποβλήθηκε στην ΚΤΚ και την ΕΚΤ εντός της προθεσμίας που ήταν στις 30 Απριλίου 2016.

Το Συγκρότημα, σαν μέρος των διαδικασιών του για παρακολούθηση και διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας, διαθέτει Σχέδιο Χρηματοδότησης Εκτάκτου Ανάγκης για τη διαχείριση δυσκολιών ρευστότητας. Στο σχέδιο, αναλύονται τα μέτρα που θα ληφθούν όταν παρουσιαστούν προβλήματα στη ρευστότητα, τα οποία κλιμακώνονται με ειδική σύγκλιση της επιτροπής ALCO. Το σχέδιο καθορίζει τα μέλη της Επιτροπής καθώς και μία σειρά πιθανών μέτρων που μπορεί να ληφθούν. Αυτό το σχέδιο καθώς και η Πολιτική Ρευστότητας του Συγκροτήματος αναθεωρούνται από την επιτροπή ALCO τουλάχιστον χρονιαία κατά τη διάρκεια της ΕΔΑΡΕ. Η επιτροπή ALCO υποβάλλει την επικαιροποιημένη πολιτική με εισηγήσεις στο Διοικητικό Συμβούλιο μέσω της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου για έγκριση. Η εγκεκριμένη πολιτική κοινοποιείται στον ΕΕΜ.

Δείκτες ρευστότητας

Ο δείκτης ρευστών διαθεσίμων επί του συνόλου των καταθέσεων και άλλων υποχρεώσεων που λήγουν τους επόμενους δώδεκα μήνες ετοιμάζεται σε μηνιαία βάση από το τμήμα Κινδύνου Αγοράς και παρακολουθείται από την επιτροπή ALCO. Τα ρευστά διαθέσιμα ορίζονται ως μετρητά, καταθέσεις στη διατραπεζική αγορά που λήγουν εντός τριάντα ημερών, καθώς και ομόλογα και μετοχές, με περικοπές σύμφωνα με τις σχετικές οδηγίες των εποπτικών αρχών. Οι συνολικές καταθέσεις αποτελούνται από όλες τις καταθέσεις πελατών ανεξάρτητα από τη λήξη τους και οι άλλες υποχρεώσεις περιλαμβάνουν όλες τις μη πελατειακές καταθέσεις/υποχρεώσεις που λήγουν εντός των επόμενων δώδεκα μηνών.

Ο δείκτης ρευστών διαθεσίμων του Συγκροτήματος ήταν ως ακολούθως:

	30 Ιουνίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
	%	%
Τέλος λογιστικής περιόδου	16,82	18,25
Μέσος μηνιαίος δείκτης	16,42	18,31
Μέγιστος μηνιαίος δείκτης	17,22	21,62
Ελάχιστος μηνιαίος δείκτης	14,48	15,64

Οι ελάχιστοι δείκτες ρευστότητας για τις δραστηριότητες στην Κύπρο όπως καθορίζονται από την ΚΤΚ ανέρχονται σε: 20% για το Ευρώ και 70% για τα ξένα νομίσματα. Σημειώνεται ότι στον υπολογισμό των πιο πάνω δεικτών, καθώς και για τη ρυθμιστική έκθεση της ΚΤΚ, ο Μηχανισμός Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA) θεωρείται ως μακροπρόθεσμη υποχρέωση. Επί του παρόντος, η Εταιρία δεν πληροί τις εποπτικές απαιτήσεις ρευστότητας σε σχέση με τις δραστηριότητες της στην Κύπρο και ως εκ τούτου βασίζεται στην συνεχιζόμενη ανοχή των εποπτικών αρχών.

Κατά τις 30 Ιουνίου 2016 και 31 Δεκεμβρίου 2015 οι άλλες τραπεζικές μονάδες του Συγκροτήματος πληρούσαν τους εποπτικούς δείκτες ρευστών διαθεσίμων.

45. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Δείκτες ρευστότητας (συνέχεια)

Ο δείκτης δανείων και απαιτήσεων προς καταθέσεις παρουσιάζεται πιο κάτω:

	30 Ιουνίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
	%	%
Τέλος λογιστικής περιόδου	109,92	120,92
Μέσος δείκτης τριμήνου	116,52	133,57
Μέγιστος δείκτης τριμήνου	120,92	141,48
Ελάχιστος δείκτης τριμήνου	109,92	120,92

Πηγές χρηματοδότησης

Επί του παρόντος τις κύριες πηγές ρευστότητας του Συγκροτήματος αποτελούν η καταθετική του βάση και η χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες, είτε μέσω πράξεων νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος είτε μέσω του Μηχανισμού Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA).

Η εξάρτηση για χρηματοδότηση από τη ΕΚΤ μειώθηκε από το ψηλότερο επίπεδο ύψους €11,4 δις τον Απρίλιο 2013. Στις 30 Ιουνίου 2016, η χρηματοδότηση από τον Μηχανισμό Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA) ανήλθε σε €2,4 δις (31 Δεκεμβρίου 2015: €3,8 δις) (Σημ. 30).

Η ρευστότητα που αντλείται από κεντρικές τράπεζες υπόκειται στους σχετικούς κανονισμούς και πρέπει να έχει ως εξασφάλιση αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία.

Η χρηματοδότηση προς το Συγκρότημα μέσω του Μηχανισμού Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA) έχει βραχυπρόθεσμη λήξη (συνήθως 2-3 εβδομάδες), καλύπτοντας την περίοδο μέχρι την επόμενη προγραμματισμένη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ. Η χρηματοδότηση από πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος έχει εύρος διάρκειας από βραχυπρόθεσμες πράξεις σε μακροπρόθεσμες πράξεις. Επί του παρόντος, το Συγκρότημα δανείζεται σε βραχυπρόθεσμη λήξη, μέσω εβδομαδιαίων πράξεων παροχής ρευστότητας (Πράξεις Κύριας Αναχρηματοδότησης).

Τον Μάιο του 2016, το Συγκρότημα άντλησε νέα χρηματοδότηση ύψους €200 εκατ. μέσω των πιστοδοτικών πράξεων του Ευρωσυστήματος (Πράξεις Κύριας Αναχρηματοδότησης) χρησιμοποιώντας ως εξασφάλιση σύνολο ομαδοποιημένων στεγαστικών δανείων τα οποία πληρούν τα κριτήρια καταλληλότητας του Πλαισίου των πρόσθετων δανειακών απαιτήσεων όπως περιγράφονται στις περί της Εφαρμογής του Πλαισίου της Νομισματικής Πολιτικής του Ευρωσυστήματος Οδηγίες του 2015 έως 2016.

Επιπρόσθετα, το Μάιο του 2016 η Εταιρία διεκπεραίωσε την πρώτη από το 2013 συναλλαγή χρηματοδότησης έναντι εξασφάλισης (υπό μορφή συναλλαγής συμφωνίας επαναγοράς).

Στις 29 Ιουνίου 2016 η Εταιρία αποπλήρωσε την χρηματοδότηση μέσω ΣΠΠΜΑ ύψους €500 εκατ.

Χρηματοδότηση προς θυγατρικές

Η χρηματοδότηση από την Εταιρία προς τις θυγατρικές της, για σκοπούς ρευστότητας, είναι πληρωτέα σύμφωνα με τους όρους των σχετικών συμφωνιών. Για δανεισμό που δίδεται για κεφαλαιακή ενίσχυση (δανειακό κεφάλαιο μειωμένης εξασφάλισης) απαιτείται συνήθως η προέγκριση των εποπτικών αρχών για αποπληρωμή πριν τη λήξη και για την Bank of Cyprus UK Ltd απαιτείται επίσης προέγκριση για την τελική αποπληρωμή. Οι θυγατρικές της Εταιρίας, Bank of Cyprus UK Ltd και Bank of Cyprus (Channel Islands) Ltd, δεν μπορούν να έχουν τοποθετήσεις με το Συγκρότημα πέραν των μέγιστων ορίων που καθορίζονται από την τοπική εποπτική αρχή.

Οποιαδήποτε καινούρια χρηματοδότηση στις θυγατρικές, χρειάζεται έγκριση από την ΕΚΤ/ΚΤΚ.

Οι θυγατρικές θα μπορούν να διανέμουν μερίσματα σε μετρητά στην Εταιρία, υπό την προϋπόθεση ότι δεν παραβιάζουν τις εποπτικές απαιτήσεις όσον αφορά το κεφάλαιο και τη ρευστότητα τους. Επί του παρόντος, υπάρχουν συγκεκριμένες θυγατρικές για τις οποίες υπάρχει εισήγηση από τις αρμόδιες εποπτικές αρχές για αποφυγή της διανομής μερίσματος.

45. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Απαιτήσεις εγγυήσεων

Η λογιστική αξία των επιβαρυνμένων περιουσιακών στοιχείων του Συγκροτήματος στις 30 Ιουνίου 2016 και 31 Δεκεμβρίου 2015, συνοψίζεται πιο κάτω:

	30 Ιουνίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
	€000	€000
Μετρητά και άλλα ρευστά διαθέσιμα	165.534	154.896
Επενδύσεις	597.934	892.728
Δάνεια και απαιτήσεις	11.530.650	12.882.139
Ακίνητα	92.814	93.500
	12.386.932	14.023.263

Τον Αύγουστο του 2016 η ΚΤΚ αποδέσμευσε δάνεια και απαιτήσεις συμβατικής αξίας €2 δις τα οποία εξασφάλιζαν χρηματοδότηση μέσω του ELA.

Τα μετρητά χρησιμοποιούνται κυρίως για να καλύψουν εξασφαλίσεις που χρειάζονται για (i) παράγωγα και συμφωνίες επαναγοράς, (ii) εμπορικές συναλλαγές και εγγυητικές που εκδόθηκαν και (iii) το καλυμμένο αξιόγραφο.

Οι επενδύσεις χρησιμοποιούνται κυρίως ως εξασφάλιση για συμφωνίες επαναγοράς με εμπορικές τράπεζες καθώς επίσης και ως συμπληρωματικά περιουσιακά στοιχεία για το καλυμμένο αξιόγραφο, ενώ τα δάνεια χρησιμοποιούνται κυρίως ως εξασφάλιση για χρηματοδότηση από την ΚΤΚ, ΕΚΤ και για το καλυμμένο αξιόγραφο.

Στις 30 Ιουνίου 2016, η Εταιρία κατείχε τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις ως εκδότης δύο ομολόγων εγγυημένων από την Κυπριακή Δημοκρατία, ύψους €500 εκατ. το καθένα. Τα ομόλογα φέρουν ετήσιο σταθερό επιτόκιο 5%. Τα ομόλογα είναι εγγυημένα από την Κυπριακή Δημοκρατία και εκδόθηκαν σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία και τα διατάγματα για τον περί της 'Παραχώρησης Κυβερνητικών Εγγυήσεων για τη Σύναψη Δανείων και/ή την Έκδοση Ομολόγων από Πιστωτικά Ιδρύματα Νόμο'. Η υποχρέωση από την έκδοση αυτών των ομολόγων δεν παρουσιάζεται στα ομολογιακά δάνεια στον ενδιάμεσο ενοποιημένο ισολογισμό, γιατί οι σχετικοί τίτλοι που εκδόθηκαν κατέχονται εξ' ολοκλήρου από την Εταιρία. Τα ομόλογα είναι εισηγμένα στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Στις 30 Ιουνίου το ένα ομόλογο ήταν ενεχυριασμένο ως εξασφάλιση για τη λήψη χρηματοδότησης από κεντρικές τράπεζες. Τον Ιούνιο 2016, αποδεσμεύτηκε το άλλο ομόλογο από το εξασφαλισμένο χαρτοφυλάκιο περιουσιακών στοιχείων του ELA. Λαμβάνοντας υπόψη τη σημαντική μείωση στη χρηματοδότηση από τον Μηχανισμό Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA), το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας σε συνεδρία του που πραγματοποιήθηκε στις 16 Αυγούστου 2016, αποφάσισε να προχωρήσει με την ακύρωση των δύο ομολόγων. Δεδομένης της απόφασης για ακύρωση, η ΚΤΚ αποδέσμευσε και το δεύτερο ομόλογο στις 19 Αυγούστου 2016. Τα δύο ομόλογα έχουν ακυρωθεί στις 25 Αυγούστου 2015 κατόπιν λήψης όλων των εγκρίσεων/συγκαταθέσεων από τις αρμόδιες αρχές. Η διαγραφή τους από το ΧΑΚ θα ανακοινωθεί από το ΧΑΚ σε ενθές χρόνο.

Η Εταιρία διατηρεί πρόγραμμα για την έκδοση Καλυμμένου Αξιογράφου σύμφωνα με τον περί Καλυμμένων Αξιογράφων Νόμο της Κύπρου και την περί Καλυμμένων Αξιογράφων Οδηγία της ΚΤΚ.

Στο πλαίσιο του Προγράμματος, η Εταιρία εξέδωσε τον Δεκέμβριο του 2011 καλυμμένο αξιόγραφο ύψους €1.000 εκατ. το οποίο είναι εξασφαλισμένο με ενυπόθηκα οικιστικά δάνεια στην Κύπρο και λήγει το 2017. Το καλυμμένο αξιόγραφο φέρει επιτόκιο ίσο με το τριμηνιαίο επιτόκιο euribor πλέον 3,25% ετησίως. Όλα τα αξιόγραφα που εκδόθηκαν κατέχονται εξ' ολοκλήρου από την Εταιρία.

Στις 29 Σεπτεμβρίου 2015 τροποποιήθηκαν οι όροι του προγράμματος για την έκδοση καλυμμένου αξιόγράφου και του διακρατούμενου καλυμμένου αξιόγράφου ύψους €1.000 εκατ. σε Conditional Pass-Through. Στα πλαίσια της αναδιάρθρωσης, το υπόλοιπο του διακρατούμενου καλυμμένου αξιόγράφου που εκκρεμεί μειώθηκε σε €650.000 χιλ. με νέα ημερομηνία λήξης στις 12 Δεκεμβρίου 2018. Η πιστωτική αξιολόγηση του καλυμμένου αξιόγράφου αναβαθμίστηκε στην επενδυτική κατηγορία (investment grade) και αποτελεί αποδεκτό περιουσιακό στοιχείο για τις πιστοδοτικές πράξεις του Ευρωσυστήματος. Επί του παρόντος, το καλυμμένο αξιόγραφο χρησιμοποιείται ως εξασφάλιση για δανεισμό από την ΕΚΤ. Μέσω αυτής της συναλλαγής η Εταιρία άντλησε €550.000 χιλ. από την ΕΚΤ. Πριν από την αναβάθμιση του, το καλυμμένο αξιόγραφο χρησιμοποιείτο ως εξασφάλιση για χρηματοδότηση από τον Μηχανισμό Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας.

45. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Απαιτήσεις εγγυήσεων (συνέχεια)

Τα περιουσιακά στοιχεία που χρησιμοποιούνται ως εξασφάλιση για το καλυμμένο αξιόγραφο περιλαμβάνονται ήδη στον πιο πάνω πίνακα.

Η Κύπρος εξήλθε από τη Σύμβαση Δανειακής Διευκόλυνσης το Μάρτιο 2016. Οι αξιολογήσεις της πιστοληπτικής ικανότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας από τους κύριους οργανισμούς αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας συνεχίζουν να είναι κάτω από τον επενδυτικό βαθμό. Ως αποτέλεσμα, η ΕΚΤ δεν θα μπορεί πλέον να αποδέχεται τα ομόλογα της Κυπριακής Δημοκρατίας στο πρόγραμμα αγοράς περιουσιακών στοιχείων, ή ως αποδεκτή εξασφάλιση για τις πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος, όπως ίσχυε, λόγω του ότι η χώρα ήταν κάτω από ένα πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής. Αυτό οδήγησε στην αποπληρωμή χρηματοδότησης από την ΕΚΤ στο τέλος Μαρτίου 2016 για ποσό ύψους €100 εκατ. η οποία ήταν εξασφαλισμένη με ομόλογα της Κυπριακής Δημοκρατίας και μείωσε σημαντικά τα διαθέσιμα αποθεματικά της ΕΚΤ (τα διαθέσιμα αποθεματικά αντιπροσωπεύουν το ποσό που θα μπορούσε να διατεθεί από την ΕΚΤ βάσει των εξασφαλίσεων που εκχωρήθηκαν). Τα ομόλογα της Κυπριακής Δημοκρατίας τα οποία είναι μη εξασφαλισμένα μπορούν να θεωρηθούν ως αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία για εξασφάλιση για σκοπούς χρηματοδότησης από τον ΕΛΑ.

Ανάλυση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με βάση την εναπομένουσα συμβατική λήξη

Η ανάλυση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων του Συγκροτήματος με βάση την εναπομένουσα συμβατική λήξη στις 30 Ιουνίου βασίζεται σε μη προεξοφλημένες ταμειακές ροές, αναλυμένες σε χρονικές ζώνες ανάλογα με τον αριθμό ημερών που απομένουν από τις 30 Ιουνίου μέχρι την ημερομηνία της συμβατικής λήξης.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Η ανάλυση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων δεν συμπεριλαμβάνει οποιεσδήποτε ταμειακές ροές από τόκους εισπρακτέους. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία έχουν πολύ μεγαλύτερη διάρκεια από τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις και οι ταμειακές ροές από τόκους εισπρακτέους σε μη προεξοφλημένη βάση ξεπερνούν κατά πολύ τις ταμειακές ροές από τόκους πληρωτέους σε μη προεξοφλημένη βάση (με βάση τη συμβατική λήξη των υποχρεώσεων). Ως εκ τούτου, οι μη προεξοφλημένες ταμειακές εισροές από τόκους εισπρακτέους θα υπερβαίνουν κατά πολύ τις μη-προεξοφλημένες ταμειακές εκροές σε τόκους που καταβάλλονται, βελτιώνοντας έτσι τεχνητά τη ρευστότητα.

Οι τρεχούμενοι λογαριασμοί, τα παρατραβήγματα καθώς και οι αλληλόχρεοι λογαριασμοί και οι καθυστερήσεις παρουσιάζονται στην πρώτη χρονική περίοδο λήξης, η οποία αντικατοπτρίζει τη συμβατική τους λήξη. Τα υπόλοιπα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες αναλύονται σύμφωνα με το συμβατικό πρόγραμμα αποπληρωμής τους.

Τα δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες αναλύονται σύμφωνα με τις μέρες που απομένουν από τις 30 Ιουνίου μέχρι τη συμβατική ημερομηνία λήξης τους. Ποσά που έχουν τοποθετηθεί ως εξασφάλιση συναλλαγών (κυρίως παραγώγων και δανείων) έχουν κατανεμηθεί στις διάφορες χρονικές ζώνες με βάση είτε τη λήξη τους (στην περίπτωση των δανείων), είτε αναλογικά σύμφωνα με τις λήξεις των παραγώγων (όπου οι εξασφαλίσεις δεν είχαν συγκεκριμένη λήξη).

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία χωρίς συμβατική λήξη (όπως τις μετοχές) περιλαμβάνονται στο 'πέραν των πέντε ετών', εκτός αν ταξινομείται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, όπου σ' αυτή την περίπτωση περιλαμβάνονται στο 'εντός ενός μηνός'.

Οι επενδύσεις ταξινομούνται στην αντίστοιχη χρονική ζώνη, σύμφωνα με τη συμβατική τους ημερομηνία λήξης.

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Όλες οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις για την αποπληρωμή των οποίων απαιτείται προειδοποίηση τοποθετήθηκαν στις σχετικές χρονικές ζώνες ως εάν να είχε δοθεί προειδοποίηση στις 30 Ιουνίου, παρόλο που το Συγκρότημα αναμένει πως οι περισσότεροι πελάτες δεν θα απαιτήσουν αποπληρωμή των υποχρεώσεων προς αυτούς τη συντομότερη δυνατή ημερομηνία. Οι εμπρόθεσμες καταθέσεις τοποθετούνται στις διάφορες χρονικές ζώνες σύμφωνα με τη συμβατική τους λήξη. Παρόλο που πελάτες μπορεί να ζητήσουν την απόσυρση των καταθέσεων τους πριν τη λήξη (καταβάλλοντας το ανάλογο κόστος σύμφωνα με την κατηγορία καταθέσεων), το Συγκρότημα διατηρεί το δικαίωμα να μην αποδεχτεί το αίτημά τους.

45. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Ανάλυση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με βάση την εναπομείνουσα συμβατική λήξη (συνέχεια)

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (συνέχεια)

Τα ποσά που παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα δεν συμφωνούν με τα υπόλοιπα στον ισολογισμό γιατί ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει όλες τις ταμειακές ροές (συμπεριλαμβανομένων και των τόκων μέχρι τη λήξη) σε μη προεξοφλημένη βάση.

Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα ταξινομήθηκαν ανάλογα με τον τρόπο διακανονισμού των ταμειακών ροών σε καθαρή ή ακαθάριστη βάση.

Στην περίπτωση που ο διακανονισμός γίνεται σε καθαρή βάση, μετά από συμψηφισμό των εισπρακτέων και πληρωτέων ποσών, η εύλογη αξία των παραγώγων συμπεριλαμβάνεται στα περιουσιακά στοιχεία ή στις υποχρεώσεις στη χρονική ζώνη που αντιστοιχεί στην εναπομείνουσα λήξη του παραγώγου.

Στην περίπτωση που ο διακανονισμός γίνεται σε μεικτή βάση, ή σε καθαρή βάση αλλά τα εν λόγω παράγωγα είναι αντισταθμιστικά μέσα σε αντισταθμίσεις ταμειακών ροών, τότε τα ποσά αυτά παρουσιάζονται σε ξεχωριστό πίνακα και οι αντίστοιχες ταμειακές ροές ταξινομούνται στις χρονικές ζώνες, σύμφωνα με τις μέρες που απομένουν μέχρι την είσπραξη ή πληρωμή τους.

45. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Ανάλυση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με βάση την εναπομείνουσα συμβατική λήξη (συνέχεια)

Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις

Τα όρια δανείων και απαιτήσεων είναι ανειλημμένες υποχρεώσεις παροχής διευκολύνσεων σε πελάτες. Τα όρια παραχωρούνται για συγκεκριμένη χρονική περίοδο και μπορούν να ακυρωθούν από το Συγκρότημα μετά από σχετική ειδοποίηση προς τον πελάτη. Οι πελάτες συνήθως δεν χρησιμοποιούν το μέγιστο των ορίων που τους έχει παραχωρηθεί.

	Σε πρώτη ζήτηση και εντός ενός μηνός	Μεταξύ ενός και τριών μηνών	Μεταξύ τριών μηνών και ενός έτους	Μεταξύ ενός και πέντε ετών	Πέραν των πέντε ετών	Σύνολο
30 Ιουνίου 2016	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία						
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	1.464.383	16.386	29.214	8.680	-	1.518.663
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες	934.030	4.236	39.736	132.216	63.905	1.174.123
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	31.277	-	13.677	4.389	802	50.145
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	6.884.219	273.527	922.376	3.284.484	4.888.631	16.253.237
Εύλογη αξία παραγώγων διακανονιζόμενα σε καθαρή βάση	10.404	992	2.619	288	-	14.303
Μη εμπορεύσιμες επενδύσεις	73.717	20.178	78.629	458.937	158.137	789.598
Άλλα περιουσιακά στοιχεία	42.034	15.648	19.297	77.070	6.820	160.869
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	9.440.064	330.967	1.105.548	3.966.064	5.118.295	19.960.938
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις						
Καταθέσεις από τράπεζες	231.993	40.146	17.250	8.725	52.084	350.198
Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες	3.101.833	-	-	-	-	3.101.833
Συμφωνίες επαναγοράς	-	9.593	45.070	378.317	9.031	442.011
Καταθέσεις πελατών	7.915.647	1.991.186	4.117.467	816.629	3.090	14.844.019
Εύλογη αξία παραγώγων διακανονιζόμενα σε καθαρή βάση	11.070	476	1.689	37.121	8.879	59.235
Λοιπές υποχρεώσεις	92.172	31.126	43.503	7.092	3.416	177.309
Σύνολο μη προεξοφλημένων υποχρεώσεων	11.352.715	2.072.527	4.224.979	1.247.884	76.500	18.974.605

45. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Ανάλυση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με βάση την εναπομείνουσα συμβατική λήξη (συνέχεια)

	Σε πρώτη ζήτηση και εντός ενός μηνός	Μεταξύ ενός και τριών μηνών	Μεταξύ τριών μηνών και ενός έτους	Μεταξύ ενός και πέντε ετών	Πέραν των πέντε ετών	Σύνολο
31 Δεκεμβρίου 2015	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία						
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	1.373.351	20.898	27.943	410	-	1.422.602
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες	1.045.275	13.865	45.027	191.869	18.344	1.314.380
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	28.378	-	6.719	14.769	919	50.785
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	6.990.238	229.696	1.043.964	3.529.475	5.398.259	17.191.632
Εύλογη αξία παραγώγων διακανονιζόμενα σε καθαρή βάση	12.615	733	593	39	43	14.023
Μη εμπορεύσιμες επενδύσεις	57.136	51.367	203.219	485.305	161.475	958.502
Άλλα περιουσιακά στοιχεία	31.459	8.192	9.348	123.787	6.875	179.661
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	9.538.452	324.751	1.336.813	4.345.654	5.585.915	21.131.585
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις						
Καταθέσεις από τράπεζες	181.358	-	16.946	8.505	38.395	245.204
Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες	3.953.955	-	-	502.846	-	4.456.801
Συμφωνίες επαναγοράς	-	29.826	82.217	288.676	9.679	410.398
Καταθέσεις πελατών	7.675.374	2.273.718	3.767.389	561.323	2.658	14.280.462
Ομολογιακά δάνεια	-	-	712	-	-	712
Εύλογη αξία παραγώγων διακανονιζόμενα σε καθαρή βάση	6.865	3.658	5.266	33.826	4.544	54.159
Λοιπές υποχρεώσεις	84.527	18.475	31.366	6.278	2.338	142.984
Σύνολο μη προεξοφλημένων υποχρεώσεων	11.902.079	2.325.677	3.903.896	1.401.454	57.614	19.590.720

45. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Ανάλυση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με βάση την εναπομείνουσα συμβατική λήξη (συνέχεια)

	Σε πρώτη ζήτηση και εντός ενός μηνός	Μεταξύ ενός και τριών μηνών	Μεταξύ τριών μηνών και ενός έτους	Μεταξύ ενός και πέντε ετών	Πέραν των πέντε ετών	Σύνολο
30 Ιουνίου 2016	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Παράγωγα διακανονιζόμενα σε μεικτή βάση						
<i>Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία</i>						
Συμβατικά ποσά εισπρακτέα	912.469	91.387	165.801	-	-	1.169.657
Συμβατικά ποσά πληρωτέα	(902.618)	(90.179)	(162.466)	-	-	(1.155.263)
	9.851	1.208	3.335	-	-	14.394
<i>Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις</i>						
Συμβατικά ποσά εισπρακτέα	645.477	89.798	19.045	-	-	754.320
Συμβατικά ποσά πληρωτέα	(656.848)	(90.403)	(19.164)	-	-	(766.415)
	(11.371)	(605)	(119)	-	-	(12.095)
Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις						
<i>Ενδεχόμενες υποχρεώσεις</i>						
Αποδοχές και εγγυήσεις εξ' αποδοχών	2.741	3.453	2.006	-	-	8.200
Εγγυητικές	71.273	135.443	218.937	235.123	120.644	781.420
<i>Ανειλημμένες υποχρεώσεις</i>						
Ενέγγυες πιστώσεις	2.465	5.634	8.107	120	1.470	17.796
Όρια δανείων και απαιτήσεων που έχουν εγκριθεί αλλά δεν έχουν ακόμη χρησιμοποιηθεί	1.949.106	17.642	-	-	-	1.966.748
	2.025.585	162.172	229.050	235.243	122.114	2.774.164

45. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Ανάλυση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με βάση την εναπομείνουσα συμβατική λήξη (συνέχεια)

	Σε πρώτη ζήτηση και εντός ενός μηνός	Μεταξύ ενός και τριών μηνών	Μεταξύ τριών μηνών και ενός έτους	Μεταξύ ενός και πέντε ετών	Πέραν των πέντε ετών	Σύνολο
31 Δεκεμβρίου 2015	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Παράγωγα διακανονιζόμενα σε μεικτή βάση						
<i>Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία</i>						
Συμβατικά ποσά εισπρακτέα	931.730	57.648	1.196	-	-	990.574
Συμβατικά ποσά πληρωτέα	(920.083)	(56.874)	(1.175)	-	-	(978.132)
	11.647	774	21	-	-	12.442
<i>Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις</i>						
Συμβατικά ποσά εισπρακτέα	408.995	160.095	167.212	-	-	736.302
Συμβατικά ποσά πληρωτέα	(414.868)	(161.442)	(169.407)	-	-	(745.717)
	(5.873)	(1.347)	(2.195)	-	-	(9.415)
Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις						
<i>Ενδεχόμενες υποχρεώσεις</i>						
Αποδοχές και εγγυήσεις εξ' αποδοχών	3.587	2.750	2.048	-	-	8.385
Εγγυητικές	66.251	140.400	245.352	254.419	86.689	793.111
<i>Ανειλημμένες υποχρεώσεις</i>						
Ενέγγυες πιστώσεις	2.259	8.028	4.116	2.643	1.395	18.441
Όρια δανείων και απαιτήσεων που έχουν εγκριθεί αλλά δεν έχουν ακόμη χρησιμοποιηθεί	2.069.129	19.490	-	-	-	2.088.619
	2.141.226	170.668	251.516	257.062	88.084	2.908.556

46. Διαχείριση κινδύνων – Ασφαλιστικός κίνδυνος

Ο ασφαλιστικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος όπου σύμφωνα με τους όρους ενός ασφαλιστηρίου συμβολαίου, ένα ασφαλιζόμενο συμβάν θα υποχρεώσει το Συγκρότημα να καταβάλει παροχές αβέβαιου μεγέθους σε ακαθόριστη χρονική στιγμή. Ο ασφαλιστικός κίνδυνος είναι, λόγω της φύσης των ασφαλιστηρίων συμβολαίων, τυχαίος και ως εκ τούτου απρόβλεπτος.

Σε ένα χαρτοφυλάκιο ασφαλιστηρίων συμβολαίων όπου εφαρμόζεται η θεωρία των πιθανοτήτων στην τιμολόγηση και τις προβλέψεις, ο κυριότερος ασφαλιστικός κίνδυνος που αντιμετωπίζει το Συγκρότημα είναι οι πραγματικές απαιτήσεις και πληρωμές ωφελημάτων να υπερβούν την λογιστική αξία των υποχρεώσεων. Αυτό μπορεί να συμβεί σε περίπτωση που η συχνότητα ή η δριμύτητα των απαιτήσεων και ωφελημάτων είναι μεγαλύτερη της αναμενόμενης. Η πραγματοποίηση ασφαλιζόμενων συμβάντων είναι τυχαία και ο πραγματικός αριθμός και το κόστος των απαιτήσεων και ωφελημάτων διαφέρει από χρόνο σε χρόνο σε σύγκριση με αυτά που έχουν υπολογιστεί χρησιμοποιώντας στατιστικές ή αναλογιστικές μεθόδους.

Το Συγκρότημα μειώνει την έκθεσή του στον ασφαλιστικό κίνδυνο μέσω της διασποράς του χαρτοφυλακίου σε μεγάλο αριθμό ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Η μεταβλητότητα του κινδύνου μειώνεται επίσης μέσω της σωστής επιλογής και εφαρμογής στρατηγικής ανάληψης και εκτίμησης κινδύνου (underwriting) καθώς και της χρήσης αντασφάλισης. Παρόλο που το Συγκρότημα κατέχει αντασφαλιστική κάλυψη, δεν απαλλάσσεται από τις άμεσες υποχρεώσεις του προς τους ασφαλιζόμενους και κατά συνέπεια το Συγκρότημα είναι εκτεθειμένο σε πιστωτικό κίνδυνο σε περίπτωση όπου οι αντασφαλιστές αδυνατούν να τηρήσουν τις συμβατικές τους υποχρεώσεις στα πλαίσια αντασφάλισης. Γι' αυτό το λόγο η πιστοληπτική ικανότητα των αντασφαλιστών εκτιμάται λαμβάνοντας υπόψη την οικονομική τους ευρωστία και τη διαβάθμιση τους.

Ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής

Οι κυριότεροι παράγοντες που μπορούν να επηρεάσουν τη συχνότητα απαιτήσεων είναι οι επιδημίες, οι εκτεταμένες αλλαγές στον τρόπο ζωής και οι φυσικές καταστροφές.

Η στρατηγική ανάληψης και εκτίμησης κινδύνου έχει σχεδιαστεί με τέτοιο τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η διασπορά των κινδύνων αναφορικά με το είδος του κινδύνου και το επίπεδο των ασφαλιζόμενων ωφελημάτων. Αυτό επιτυγχάνεται, σε μεγάλο βαθμό, με ιατρικούς ελέγχους ώστε η παρούσα κατάσταση υγείας και το οικογενειακό ιατρικό ιστορικό να λαμβάνονται υπόψη στην τιμολόγηση των προϊόντων και με συχνή ανασκόπηση των πραγματικών απαιτήσεων και της τιμολόγησης προϊόντων. Το Συγκρότημα διατηρεί το δικαίωμα μη αποδοχής συμβολαίου, επιβολής επιπρόσθετων χρεώσεων και απόρριψης πληρωμής δόλιας απαίτησης.

Οι πιο σημαντικοί κίνδυνοι που αφορούν ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ατυχημάτων και υγείας απορρέουν από αλλαγές στον τρόπο ζωής, και από κλιματολογικές και περιβαλλοντικές αλλαγές. Οι κίνδυνοι περιορίζονται με την εφαρμογή αυστηρής στρατηγικής επιλογής και ανάληψης κινδύνου στο στάδιο εκτίμησης κινδύνου και με τον έλεγχο και διερεύνηση για πιθανές δόλιες απαιτήσεις.

Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί ανάλυση με βάση την κεκτημένη αξία, η οποία παρέχει ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο για την αξιολόγηση και τη διαχείριση των κινδύνων που αντιμετωπίζει, την κατανόηση της αστάθειας των κερδών και τον προγραμματισμό των εργασιών. Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει την ευαισθησία της κεκτημένης αξίας σε μεταβολές παραδοχών που επιδρούν ουσιαστικά στα αποτελέσματα.

	30 Ιουνίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Μεταβολή στην κεκτημένη αξία	€000	€000
Μεταβολή στα επιτόκια +0,25%	86	93
Μεταβολή στα έξοδα +10%	(2.660)	(2.639)
Μεταβολή στα ποσοστά διατηρησιμότητας +10%	(1.077)	(953)
Μεταβολή στα ποσοστά θνησιμότητας +10%	(6.649)	(6.711)

Οι πιο πάνω μεταβλητές δεν είναι γραμμικές. Σε κάθε υπολογισμό ευαισθησίας αλλαγών σε βασικές οικονομικές μεταβλητές, όλες οι υπόλοιπες παραδοχές παραμένουν αμετάβλητες, εκτός εάν επηρεάζονται άμεσα από τις αναθεωρημένες οικονομικές συνθήκες.

46. Διαχείριση κινδύνων – Ασφαλιστικός κίνδυνος (συνέχεια)

Ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής (συνέχεια)

Αλλαγές σε βασικές μη οικονομικές μεταβλητές δεν περιλαμβάνουν μέτρα τα οποία θα μπορούσαν να ληφθούν από τη διοίκηση για μετριασμό των επιπτώσεων, ούτε λαμβάνονται υπόψη επακόλουθες αλλαγές στη συμπεριφορά των αντισυμβαλλομένων. Σε κάθε υπολογισμό ευαισθησίας, όλες οι υπόλοιπες παραδοχές παραμένουν επομένως αμετάβλητες.

Μερικά από τα σενάρια ευαισθησίας που παρουσιάζονται για τις αλλαγές στις οικονομικές και μη-οικονομικές μεταβλητές μπορεί να έχουν επακόλουθες συνέπειες στη βάση αποτίμησης όταν ένα προϊόν αποτιμάται σε μια ενεργή βάση, η οποία επικαιροποιείται ώστε να αντικατοπτρίζει τις τρέχουσες οικονομικές συνθήκες.

Ενώ το μέγεθος της ανάλυσης ευαισθησίας θα αντανakλά σε μεγάλο βαθμό, το μέγεθος του κλεισίματος της κεκτημένη αξίας, κάθε μεταβλητή θα έχει διαφορετικό αντίκτυπο στις διάφορες συνιστώσες της κεκτημένης αξίας. Επιπλέον, άλλοι παράγοντες, όπως το εγγενές κόστος και η διαχρονική αξία των δικαιωμάτων προαίρεσης και εγγυήσεων, η αναλογία των επενδύσεων μεταξύ μετοχών και ομολόγων και το είδος των ασφαλιστικών εργασιών περιλαμβανομένου για παράδειγμα, το εύρος των ασφαλιστηρίων συμβολαίων με συμμετοχή στα κέρδη σε σχέση με ασφαλιστήρια συμβόλαια χωρίς συμμετοχή στα κέρδη και το βαθμό στον οποίο τα ασφάλιστρα από τα τελευταία επενδύονται σε αντίστοιχα περιουσιακά στοιχεία, θα έχει επίσης σημαντικό αντίκτυπο στις αναλύσεις ευαισθησίας.

Ασφαλιστήρια συμβόλαια γενικού κλάδου

Ο κίνδυνος ενός ασφαλιστηρίου συμβολαίου γενικού κλάδου προκύπτει από την αβεβαιότητα του ποσού και του χρόνου παρουσίασης της απαίτησης. Κατά συνέπεια, το ύψος του κινδύνου καθορίζεται από τη συχνότητα τέτοιων απαιτήσεων, τη δριμύτητα αλλά και την εξέλιξή τους από τη μία περίοδο στην άλλη.

Για τις ασφάλειες γενικού κλάδου, οι κύριοι κίνδυνοι προκύπτουν από μεγάλα καταστροφικά γεγονότα όπως φυσικές καταστροφές. Αυτοί οι κίνδυνοι ποικίλουν ανάλογα με την τοποθεσία, τον τύπο και τη φύση τους. Η μεταβλητότητα του κινδύνου μετριάζεται με διασπορά του κινδύνου ζημιάς σε ένα μεγάλο χαρτοφυλάκιο ασφαλιστηρίων συμβολαίων, αφού η πιθανότητα να επηρεαστεί σημαντικά ένα μεγάλο χαρτοφυλάκιο με διαφοροποιημένους κινδύνους είναι μικρότερη. Η έκθεση του Συγκροτήματος σε κινδύνους από ασφαλιστήρια συμβόλαια γενικού κλάδου επίσης μετριάζεται με τη λήψη των εξής μέτρων: εφαρμογή αυστηρών κριτηρίων αξιολόγησης και αποδοχής ασφαλιστικών κινδύνων, εφαρμογή μέτρων αυστηρού ελέγχου όλων των απαιτήσεων που προκύπτουν, άμεσος έλεγχος και διαχείριση των απαιτήσεων για μείωση της πιθανότητας αρνητικής εξέλιξης με την πάροδο του χρόνου, και χρήση αποτελεσματικών αντισταθμιστικών διευθετήσεων για ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων των κινδύνων, ιδίως για καταστροφικά γεγονότα.

47. Διαχείριση κεφαλαίου

Ο κύριος στόχος της διαχείρισης κεφαλαίου του Συγκροτήματος είναι η διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις σχετικές εποπτικές κεφαλαιακές απαιτήσεις, καθώς επίσης και η διατήρηση ισχυρών δεικτών πιστοληπτικής διαβάθμισης και υγιών δεικτών κεφαλαιακής επάρκειας έτσι ώστε να μπορεί να υποστηρίξει τις εργασίες του και να μεγιστοποιεί την αξία προς τους ιδιοκτήτες του.

Οι κανονισμοί κεφαλαιακής επάρκειας που διέπουν τις δραστηριότητες του Συγκροτήματος καθορίζονται από την ΚΤΚ/ΕΚΤ.

Το Συγκρότημα συμμορφώθηκε με τις ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις (Πυλώνας I και Πυλώνας II).

Επιπρόσθετα, θυγατρικές εταιρίες του Συγκροτήματος που διεξάγουν τραπεζικές εργασίες στο εξωτερικό συμμορφώνονται με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις των τοπικών εποπτικών αρχών στις χώρες όπου λειτουργούν. Οι θυγατρικές ασφαλιστικές εταιρίες του Συγκροτήματος συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις της Υπηρεσίας Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιριών, περιλαμβανομένου του ελάχιστου περιθωρίου φερεγγυότητας. Οι ρυθμισμένες επενδυτικές εταιρίες του Συγκροτήματος συμμορφώνονται με τις εποπτικές κεφαλαιακές απαιτήσεις των νόμων και κανονισμών της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

Πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με τα εποπτικά κεφάλαια γνωστοποιούνται στις Επιπρόσθετες Γνωστοποιήσεις Κινδύνων και Διαχείρισης Κεφαλαίου (μη ελεγμένες), οι οποίες είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα του Συγκροτήματος www.bankofcyprus.com (Σχέσεις Επενδυτών).

48. Συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα

	30 Ιουνίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015	30 Ιουνίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
	Αριθμός συμβούλων		€000	€000
Δάνεια και απαιτήσεις σε μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και συνδεδεμένα πρόσωπα:				
- λιγότερο του 1% των καθαρών περιουσιακών στοιχείων του Συγκροτήματος ανά σύμβουλο	10	9	335	369
	10	9	335	369
Δάνεια και απαιτήσεις σε άλλα βασικά διευθυντικά στελέχη και συνδεδεμένα πρόσωπα			3.032	3.871
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων			3.367	4.240
Δάνεια και απαιτήσεις				
- μέλη Διοικητικού Συμβουλίου και άλλα βασικά διευθυντικά στελέχη			2.928	3.354
- συνδεδεμένα πρόσωπα			439	886
			3.367	4.240
Καταθέσεις				
- μέλη Διοικητικού Συμβουλίου και άλλα βασικά διευθυντικά στελέχη			2.960	3.366
- συνδεδεμένα πρόσωπα			2.926	3.147
			5.886	6.513

48. Συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα (συνέχεια)

Ο πιο πάνω πίνακας δεν περιλαμβάνει υπόλοιπα για μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και των συνδεδεμένων τους προσώπων που παραιτήθηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου/έτους 30 Ιουνίου 2016 και 31 Δεκεμβρίου 2015 αντίστοιχα.

Τα έσοδα και έξοδα από τόκους για τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και συνδεδεμένων προσώπων και άλλα βασικά διευθυντικά στελέχη και συνδεδεμένων τους προσώπων από δάνεια και απαιτήσεις και καταθέσεις για το εξάμηνο που έληξε 30 Ιουνίου 2016 ανήλθε σε €55 χιλ. και €38 χιλ. αντίστοιχα (αντίστοιχη περίοδος του 2015: €69 χιλ. και €139 χιλ. αντίστοιχα). Τα έσοδα και έξοδα από τόκους γνωστοποιούνται από την ημερομηνία διορισμού τους.

Επιπρόσθετα από τα δάνεια και απαιτήσεις, υπήρχαν ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις προς μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και συνδεδεμένων τους προσώπων που απορρέουν κυρίως από πιστώσεις, εγγυήσεις και μη χρησιμοποιηθέντα όρια, ύψους €48 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2015: €135 χιλ.). Κατά τις 30 Ιουνίου 2016 και 31 Δεκεμβρίου 2015 δεν υπήρχαν σύμβουλοι και συνδεδεμένα τους πρόσωπα των οποίων το σύνολο των δανείων και απαιτήσεων να υπερβαίνει το 1% των καθαρών περιουσιακών στοιχείων του Συγκροτήματος ανά σύμβουλο. Υπήρχαν επίσης ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις προς άλλα βασικά διευθυντικά στελέχη και συνδεδεμένα τους πρόσωπα ύψους €358 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2015: €856 χιλ.).

Το σύνολο των ακάλυπτων ποσών των δανείων και απαιτήσεων και ενδεχόμενων και ανειλημμένων υποχρεώσεων προς μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, άλλων βασικών διευθυντικών στελεχών και συνδεδεμένων τους προσώπων (χρησιμοποιώντας αξίες καταναγκαστικής πώλησης για εμπράγματα εξασφαλίσεις και χωρίς τον προσδιορισμό αξίας για οποιαδήποτε άλλα είδη εξασφαλίσεων) στις 30 Ιουνίου 2016 ανήλθε σε €684 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2015: €1.094 χιλ.).

Στις 30 Ιουνίου 2016 το Συγκρότημα είχε επένδυση στο Invesco Euro Short Term Bond Fund, στο οποίο ο κ. Wilbur L. Ross Jr. είναι εκτελεστικός Σύμβουλος. Η εύλογη αξία της επένδυσης στις 30 Ιουνίου 2016 ανέρχεται σε €4.010 χιλ.

Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου που έληξε στις 30 Ιουνίου 2016 και 2015 δεν υπήρξαν συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα των υφιστάμενων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου ή με μέλη που παραιτήθηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου.

Τα συνδεδεμένα πρόσωπα περιλαμβάνουν τους συζύγους, τα ανήλικα τέκνα και εταιρίες στις οποίες οι σύμβουλοι/άλλα βασικά διευθυντικά στελέχη κατέχουν, άμεσα ή έμμεσα, τουλάχιστον 20% του δικαιώματος ψήφου σε γενική συνέλευση ή είναι εκτελεστικοί σύμβουλοι ή έχουν με οποιοδήποτε τρόπο τον έλεγχο τους.

Όλες οι συναλλαγές με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και με τα συνδεδεμένα τους πρόσωπα γίνονται με συνήθεις εμπορικούς όρους που ισχύουν για συγκρίσιμες συναλλαγές με πελάτες παρόμοιας πιστοληπτικής ικανότητας. Όσον αφορά τα άλλα βασικά διευθυντικά στελέχη και τα συνδεδεμένα τους πρόσωπα, αριθμός πιστωτικών διευκολύνσεων τους έχει χορηγηθεί με βάση τους ισχύοντες όρους όπως ισχύουν και για το υπόλοιπο προσωπικό του Συγκροτήματος.

48. Συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα (συνέχεια)**Αμοιβές και απολαβές μελών Διοικητικού Συμβουλίου και άλλων βασικών διευθυντικών στελεχών**

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2016	2015
	€000	€000
Αμοιβή διοικητικών συμβούλων		
<i>Εκτελεστικοί</i>		
Μισθοί και άλλα βραχυπρόθεσμα ωφελήματα	934	488
Εισφορές εργοδότη	46	30
Δαπάνη προγράμματος παροχής ωφελημάτων αφυπηρέτησης	84	64
	1.064	582
<i>Μη εκτελεστικοί</i>		
Αμοιβές	410	132
Σύνολο αμοιβών διοικητικών συμβούλων	1.474	714
Αμοιβή άλλων βασικών διευθυντικών στελεχών		
Μισθοί και άλλα βραχυπρόθεσμα ωφελήματα	1.524	1.891
Τερματισμός ωφελημάτων	397	-
Εισφορές εργοδότη	97	77
Δαπάνη προγράμματος παροχής ωφελημάτων αφυπηρέτησης	82	93
Σύνολο αμοιβών άλλων βασικών διευθυντικών στελεχών	2.100	2.061
Σύνολο	3.574	2.775

Οι αμοιβές και τα ωφελήματα περιλαμβάνονται για την περίοδο που υπηρετούσαν ως μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.

Τα ωφελήματα τερματισμού αφορούν αποζημίωση που καταβλήθηκε σε μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής το οποίο έφυγε από το Συγκρότημα με το εθελοντικό σχέδιο εξόδου.

Εκτελεστικοί Σύμβουλοι

Οι μισθοί και τα άλλα βραχυπρόθεσμα ωφελήματα των Εκτελεστικών Συμβούλων αναλύονται πιο κάτω:

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2016	2015
	€000	€000
John Patrick Hourican (Ανώτατος Εκτελεστικός Διευθυντής)	836	422
Χριστόδουλος Πατσαλίδης (Αναπληρωτής Διευθύνοντας Σύμβουλος και Διευθυντής Διεύθυνσης Λειτουργικών Εργασιών)	98	66
	934	488

48. Συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα (συνέχεια)

Αμοιβές και απολαβές μελών Διοικητικού Συμβουλίου και άλλων βασικών διευθυντικών στελεχών (συνέχεια)

Εκτελεστικοί Σύμβουλοι (συνέχεια)

Η δαπάνη προγράμματος παροχής ωφελημάτων αφυπηρέτησης για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2016 ύψους €84 χιλ. (30 Ιουνίου 2015: €64 χιλ.) αφορά τους: κ. John Patrick Hourican €73 χιλ. (30 Ιουνίου 2015: €55 χιλ.) και Δρ. Χριστόδουλο Πατσαλίδη €11 χιλ. (30 Ιουνίου 2015: €9 χιλ.).

Μη εκτελεστικοί Σύμβουλοι

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2016	2015
	€000	€000
Josef Ackermann	75	34
Wilbur L. Ross Jr.	60	25
Vladimir Strzhalkovskiy	-	21
Arne Berggren	58	10
Maksim Goldman	60	12
Μιχάλης Σπανός	50	8
Ιωάννης Ζωγραφάκης	57	11
Μάριος Καλοχωρίτης	45	11
Michael Heger	5	-
	410	132

Οι αμοιβές των Μη εκτελεστικών Συμβούλων περιλαμβάνουν αμοιβές ως μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρίας και των θυγατρικών της, καθώς και των επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου.

Άλλα βασικά διευθυντικά στελέχη

Οι αμοιβές των άλλων βασικών διευθυντικών στελεχών περιλαμβάνουν την αμοιβή των μελών της Εκτελεστικής Επιτροπής από την ημερομηνία διορισμού τους ως μέλη της Επιτροπής και μέλη της ομάδας της Εκτελεστικής Διεύθυνσης που αναφέρονται απευθείας στον Ανώτατο Εκτελεστικό Διευθυντή ή τον Αναπληρωτή Διευθύνοντα Σύμβουλο και Διευθυντή Διεύθυνσης Λειτουργικών εργασιών.

49. Εταιρίες του Συγκροτήματος

Οι κύριες θυγατρικές εταιρίες και υποκαταστήματα που περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Συγκροτήματος, η χώρα καταστατικής τους έδρας, οι δραστηριότητές τους και το ποσοστό που κατέχει η Εταιρία σε αυτές (άμεσα ή έμμεσα) στις 30 Ιουνίου 2016 είναι:

Εταιρία	Χώρα	Δραστηριότητες	Ποσοστό συμμετοχής (%)
Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ	Κύπρος	Εμπορική τράπεζα	Δ/Ε
Κυπριακός Οργανισμός Επενδύσεων και Αξιών Λτδ (CISCO)	Κύπρος	Διαχείριση χαρτοφυλακίων, επενδυτικές και χρηματιστηριακές εργασίες	100
Γενικές Ασφάλειες Κύπρου Λτδ	Κύπρος	Ασφάλειες γενικού κλάδου	100
EuroLife Ltd	Κύπρος	Ασφάλειες κλάδου ζωής	100
Κέρμια Λτδ	Κύπρος	Ανάπτυξη και διαχείριση ακινήτων	100
Kermia Properties & Investments Ltd	Κύπρος	Ανάπτυξη και διαχείριση ακινήτων	100
Cytrustees Investment Public Company Ltd	Κύπρος	Επενδυτική εταιρία κλειστού τύπου	53
Finerose Properties Ltd	Κύπρος	Χρηματοδοτικές υπηρεσίες	100
LPC Holdings and Investments Public Ltd (πρώην Laiki Capital Public Co Ltd)	Κύπρος	Μητρική εταιρία	67
JCC Payment Systems Ltd	Κύπρος	Υπηρεσίες διεκπεραίωσης συναλλαγών με κάρτες	75
CLR Investment Fund Public Ltd	Κύπρος	Επενδυτική εταιρία	20
Auction Yard Ltd	Κύπρος	Εταιρία δημοπρασίας	100
BOC Secretarial Company Ltd	Κύπρος	Γραμματειακή υποστήριξη	100
S.Z. Eliades Leisure Ltd	Κύπρος	Ανάπτυξη γης και λειτουργία γκολφ	70
Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ (υποκατάστημα της Εταιρίας)	Ελλάδα	Διαχείριση εγγυήσεων και κατοχή ακινήτων	Δ/Ε
Κύπρου Ζωής (υποκατάστημα της EuroLife Ltd)	Ελλάδα	Ασφάλειες κλάδου ζωής	Δ/Ε
Κύπρου Ασφαλιστική (υποκατάστημα των Γενικών Ασφαλειών Κύπρου Λτδ)	Ελλάδα	Ασφάλειες γενικού κλάδου	Δ/Ε
Bank of Cyprus UK Ltd	Ηνωμένο Βασίλειο	Εμπορική τράπεζα	100
BOC Financial Services Ltd	Ηνωμένο Βασίλειο	Πρακτόρευση χρηματοεπενδυτικών προϊόντων	100
Bank of Cyprus (Channel Islands) Ltd	Channel Islands	Εμπορική τράπεζα	100
Bank of Cyprus Romania (υποκατάστημα της Εταιρίας)	Ρουμανία	Εμπορική τράπεζα	Δ/Ε
Cyprus Leasing Romania IFN SA	Ρουμανία	Χρηματοδοτικές μισθώσεις	100
MC Investment Assets Management LLC	Ρωσία	Διαχείριση προβληματικών περιουσιακών στοιχείων	100
Kyprou Finance (NL) B.V.	Ολλανδία	Χρηματοδοτικές υπηρεσίες	100

49. Εταιρίες του Συγκροτήματος (συνέχεια)

Επιπρόσθετα από τις πιο πάνω εταιρίες, η Εταιρία κατείχε στις 30 Ιουνίου 2016 το 100% του μετοχικού κεφαλαίου των πιο κάτω εταιριών. Η κύρια δραστηριότητά τους είναι η κατοχή και διαχείριση ακινήτων και άλλων περιουσιακών στοιχείων:

Κύπρος: Timeland Properties Ltd, Cobhan Properties Ltd, Bramwell Properties Ltd, Birkdale Properties Ltd, Newington Properties Ltd, Innerwick Properties Ltd, Ramendi Properties Ltd, Ligisimo Properties Ltd, Moonland Properties Ltd, Polkima Properties Ltd, Nalmosa Properties Ltd, Smooland Properties Ltd, Emovera Properties Ltd, Estaga Properties Ltd, Skellom Properties Ltd, Blodar Properties Ltd, Spaceglowing Properties Ltd, Threelfield Properties Ltd, Lepidoland Properties Ltd, Ecunaland Properties Ltd, Tebane Properties Ltd, Cranmer Properties Ltd, Vieman Ltd, Les Coraux Estates Ltd, Natakou Company Ltd, Oceania Ltd, Dominion Industries Ltd, Ledra Estate Ltd, Eurolife Properties Ltd, Laiki Lefkothea Center Ltd, Labancor Ltd, Steparco Ltd, Joberco Ltd, Zecomex Ltd, Domita Estates Ltd, Memdes Estates Ltd, Pamaco Platres Complex Ltd, Vameron Properties Ltd, Thryan Properties Ltd, Icecastle Properties Ltd, Otoba Properties Ltd, Edoric Properties Ltd, Canosa Properties Ltd, Silen Properties Ltd, Kernland Properties Ltd, Unduma Properties Ltd, Danoma Properties Ltd, Kimrar Properties Ltd, Jobelis Properties Ltd, Metin Properties Ltd, Pekiro Properties Ltd, Melsolia Properties Ltd, Nimoland Properties Ltd, Lozzaria Properties Ltd, Koralmon Properties Ltd, Petrassimo Properties Ltd, Kedonian Properties Ltd, Lasteno Properties Ltd, Armozio Properties Ltd, Spacous Properties Ltd, Calinora Properties Ltd, Marcozaco Properties Ltd, Solutio Properties Ltd, Solomaco Properties Ltd, Linaland Properties Ltd, Andaz Properties Ltd, Unital Properties Ltd, Neraland Properties Ltd, Gilfront Properties Ltd, Canemia Properties Ltd, Pariza Properties Ltd, Wingstreet Properties Ltd, Nolory Properties Ltd, Lynoco Properties Ltd, Renalandia Properties Ltd, Fitrus Properties Ltd, Lisbo Properties Ltd, Mantinec Properties Ltd, Browneye Properties Ltd, Syniga Properties Ltd, Colar Properties Ltd, Irida Properties Ltd, Valiro Properties Ltd, Avolo Properties Ltd, Bracando Properties Ltd, Provezaco Properties Ltd, Hillbay Properties Ltd, Jungax Properties Ltd, Ofraco Properties Ltd, Forenaco Properties Ltd, Vidalaco Properties Ltd, Jemina Properties Ltd, Hovita Properties Ltd, Flitous Properties Ltd, Badrul Properties Ltd, Belaland Properties Ltd, Glodas Properties Ltd, Belzeco Properties Ltd, Bothwick Properties Ltd, Fireford Properties Ltd, Citlali Properties Ltd, Endar Properties Ltd, Astromeria Properties Ltd, Orzo Properties Ltd, Basiga Properties Ltd, Regetona Properties Ltd, Arcandello Properties Ltd, Sylvesta Properties Ltd, Camela Properties Ltd, Nerofarm Properties Ltd, Subworld Properties Ltd, Jongeling Properties Ltd, Introserve Properties Ltd, Alomco Properties Ltd, Cereas Properties Ltd, Fareland Properties Ltd, Landeed Properties Ltd, Sindelaco Properties Ltd, Barosca Properties Ltd, Fogland Properties Ltd, Tebasco Properties Ltd, Dolapo Properties Ltd, Homirova Properties Ltd, Nabela Properties Ltd, Valecross Properties Ltd, Altco Properties Ltd, Forsban Properties Ltd, Marisaco Properties Ltd, Olivero Properties Ltd, Cavadino Properties Ltd, Jaselo Properties Ltd, Elosa Properties Ltd, Garveno Properties Ltd, Flona Properties Ltd, Toreva Properties Ltd, Resoma Properties Ltd, Singleserve Properties Ltd και Consento Properties Ltd.

Ρουμανία: Otherland Properties Dorobanti SRL, Pittsburg Properties SRL, Battersee Real Estate SRL, Trecoda Real Estate SRL, Green Hills Properties SRL, Bocaland Properties SRL, Buchuland Properties SRL, Commonland Properties SRL, Romaland Properties SRL, Janoland Properties SRL, Blindingqueen Properties SRL, Fledgego Properties SRL, Hotel New Montana SRL, Loneland Properties SRL, Frozenport Properties SRL, Imoreth Properties SRL, Inroda Properties SRL, Melgred Properties SRL, Tantora Properties SRL, Zunimar Properties SRL, Allioma Properties SRL, και Nikaba Properties SRL.

Επίσης, στις 30 Ιουνίου 2016 η Εταιρία κατείχε το 100% της Iperi Properties Ltd, Obafemi Holdings Ltd, Stamoland Properties Ltd και Gosman Properties Ltd, οι κύριες δραστηριότητες των οποίων είναι η κατοχή μετοχών και άλλων επενδύσεων και είναι εγγεγραμμένες στην Κύπρο.

Στις 30 Ιουνίου 2016, η Εταιρία κατείχε το 100% των πιο κάτω εταιριών οι οποίες κρατούνται για να δεχτούν ακίνητα:

Κύπρος: Belvesi Properties Ltd, Ingane Properties Ltd, Indene Properties Ltd, Warmbaths Properties Ltd, Tavoni Properties Ltd, Tezia Properties Ltd, Carnota Properties Ltd, Demoro Properties Ltd, Venicious Properties Ltd, Primaco Properties Ltd, Amary Properties Ltd, Mostero Properties Ltd, Hamura Properties Ltd, Gileco Properties Ltd, Meriaco Properties Ltd, Pendalo Properties Ltd, Frontyard Properties Ltd, Bascot Properties Ltd, Caruzoco Properties Ltd, Consoly Properties Ltd, Venetolio Properties Ltd, Bonsova Properties Ltd, Flymoon Properties Ltd, Givolo Properties Ltd, Nasebia Properties Ltd, Vanemar Properties Ltd, Garmozzy Properties Ltd, Orasmo Properties Ltd, Senadaco Properties Ltd, Helal Properties Ltd, Lasmane Properties Ltd, Lorman Properties Ltd, Yossi Properties Ltd, Gozala Properties Ltd, Molla Properties Ltd, Lezanco Properties Ltd και Desogus Properties Ltd.

49. Εταιρίες του Συγκροτήματος (συνέχεια)

Ρουμανία: Mirodi Properties SRL, Nallora Properties SRL and Selilar Properties SRL.

Επίσης η Εταιρία κατέχει το 100% των πιο κάτω ενδιάμεσων μητρικών εταιριών:

Κύπρος: Otherland Properties Ltd, Pittsburg Properties Ltd, Battersee Properties Ltd, Trecoda Properties Ltd, Bonayia Properties Ltd, Bocaland Properties Ltd, Buchuland Properties Ltd, Commonland Properties Ltd, Romaland Properties Ltd, BC Romanoland Properties Ltd, Blindingqueen Properties Ltd, Fledgego Properties Ltd, Janoland Properties Ltd, Threerich Properties Ltd, Loneland Properties Ltd, Unknownplan Properties Ltd, Frozenport Properties Ltd, Imoreth Properties Ltd, Inroda Properties Ltd, Melgred Properties Ltd, Tantora Properties Ltd, Zunimar Properties Ltd, Selilar Properties Ltd, Mirodi Properties Ltd, Nallora Properties Ltd, Nikaba Properties Ltd, Allioma Properties Ltd, Hydrobius Ltd και Landanafield Properties Ltd.

Επίσης, το Συγκρότημα κατέχει 100% των πιο κάτω αδρανών Εταιριών:

Κύπρος: Laiki Bank (Nominees) Ltd, Laiki EDAK Ltd, Fairford Properties Ltd, Thames Properties Ltd, Paneuropean Ltd, Philiki Ltd, Cyprialife Ltd, Imperial Life Assurance Ltd, Philiki Management Services Ltd, Nelcon Transport Co. Ltd, Ilera Properties Ltd, Weinco Properties Ltd, Palmco Properties Ltd, Intelamon Properties Ltd, Weiner Properties Ltd, Holstone Properties Ltd, Balasec Properties Ltd, Eracor Properties Ltd, Thermano Properties Ltd, Crolandia Properties Ltd, Nouralia Properties Ltd, Mazima Properties Ltd, Alomnia Properties Ltd, Diafor Properties Ltd, Prosilia Properties Ltd, Rulemon Properties Ltd, Benely Properties Ltd, Arcozil Properties Ltd, Denmor Properties Ltd, Coramono Properties Ltd, Galozy Properties Ltd, Primantela Properties Ltd, Varony Properties Ltd, Calomland Properties Ltd και Lameland Properties Ltd.

Ελλάδα: Κύπρου Εμπορική ΑΕ και Κύπρου Ακίνητα ΑΕ.

Όλες οι εταιρίες του Συγκροτήματος ενοποιοούνται ως θυγατρικές με τη μέθοδο της πλήρους ενοποίησης.

Έλεγχος της CLR Investment Fund Public Ltd (CLR) χωρίς σημαντική συμμετοχή

Το Συγκρότημα θεωρεί ότι ασκεί έλεγχο στην CLR μέσω του ελέγχου των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και εκτίθεται σε κυμαινόμενες αποδόσεις μέσω της συμμετοχής του.

Διάλυση και πώληση θυγατρικών

Στις 30 Ιουνίου 2016, οι ακόλουθες θυγατρικές ήταν σε διαδικασία διάλυσης ή σε διαδικασία διαγραφής: Samarinda Navigation Co Ltd, Κύπρου Χρηματοδοτικές Μισθώσεις ΑΕ, BOC Ventures Ltd, Tefkros Investments Ltd, Salecom Ltd, Longtail Properties Ltd, Turnmill Properties Ltd, Limestone Holdings Ltd, Diners Club (Cyprus) Ltd, Leasing Finance LLC, Corner LLC, Omiks Finance LLC, και Unknownplan Properties SRL.

Οι Tefkros Investments (CI) Ltd και Bank of Cyprus Mutual Funds διαλύθηκαν κατά τη διάρκεια του εξαμήνου που έληξε στις 30 Ιουνίου 2016. Οι Mainport Properties Ltd, Besadoco Properties Ltd και Odaina Properties Ltd πωλήθηκαν κατά τη διάρκεια του εξαμήνου που έληξε στις 30 Ιουνίου 2016 ως μέρος της διαδικασίας πώλησης των ανακτηθέντων ακινήτων της Εταιρίας.

Στα πλαίσια της στρατηγικής του Συγκροτήματος για επικέντρωση σε κύριες δραστηριότητες και αγορές, το Συγκρότημα αποφάσισε να τερματίσει τις δραστηριότητες της Bank of Cyprus (Channel Islands) Ltd και να μεταφέρει τις δραστηριότητες αυτές σε άλλες οντότητες του Συγκροτήματος.

50. Εξαγορές και πωλήσεις

50.1 Εξαγορές κατά το 2016

50.1.1 Εξαγορά της S.Z. Eliades Leisure Ltd

Στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων αναδιάρθρωσης των δανείων του Συγκροτήματος, αποκτήθηκε στις 15 Ιουνίου 2016 το 70% του μετοχικού κεφαλαίου της S.Z. Eliades Leisure Ltd ως ανταλλαγή για την εξόφληση χρέους που οφειλόταν, συνολικού μικτού ποσού ύψους €52.335 χιλ. Η S.Z. Eliades Leisure Ltd δραστηριοποιείται στην ανάπτυξη γης και τη λειτουργία γηπέδου γκολφ στην Κύπρο. Η εύλογη αξία της τιμής εξαγοράς του 70% του μετοχικού κεφαλαίου της S.Z. Eliades Leisure Ltd ανέρχεται σε €43.758 χιλ. Η εξαγορά δεν περιλάμβανε οποιοδήποτε αντάλλαγμα σε μετρητά. Το Συγκρότημα θεωρεί ότι ασκεί έλεγχο στην S.Z. Eliades Leisure Ltd.

Η εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της S.Z. Eliades Leisure Ltd κατά την ημερομηνία εξαγοράς τους παρουσιάζεται πιο κάτω:

50. Εξαγορές και πωλήσεις (συνέχεια)

50.1 Εξαγορές κατά το 2016 (συνέχεια)

50.1.1 Εξαγορά της S.Z. Eliades Leisure Ltd (συνέχεια)

	€000
Περιουσιακά στοιχεία	
Ακίνητα και εξοπλισμός	20.308
Αποθέματα ακινήτων	48.632
Προπληρωμές, δεδουλευμένα έσοδα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία	580
	69.520
Υποχρεώσεις	
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	3.807
Δεδουλευμένα, αναβαλλόμενα έσοδα και λοιπές υποχρεώσεις	3.202
	7.009
Καθαρά αναγνωρίσιμα περιουσιακά στοιχεία που ανακτήθηκαν	62.511
Μείον δικαιώματα μειοψηφίας	(18.753)
Καθαρά περιουσιακά στοιχεία που ανακτήθηκαν	43.758

Δεν αποκτήθηκαν μετρητά και αντίστοιχα μετρητών.

50.2 Πωλήσεις κατά το 2016

50.2.1 Πώληση Kermia Hotels Ltd και παρακείμενης γης

Τον Ιούνιο 2016, το Συγκρότημα ολοκλήρωσε την πώληση της συμμετοχής του ύψους 100% στη θυγατρική Kermia Hotels Ltd και παρακείμενης γης που κατηγοριοποιήθηκε ως ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση στις 31 Δεκεμβρίου 2015.

Η λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που πωλήθηκαν κατά την ημερομηνία πώλησης τους παρουσιάζεται πιο κάτω:

	€000
Περιουσιακά στοιχεία	
Ακίνητα και εξοπλισμός	27.130
Προπληρωμές, δεδουλευμένα έσοδα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία	678
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών	1.132
	28.940
Υποχρεώσεις	
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	3.677
Δεδουλευμένα, αναβαλλόμενα έσοδα και λοιπές υποχρεώσεις	1.308
	4.985
Καθαρά περιουσιακά στοιχεία που πωλήθηκαν	23.955

Το τίμημα πώλησης που εισπράκτηκε ανέρχεται σε €26.500 χιλ. και η πώληση είχε ως αποτέλεσμα κέρδος ύψους €2.545 χιλ. (Σημ. 13).

50. Εξαγορές και πωλήσεις (συνέχεια)

50.3 Πωλήσεις κατά το 2015

50.3.1 Πώληση της Κύπρου Χρηματοδοτικές Μισθώσεις ΑΕ

Μετά την πώληση των εργασιών χρηματοδοτικών μισθώσεων του Συγκροτήματος στην Ελλάδα στην Τράπεζα Πειραιώς ΑΕ με βάση το Διάταγμα που εκδόθηκε στις 26 Μαρτίου 2013, το Συγκρότημα ολοκλήρωσε τη μεταβίβαση της νομικής ιδιοκτησίας της θυγατρικής του, Κύπρου Χρηματοδοτικές Μισθώσεις ΑΕ (Κyprou Leasing SA), στην Τράπεζα Πειραιώς ΑΕ κατά τη διάρκεια του πρώτου τριμήνου του 2015.

51. Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες

Λογιστική αξία της επένδυσης σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες

	30 Ιουνίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
	€000	€000
CNP Cyprus Insurance Holdings Ltd	107.982	105.540
Interfund Investments Plc	2.027	2.201
Aris Capital Management LLC	-	-
Rosequeens Properties Limited	-	-
Rosequeens Properties SRL	-	-
Τσίρος (Άγιος Τύχων) Λτδ	-	12
Μ.Σ. (Σκύρα) Βάσας Λτδ	-	-
D.J. Karapatakis & Sons Limited	-	-
Rodhagate Entertainment Ltd	-	-
Fairways Automotive Holdings Ltd	-	-
	110.009	107.753

Μερίδιο στα κέρδη/(ζημιές) συγγενών εταιριών και κοινοπραξιών

	Εξάμηνο που έληξε 30 Ιουνίου		Τρίμηνο που έληξε 30 Ιουνίου	
	2016	2015	2016	2015
	€000	€000	€000	€000
CNP Cyprus Insurance Holdings Ltd	1.780	4.082	856	2.386
Interfund Investments Plc	(174)	(644)	(51)	(788)
	1.606	3.438	805	1.598

Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες

CNP Cyprus Insurance Holdings Ltd

Ως μέρος της εξαγοράς ορισμένων δραστηριοτήτων της Λαϊκής Τράπεζας το 2013, αποκτήθηκε από το Συγκρότημα, το 49,9% της CNP Cyprus Insurance Holdings Ltd, μητρική εταιρία συγκροτήματος ασφαλιστικών εταιριών στην Κύπρο και στην Ελλάδα.

Τα κύρια οικονομικά μεγέθη της συγγενούς εταιρίας είναι ως ακολούθως:

	30 Ιουνίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
	€000	€000
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	697.833	676.915
Υποχρεώσεις	(481.439)	(465.416)
Καθαρά περιουσιακά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένης της αξίας των συμβολαίων σε ισχύ	216.394	211.499

51. Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες (συνέχεια)

Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες (συνέχεια)

CNP Cyprus Insurance Holdings Ltd (συνέχεια)

Η CNP Cyprus Insurance Holdings Ltd κατέχει καταθέσεις σε εταιρίες του Συγκροτήματος ύψους €15.107 χιλ. Οι συναλλαγές μεταξύ της CNP Cyprus Insurance Holdings Ltd και του Συγκροτήματος παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

	30 Ιουνίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
	€000	€000
Έξοδα από τόκους πληρωτέα από το Συγκρότημα	108	44
Άλλα έξοδα πληρωτέα από το Συγκρότημα	46	144
Άλλα έσοδα εισπρακτέα από το Συγκρότημα	-	8

Interfund Investments Plc

Το Συγκρότημα κατέχει 23,12% στην Interfund Investments Plc, η οποία δραστηριοποιείται στην Κύπρο ως επενδυτική εταιρία κλειστού τύπου και είναι εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Η αγοραία αξία της επένδυσης είναι €1.176 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2015: €1.372 χιλ.)

Κατά τη διάρκεια της περιόδου δεν υπήρξαν σημαντικές συναλλαγές μεταξύ του Συγκροτήματος και της συγγενούς εταιρίας.

Rosequeens Properties Limited και Rosequeens Properties SRL

Το Συγκρότημα κατέχει πραγματικό ποσοστό ύψους 33% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας Rosequeens Properties SRL, η οποία είναι εγγεγραμμένη στη Ρουμανία και είναι ιδιοκτήτρια εμπορικού κέντρου στην Ρουμανία. Το μερίδιο αποκτήθηκε αφού η Εταιρία έλαβε μέρος σε διαδικασία δημόσιου πλειστηριασμού στα πλαίσια διακανονισμού οφειλόμενων χρεών ύψους €21 εκατ. περίπου. Το μερίδιο του Συγκροτήματος στα καθαρά περιουσιακά στοιχεία της συγγενούς εταιρίας στις 30 Ιουνίου 2016 και 31 Δεκεμβρίου 2015 είχε μηδενική λογιστική αξία, αφού η εταιρία είχε αρνητικά καθαρά περιουσιακά στοιχεία.

Aris Capital Management LLC

Το Συγκρότημα κατέχει ποσοστό συμμετοχής 30% του μετοχικού κεφαλαίου της Aris Capital Management LLC το οποίο μεταφέρθηκε στο Συγκρότημα μετά την εξαγορά ορισμένων δραστηριοτήτων της Λαϊκής Τράπεζας. Κατά τη διάρκεια προηγούμενων ετών, το Συγκρότημα αναγνώρισε ζημιά απομείωσης ύψους €2.078 χιλ. Κατά τη διάρκεια της περιόδου που έληξε 30 Ιουνίου 2016 και 30 Ιουνίου 2015 δεν υπήρχαν σημαντικά υπόλοιπα ή συναλλαγές μεταξύ του Συγκροτήματος και της συγγενούς εταιρίας.

Μ.Σ. (Σκύρα) Βάσας Λτδ

Κατά τη διάρκεια της περιόδου, στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων αναδιάρθρωσης των δανείων του, το Συγκρότημα απέκτησε ποσοστό ύψους 15% στο μετοχικό κεφάλαιο της Μ.Σ. (Σκύρα) Βάσας Λτδ. Η Μ.Σ. (Σκύρα) Βάσας Λτδ είναι η μητρική εταιρία συγκροτήματος εταιριών (συγκρότημα Σκύρα Βάσα) με δραστηριότητες στην παραγωγή, επεξεργασία και διανομή υλικών (θρυμματισμένες πέτρες και άμμος) και παροχή άλλων δομικών υλικών, και υπηρεσίες που βασίζονται σε βασικά προϊόντα όπως έτοιμο σκυρόδεμα, ασφαλτος και συσκευασία υλικών. Το Συγκρότημα θεωρεί ότι ασκεί σημαντική επιρροή στο συγκρότημα Σκύρα Βάσας καθώς μπορεί να εκπροσωπείται στο Διοικητικό Συμβούλιο και να ψηφίζει για θέματα που αφορούν τις δραστηριότητες του συγκροτήματος Σκύρα Βάσας. Η επένδυση θεωρείται ότι έχει μηδενική λογιστική αξία και η αξία της περιορίζεται στο μηδέν.

D.J. Karapatakis & Sons Limited και Rodhagate Entertainment Ltd

Κατά τη διάρκεια της περιόδου, στο πλαίσιο της αναδιάρθρωσης δανείων πελατών του, το Συγκρότημα απέκτησε ποσοστό ύψους 7,5% στη D.J. Karapatakis & Sons Limited και στη Rodhagate Entertainment Ltd, με δραστηριότητες που αφορούν την αναψυχή, τον τουρισμό, τον κινηματογράφο και τη ψυχαγωγία στην Κύπρο. Το Συγκρότημα θεωρεί ότι ασκεί σημαντική επιρροή στις δύο εταιρίες καθώς μπορεί να εκπροσωπείται στο Διοικητικό Συμβούλιο και να ψηφίζει για θέματα που αφορούν τις δραστηριότητες των δύο εταιριών. Οι επενδύσεις θεωρούνται ότι έχουν μηδενική λογιστική αξία και η αξία τους περιορίζεται στο μηδέν.

51. Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες (συνέχεια)

Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες (συνέχεια)

Fairways Automotive Holdings Ltd

Στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων αναδιάρθρωσης των δανείων του, το Συγκρότημα απέκτησε το 45% της Fairways Automotive Holdings Ltd. Η Fairways Automotive Holdings Ltd είναι η μητρική εταιρία της Fairways Ltd η οποία δραστηριοποιείται στην εισαγωγή και εμπορία των μηχανοκίνητων οχημάτων και ανταλλακτικών. Το Συγκρότημα θεωρεί ότι ασκεί σημαντική επιρροή στην εταιρία. Η επένδυση θεωρείται ότι υπέστη πλήρη απομείωση και η αξία της περιορίστηκε στο μηδέν.

Επενδύσεις σε κοινοπραξίες

Τσίρος (Άγιος Τύχων) Λτδ

Το Συγκρότημα κατέχει το 50% του μετοχικού κεφαλαίου της Τσίρος (Άγιος Τύχων) Λτδ. Η μετοχική συμφωνία με τον άλλο μέτοχο της Τσίρος (Άγιος Τύχων) Λτδ καθορίζει αριθμό θεμάτων που απαιτούν τη συναίνεση και των δύο μετόχων, επομένως το Συγκρότημα θεωρεί ότι έχει από κοινού έλεγχο στην εταιρία. Η λογιστική αξία της Τσίρος (Άγιος Τύχων) Λτδ περιορίζεται στο μηδέν.

52. Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς

52.1 Αναμενόμενη εισαγωγή στο Χρηματιστήριο Αξιών του Λονδίνου

Όπως ανακοινώθηκε στις 30 Ιουνίου 2016, η Εταιρία, επιδιώκει την εισαγωγή της στην premium κατηγορία του Χρηματιστηρίου Αξιών του Λονδίνου (London Stock Exchange, LSE). Το Συγκρότημα σκοπεύει επίσης να διατηρήσει τη διαπραγμάτευση των μετοχών του στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Για την επίτευξη μιας τέτοιας εισαγωγής και ενδεχόμενης συμπερίληψής της στους δείκτες FTSE UK (δείκτες FTSE), η Εταιρία εξετάζει την ίδρυση νέας μητρικής εταιρείας. Παρόλο που μέχρι στιγμής καμία απόφαση δεν έχει ληφθεί, η Τράπεζα επιβεβαιώνει ότι, μετά από εξέταση αριθμού πιθανών δικαιοδοσιών εντός της ευρωζώνης, στο παρόν στάδιο η Δημοκρατία της Ιρλανδίας φαίνεται να είναι η πλέον κατάλληλη δικαιοδοσία καθώς πληροί τα κριτήρια ένταξης στους δείκτες FTSE, το νομικό της σύστημα είναι βασισμένο στις αρχές του κοινοδικαίου, παρόμοιο με αυτό της Κύπρου και είναι κοινώς αποδεκτή δικαιοδοσία για εταιρείες που επιθυμούν να αιτηθούν εισαγωγής στο LSE.

Η εταιρεία Bank of Cyprus Holdings PLC συστάθηκε στις 11 Ιουλίου 2016 στη Δημοκρατία της Ιρλανδίας για το σκοπό αυτό. Σε περίπτωση που η διαδικασία εισαγωγής των μετοχών της Τράπεζας στο LSE προχωρήσει, η έδρα της Τράπεζας, η διεύθυνση και οι λειτουργικές δραστηριότητές της θα παραμείνουν στην Κύπρο. Η νέα μητρική εταιρεία θα έχει και η Τράπεζα θα συνεχίσει να έχει τη φορολογική της έδρα στην Κύπρο. Η Τράπεζα θα συνεχίσει να εποπτεύεται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου.

Η Εταιρία συνεχίζει να παρακολουθεί στενά τις συνθήκες στις αγορές και να διαβουλεύεται με τους μετόχους της και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη για τον καθορισμό των κατάλληλων ενεργειών προς το σκοπό αυτό.

52.2 Άλλα γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς

Τα σημαντικά γεγονότα που προέκυψαν μετά την ημερομηνία αναφοράς περιλαμβάνονται στις Σημειώσεις 45 και 49 αυτών των ενδιάμεσων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Έκθεση Ανεξάρτητου Ελεγκτή

Έκθεση επί των Ενδιάμεσων Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Έχουμε ελέγξει τις ενδιάμεσες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ (η 'Εταιρία') και των θυγατρικών της (μαζί με την Εταιρία, το 'Συγκρότημα') στις σελίδες 15 μέχρι 192, οι οποίες αποτελούνται από τον ενδιάμεσο ενοποιημένο ισολογισμό στις 30 Ιουνίου 2016, και την ενδιάμεση ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων, την ενδιάμεση ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων, την ενδιάμεση ενοποιημένη κατάσταση μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και την ενδιάμεση ενοποιημένη κατάσταση ταμειακών ροών για την εξάμηνη περίοδο που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Ευθύνη του Διοικητικού Συμβουλίου για τις Ενδιάμεσες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας είναι υπεύθυνο για την κατάρτιση ενδιάμεσων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων που να δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς ('ΔΠΧΑ') όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση, και για τέτοιες εσωτερικές δικλείδες τις οποίες το Διοικητικό Συμβούλιο θεωρεί απαραίτητες για την κατάρτιση των ενδιάμεσων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδη ανακρίβεια, είτε οφείλεται σε απάτη ή σε λάθος.

Ευθύνη του Ελεγκτή

Η δική μας ευθύνη είναι να εκφράσουμε γνώμη επί αυτών των ενδιάμεσων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων με βάση τον έλεγχό μας. Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου. Τα Πρότυπα αυτά απαιτούν όπως συμμορφωνόμαστε με κανόνες δεοντολογίας και να σχεδιάζουμε και διενεργούμε τον έλεγχο με σκοπό την απόκτηση λελογισμένης διασφάλισης για το εάν οι ενδιάμεσες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα.

Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη διενέργεια διαδικασιών για την απόκτηση ελεγκτικών τεκμηρίων σχετικά με τα ποσά και τις γνωστοποιήσεις στις ενδιάμεσες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις. Οι επιλεγόμενες διαδικασίες βασίζονται στην κρίση του ελεγκτή, περιλαμβανομένης της εκτίμησης των κινδύνων ουσιώδους ανακρίβειας των ενδιάμεσων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, οφειλομένου είτε σε απάτη είτε σε λάθος. Κατά τη διενέργεια αυτών των εκτιμήσεων κινδύνων, ο ελεγκτής εξετάζει τις εσωτερικές δικλείδες που σχετίζονται με την κατάρτιση ενδιάμεσων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της οντότητας που δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών δικλείδων της οντότητας. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών πολιτικών που χρησιμοποιήθηκαν και του λελογισμένου των λογιστικών εκτιμήσεων που έγιναν από το Διοικητικό Συμβούλιο, καθώς και την αξιολόγηση της συνολικής παρουσίασης των ενδιάμεσων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα για να παράσχουν βάση για την ελεγκτική μας γνώμη.

Γνώμη

Κατά τη γνώμη μας, οι ενδιάμεσες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα της οικονομικής θέσης του Συγκροτήματος στις 30 Ιουνίου 2016, και της χρηματοοικονομικής επίδοσης και των ταμειακών ροών του για την εξάμηνη περίοδο που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Έμφαση Θέματος

Εφιστούμε την προσοχή σας στη σημείωση 3 'Συνεχιζόμενη δραστηριότητα' των ενδιάμεσων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων όπου γίνεται αναφορά στην αξιολόγηση της διοίκησης όσον αφορά την ικανότητα του Συγκροτήματος να συνεχίσει ως δρώσα οικονομική μονάδα και το γεγονός ότι δεν πληροί τις εποπτικές απαιτήσεις ρευστότητας στην Κύπρο, το οποίο υποδηλώνει την ύπαρξη σημαντικής αβεβαιότητας ως προς τη δυνατότητα του να συνεχίσει ως δρώσα οικονομική μονάδα. Στη γνώμη μας δεν διατυπώνεται επιφύλαξη σε σχέση με το θέμα αυτό.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

Σύμφωνα με τις επιπρόσθετες απαιτήσεις των περί Ελεγκτών και Υποχρεωτικών Ελέγχων των Ετήσιων και των Ενοποιημένων Λογαριασμών Νόμου του 2009 και 2013, αναφέρουμε τα πιο κάτω:

- Έχουμε πάρει όλες τις πληροφορίες και εξηγήσεις που θεωρήσαμε αναγκαίες για σκοπούς του ελέγχου μας.
- Κατά τη γνώμη μας, έχουν τηρηθεί από την Εταιρία κατάλληλα λογιστικά βιβλία, στην έκταση που φαίνεται από την εξέταση από εμάς αυτών των βιβλίων.
- Οι ενδιάμεσες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις συμφωνούν με τα λογιστικά βιβλία.
- Κατά τη γνώμη μας, οι πληροφορίες που δίνονται στην ενδιάμεση Έκθεση Διαχείρισης στις σελίδες 2 μέχρι 14 συνάδουν με τις ενδιάμεσες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Άλλο θέμα

Αυτή η έκθεση, περιλαμβανομένης και της γνώμης, ετοιμάστηκε για τα μέλη της Εταιρίας ως σώμα και μόνο σύμφωνα με το Άρθρο 34 του περί Ελεγκτών και Υποχρεωτικών Ελέγχων των Ετήσιων και των Ενοποιημένων Λογαριασμών Νόμου του 2009 και 2013 και για κανένα άλλο σκοπό. Δίνοντας αυτή τη γνώμη δεν αποδεχόμαστε ή αναλαμβάνουμε ευθύνη για οποιοδήποτε άλλο σκοπό ή προς οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο στη γνώση του οποίου αυτή η έκθεση δυνατόν να περιέλθει.

Σάββας Πεντάρης
Εγκεκριμένος Λογιστής και Εγγεγραμμένος Ελεγκτής
εκ μέρους και για λογαριασμό της

Ernst & Young Cyprus Limited
Εγκεκριμένοι Λογιστές και Εγγεγραμμένοι Ελεγκτές

Λευκωσία
30 Αυγούστου 2016

**Επιπρόσθετες Γνωστοποιήσεις Κινδύνων και
Διαχείρισης Κεφαλαίου**

**30 Ιουνίου
2016**

1. Πιστωτικός κίνδυνος

Η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (ΚΤΚ) έκδωσε προς τα πιστωτικά ιδρύματα τις περί της Απομείωσης Δανείων και των Διαδικασιών Διενέργειας Προβλέψεων Οδηγίες 2014 και 2015 (Οδηγία), η οποία παρέχει καθοδήγηση στις τράπεζες αναφορικά με την πολιτική απομείωσης δανείων και τις διαδικασίες διενέργειας προβλέψεων. Σκοπός της συγκεκριμένης Οδηγίας είναι να διασφαλίσει ότι τα πιστωτικά ιδρύματα έχουν επαρκείς πολιτικές για την απομείωση δανείων και διαδικασίες διενέργειας προβλέψεων για σκοπούς εντοπισμού πιστωτικών ζημιών και τη συνετή εφαρμογή των ΔΠΧΑ για την ετοιμασία των οικονομικών τους καταστάσεων.

Η Οδηγία απαιτεί συγκεκριμένες δημοσιοποιήσεις σε σχέση με την ποιότητα του χαρτοφυλακίου δανείων, την πολιτική προβλέψεων και το ύψος των προβλέψεων. Οι δημοσιοποιήσεις οι οποίες απαιτούνται από την Οδηγία, πέραν αυτών που παρουσιάζονται στις Σημειώσεις 2 και 43 των ενδιάμεσων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων για την περίοδο που έληξε 30 Ιουνίου 2016 παρουσιάζονται στους ακόλουθους πίνακες. Οι πίνακες παρουσιάζουν τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια (ΜΕΔ) με βάση τον ορισμό των πρότυπων αναφοράς της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (ΕΑΤ).

Με βάση τα πρότυπα αναφοράς της ΕΑΤ, ΜΕΔ θεωρούνται αυτά τα οποία ικανοποιούν ένα από τους πιο κάτω όρους:

- (i) Ο οφειλέτης έχει αξιολογηθεί ως απίθανο να πληρώσει τις πιστωτικές του υποχρεώσεις χωρίς την εκποίηση της εξασφάλισης του, ανεξάρτητα από την ύπαρξη τυχόν ληξιπρόθεσμων οφειλών ή τον αριθμό των ημερών σε καθυστέρηση.
- (ii) Αθετήσεις ή απομειωμένα δάνεια σύμφωνα με την προσέγγιση που προβλέπεται από τον Κανονισμό (ΕΕ) Αρ. 575/2013, Άρθρο 178.
- (iii) Σημαντικά δάνεια (όπως ορίζονται πιο κάτω) τα οποία είναι ληξιπρόθεσμα πάνω από 90 μέρες.
- (iv) Εξυπηρετούμενα, ρυθμισμένα δάνεια υπό επίβλεψη για τα οποία χρειάζονται επιπρόσθετες ρυθμίσεις.
- (v) Εξυπηρετούμενα, ρυθμισμένα δάνεια υπό επίβλεψη τα οποία παρουσιάζουν ληξιπρόθεσμες οφειλές πάνω από 30 μέρες εντός της περιόδου επίβλεψης.

Ο όρος δάνεια περιλαμβάνει όλα τα εντός και εκτός στοιχεία του ισολογισμού, εκτός από αυτά που κατέχονται για εμπορία και κατηγοριοποιούνται ως τέτοια στο συνολικό τους ποσό χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η εξασφάλιση τους.

Τα ακόλουθα κριτήρια σημαντικότητας εφαρμόζονται:

- Όταν τα προβληματικά δάνεια του οφειλέτη, τα οποία πληρούν τα πιο πάνω κριτήρια, υπερβαίνουν το 20% της μικτής λογιστικής αξίας όλων των δανείων του, τότε όλα τα δάνεια του οφειλέτη κατηγοριοποιούνται ως μη εξυπηρετούμενα. Σε αντίθετη περίπτωση, μόνο τα προβληματικά δάνεια κατηγοριοποιούνται ως μη εξυπηρετούμενα.
- Σημαντικές καθυστερήσεις/υπερβάσεις ορίζονται ως εξής:
 - Για ανοίγματα σε ιδιώτες:
 - Για δάνεια: Καθυστερημένο ποσό δόσης πάνω από €500 ή καθυστερημένες δόσεις πάνω από μια.
 - Για παρατραβήγματα: Υπέρβαση ορίου πάνω από €500 ή υπέρβαση μεγαλύτερη του 10% του εγκεκριμένου ορίου.
 - Για όλα τα άλλα ανοίγματα: Συνολικές καθυστερήσεις/υπερβάσεις πελατών πάνω από €1.000 ή πάνω από το 10% του συνολικού ποσού χρηματοδότησης του πελάτη.

ΜΕΔ μπορεί να παύσουν να θεωρούνται ως μη εξυπηρετούμενα όταν όλοι οι πιο κάτω όροι ικανοποιούνται:

- (i) Η επέκταση στα ρυθμιστικά μέτρα δεν οδηγεί στην αναγνώριση απομείωσης ή σε αθέτηση.
- (ii) Έχει περάσει ένας χρόνος από την επέκταση των ρυθμιστικών μέτρων.
- (iii) Μετά τα ρυθμιστικά μέτρα και σύμφωνα με τους όρους μετά από τις ρυθμίσεις, δεν υπάρχουν ληξιπρόθεσμες οφειλές ή ανησυχίες σχετικά με την ολική αποπληρωμή του δανείου.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ
Επιπρόσθετες Γνωστοποιήσεις Κινδύνων και Διαχείρισης Κεφαλαίου
(Μη ελεγμένες)

Ενδιάμεση Εξαμηνιαία Οικονομική Έκθεση
30 Ιουνίου 2016

1. Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Οι πιο κάτω πίνακες παρουσιάζουν ανάλυση των δανείων και απαιτήσεων με βάση τα πρότυπα αναφοράς της EAT.

30 Ιουνίου 2016	Μικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες				Πρόβλεψη για απομείωση και αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση			
	Μικτά δάνεια και απαιτήσεις του Συγκροτήματος ¹	Από τα οποία μη εξυπηρετούμενα	Από τα οποία έτυχαν ρύθμισης		Συνολική πρόβλεψη για απομείωση και αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	Από τα οποία μη εξυπηρετούμενα	Από τα οποία έτυχαν ρύθμισης	
			Συνολικά δάνεια και απαιτήσεις με ρυθμιστικά μέτρα	Από τα οποία μη εξυπηρετούμενα			Συνολικά δάνεια και απαιτήσεις με ρυθμιστικά μέτρα	Από τα οποία μη εξυπηρετούμενα
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Γενικές κυβερνήσεις	116.773	15.156	5.026	4.693	2.509	1.687	1.666	1.613
Άλλες χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις	359.275	250.607	137.286	117.525	157.877	154.272	79.163	79.069
Μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις	12.530.346	8.117.369	5.895.548	4.611.741	3.435.826	3.352.379	1.464.580	1.427.984
Από τις οποίες: Μικρομεσαίες επιχειρήσεις ²	7.277.579	4.908.591	2.660.021	2.119.081	2.259.284	2.213.624	707.403	690.153
Από τις οποίες: Εμπορικών ακινήτων ²	10.377.841	6.773.968	5.291.125	4.147.347	2.618.928	2.547.081	1.244.043	1.211.289
Μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις ανά κλάδο								
Κατασκευές	3.393.007	2.775.627			1.189.035			
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο	2.168.003	1.137.941			494.334			
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	1.363.799	801.688			266.609			
Ακίνητα	2.944.215	1.663.155			680.390			
Βιομηχανία	779.907	499.323			208.880			
Λοιποί κλάδοι	1.881.415	1.239.635			596.578			
Νοικοκυριά	8.077.005	4.110.116	2.910.620	2.115.234	1.233.950	1.155.456	320.698	303.643
Από τα οποία: Στεγαστικά δάνεια ²	5.486.490	2.808.198	2.233.907	1.602.410	594.940	538.884	172.734	161.797
Από τα οποία: Καταναλωτικά δάνεια ²	1.075.999	619.469	312.334	257.120	294.006	281.863	62.837	59.738
Σύνολο στον ισολογισμό	21.083.399	12.493.248	8.948.480	6.849.193	4.830.162	4.663.794	1.866.107	1.812.309

¹ Μη συμπεριλαμβανομένων δανείων και απαιτήσεων από κεντρικές τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

² Οι αναλύσεις που παρουσιάζονται στις κατηγορίες 'μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις' και 'νοικοκυριά' δεν προσθέτονται μεταξύ τους γιατί συγκεκριμένοι πελάτες μπορεί να καταχωρούνται και στις δύο κατηγορίες.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ
Επιπρόσθετες Γνωστοποιήσεις Κινδύνων και Διαχείρισης Κεφαλαίου
(Μη ελεγμένες)

Ενδιάμεση Εξαμηνιαία Οικονομική Έκθεση
30 Ιουνίου 2016

1. Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

31 Δεκεμβρίου 2015	Μικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες				Πρόβλεψη για απομείωση και αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση			
	Μικτά δάνεια και απαιτήσεις του Συγκροτήματος ¹	Από τα οποία μη εξυπηρετούμενα	Από τα οποία έτυχαν ρύθμισης		Συνολική πρόβλεψη για απομείωση και αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	Από τα οποία μη εξυπηρετούμενα	Από τα οποία έτυχαν ρύθμισης	
			Συνολικά δάνεια και απαιτήσεις με ρυθμιστικά μέτρα	Από τα οποία μη εξυπηρετούμενα			Συνολικά δάνεια και απαιτήσεις με ρυθμιστικά μέτρα	Από τα οποία μη εξυπηρετούμενα
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Γενικές κυβερνήσεις	115.358	4.858	5.241	4.448	345	345	1.771	1.518
Άλλες χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις	450.287	269.232	164.356	141.861	175.712	158.570	86.439	85.905
Μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις	13.687.340	9.447.487	6.250.424	5.101.675	3.938.616	3.852.385	1.651.274	1.618.835
Από τις οποίες: Μικρομεσαίες επιχειρήσεις ²	7.595.447	5.361.281	2.724.405	2.254.873	2.412.273	2.364.850	752.559	736.962
Από τις οποίες: Εμπορικών ακινήτων ²	10.998.641	8.009.181	5.684.179	4.661.835	2.996.289	2.931.498	1.418.013	1.390.942
Μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις ανά κλάδο								
Κατασκευές	4.023.260	3.440.287			1.391.760			
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο	2.286.348	1.308.725			552.581			
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	1.484.868	975.111			329.840			
Ακίνητα	3.034.255	1.789.356			705.072			
Βιομηχανία	809.277	510.071			219.188			
Λοιποί κλάδοι	2.049.332	1.423.937			740.175			
Νοικοκυριά	8.339.490	4.246.315	2.912.440	2.133.845	1.286.170	1.193.223	327.292	310.740
Από τα οποία: Στεγαστικά δάνεια ²	5.565.680	2.879.120	2.168.251	1.622.346	614.752	553.454	181.776	172.587
Από τα οποία: Καταναλωτικά δάνεια ²	1.109.776	637.137	306.799	255.511	315.413	298.330	70.554	66.974
Σύνολο στον ισολογισμό	22.592.475	13.967.892	9.332.461	7.381.829	5.400.843	5.204.523	2.066.776	2.016.998

¹ Μη συμπεριλαμβανομένων δανείων και απαιτήσεων από κεντρικές τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

² Οι αναλύσεις που παρουσιάζονται στις κατηγορίες 'μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις' και 'νοικοκυριά' δεν προσθέτονται μεταξύ τους γιατί συγκεκριμένοι πελάτες μπορεί να καταχωρούνται και στις δύο κατηγορίες.

2. Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης

2.1 Επιβαρυνμένα και μη επιβαρυνμένα περιουσιακά στοιχεία

Τα επιβαρυνμένα περιουσιακά στοιχεία προκύπτουν από δεσμευμένες εξασφαλίσεις έναντι εγγυημένων μορφών χρηματοδότησης και άλλων υποχρεώσεων που απαιτούν εξασφαλίσεις.

Ένα περιουσιακό στοιχείο κατηγοριοποιείται ως επιβαρυνμένο εάν έχει δεσμευθεί ως εξασφάλιση έναντι εγγυημένων μορφών χρηματοδότησης και άλλων υποχρεώσεων και συναλλαγών που απαιτούν εξασφαλίσεις και ως εκ τούτου δεν είναι πλέον διαθέσιμο στο Συγκρότημα για περαιτέρω ανάγκες εξασφάλισης ή ρευστότητας. Το σύνολο των επιβαρυνμένων περιουσιακών στοιχείων του Συγκροτήματος ανήλθε σε €12.386.932 χιλ. στις 30 Ιουνίου 2016 (31 Δεκεμβρίου 2015: €14.023.263 χιλ.).

Ένα περιουσιακό στοιχείο κατατάσσεται ως μη επιβαρυνμένο εάν δεν έχει δεσμευθεί έναντι εγγυημένων μορφών χρηματοδότησης και άλλων υποχρεώσεων που απαιτούν εξασφαλίσεις. Τα μη επιβαρυνμένα περιουσιακά στοιχεία αναλύονται περαιτέρω σε περιουσιακά στοιχεία που είναι διαθέσιμα και μπορούν να δεσμευθούν και σε περιουσιακά στοιχεία που δεν είναι άμεσα διαθέσιμα να δεσμευθούν. Στις 30 Ιουνίου 2016, το Συγκρότημα κατείχε μη επιβαρυνμένα περιουσιακά στοιχεία ύψους €6.109.401 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2015: €4.686.789 χιλ.) τα οποία μπορούν να δεσμευθούν και να χρησιμοποιηθούν για να καλύψουν πιθανές ανάγκες ρευστότητας και μη επιβαρυνμένα περιουσιακά στοιχεία ύψους €2.726.493 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2015: €3.067.147 χιλ.) που δεν είναι άμεσα διαθέσιμα για να δεσμευθούν ως εξασφάλιση για απαιτήσεις χρηματοδότησης στη σημερινή τους μορφή.

Ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει την ανάλυση των επιβαρυνμένων και μη επιβαρυνμένων περιουσιακών στοιχείων και το βαθμό στο οποίο αυτά τα περιουσιακά στοιχεία είναι δεσμευμένα για τις ανάγκες χρηματοδότησης και άλλων συναλλαγών του Συγκροτήματος. Η λογιστική αξία αυτών των περιουσιακών στοιχείων συνοψίζεται πιο κάτω:

	Επιβαρυνμένα	Μη επιβαρυνμένα		Σύνολο
	Δεσμευμένα ως εξασφάλιση	Διαθέσιμα ως εξασφάλιση	Μη διαθέσιμα ως εξασφάλιση	
30 Ιουνίου 2016	€000	€000	€000	€000
Μετρητά και τοποθετήσεις σε τράπεζες	165.534	2.081.776	445.476	2.692.786
Επενδύσεις	597.934	210.598	31.211	839.743
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	11.530.650	2.585.194	2.137.393	16.253.237
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση	-	11.101	359	11.460
Ακίνητα	92.814	1.220.732	112.054	1.425.600
Σύνολο στον ισολογισμό	12.386.932	6.109.401	2.726.493	21.222.826
Ομόλογα εγγυημένα από την Κυπριακή Δημοκρατία	500.000	500.000	-	1.000.000
Σύνολο	12.886.932	6.609.401	2.726.493	22.222.826

31 Δεκεμβρίου 2015				
Μετρητά και τοποθετήσεις σε τράπεζες	154.896	2.210.295	371.791	2.736.982
Επενδύσεις	892.728	62.688	53.871	1.009.287
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	12.882.139	1.834.519	2.474.974	17.191.632
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδα εκποίησης που κατέχονται προς πώληση	-	15.018	33.485	48.503
Ακίνητα	93.500	564.269	133.026	790.795
Σύνολο στον ισολογισμό	14.023.263	4.686.789	3.067.147	21.777.199
Ομόλογα εγγυημένα από την Κυπριακή Δημοκρατία	1.000.000	-	-	1.000.000
Σύνολο	15.023.263	4.686.789	3.067.147	22.777.199

2. Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

2.1 Επιβαρυνμένα και μη επιβαρυνμένα περιουσιακά στοιχεία (συνέχεια)

Τα επιβαρυνμένα περιουσιακά στοιχεία αποτελούνται κυρίως από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, επενδύσεις σε ομόλογα, (κυρίως Κυπριακά κυβερνητικά ομόλογα) και ακίνητα. Τα επιβαρυνμένα περιουσιακά στοιχεία έχουν δεσμευθεί κυρίως για σκοπούς του προγράμματος χρηματοδότησης στο πλαίσιο των πράξεων νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος και του Μηχανισμού Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (Σημ. 30 των ενδιάμεσων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2016) καθώς και για το καλυμμένο ομόλογο. Στην περίπτωση του Μηχανισμού Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA), όπου συνήθως η εξασφάλιση δεν απελευθερώνεται κατά την αποπληρωμή της χρηματοδότησης, υπάρχει ένα εγγενές ρυθμιστικό το οποίο να μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για περαιτέρω χρηματοδότηση, εάν απαιτείται. Οι επενδύσεις σε ομόλογα χρησιμοποιούνται επίσης ως εξασφάλιση για συμφωνίες επαναγοράς με την ΕΚΤ και άλλες εμπορικές τράπεζες, καθώς επίσης και για το καλυμμένο ομόλογο (Σημ. 45 των ενδιάμεσων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2016). Τα επιβαρυνμένα περιουσιακά στοιχεία περιλαμβάνουν μετρητά και άλλα ρευστά διαθέσιμα τα οποία τοποθετούνται σε άλλες τράπεζες ως εξασφάλιση σύμφωνα με συμβάσεις ISDA/GMRA, τα οποία δεν είναι άμεσα διαθέσιμα για χρήση από το Συγκρότημα αλλά αποδεσμεύονται με τη λήξη των σχετικών συναλλαγών. Τα μετρητά χρησιμοποιούνται κυρίως για να καλύψουν εξασφαλίσεις που χρειάζονται για (i) παράγωγα και συμφωνίες επαναγοράς, (ii) εμπορικές συναλλαγές και εγγυητικές που εκδόθηκαν και (iii) το καλυμμένο ομόλογο.

Στις 30 Ιουνίου 2016 ένα από τα δύο ομόλογα εγγυημένο από την Κυπριακή κυβέρνηση ύψους €500.000 χιλ. (εύλογη αξία €516.987 χιλ.) είχε χρησιμοποιηθεί ως εξασφάλιση για χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες. Τον Ιούνιο 2016, αποδεσμεύτηκε το άλλο ομόλογο από το εξασφαλισμένο χαρτοφυλάκιο περιουσιακών στοιχείων του ELA ύψους €500.000 χιλ. (εύλογη αξία €517.662 χιλ.). Η εύλογη αξία και των δύο ομολόγων στις 31 Δεκεμβρίου 2015 ήταν €1.056.720 χιλ. Λαμβάνοντας υπόψη τη σημαντική μείωση στη χρηματοδότηση από τον Μηχανισμό Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA), το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας σε συνεδρία του που πραγματοποιήθηκε στις 16 Αυγούστου 2016, αποφάσισε να προχωρήσει στην ακύρωση των δύο ομολόγων. Λόγω της πιο πάνω απόφασης, η ΚΤΚ αποδέσμευσε και το δεύτερο ομόλογο στις 19 Αυγούστου 2016. Τα δύο ομόλογα έχουν ακυρωθεί στις 25 Αυγούστου 2016 κατόπιν λήψης όλων των εγκρίσεων/συγκαταθέσεων από τις αρμόδιες αρχές. Η διαγραφή τους από το ΧΑΚ θα ανακοινωθεί από το ΧΑΚ σε ενθέτω χρόνο.

Στις 29 Σεπτεμβρίου τροποποιήθηκαν οι όροι του προγράμματος για την έκδοση καλυμμένου αξιογράφου και του διακρατούμενου καλυμμένου αξιογράφου ύψους €1.000 εκατ. σε Conditional Pass-Through. Στα πλαίσια της αναδιάρθρωσης, το υπόλοιπο του διακρατούμενου καλυμμένου αξιογράφου που εκκρεμεί μειώθηκε σε €650.000 χιλ. με νέα ημερομηνία λήξης στις 12 Δεκεμβρίου 2018. Η πιστωτική αξιολόγηση του καλυμμένου αξιογράφου αναβαθμίστηκε στην επενδυτική κατηγορία (investment grade) και αποτελεί αποδεκτό περιουσιακό στοιχείο για τις πιστοδοτικές πράξεις του Ευρωσυστήματος. Επί του παρόντος το καλυμμένο αξιόγραφο χρησιμοποιείται ως εξασφάλιση για δανεισμό από την ΕΚΤ. Μέσω αυτής της συναλλαγής η Εταιρία άντλησε €550.000 χιλ. από την ΕΚΤ. Πριν από την αναβάθμιση του, το καλυμμένο αξιόγραφο χρησιμοποιείτο ως εξασφάλιση για χρηματοδότηση από τον Μηχανισμό Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA).

Η Κύπρος εξήλθε από τη Σύμβαση Δανειακής Διευκόλυνσης το Μάρτιο 2016. Οι αξιολογήσεις της πιστοληπτικής ικανότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας από τους κύριους οργανισμούς αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας συνεχίζουν να είναι κάτω από τον επενδυτικό βαθμό. Ως αποτέλεσμα, η ΕΚΤ δεν θα μπορεί πλέον να αποδέχεται τα ομόλογα της Κυπριακής Δημοκρατίας στο πρόγραμμα αγοράς περιουσιακών στοιχείων, ή ως αποδεκτή εξασφάλιση για τις πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος, όπως ίσχυε, λόγω του ότι η χώρα ήταν κάτω από ένα πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής. Αυτό οδήγησε στην αποπληρωμή χρηματοδότησης από την ΕΚΤ στο τέλος Μαρτίου 2016 για ποσό ύψους €100 εκατ. η οποία ήταν εξασφαλισμένη με ομόλογα της Κυπριακής Δημοκρατίας και μείωσε σημαντικά τα διαθέσιμα αποθεματικά της ΕΚΤ (τα διαθέσιμα αποθεματικά αντιπροσωπεύουν το ποσό που θα μπορούσε να διατεθεί από την ΕΚΤ βάσει των εξασφαλίσεων που εκχωρήθηκαν). Τα ομόλογα της Κυπριακής Δημοκρατίας τα οποία είναι μη εξασφαλισμένα μπορούν να θεωρηθούν ως αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία για εξασφάλιση για σκοπούς χρηματοδότησης από τον Μηχανισμό Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA).

2. Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

2.1 Επιβαρυμένα και μη επιβαρυμένα περιουσιακά στοιχεία (συνέχεια)

Τον Μάιο του 2016, το Συγκρότημα άντλησε νέα χρηματοδότηση ύψους €200 εκατ. μέσω των πιστοδοτικών πράξεων του Ευρωσυστήματος (Πράξεις Κύριας Αναχρηματοδότησης) χρησιμοποιώντας ως εξασφάλιση σύνολο ομαδοποιημένων στεγαστικών δανείων τα οποία πληρούν τα κριτήρια καταλληλότητας του Πλαισίου των Πρόσθετων Δανειακών Απαιτήσεων όπως περιγράφονται στις περί της Εφαρμογής του Πλαισίου της Νομισματικής Πολιτικής του Ευρωσυστήματος Οδηγίες του 2015 έως 2016.

Επιπρόσθετα, το Μάιο του 2016 η Εταιρία διεκπεραίωσε την πρώτη από το 2013 συναλλαγή χρηματοδότησης έναντι εξασφάλισης (υπό μορφή συναλλαγής συμφωνίας επαναγοράς).

Τον Αύγουστο του 2016 η ΚΤΚ αποδέσμευσε δάνεια και απαιτήσεις συμβατικής αξίας €2 δις τα οποία εξασφάλιζαν χρηματοδότηση μέσω του Μηχανισμού Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA).

Τα μη περιουσιακά στοιχεία που είναι διαθέσιμα να δεσμευτούν ως εξασφάλιση, περιλαμβάνουν δάνεια και απαιτήσεις στην Κύπρο που παρουσιάζουν καθυστέρηση λιγότερη από 90 ημέρες, καθώς και δάνεια των θυγατρικών και των υποκαταστημάτων στο εξωτερικό τα οποία δεν έχουν δεσμευτεί ως εξασφάλιση. Δάνεια πελατών των θυγατρικών και των υποκαταστημάτων στο εξωτερικό δεν μπορούν να δεσμευθούν από την ΚΤΚ ως εξασφάλιση για το Μηχανισμό Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA). Επιπλέον, τα περιουσιακά στοιχεία ορισμένων θυγατρικών και υποκαταστημάτων στο εξωτερικό, μπορούν να δεσμευθούν για άλλους σκοπούς μόνο για τις ανάγκες της συγκεκριμένης θυγατρικής/υποκαταστήματος και όχι για παροχή ρευστότητας σε οποιαδήποτε άλλη μονάδα του Συγκροτήματος. Οι καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες παρουσιάζονται ως μη επιβαρυμένες και μπορούν να δεσμευθούν, στο βαθμό που υπερβαίνουν το επίπεδο των ελάχιστων απαιτούμενων αποθεματικών. Τα ελάχιστα απαιτούμενα αποθεματικά παρουσιάζονται ως μη επιβαρυμένα περιουσιακά στοιχεία καθώς δεν είναι άμεσα διαθέσιμα να δεσμευθούν ως εξασφάλιση.

Τα μη επιβαρυμένα περιουσιακά στοιχεία που δεν είναι άμεσα διαθέσιμα για να δεσμευθούν ως εξασφάλιση για απαιτήσεις χρηματοδότησης αποτελούνται κυρίως από δάνεια και απαιτήσεις για τα οποία υπάρχει συμβατική ή νομική απαγόρευση να επιβαρυνθούν ή τα οποία παρουσιάζουν καθυστέρηση μεγαλύτερη των 90 ημερών ή για τα οποία υπάρχουν εκκρεμείς αγωγές ή άλλες νομικές ενέργειες εναντίον του πελάτη. Μέρος αυτών των περιουσιακών στοιχείων θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως εξασφάλιση για εγγυημένες μορφές χρηματοδότησης αλλά ταξινομείται συντηρητικά ως μη άμεσα διαθέσιμο για σκοπούς εξασφάλισης. Ακίνητα των οποίων ο τίτλος δεν έχει μεταβιβαστεί στο όνομα της Εταιρίας ή θυγατρικής της, δεν θεωρούνται άμεσα διαθέσιμα για να χρησιμοποιηθούν ως εξασφάλιση.

Τα ασφαλιστικά περιουσιακά στοιχεία που κατέχουν οι ασφαλιστικές θυγατρικές εταιρίες του Συγκροτήματος δεν περιλαμβάνονται στον παρακάτω πίνακα, αφού είναι κατά κύριο λόγο ανήκουν στους ασφαλιζόμενους.

Η λογιστική και εύλογη αξία των επιβαρυμένων και μη επιβαρυμένων επενδύσεων του Συγκροτήματος κατά την 30 Ιουνίου 2016 και 31 Δεκεμβρίου 2015 είναι ως ακολούθως:

	Λογιστική αξία επιβαρυμένων	Εύλογη αξία επιβαρυμένων	Λογιστική αξία μη επιβαρυμένων	Εύλογη αξία μη επιβαρυμένων
30 Ιουνίου 2016	€000	€000	€000	€000
Μετοχές	1.309	1.309	47.399	47.399
Ομόλογα	596.625	599.612	194.410	194.199
Σύνολο επενδύσεων	597.934	600.921	241.809	241.598

31 Δεκεμβρίου 2015				
Μετοχές	1.027	1.027	91.644	91.644
Ομόλογα	891.701	900.287	24.915	24.915
Σύνολο επενδύσεων	892.728	901.314	116.559	116.559

2. Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

2.2 Ρύθμιση ρευστότητας

Επιπρόσθετα από τους εποπτικούς δείκτες ρευστότητας που παρουσιάζονται στη Σημείωση 45 των ενδιάμεσων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων για το εξάμηνο που έληξε 30 Ιουνίου 2016, το Συγκρότημα παρακολουθεί τη θέση του έναντι του Δείκτη Κάλυψης Ρευστότητας (ΕΕ) 2015/61 (ΔΚΡ). Παρακολουθεί επίσης, και τη θέση του έναντι του Δείκτη Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης (ΔΚΣΧ) σύμφωνα με τη Μελέτη Ποσοτικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) της Επιτροπής της Βασιλείας. Ο ΔΚΡ έχει ως στόχο να διασφαλίσει ότι το Συγκρότημα διαθέτει επαρκή υψηλής ποιότητας ρευστά διαθέσιμα για να επιβιώσει σε ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων διάρκειας 30 ημερών. Το ΔΚΣΧ αναπτύχθηκε για την προώθηση μιας βιώσιμης δομής λήξης των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων.

Ο Κανονισμός Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) απαιτεί σταδιακή συμμόρφωση με το ΔΚΡ από την 1 Οκτωβρίου 2015 στο ελάχιστον 60% ο οποίος αυξάνεται στο 70% το 2016, στο 80% το 2017 και στο 100% μέχρι τον Ιανουάριο του 2018. Τον Οκτώβριο του 2014, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε τον τελικό κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμό για το ΔΚΡ. Κατά τη διάρκεια του 2015, ο μηνιαίος ΔΚΡ υπολογιζόταν σύμφωνα με το CRR και σε τριμηνιαία βάση σύμφωνα με τον κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμό (στα πλαίσια της Βραχυπρόθεσμης Ασκήσης της Διαδικασίας Εποπτικής Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΔΕΕΑ)). Από τον Ιανουάριο του 2016, το ΔΚΡ υπολογίζεται μηνιαίως και με βάση τον τελικό κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) 2015/61. Μόλις ο κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμός θεσπιστεί το Σεπτέμβριο του 2016, ο ΔΚΡ θα υπολογίζεται μόνο με βάση αυτό τον κανονισμό (ο ΔΚΡ θα σταματήσει να υπολογίζεται με βάση τον Κανονισμό (ΕΕ) 680/2014).

Τον Οκτώβριο του 2014, η Επιτροπή Βασιλείας για την Εποπτεία των Τραπεζών δημοσίευσε έναν τελικό κανονισμό για το ΔΚΣΧ με ελάχιστο απαιτούμενο όριο το 100% με ισχύ τη 1 Ιανουαρίου 2018. Η μεθοδολογία υπολογισμού του ΔΚΣΧ βασίζεται σε ερμηνεία των κανονισμών της Βασιλείας που δημοσιεύτηκαν τον Οκτώβριο του 2014 και περιλαμβάνει μια σειρά από παραδοχές οι οποίες υπόκεινται σε αλλαγές πριν την υιοθέτηση του CRR από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Στις 30 Ιουνίου 2016, το Συγκρότημα υπολόγισε το ΔΚΡ στο 70% σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 680/2014 και τα πρότυπα της Επιτροπής Βασιλείας στο 70% (31 Δεκεμβρίου 2015: 76%) και το ΔΚΣΧ σύμφωνα με τη ΜΠΕ της Επιτροπής της Βασιλείας στο 85% (31 Δεκεμβρίου 2015: 83%). Σύμφωνα με τον ΔΚΡ κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) 2015/61, στις 30 Ιουνίου 2016 ο ΔΚΡ ήταν 0%. Σύμφωνα με τον κατ' Εξουσιοδότηση Κανονισμό, ο Μηχανισμός Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA) αφαιρείται από τα Υψηλής Ποιότητας Ρευστά Περιουσιακά Στοιχεία, με αποτέλεσμα ένα μηδενικό συντελεστή. Θα πρέπει, ωστόσο, να σημειωθεί ότι η Εταιρία θεωρεί ότι διαθέτει επαρκή διαθέσιμη ρευστότητα για να καλύψει τις καθημερινές της ανάγκες και ο μηδενικός συντελεστής είναι λόγω της πιο πάνω ρύθμισης.

2.3 Ρευστά Αποθεματικά

Σύνθεση ρευστών αποθεματικών	30 Ιουνίου 2016		31 Δεκεμβρίου 2015	
	Ρευστά αποθεματικά	ΣΚΡ Νομοθεσία (ΕΕ) 2015/61 Ρευστά αποθεματικά - Επίπεδο 1	Ρευστά αποθεματικά	ΣΚΡ (Βασιλεία 3) Ρευστά αποθεματικά - Επίπεδο 1
	€000	€000	€000	€000
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	1.516.766	1.119.205	1.421.733	1.002.649
Υπόλοιπα και ημερήσια δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες	494.579	-	537.722	-
Άλλα δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες	372.831	-	477.604	-
Εμπορεύσιμες επενδύσεις	21.281	170.959	19.594	2.421
Διαθέσιμη ρευστότητα με ΕΚΤ	32.794	-	178.792	178.792
Άλλες επενδύσεις	9.387	-	8.637	-
Σύνολο	2.447.638	1.290.164	2.644.082	1.183.862

2. Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

2.3 Ρευστά Αποθεματικά (συνέχεια)

Στα ρευστά αποθεματικά περιλαμβάνονται μετρητά και αντίστοιχα μετρητών, μη επιβαρυνμένα υψηλής εμπορευσιμότητας μετοχές και άλλες μη επιβαρυνμένες μετοχές που μπορούν να πωληθούν στην αγορά ή να χρησιμοποιηθούν ως εξασφάλιση για σκοπούς χρηματοδότησης. Τα ελάχιστα αποθεματικά περιλαμβάνονται στις καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες στην κατηγορία 'Ρευστά Αποθεματικά' αλλά δεν περιλαμβάνονται στην κατηγορία των Ρευστών Αποθεματικών που χρησιμοποιούνται στον υπολογισμό του Δείκτη Κάλυψης Ρευστότητας (ΔΚΡ). Επιπλέον, στα Ρευστά Αποθεματικά για υπολογισμό του ΔΚΡ, περιλαμβάνεται μόνο το μέρος των ρευστών αποθεματικών των μονάδων εξωτερικού, που απαιτούνται για τη διατήρηση 100% του δείκτη, (δεδομένου ότι οποιαδήποτε υπέρβαση δεν θα είναι μεταβιβάσιμη για να χρησιμοποιηθεί από άλλες μονάδες).

Οι επενδύσεις στη κατηγορία 'Ρευστά Αποθεματικά' παρουσιάζονται στις τρέχουσες τιμές αγοράς μείον ένα ποσοστό περικοπής (όπως προβλέπεται από τις ρυθμιστικές αρχές), ούτως ώστε να αντικατοπτρίζεται η πραγματική αξία ρευστοποίησης που μπορεί να αποκτηθεί και να συμπεριλαμβάνει μόνο τις διεθνείς εκδόσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας. Σύμφωνα με τα Ρευστά Αποθεματικά για υπολογισμό του ΔΚΡ, όλα τα Κυπριακά ομόλογα παραμένουν επιλέξιμα για ένταξη στο Επίπεδο 1 περιουσιακών στοιχείων, δεδομένου ότι έχουν εκδοθεί από Κράτος Μέλος. Ο ΔΚΡ δεν απαιτεί ρευστά περιουσιακά στοιχεία για να είναι αποδεκτά ως εξασφάλιση για λειτουργίες κεντρικών τραπεζών και περιλαμβάνονται σε τιμή αγοράς.

Η Υπηρεσία Διαχείρισης Διαθεσίμων Συγκροτήματος έχει την ευθύνη για τη διαχείριση των ρευστών αποθεματικών.

Η Κύπρος εξήλθε από τη Σύμβαση Δανειακής Διευκόλυνσης το Μάρτιο 2016. Οι αξιολογήσεις της πιστοληπτικής ικανότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας από τους κύριους οργανισμούς αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας συνεχίζουν να είναι κάτω από τον επενδυτικό βαθμό. Ως αποτέλεσμα, η ΕΚΤ δεν θα μπορεί πλέον να αποδέχεται τα ομόλογα της Κυπριακής Δημοκρατίας στο πρόγραμμα αγοράς περιουσιακών στοιχείων, ή ως αποδεκτή εξασφάλιση για τις πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος, όπως ίσχυε, λόγω του ότι η χώρα ήταν κάτω από ένα πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής. Αυτό οδήγησε στην αποπληρωμή χρηματοδότησης από την ΕΚΤ στο τέλος Μαρτίου 2016 για ποσό ύψους €100 εκατ. η οποία ήταν εξασφαλισμένη με ομόλογα της Κυπριακής Δημοκρατίας και μείωσε σημαντικά τα διαθέσιμα αποθεματικά της ΕΚΤ (τα διαθέσιμα αποθεματικά αντιπροσωπεύουν το ποσό που θα μπορούσε να διατεθεί από την ΕΚΤ βάσει των εξασφαλίσεων που εκχωρήθηκαν). Τα ομόλογα της Κυπριακής Δημοκρατίας τα οποία είναι μη εξασφαλισμένα μπορούν να θεωρηθούν ως αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία για εξασφάλιση για σκοπούς χρηματοδότησης από τον Μηχανισμό Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA).

Το Υπουργικό Συμβούλιο και η Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού της Κυπριακής Βουλής έχουν εγκρίνει τον Ιανουάριο του 2014 την έκδοση €2,9 δις. κυβερνητικών εγγυήσεων για την έκδοση ομολόγων/δανείων πιστωτικών ιδρυμάτων σύμφωνα με τον περί της 'Παραχώρησης Κυβερνητικών Εγγυήσεων για τη Σύναψη Δανείων ή/και την Έκδοση Ομολόγων από Πιστωτικά Ιδρύματα Νόμο του 2012'. Αναμένεται ότι το Συγκρότημα θα μπορεί να κάνει χρήση των πιο πάνω εγγυήσεων εάν παραστεί ανάγκη, με την επιφύλαξη εγκρίσεων από το Υπουργείο Οικονομικών. Επιπρόσθετα, η Εταιρία κατέχει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις ως εκδότης δύο ομολόγων εγγυημένων από την Κυπριακή Δημοκρατία ύψους €500 εκατ. που λήγουν το Νοέμβριο του 2017. Στις 16 Αυγούστου 2016, το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε να προχωρήσει με την ακύρωση αυτών των δύο ομολόγων. Τα δύο ομόλογα έχουν ακυρωθεί στις 25 Αυγούστου 2016 κατόπιν λήψης όλων των εγκρίσεων/συγκαταθέσεων από τις αρμόδιες αρχές.

Τον Μάιο του 2016, το Συγκρότημα άντλησε νέα χρηματοδότηση ύψους €200 εκατ. μέσω των πιστοδοτικών πράξεων του Ευρωσυστήματος (Πράξεις Κύριας Αναχρηματοδότησης) χρησιμοποιώντας ως εξασφάλιση σύνολο ομαδοποιημένων στεγαστικών δανείων τα οποία πληρούν τα κριτήρια καταλληλότητας του Πλαισίου των Πρόσθετων Δανειακών Απαιτήσεων όπως περιγράφονται στις περί της Εφαρμογής του Πλαισίου της Νομισματικής Πολιτικής του Ευρωσυστήματος Οδηγίες του 2015 έως 2016.

Επιπρόσθετα, το Μάιο του 2016 η Εταιρία διεκπεραίωσε την πρώτη από το 2013 συναλλαγή χρηματοδότησης έναντι εξασφάλισης (υπό μορφή συναλλαγής συμφωνίας επαναγοράς).

Στις 29 Ιουνίου 2016, η Εταιρία αποπλήρωσε το ύψος του δανείου μέσω του ΣΠΠΜΑ ύψους €500 εκατ.

2. Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

2.3 Ρευστά Αποθεματικά (συνέχεια)

Τον Αύγουστο του 2016 η ΚΤΚ αποδέσμευσε δάνεια και απαιτήσεις συμβατικής αξίας €2 δις τα οποία εξασφάλιζαν χρηματοδότηση μέσω του Μηχανισμού Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA).

3. Ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις για πιστωτικό κίνδυνο, κίνδυνο αγοράς και λειτουργικό κίνδυνο

Η προσέγγιση του Συγκροτήματος για την αξιολόγηση της επάρκειας του εσωτερικού κεφαλαίου

Τα επενδυτικά σχέδια του Συγκροτήματος αναπτύχθηκαν με στόχο τη διατήρηση του κεφαλαίου τα οποία είναι επαρκείς σε ποσότητα και ποιότητα για να στηρίξουν το προφίλ κινδύνου, κανονιστικών και επιχειρηματικών αναγκών του Συγκροτήματος.

Οι κεφαλαιακές προβλέψεις του Συγκροτήματος παρακολουθούνται σε τακτικά χρονικά διαστήματα, έναντι των σχετικών εσωτερικών στόχων κεφαλαιακών δεικτών για να διασφαλιστεί ότι παραμένουν κατάλληλες και λαμβάνουν υπόψη τυχόν κινδύνους του πλάνου, συμπεριλαμβανομένων των πιθανών μελλοντικών ρυθμιστικών αλλαγών.

Το πλάνο λαμβάνει υπόψη τους βασικούς στρατηγικούς στόχους του Συγκροτήματος οι οποίοι είναι:

- Σημαντική μείωση του προβληματικού δανειακού χαρτοφυλακίου
- Ομαλοποίηση της χρηματοδοτικής δομής και πλήρης αποπληρωμή της χρηματοδότησης από τον Μηχανισμό Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA)
- Διατήρηση κατάλληλης κεφαλαιακής επάρκειας με την εσωτερική δημιουργία κεφαλαίων
- Επικέντρωση σε κύριες δραστηριότητες στην Κύπρο και στο Ηνωμένο Βασίλειο
- Επίτευξη ενός ορθολογιστικού μοντέλου λειτουργίας
- Δημιουργία αξίας για τους ιδιοκτήτες και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη

3.1 Πιστωτικός κίνδυνος

Για τον υπολογισμό της ελάχιστης κεφαλαιακής απαίτησης έχει χρησιμοποιηθεί η Τυποποιημένη Μέθοδος σύμφωνα με τις απαιτήσεις που ορίζονται στο Άρθρο 92 του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR):

Κατηγορία ανοίγματος	30 Ιουνίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
	€000	€000
Απαιτήσεις υπό μορφή μεριδίων ή μετοχών σε οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων	3	9
Έναντι επιχειρήσεων	222.335	203.679
Ανοίγματα σε μετοχές	25.351	25.719
Ανοίγματα σε αθέτηση	344.761	435.215
Έναντι ιδρυμάτων	32.596	33.779
Ανοίγματα που σχετίζονται με ιδιαίτερα υψηλούς κινδύνους	277.234	320.497
Άλλα στοιχεία	174.641	124.184
Περιφερειακές κυβερνήσεις ή τοπικές αρχές	135	105
Λιανική τραπεζική	130.848	130.952
Ανοίγματα που εξασφαλίζονται με υποθήκες επί ακίνητης περιουσίας	139.805	132.237
Καλυμμένα ομόλογα	11	109
Σύνολο κεφαλαιακής απαίτησης για τον πιστωτικό κίνδυνο	1.347.720	1.406.485

3. Ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις για πιστωτικό κίνδυνο, κίνδυνο αγοράς και λειτουργικό κίνδυνο (συνέχεια)

Η προσέγγιση του Συγκροτήματος για την αξιολόγηση της επάρκειας του εσωτερικού κεφαλαίου (συνέχεια)

3.2 Κίνδυνος αγοράς

Η ελάχιστη κεφαλαιακή απαίτηση που υπολογίζεται σύμφωνα με τον Τίτλο IV: Απαιτήσεις ιδίων κεφαλαίων για τον κίνδυνο αγοράς, του Κανονισμού Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) έχει ως εξής:

Χαρτοφυλάκιο συναλλαγών	30 Ιουνίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
	€000	€000
Είδος κινδύνου		
Κίνδυνος θέσης	599	625
Σύνολο κεφαλαιακής απαίτησης για τον κίνδυνο αγοράς	599	625

3.3 Λειτουργικός κίνδυνος

Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί την Τυποποιημένη Μέθοδο για τον υπολογισμό της κεφαλαιακής απαίτησης για τον λειτουργικό κίνδυνο.

Στις 30 Ιουνίου 2016, η ελάχιστη κεφαλαιακή απαίτηση για τον λειτουργικό κίνδυνο υπολογίζεται με βάση την Τυποποιημένη Μέθοδο ανήλθε στις €163.191 χιλιάδες (31 Δεκεμβρίου 2015: €163.191 χιλ.).

30 Ιουνίου 2016/31 Δεκεμβρίου 2015	Τυποποιημένη Μέθοδος
	€000
Χρηματοδότηση επιχειρήσεων	118
Διαπραγμάτευση και πώληση	2.591
Υπηρεσίες χρηματιστηριακής διαμεσολάβησης σε πελάτες λιανικής	99
Εμπορική τραπεζική	127.867
Λιανική τραπεζική	24.880
Πληρωμές και διακανονισμός	7.218
Υπηρεσίες φύλαξης και διαχείρισης	210
Διαχείριση περιουσιακών στοιχείων	208
Σύνολο κεφαλαιακής απαίτησης για τον λειτουργικό κίνδυνο	163.191

3.4 Κίνδυνος προσαρμογής πιστωτικής αποτίμησης αντισυμβαλλόμενου (CVA)

Το CVA αποτιμά τον πιστωτικό κίνδυνο των αντισυμβαλλόμενων σε πράξεις παραγώγων ο οποίος δεν συμπεριλαμβάνεται στον πιστωτικό κίνδυνο του αντισυμβαλλόμενου (δηλαδή την ενδεχόμενη ζημιά σε πράξεις παραγώγων λόγω της αύξησης του πιστωτικού περιθωρίου του αντισυμβαλλόμενου).

	30 Ιουνίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
	€000	€000
Κεφαλαιακή απαίτηση για τον κίνδυνο προσαρμογής πιστωτικής αποτίμησης αντισυμβαλλόμενου	5.955	3.001

4. Άλλοι κίνδυνοι

Πολιτικός κίνδυνος

Εξωτερικοί παράγοντες που δεν τελούν υπό τον έλεγχο του Συγκροτήματος, όπως οικονομικές και πολιτικές εξελίξεις και κυβερνητικές ενέργειες στην Κύπρο και άλλες χώρες, ενδέχεται να επηρεάσουν αρνητικά τις δραστηριότητες, τη στρατηγική και τις προοπτικές του Συγκροτήματος άμεσα ή έμμεσα, μέσω των επιπτώσεων τους στην τοπική οικονομία.

Σημαντικοί παράγοντες πολιτικού κινδύνου περιλαμβάνουν πιθανές κυβερνητικές παρεμβάσεις στην οικονομία που μπορεί να επηρεάσουν τις δραστηριότητες του Συγκροτήματος. Περιλαμβάνουν επίσης κοινωνικές, οικονομικές και πολιτικές εξελίξεις στις χώρες όπου δραστηριοποιείται ή διατηρεί επενδυτικές θέσεις το Συγκρότημα καθώς και άλλες εξελίξεις στην Ευρώπη και Ευρωζώνη που μπορούν να οδηγήσουν σε κρίσης πληρωμών, αλλαγές στο ρυθμιστικό και εποπτικό πλαίσιο και όπου ακόμα κράτος μέλος της Ευρωζώνης μπορεί να οδηγηθεί σε έξοδο από το Ευρώ. Η έξοδος του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση μετά από το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος στις 23 Ιουνίου 2016, μπορεί να οδηγήσει σε οικονομική κρίση στο ίδιο το Ηνωμένο Βασίλειο και πιθανές αναταραχές στην Ευρωζώνη με πιέσεις στο Ευρώ και στις αγορές συναλλάγματος γενικά. Δυσμενείς συνέπειες για την οικονομία της Κύπρου μπορούν επίσης να έχουν εξελίξεις σε μη ευρωπαϊκές χώρες με τις οποίες η Κύπρος διατηρεί σημαντικούς οικονομικούς δεσμούς, το συνεχιζόμενο άλυτο κυπριακό πολιτικό ζήτημα με την Τουρκική κατοχή, και πολιτικές και κοινωνικές αναταραχές ή κλιμάκωση στρατιωτικών επιχειρήσεων που επηρεάζουν τις γειτονικές χώρες ή/και άλλες περιοχές στο εξωτερικό.

Μια έξοδος του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ μπορεί να επηρεάσει την Κύπρο. Η Κύπρος έχει εμπορικούς και επενδυτικούς δεσμούς με το Ηνωμένο Βασίλειο και είναι ένας δημοφιλής προορισμός για τους Βρετανούς τουρίστες. Το 2015 το τουριστικό ρεύμα από το Ηνωμένο Βασίλειο αντιστοιχούσε στο 39% περίπου του συνόλου των τουριστικών αφίξεων και στο 33% των εισπράξεων σύμφωνα με την Κυπριακή Στατιστική Υπηρεσία. Η πιθανή μείωση στις αφίξεις των τουριστών από το Ηνωμένο Βασίλειο δύναται να περιοριστεί εν μέρει, από την αύξηση των αφίξεων από άλλους προορισμούς, καθώς μπορεί να συνεχίσει μετακίνηση της τουριστικής κίνησης στη γύρω περιοχή. Το 9% των Κυπριακών εισαγωγών και το 7% των Κυπριακών εξαγωγών γίνονται με το Ηνωμένο Βασίλειο. Επιπρόσθετα, υπάρχει μια σχετικά μεγάλη αριθμητικά κοινότητα Βρετανών στην Κύπρο πολλοί από τους οποίους αγόρασαν κατοικία και διαμένουν μόνιμα στο νησί.

Συνέπειες για την Κυπριακή οικονομία μπορεί επίσης να υπάρξουν από τις ευρύτερες επιπτώσεις που τυχόν να έχει η έξοδος του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ πάνω στην ίδια την ΕΕ και την παγκόσμια οικονομία. Αυτό μπορεί να επηρεάσει την πρόσβαση της Κύπρου στις διεθνείς αγορές και τις επενδυτικές εισροές.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση επηρεάζεται ήδη από την οικονομική κρίση σε χώρες μέλη καθώς και από την προσφυγική κρίση και τις αντιδράσεις που δημιουργεί σε κράτη μέλη. Η έξοδος του Ηνωμένου Βασιλείου μπορεί ακόμα να δημιουργήσει και άλλου είδους προβλήματα. Είναι πιθανό για παράδειγμα άλλες χώρες μέλη να απαιτήσουν αλλαγές στη σχέση τους με την ΕΕ επιδιώκοντας να προάξουν τις δικές τους εθνικές προτεραιότητες. Αυτές οι εξελίξεις μπορεί να οδηγήσουν σε μια πιο κατακερματισμένη Ευρώπη, επιβαρύνοντας ή ακόμα και αντιστρέφοντας την διαδικασία της ολοκλήρωσης. Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε επιβράδυνση της ανάπτυξης, τη μείωση του ενδοκοινοτικού εμπορίου και να επιδεινώσει τον κίνδυνο ύφεσης.

Η Ρωσία, είναι ένας σημαντικός οικονομικός εταίρος για την Κύπρο, τόσο σε σχέση με τον τουρισμό όσο και με τον τομέα διεθνών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Τυχόν εξελίξεις που θα επιδρούν αρνητικά σε αυτές τις οικονομικές διασυνδέσεις, θα έχουν αρνητικό αντίκτυπο στην οικονομία και συνεπώς αυτό θα επηρεάσει και τις δραστηριότητες του Συγκροτήματος. Η αντιπαράθεση μεταξύ της Ρωσίας και της Δύσης για την Ουκρανία συνεχίζεται. Οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής και η Ευρωπαϊκή Ένωση διατηρούν τις κυρώσεις τους κατά της Ρωσίας. Η Ρωσία συνεχίζει τις στρατιωτικές της επιχειρήσεις στη Συρία και οι σχέσεις της με την Τουρκία παραμένουν περίπλοκες παρά την επαναπροσέγγιση του Αυγούστου (2016) και τη σχετική ομαλοποίηση των διπλωματικών και οικονομικών σχέσεων.

Ως αποτέλεσμα των κυρώσεων και κυρίως λόγω της κατακόρυφης πτώσης της τιμής του πετρελαίου και των βασικών εμπορευμάτων, η Ρωσία εισήλθε σε απότομη ύφεση το 2015. Σύμφωνα με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) (Country Report, Ιούλιος 2016) η Ρωσική οικονομία συρρικνώθηκε κατά 3,7% το 2015 και αναμένεται να συρρικνωθεί περαιτέρω κατά 1,2% το 2016. Η προσαρμογή της οικονομίας έναντι της μείωσης των τιμών του πετρελαίου απαιτεί ένα φιλόδοξο πρόγραμμα δημοσιονομικής εξυγίανσης μεσοπρόθεσμα. Η νομισματική πολιτική παραμένει προσανατολισμένη στην μείωση του πληθωρισμού και θα είναι δυνατό αυτό να αλλάξει μόνο όταν ο βασικός πληθωρισμός θα βρίσκεται σε σταθερή πτωτική πορεία.

4. Άλλοι κίνδυνοι (συνέχεια)

Πολιτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Οι χαμηλότερες τιμές του πετρελαίου και η αναγκαία δημοσιονομική προσαρμογή θα κρατήσει την οικονομία σε ύφεση το 2016. Η ανάκαμψη της οικονομίας αναμένεται να αρχίσει εντός του 2017 όταν το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν αναμένεται να αυξηθεί κατά 1% σε πραγματικούς όρους σύμφωνα με το ΔΝΤ (Country Report, Ιούλιος 2016).

Ωστόσο, δεδομένων των δυσμενών δημογραφικών της χώρας και απόντων ουσιαστικών διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που θα αυξάνουν την παραγωγικότητα, οι ρυθμοί η ανάπτυξης ενδεχομένως να παραμείνουν χαμηλοί μεσοπρόθεσμα, γύρω στο 1,5% μεσοπρόθεσμα. Η πτώση των τιμών του πετρελαίου είναι ο κυριότερος κίνδυνος σε ότι αφορά στην προοπτική της Ρωσικής οικονομίας.

Όσον αφορά την Ελλάδα, η οικονομία συρρικνώθηκε κατά 0,2% το 2015 και αναμένεται να συρρικνωθεί περαιτέρω κατά 0,3% το 2016 προτού αυξηθεί κατά 2,7% το 2017, σύμφωνα με τη Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η Ελλάδα συμφώνησε και υπέγραψε ένα τρίτο Μνημόνιο Συναντίληψης (Μνημόνιο) με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Αύγουστο του 2015, χωρίς τη συμμετοχή του ΔΝΤ, με στόχο την περαιτέρω σταθεροποίηση της οικονομίας. Το εν λόγω Μνημόνιο συνοδεύεται από ένα τρίτο πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής. Οι Ελληνικές αρχές υπέγραψαν επίσης Σύμβαση Χρηματοδοτικής Διευκόλυνσης με τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ΕΜΣ) με σκοπό να διευκρινιστούν οι όροι χρηματοδότησης του δανείου.

Μετά από μια θετική αξιολόγηση της εφαρμογής του προγράμματος, η οποία πραγματοποιήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε συνεργασία με την ΕΚΤ, και μετά την έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΕΜΣ, η Ελλάδα και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπόγραψαν ένα συμπληρωματικό Μνημόνιο στις 16 Ιουνίου 2016, το οποίο ενημερώνει τις προϋποθέσεις πολιτικής που ορίζονται στο Μνημόνιο του Αυγούστου του 2015, ώστε να αντανakλούν την πρόοδο που έχει επιτευχθεί στην εφαρμογή του προγράμματος. Αυτή η διαδικασία οδηγεί στην εκταμίευση της δεύτερης δόσης του προγράμματος ΕΜΣ ύψους €10,3 δις.

Αναγνωρίζετε τώρα ότι η Ελλάδα θα χρειαστεί ελάφρυνση του χρέους της. Ως εκ τούτου επετεύχθη συμφωνία σε σχέση με τη μεθοδολογία που θα ακολουθηθεί για την αξιολόγηση της βιωσιμότητας του χρέους. Το ΔΝΤ συμφώνησε με την ΕΕ ότι τα μέτρα ελάφρυνσης του ελληνικού χρέους θα συμφωνηθούν στο τέλος της περιόδου του προγράμματος και όχι εκ των πρότερων, που ήταν η αρχική του θέση. Στο πλαίσιο αυτό, το ΔΝΤ αναμένεται να συμφωνήσει στη συμμετοχή του στο Ελληνικό πρόγραμμα, πριν από το τέλος του έτους.

Στην Ελλάδα η κυβέρνηση διατηρεί μικρή πλειοψηφία στη Βουλή που τις επιτρέπει να ψηφίζει τα νομοσχέδια σημαντικών μεταρρυθμίσεων που προωθεί βάση του προγράμματος προσαρμογής. Το ποσοστό ανεργίας στη χώρα ανέρχεται σε 25% περίπου, με την ανεργία στους νέους να ξεπερνά το 50% βάση του Eurostat. Ο κίνδυνος για την χώρα είναι ότι με ένα εργατικό δυναμικό που συνεχώς συρρικνώνεται, χαμηλό ποσοστό γονιμότητας και μη αποτελεσματική είσπραξη των φόρων, θα υπάρξουν σοβαρά προβλήματα στην υλοποίηση του προγράμματος, και κατά συνέπεια η δυσαρέσκεια και οι κοινωνικές αντιδράσεις θα εντείνονται. Η κοινωνική αναταραχή θα παραμείνει ως απειλή όλο το 2016 και 2017, και μαζί με αυτό θα αιωρείται και ο κίνδυνος πολιτικής αστάθειας. Ως εκ τούτου δεν μπορούν να αποκλειστούν πρόωρες εκλογές. Στο πλαίσιο αυτό, η πλήρης υλοποίηση του οικονομικού προγράμματος καθώς και η συμμετοχή της χώρας στην Ευρωζώνη ενδεχομένως να αμφισβητηθούν ξανά.

Οι κίνδυνοι από την παγκόσμια οικονομία παραμένουν αυξημένοι γεγονός που αντανakλάται στις εξαιρετικά χαλαρές νομισματικές πολιτικές των περισσότερων κεντρικών τραπεζών, τα εξαιρετικά χαμηλά επιτόκια τα οποία μεταβλήθηκαν σε αρνητικά σε πολλές Ευρωπαϊκές χώρες και στην Ιαπωνία, και σε κάποιες περιπτώσεις, στην επιτάχυνση της πιστωτικής επέκτασης όταν ακόμα το σύνολο της ιδιωτικής μόχλευσης είναι ψηλό, όπως στην περίπτωση της Κίνας. Οι πολιτικές των κεντρικών τραπεζών έχουν αρχίσει να αποκλίνουν μεταξύ τους. Η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των Ηνωμένων Πολιτειών ακολουθεί πολιτική κανονικοποίησης των επιτοκίων, δηλαδή αύξησης τους, σε αντίθεση με την πλειοψηφία των υπόλοιπων κεντρικών τραπεζών των αναπτυγμένων χωρών. Αυτές οι αποκλίσεις άρχισαν να ασκούν πίεση στις συναλλαγματικές ισοτιμίες σε μια περίοδο όπου το παγκόσμιο χρηματοπιστωτικό σύστημα είναι ιδιαίτερα ευαίσθητο έναντι ανατίμησης του αμερικάνικου δολαρίου. Μεταβολές στις νομισματικές πολιτικές των χωρών ή απώλεια εμπιστοσύνης στις δυνατότητες των κεντρικών τραπεζών να διαχειριστούν τις οικονομικές πιέσεις μπορεί να οδηγήσουν σε χρηματοοικονομική ρήξη στις αναπτυσσόμενες χώρες, με ευρύτερες συνέπειες για την οικονομική δραστηριότητα στις αναπτυγμένες χώρες.

5. Διαχείριση κεφαλαίου

Ο κύριος στόχος της διαχείρισης κεφαλαίου του Συγκροτήματος είναι η διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις σχετικές εποπτικές κεφαλαιακές απαιτήσεις, καθώς επίσης και η διατήρηση ισχυρών δεικτών πιστοληπτικής διαβάθμισης και υγιών δεικτών κεφαλαιακής επάρκειας έτσι ώστε να μπορεί να υποστηρίξει τις εργασίες του και να μεγιστοποιεί την αξία προς τους μετόχους του.

Ο Κανονισμός Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) και η τροποποιημένη Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων IV (CRD IV), που αποτελούν το Ευρωπαϊκό πλαίσιο κανονιστικών διατάξεων το οποίο σχεδιάστηκε για την ενσωμάτωση των νέων προτύπων της Βασιλείας III, αναφορικά με κεφάλαια, ρευστότητα και μόχλευση, στο νομοθετικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) ισχύουν από την 1 Ιανουαρίου 2014. Ο Κανονισμός Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) καθορίζει τις προληπτικές απαιτήσεις για τήρηση κεφαλαιακών αποθεμάτων, ρευστότητας και μόχλευσης με τις οποίες πρέπει να συμμορφώνονται όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ και οι οποίες είναι άμεσα δεσμευτικές. Η Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων IV (CRD IV) ρυθμίζει την πρόσβαση σε δραστηριότητες λήψης καταθέσεων, εσωτερικής διακυβέρνησης συμπεριλαμβανομένων των αμοιβών, της σύνθεσης του διοικητικού συμβουλίου και της διαφάνειας. Σε αντίθεση με τον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR), η Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων IV (CRD IV) χρειάζεται να ενσωματωθεί στη νομοθεσία του κάθε κράτους, δίνοντας με αυτό τον τρόπο τη δυνατότητα στην εποπτική αρχή του κάθε κράτους να μπορεί να επιβάλει πρόσθετες απαιτήσεις για κεφαλαιακά αποθέματα. Ο Κανονισμός Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) εισήγαγε σημαντικές αλλαγές στο προληπτικό κανονιστικό πλαίσιο το οποίο διέπει τις τράπεζες, συμπεριλαμβανομένων τροποποιημένων ελάχιστων δεικτών κεφαλαιακής επάρκειας, αλλαγών στον ορισμό του κεφαλαίου και στον υπολογισμό των σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων και την εισαγωγή νέων μέτρων σχετικών με τη μόχλευση, τη ρευστότητα και τη χρηματοδότηση. Ο Κανονισμός Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) επιτρέπει μια μεταβατική περίοδο για ορισμένες από τις κεφαλαιακές απαιτήσεις και ορισμένα άλλα μέτρα, όπως τον δείκτη μόχλευσης, οι οποίες θα είναι σε μεγάλο βαθμό, σε πλήρη εφαρμογή μέχρι το 2019 και μερικές άλλες μεταβατικές διατάξεις οι οποίες θα εφαρμοστούν πλήρως μέχρι το 2024. Η ΚΤΚ έχει καθορίσει το χρονικό πλαίσιο των μεταβατικών διατάξεων για τον υπολογισμό του δείκτη Κεφαλαίων Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1).

Από τον Ιούνιο του 2016 το ελάχιστο επίπεδο του δείκτη CET1 το οποίο πρέπει να τηρείται από το Συγκρότημα ανέρχεται σε 4,5% των σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων. Η απαίτηση για συνολικά εποπτικά κεφάλαια ανέρχεται σε 8,0% και μπορεί να καλυφθεί μέχρι 1,5% με Πρόσθετα Μεταβατικά Κεφάλαια Κατηγορίας 1 (AT1) και μέχρι 2,0% με Δευτεροβάθμιο Κεφάλαιο (T2).

Το αποθεματικό ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου ανέρχεται στο 2,5% των σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων πέραν του ελάχιστου δείκτη CET1 και τέθηκε σε πλήρη ισχύ από το 2015.

Επιπρόσθετα από τις πιο πάνω ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις, τα ακόλουθα κεφαλαιακά αποθέματα τίθενται σταδιακά σε εφαρμογή και σε πλήρη ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2022.

Σύμφωνα με τις διατάξεις της Μακροπροληπτικής Εποπτείας των Ιδρυμάτων Νόμου του 2015, η ΚΤΚ καθορίζει το ποσοστό του Αντικυκλικού Κεφαλαιακού Αποθέματος Ασφαλείας (CCyB) σε τριμηνιαία βάση σύμφωνα με τη μεθοδολογία που αναφέρεται στο νόμο αυτό. Το CCyB τέθηκε σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2016 και καθορίζεται από την ΚΤΚ πριν από την έναρξη του κάθε τριμήνου. Η ΚΤΚ έχει καθορίσει το ποσοστό του CCyB στο 0% για τα πρώτα τρία τρίμηνα του 2016.

Το Συγκρότημα έχει προσδιοριστεί από το 2015 ως άλλο Συστημικό Σημαντικό Ίδρυμα (O-SII). Ως εκ τούτου η ΚΤΚ έχει καθορίσει το επιπρόσθετο κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας για το Συγκρότημα στο 2% το οποίο θα τεθεί σε εφαρμογή σταδιακά από την 1 Ιανουαρίου 2019 στο 0,5% και θα αυξάνεται σταδιακά κατά 0,5% κάθε χρόνο μέχρι την πλήρη εφαρμογή του (2,0%) από την 1 Ιανουαρίου 2022.

Επίσης, το Συγκρότημα υπόκειται σε επιπρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις για κινδύνους που δεν καλύπτονται από τις πιο πάνω κεφαλαιακές απαιτήσεις (συμπληρωματικές πρόνοιες του Πυλώνα II). Ωστόσο η αξιολόγηση των κεφαλαιακών απαιτήσεων του Συγκροτήματος για τον Πυλώνα II γίνεται σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή και συνεπώς υπόκειται σε αλλαγές με την πάροδο του χρόνου. Μετά την ολοκλήρωση της ΔΕΕΑ για το 2015, η ΕΚΤ ενημέρωσε το Συγκρότημα για την τελική της απόφαση σε σχέση με τον ελάχιστο δείκτη CET1 που πρέπει να τηρείται σε συνεχή βάση. Ο ελάχιστος δείκτης CET1 με βάση τις συμπληρωματικές πρόνοιες του Πυλώνα II καθορίστηκε από την ΕΚΤ στο 11,75% και περιλαμβάνει επίσης το αποθεματικό ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου.

5. Διαχείριση κεφαλαίου (συνέχεια)

Η κεφαλαιακή θέση του Συγκροτήματος στις 30 Ιουνίου 2016 υπερβαίνει τις κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα Ι και του Πυλώνα ΙΙ, παρέχοντας στο Συγκρότημα απόθεμα απορρόφησης ζημιών. Τα αποτελέσματα της ΔΕΕΑ για το 2016 αναμένεται να ανακοινωθούν στο Συγκρότημα από την ΕΚΤ τον Σεπτέμβριο του 2016.

Οι θυγατρικές εταιρίες του Συγκροτήματος που διεξάγουν τραπεζικές εργασίες στο εξωτερικό συμμορφώνονται με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις των τοπικών εποπτικών αρχών στις χώρες όπου λειτουργούν. Οι θυγατρικές ασφαλιστικές εταιρίες του Συγκροτήματος συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις της Υπηρεσίας Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιριών, περιλαμβανομένου του ελάχιστου περιθωρίου φερεγγυότητας ΙΙ, το οποίο είναι σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2016. Οι ρυθμιζόμενες επιχειρήσεις επενδύσεων του Συγκροτήματος συμμορφώνονται με τις κανονιστικές κεφαλαιακές απαιτήσεις των νόμων και των κανονισμών της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

5.1 Κεφαλαιακή θέση

Η κεφαλαιακή θέση του Συγκροτήματος με βάση την τροποποιημένη Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων IV (CRD IV) και τον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) (μετά την εφαρμογή των μεταβατικών διατάξεων όπως ορίστηκαν από την ΚΤΚ) παρουσιάζεται πιο κάτω.

	30 Ιουνίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Εποπτικά κεφάλαια	€000	€000
Μεταβατικά Κεφάλαια Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) ³	2.735.509	2.747.772
Πρόσθετα Μεταβατικά Κεφάλαια Κατηγορίας 1 (AT1)	-	-
Δευτεροβάθμιο Κεφάλαιο (T2)	20.872	30.290
Μεταβατικά συνολικά εποπτικά κεφάλαια	2.756.381	2.778.062
Σταθμισμένα περιουσιακά στοιχεία – πιστωτικός κίνδυνος ⁴	16.920.944	17.618.578
Σταθμισμένα περιουσιακά στοιχεία – κίνδυνος αγοράς	7.489	7.811
Σταθμισμένα περιουσιακά στοιχεία – λειτουργικός κίνδυνος	2.039.888	2.039.888
Σύνολο σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων	18.968.321	19.666.277
	%	%
Δείκτης Μεταβατικών Κεφαλαίων Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1)	14,4	14,0
Δείκτης συνολικών μεταβατικών ιδίων κεφαλαίων	14,5	14,1

Τα Μεταβατικά Κεφάλαια Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) επηρεάστηκαν θετικά από τα κέρδη του εξαμήνου που έληξε στις 30 Ιουνίου 2016 και από την πώληση μη-κύριων περιουσιακών στοιχείων και επηρεάστηκαν αρνητικά από τη σταδιακή εφαρμογή των μεταβατικών ρυθμίσεων κυρίως λόγω της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης. Η μείωση στα σταθμισμένα περιουσιακά στοιχεία οφείλεται κυρίως στις συνεχιζόμενες προσπάθειες για βελτιστοποίηση του υπολογισμού των σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων. Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω, ο δείκτης CET1 αυξήθηκε κατά 40 μονάδες βάσης κατά τη διάρκεια του εξαμήνου.

³ Τα Μεταβατικά Κεφάλαια Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1), περιλαμβάνουν αφαιρέσεις λόγω κανονιστικών διατάξεων, κυρίως αναβαλλόμενες φορολογίες και άλλα περιουσιακά στοιχεία ύψους €53.052 χιλ. και €35.193 χιλ. στις 30 Ιουνίου 2016 και 31 Δεκεμβρίου 2015 αντίστοιχα.

⁴ Περιλαμβάνει το CVA.

6. Δείκτης μόχλευσης

Με βάση το Άρθρο 429 το ΣΚΡ, δείκτης μόχλευσης, που παρουσιάζεται ως ποσοστό, υπολογίζεται ως το μέτρο κεφαλαίου που διαιρείται με το συνολικό μέτρο έκθεσης του Συγκροτήματος.

Ο δείκτης μόχλευσης του Συγκροτήματος παρουσιάζεται πιο κάτω:

	30 Ιουνίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Με μεταβατικές διατάξεις	€000	€000
Μέτρο κεφαλαίου (CET1)	2.735.509	2.747.772
Μέτρο συνολικού ανοίγματος	22.321.852	22.866.525
Δείκτης μόχλευσης (%)	12,3	12,1
Χωρίς μεταβατικές διατάξεις		
Μέτρο κεφαλαίου (CET1)	2.580.221	2.568.503
Μέτρο συνολικού ανοίγματος	22.201.372	22.687.256
Δείκτης μόχλευσης (%)	11,6	11,3

7. Εσωτερική Διαδικασία Αξιολόγησης Κεφαλαιακής Επάρκειας (ΕΔΑΚΕ), Εσωτερική Διαδικασία Αξιολόγησης Ρευστοτικής Επάρκειας (ΕΔΑΡΕ), Πυλώνας II και Διαδικασία Εποπτικής Αξιολόγησης (SREP)

Το Συγκρότημα ετοίμασε τις εκθέσεις ΕΔΑΚΕ αλλά και ΕΔΑΡΕ για το 2015. Και οι δύο εκθέσεις εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο και υποβλήθηκαν στην ΕΤΚ τον Απρίλιο 2016.

Το Συγκρότημα ετοιμάζει επίσης τριμηνιαία αναθεώρηση των αποτελεσμάτων της ΕΔΑΚΕ. Κατά την διάρκεια της τριμηνιαίας αναθεώρησης, το προφίλ κινδύνου και διαχείρισης κινδύνου του Συγκροτήματος αναθεωρούνται και λαμβάνονται υπόψη τυχόν αλλαγές από την πλήρη άσκηση της ΕΔΑΚΕ. Η τριμηνιαία αναθεώρηση προσδιορίζει κατά πόσο το Συγκρότημα εκτίθεται σε νέους κινδύνους και αξιολογεί την επάρκεια των πόρων κεφαλαίου για να καλύψει τους κινδύνους, όπως αυτοί έχουν εξελιχθεί (σε σύγκριση με την πλήρη άσκηση της ΕΔΑΚΕ). Λόγω της συμπλήρωσης της έκθεσης ΕΔΑΚΕ τον Απρίλιο του 2016, η πρώτη τριμηνιαία αναθεώρηση για το 2016 που μόλις πραγματοποιήθηκε αφορά την περίοδο μέχρι και το τέλος Ιουνίου του 2016.

Τριμηνιαία αναθεώρηση της ΕΔΑΡΕ διεκπεραιώνεται, μέσω της άσκησης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων ρευστότητας και αποστέλλεται στην επιτροπή ALCO και στην Επιτροπή Κινδύνων του Συμβουλίου από το 2016. Για τη διεξαγωγή της αναθεώρησης, οι κίνδυνοι ρευστότητας αξιολογούνται και, εάν χρειάζεται, οι παραδοχές της προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων τροποποιούνται αναλόγως. Η τριμηνιαία αναθεώρηση προσδιορίζει κατά πόσο το Συγκρότημα έχει επαρκή διαθέσιμα αποθέματα ρευστότητας για να καλύψει ακραίες καταστάσεις.

Η ΕΚΤ, στο πλαίσιο του εποπτικού της ρόλου, διεξήγαγε Διαδικασία Εποπτικής Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΔΕΕΑ) καθώς και επιτόπου έλεγχο στο Συγκρότημα. Η ΔΕΕΑ είναι μια ολιστική αξιολόγηση, που περιλαμβάνει μεταξύ άλλων, το επιχειρηματικό μοντέλο του Συγκροτήματος, την εσωτερική διακυβέρνηση και το σύστημα ελέγχου, τους κινδύνους στο κεφάλαιο και την επάρκεια των κεφαλαίων για την κάλυψη αυτών των κινδύνων και κινδύνων ρευστότητας και επάρκειας της ρευστότητας για κάλυψη αυτών των κινδύνων. Ο στόχος της ΔΕΕΑ είναι να σχηματίσει η ΕΚΤ μια επικαιροποιημένη εποπτική θέση όσον αφορά τους κινδύνους και τη βιωσιμότητα του Συγκροτήματος και να αποτελέσει τη βάση για εποπτικά μέτρα και διάλογο της ΕΚΤ με το Συγκρότημα. Θα μπορούσαν να επιβληθούν πρόσθετα κεφάλαια και άλλες απαιτήσεις στο Συγκρότημα ως αποτέλεσμα αυτών των εποπτικών διαδικασιών, συμπεριλαμβανομένης της αναθεώρησης του επιπέδου των συμπληρωματικών προνοιών του Πυλώνα II καθώς οι αξιολογήσεις των κεφαλαιακών απαιτήσεων γίνονται σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή και συνεπώς υπόκεινται σε αλλαγές με την πάροδο του χρόνου.

7. Εσωτερική Διαδικασία Αξιολόγησης Κεφαλαιακής Επάρκειας (ΕΔΑΚΕ), Εσωτερική Διαδικασία Αξιολόγησης Ρευστοτικής Επάρκειας (ΕΔΑΡΕ), Πυλώνας II και Διαδικασία Εποπτικής Αξιολόγησης (SREP) (συνέχεια)

Με την συμπλήρωση της ΔΕΕΑ το 2015, η ΕΚΤ ενημέρωσε το Συγκρότημα για το συνολικό ελάχιστο δείκτη CET1 ύψους 11,75%. Η κεφαλαιακή επάρκεια του Συγκροτήματος στις 30 Ιουνίου 2016 ξεπερνά τις ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα I και τις συμπληρωματικές απαιτήσεις του Πυλώνα II, παρέχοντας στο Συγκρότημα απόθεμα απορρόφησης ζημιών. Τα αποτελέσματα της ΔΕΕΑ για το 2016 αναμένεται να ανακοινωθούν στο Συγκρότημα από την ΕΚΤ τον Σεπτέμβριο του 2016.

Στοιχεία και Πληροφορίες για την Περίοδο από 1 Ιανουαρίου 2016 μέχρι 30 Ιουνίου 2016

σύμφωνα με την Απόφαση 4/507/28.04.2009
του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς της Ελλάδας

Τα παρακάτω στοιχεία και πληροφορίες που προκύπτουν από τις οικονομικές καταστάσεις αποσκοπούν σε μία γενική ενημέρωση για την οικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα του Συγκροτήματος Τράπεζας Κύπρου ('Συγκρότημα') και της ιθύνουσας εταιρίας Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ ('Εταιρία'). Συνιστούμε επομένως στον αναγνώστη, πριν προβεί σε οποιαδήποτε είδους επενδυτική επιλογή ή άλλη συναλλαγή με το Συγκρότημα, να ανατρέξει στην ιστοσελίδα του όπου αναρτώνται οι οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, η έκθεση των ανεξάρτητων ελεγκτών, καθώς και η λεπτομερής επεξηγηματική κατάσταση των αποτελεσμάτων, οι οποίες είναι επίσης διαθέσιμες στο Εγγεγραμμένο Γραφείο της Εταιρίας (Οδός Στασίνου 51, Αγ. Παρασκευή, Στρόβολος, Τ.Θ. 24884, 1398 Λευκωσία, Κύπρος, Τηλέφωνο: +357 22 122128, Τέλεφαξ: +357 22 378422).

Ιστοσελίδα: www.bankofcyprus.com - Σχέσεις Επενδυτών/Οικονομικά Στοιχεία.

Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου: Josef Ackermann (Πρόεδρος), Wilbur L. Ross Jr. (Αντιπρόεδρος), Maksim Goldman (Αντιπρόεδρος), Arne Berggren, Michael Heger, Μάριος Καλοχωρίτης, Χριστόδουλος Πατσαλίδης, Μιχάλης Σπανός, Ιωάννης Ζωγραφάκης και John Patrick Hourican.

Ημερομηνία έγκρισης των Ενδιάμεσων Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων για την περίοδο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2016 από το Διοικητικό Συμβούλιο: 30 Αυγούστου 2016.

Ανεξάρτητοι ελεγκτές: Ernst & Young Cyprus Ltd.

Τύπος έκθεσης ελεγκτών: Μη διαφοροποιημένη γνώμη, έμφαση θέματος.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ
Στοιχεία Ενδιάμεσης Ενοποιημένης Κατάστασης Λογαριασμού Αποτελεσμάτων
και Συνολικών Εισοδημάτων

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου		Τρίμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	€000	€000	€000	€000
	2016	2015 (επαναπαρουσίαση)	2016	2015 (επαναπαρουσίαση)
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες				
Καθαρά έσοδα από τόκους	360.462	438.586	175.669	211.791
Καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	73.868	79.117	37.902	35.818
Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος	16.313	23.292	8.884	25.540
Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα	57.389	28.717	58.044	29.965
Έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες	24.633	20.269	11.040	8.382
Κέρδη/(ζημιές) από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα	5.806	(23.384)	2.114	(15.795)
(Ζημιές)/κέρδη από πώληση αποθεμάτων ακινήτων	(3.533)	243	(1.111)	35
Λοιπά έσοδα	7.577	8.846	5.731	6.162
	542.515	575.686	298.273	301.898
Δαπάνες προσωπικού	(179.279)	(118.017)	(115.196)	(58.902)
Άλλα λειτουργικά έξοδα	(109.556)	(97.401)	(57.606)	(46.253)
	253.680	360.268	125.471	196.743
Κέρδος από αποαναγώριση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές	22.166	230.039	37.607	187.033
Προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και άλλες ζημιές από πιστωτικές διευκολύνσεις	(179.925)	(463.926)	(133.033)	(310.481)
Απομείωση άλλων χρηματοοικονομικών μέσων	(12.228)	(31.168)	(11.252)	(30.355)
Απομείωση μη χρηματοοικονομικών μέσων	(9.362)	-	(2.359)	-
Κέρδη πριν το μερίδιο στα κέρδη συγγενών εταιριών και κοινοπραξιών	74.331	95.213	16.434	42.940
Μερίδιο στα κέρδη συγγενών εταιριών και κοινοπραξιών	1.606	3.438	805	1.598
Κέρδη πριν τη φορολογία από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	75.937	98.651	17.239	44.538
Φορολογία	(13.695)	(10.475)	(5.559)	(2.501)
Κέρδη μετά τη φορολογία από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	62.242	88.176	11.680	42.037
Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες				
Ζημιές μετά τη φορολογία από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-	(36.267)	-	(13.774)
Κέρδη για την περίοδο	62.242	51.909	11.680	28.263
Αναλογούνται σε:				
Ιδιοκτήτες της Εταιρίας – συνεχιζόμενες δραστηριότητες	56.372	89.325	6.147	42.882
Ιδιοκτήτες της Εταιρίας – μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-	(29.105)	-	(11.186)
Σύνολο κερδών που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας	56.372	60.220	6.147	31.696
Δικαιώματα μειοψηφίας – συνεχιζόμενες δραστηριότητες	5.870	(1.149)	5.533	(845)
Δικαιώματα μειοψηφίας – μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	-	(7.162)	-	(2.588)
Σύνολο κερδών/(ζημιών) που αναλογούν στα δικαιώματα μειοψηφίας	5.870	(8.311)	5.533	(3.433)
Κέρδη για την περίοδο	62.242	51.909	11.680	28.263
Βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη κατά μετοχή (€) αναλογούνται στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας - συνεχιζόμενες δραστηριότητες	0,0063	0,0100	0,0007	0,0048
Βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη κατά μετοχή (€) αναλογούνται στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας	0,0063	0,0068	0,0007	0,0036
Κέρδη για την περίοδο	62.242	51.909	11.680	28.263
Λοιπές συνολικές ζημιές μετά τη φορολογία	(63.075)	(16.820)	(59.512)	(19.320)
Συνολικές (ζημιές)/εισοδήματα για την περίοδο	(833)	35.089	(47.832)	8.943
Αναλογούνται σε:				
Ιδιοκτήτες της Εταιρίας	(2.004)	47.415	(48.671)	11.697
Δικαιώματα μειοψηφίας	1.171	(12.326)	839	(2.754)
Συνολικές (ζημιές)/εισοδήματα για την περίοδο	(833)	35.089	(47.832)	8.943

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ
Στοιχεία Ενδιάμεσου Ενοποιημένου Ισολογισμού

		30 Ιουνίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
<i>Περιουσιακά στοιχεία</i>	<i>Σημ.</i>	<i>€000</i>	<i>€000</i>
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες		1.518.663	1.422.602
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες		1.174.123	1.314.380
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα		14.303	14.023
Επενδύσεις	3	316.357	588.255
Επενδύσεις που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση	3	523.386	421.032
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες		16.253.237	17.191.632
Περιουσιακά στοιχεία ασφαλιστικών κλάδων ζωής που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους		481.409	475.403
Προπληρωμές, δεδουλευμένα έσοδα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία		238.118	281.780
Αποθέματα ακινήτων		1.128.793	515.858
Επενδύσεις σε ακίνητα		37.505	34.628
Ακίνητα και εξοπλισμός		282.640	264.333
Άυλα περιουσιακά στοιχεία		138.537	133.788
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες		110.009	107.753
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις		451.126	456.531
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση		11.460	48.503
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων		22.679.666	23.270.501
<i>Υποχρεώσεις</i>			
Καταθέσεις από τράπεζες		342.762	242.137
Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες		3.100.667	4.452.850
Συμφωνίες επαναγοράς		398.408	368.151
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα		59.037	54.399
Καταθέσεις πελατών		14.746.473	14.180.681
Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων		569.681	566.925
Δεδουλευμένα, αναβαλλόμενα έσοδα και λοιπές υποχρεώσεις	4	321.435	282.831
Ομολογιακά δάνεια		-	712
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις		45.211	40.807
Μη κυκλοφορούντες υποχρεώσεις και ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση		-	3.677
Σύνολο υποχρεώσεων		19.583.674	20.193.170
<i>Ίδια κεφάλαια</i>			
Μετοχικό κεφάλαιο		892.294	892.294
Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο		552.618	552.618
Αποθεματικό από μείωση κεφαλαίου		1.952.486	1.952.486
Αποθεματικά επανεκτίμησης και άλλα αποθεματικά		240.004	258.709
Συσσωρευμένες ζημιές		(583.710)	(601.152)
Ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας		3.053.692	3.054.955
Δικαιώματα μειοψηφίας		42.300	22.376
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		3.095.992	3.077.331
Σύνολο υποχρεώσεων και ιδίων κεφαλαίων		22.679.666	23.270.501

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Στοιχεία Ενδιάμεσης Ενοποιημένης Κατάστασης Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2016	2015
	€000	€000
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων, 1 Ιανουαρίου	3.077.331	3.481.047
Κέρδη για την περίοδο	62.242	51.909
Λοιπές συνολικές ζημιές μετά τη φορολογία για την περίοδο	(63.075)	(16.820)
Έκδοση μετοχών	-	135
Εξαγορά θυγατρικής	18.753	-
Πωλήσεις ιδίων μετοχών	741	2.867
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων, 30 Ιουνίου	3.095.992	3.519.138

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Στοιχεία Ενδιάμεσης Ενοποιημένης Κατάστασης Συνολικών Εισοδημάτων

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου		Τρίμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2016	2015	2016	2015
	€000	€000	€000	€000
Κέρδη για την περίοδο	62.242	51.909	11.680	28.263
Αποθεματικό μετατροπής ξένου συναλλάγματος	3.342	(14.933)	2.334	(14.500)
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	(51.253)	(2.065)	(50.383)	(4.998)
Επανεκτίμηση ακινήτων	(21)	178	(21)	178
Αναλογιστικές ζημιές για προγράμματα καθορισμένων παροχών	(15.143)	-	(11.442)	-
Συνολικές (ζημιές)/εισοδήματα για την περίοδο	(833)	35.089	(47.832)	8.943

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2016	2015 (επαναπαρουσίαση)
	€000	€000
Καθαρή ταμειακή ροή από εργασίες	1.150.538	577.959
Καθαρή ταμειακή ροή από επενδυτικές δραστηριότητες	202.814	880.167
Καθαρή ταμειακή ροή για χρηματοδοτικές δραστηριότητες	(1.373.637)	(1.924.637)
Καθαρή μείωση στα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών για την περίοδο	(20.285)	(466.511)
Συναλλαγματικές διαφορές	6.421	(24.116)
Σύνολο εκροών για την περίοδο	(13.864)	(490.627)
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών, 1 Ιανουαρίου	2.406.344	2.238.601
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών, 30 Ιουνίου	2.392.480	1.747.974

ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΙΑ ΛΤΔ
 Στοιχεία Ενδιάμεσης Κατάστασης Λογαριασμού Αποτελεσμάτων
 και Συνολικών Εισοδημάτων

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου		Τρίμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2016	2015 (επαναπαρουσίαση)	2016	2015 (επαναπαρουσίαση)
	€000	€000	€000	€000
Καθαρά έσοδα από τόκους	347.509	425.499	169.216	206.545
Καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	64.776	71.545	33.270	31.895
Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος	40.707	6.001	21.220	19.162
Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα	36.505	28.019	36.822	30.130
Έσοδα από μερίσματα από θυγατρικές εταιρίες	24.000	-	24.000	-
Κέρδη/(ζημιές) από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα	4.948	(23.017)	814	(15.335)
Ζημιές από πώληση αποθεμάτων ακινήτων	(119)	-	(99)	-
Λοιπά έσοδα	3.064	8.290	1.781	6.865
	521.390	516.337	287.024	279.262
Δαπάνες προσωπικού	(159.816)	(102.402)	(103.636)	(51.012)
Άλλα λειτουργικά έξοδα	(95.088)	(83.604)	(50.467)	(39.392)
	266.486	330.331	132.921	188.858
Κέρδος από αποαναγνώριση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές	22.166	230.038	37.607	187.032
Προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και άλλες ζημιές από πιστωτικές διευκολύνσεις	(171.438)	(458.564)	(124.216)	(311.870)
Απομείωση άλλων χρηματοοικονομικών μέσων	(37.351)	(42.000)	(32.232)	(41.187)
Απομείωση μη χρηματοοικονομικών μέσων	(6.544)	-	(2.458)	-
Κέρδη πριν τη φορολογία	73.319	59.805	11.622	22.833
Φορολογία	(8.827)	(8.534)	(2.927)	(1.354)
Κέρδη για την περίοδο	64.492	51.271	8.695	21.479
Βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη κατά μετοχή (€)	0,0072	0,0057	0,0009	0,0024
Κέρδη για την περίοδο	64.492	51.271	8.695	21.479
Λοιπές συνολικές (ζημιές)/εισοδήματα μετά τη φορολογία	(48.102)	9.978	(43.158)	(4.756)
Συνολικά εισοδήματα/(ζημιές) για την περίοδο	16.390	61.249	(34.463)	16.723

ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΙΑ ΛΤΔ
Στοιχεία Ενδιάμεσου Ισολογισμού

		30 Ιουνίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
<i>Περιουσιακά στοιχεία</i>	<i>Σημ.</i>	€000	€000
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες		1.225.744	1.111.354
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες		1.021.626	1.112.337
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα		14.299	14.022
Επενδύσεις	3	259.990	512.631
Επενδύσεις που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση	3	523.386	421.032
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες		15.075.977	16.005.878
Υπόλοιπα με εταιρίες του Συγκροτήματος		1.211.945	735.579
Προπληρωμές, δεδουλευμένα έσοδα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία		126.573	167.486
Αποθέματα ακινήτων		391.461	276.095
Επενδύσεις σε ακίνητα		12.351	11.688
Ακίνητα και εξοπλισμός		198.653	198.227
Άυλα περιουσιακά στοιχεία		16.093	14.773
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες		97.293	97.293
Επενδύσεις σε εταιρίες του Συγκροτήματος		249.739	207.781
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις		451.074	456.479
Μη-κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση		359	9.767
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων		20.876.563	21.352.422
<i>Υποχρεώσεις</i>			
Καταθέσεις από τράπεζες		339.575	237.860
Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες		3.100.667	4.452.850
Συμφωνίες επαναγοράς		398.408	368.151
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα		58.980	54.408
Καταθέσεις πελατών		13.316.896	12.694.130
Υπόλοιπα με εταιρίες του Συγκροτήματος		634.454	568.486
Δεδουλευμένα, αναβαλλόμενα έσοδα και λοιπές υποχρεώσεις	4	268.209	233.084
Ομολογιακά δάνεια		-	712
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις		20.111	19.868
Σύνολο υποχρεώσεων		18.137.300	18.629.549
<i>Ίδια κεφάλαια</i>			
Μετοχικό κεφάλαιο		892.294	892.294
Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο		551.368	551.368
Αποθεματικό από μείωση κεφαλαίου		1.952.486	1.952.486
Αποθεματικά επανεκτίμησης και άλλα αποθεματικά		79.891	76.462
Συσσωρευμένες ζημιές		(736.776)	(749.737)
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		2.739.263	2.722.873
Σύνολο υποχρεώσεων και ιδίων κεφαλαίων		20.876.563	21.352.422

ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΙΑ ΛΤΔ
Στοιχεία Ενδιάμεσης Κατάστασης Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2016	2015
	€000	€000
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων, 1 Ιανουαρίου	2.722.873	3.128.679
Κέρδη για την περίοδο	64.492	51.271
Λοιπές συνολικές (ζημιές)/εισοδήματα μετά τη φορολογία για την περίοδο	(48.102)	9.978
Έκδοση μετοχών	-	135
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων, 30 Ιουνίου	2.739.263	3.190.063

ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΙΑ ΛΤΔ
Στοιχεία Ενδιάμεσης Κατάστασης Συνολικών Εισοδημάτων

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου		Τρίμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2016	2015	2016	2015
	€000	€000	€000	€000
Κέρδη για την περίοδο	64.492	51.271	8.695	21.479
Αποθεματικό μετατροπής ξένου συναλλάγματος	(327)	11.326	590	(1.372)
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	(33.072)	(1.348)	(32.467)	(3.384)
Επανεκτίμηση ακινήτων	(21)	-	(21)	-
Αναλογιστικές ζημιές για προγράμματα καθορισμένων παροχών	(14.682)	-	(11.260)	-
Συνολικά εισοδήματα/(ζημιές) για την περίοδο	16.390	61.249	(34.463)	16.723

	Εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου	
	2016	2015
	€000	€000
Καθαρή ταμειακή ροή από εργασίες	1.276.930	699.290
Καθαρή ταμειακή ροή από επενδυτικές δραστηριότητες	131.344	874.401
Καθαρή ταμειακή ροή για χρηματοδοτικές δραστηριότητες	(1.374.378)	(1.925.702)
Καθαρή αύξηση/(μείωση) στα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών για την περίοδο	33.896	(352.011)
Συναλλαγματικές διαφορές	17.401	10.775
Σύνολο εισροών/(εκροών) για την περίοδο	51.297	(341.236)
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών, 1 Ιανουαρίου	1.902.429	1.486.608
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών, 30 Ιουνίου	1.953.726	1.145.372

1. Οι ενδιάμεσες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις έχουν ετοιμαστεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την ΕΕ.
2. Οι λογιστικές πολιτικές που εφαρμόστηκαν συνάδουν με αυτές που ακολουθήθηκαν για την ετοιμασία των Ετήσιων Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015, εκτός από την υιοθέτηση νέων και τροποποιημένων προτύπων και διερμηνειών τα οποία περιγράφονται στη Σημείωση 2.2.1 όπως εξηγούνται στις Ενδιάμεσες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις.

Το Συγκρότημα εφάρμοσε για πρώτη φορά ορισμένα πρότυπα και τροποποιήσεις, τα οποία εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2016. Το Συγκρότημα δεν έχει εφαρμόσει νωρίτερα οποιοδήποτε άλλο πρότυπο, διερμηνεία ή τροποποίηση που έχει εκδοθεί αλλά δεν έχει τεθεί σε ισχύ.

Η φύση και η επίδραση αυτών των αλλαγών περιγράφονται στη Σημείωση 2.2.1 των Ενδιάμεσων Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων. Παρόλο που αυτά τα νέα πρότυπα και τροποποιήσεις εφαρμόστηκαν για πρώτη φορά το 2016, δεν είχαν σημαντική επίδραση στις ενδιάμεσες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Συγκροτήματος.

3. Οι επενδύσεις του Συγκροτήματος και της Εταιρίας αναλύονται ως ακολούθως:

	30 Ιουνίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Συγκρότημα	€000	€000
Επενδύσεις		
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	50.145	50.785
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	54.567	100.535
Επενδύσεις που ταξινομήθηκαν ως δάνεια και απαιτήσεις	211.645	436.935
	316.357	588.255
Επενδύσεις που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση		
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	362.291	421.032
Επενδύσεις που ταξινομήθηκαν ως δάνεια και απαιτήσεις	161.095	-
	523.386	421.032
	839.743	1.009.287

	30 Ιουνίου 2016	31 Δεκεμβρίου 2015
Εταιρία	€000	€000
Επενδύσεις		
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	19.193	19.727
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	29.152	55.969
Επενδύσεις που ταξινομήθηκαν ως δάνεια και απαιτήσεις	211.645	436.935
	259.990	512.631
Επενδύσεις που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση		
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	362.291	421.032
Επενδύσεις που ταξινομήθηκαν ως δάνεια και απαιτήσεις	161.095	-
	523.386	421.032
	783.376	933.663

4. Τα Δεδουλευμένα, αναβαλλόμενα έσοδα και λοιπές υποχρεώσεις στις 30 Ιουνίου 2016 περιλαμβάνουν προβλέψεις για επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές ύψους €26.650 χιλ. για το Συγκρότημα και €25.768 χιλ. για την Εταιρία και λοιπές προβλέψεις ύψους €22.083 χιλ. για το Συγκρότημα και €21.426 χιλ. για την Εταιρία. Η πρόβλεψη για επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές του Συγκροτήματος στις 30 Ιουνίου 2016 παρατίθεται στη Σημείωση 33 των Ενδιάμεσων Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων. Δεν υπάρχουν σε εκκρεμότητα οποιεσδήποτε άλλες σημαντικές επιδικίες ή υπό διαιτησία διαφορές του Συγκροτήματος καθώς και αποφάσεις δικαστικών ή διαιτητικών οργάνων που ενδέχεται να έχουν σημαντική επίπτωση στην οικονομική κατάσταση ή λειτουργία του Συγκροτήματος.
5. Ο αριθμός απασχολούμενου προσωπικού του Συγκροτήματος στις 30 Ιουνίου 2016 ανήλθε σε 4.279 (30 Ιουνίου 2015: 6.668) και της Εταιρίας 3.729 (30 Ιουνίου 2015: 4.027).
6. Οι μετοχές της Εταιρίας που κατέχονται από οντότητες που ελέγχονται από το Συγκρότημα (περιλαμβανομένων μετοχών που κατέχονται από θυγατρική εταιρία που διεξάγει ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής και κατέχει τις μετοχές ως μέρος των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επενδύονται προς όφελος των ασφαλιζόμενων) στις 30 Ιουνίου 2016 ήταν 2.889 χιλ. και η αξία κτήσεως τους ήταν €25.333 χιλ.
7. Οι εταιρίες, υποκαταστήματα, οι συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες του Συγκροτήματος στις 30 Ιουνίου 2016 και η μέθοδος ενσωμάτωσης τους αναφέρονται στις Σημειώσεις 49 και 51 των Ενδιάμεσων Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.
8. **Συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα:**
- (α) Δάνεια και απαιτήσεις σε μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και βασικά διευθυντικά στελέχη: €2.968 χιλ. για το Συγκρότημα και την Εταιρία.
- (β) Δάνεια και απαιτήσεις σε λοιπά συνδεδεμένα πρόσωπα: €439 χιλ. για το Συγκρότημα και €1.212.384 χιλ. για την Εταιρία.
- (γ) Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις (κυρίως πιστώσεις, εγγυήσεις και μη χρησιμοποιηθέντα όρια): €406 χιλ. για το Συγκρότημα και την Εταιρία.
- (δ) Καταθέσεις από μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και βασικά διευθυντικά στελέχη: €2.960 χιλ. για το Συγκρότημα και την Εταιρία.
- (ε) Καταθέσεις από λοιπά συνδεδεμένα πρόσωπα: €2.926 χιλ. για το Συγκρότημα και €637.380 χιλ. για την Εταιρία.
- (στ) Έσοδα από τόκους: €55 χιλ. για το Συγκρότημα και €12.151 χιλ. για την Εταιρία.
- (ζ) Έξοδα από τόκους: €38 χιλ. για το Συγκρότημα και €2.806 χιλ. για την Εταιρία.
- (η) Συναλλαγές και αμοιβές μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, βασικών διευθυντικών στελεχών και συνδεδεμένων προσώπων: €3.574 χιλ. για το Συγκρότημα και €3.284 χιλ. για την Εταιρία.

9. Άλλες πληροφορίες

Οι συνολικές κεφαλαιουχικές δαπάνες του Συγκροτήματος για την περίοδο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2016 ανήλθαν σε €14.100 χιλ.

10. Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς

Αναμενόμενη εισαγωγή στο Χρηματιστήριο Αξιών του Λονδίνου

Όπως ανακοινώθηκε στις 30 Ιουνίου 2016, η Εταιρία, επιδιώκει την εισαγωγή της στην premium κατηγορία του Χρηματιστηρίου Αξιών του Λονδίνου (London Stock Exchange, LSE). Το Συγκρότημα σκοπεύει επίσης να διατηρήσει τη διαπραγμάτευση των μετοχών του στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Για την επίτευξη μιας τέτοιας εισαγωγής και ενδεχόμενης συμπερίληψής της στους δείκτες FTSE UK (δείκτες FTSE), η Εταιρία εξετάζει την ίδρυση νέας μητρικής εταιρείας.

10. Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς (συνέχεια)

Αναμενόμενη εισαγωγή στο Χρηματιστήριο Αξιών του Λονδίνου (συνέχεια)

Παρόλο που μέχρι στιγμής καμία απόφαση δεν έχει ληφθεί, η Τράπεζα επιβεβαιώνει ότι, μετά από εξέταση αριθμού πιθανών δικαιοδοσιών εντός της ευρωζώνης, στο παρόν στάδιο η Δημοκρατία της Ιρλανδίας φαίνεται να είναι η πλέον κατάλληλη δικαιοδοσία καθώς πληροί τα κριτήρια ένταξης στους δείκτες FTSE, το νομικό της σύστημα είναι βασισμένο στις αρχές του κοινοδικαίου, παρόμοιο με αυτό της Κύπρου και είναι κοινώς αποδεκτή δικαιοδοσία για εταιρείες που επιθυμούν να αιτηθούν εισαγωγής στο LSE.

Η εταιρεία Bank of Cyprus Holdings PLC συστάθηκε στις 11 Ιουλίου 2016 στη Δημοκρατία της Ιρλανδίας για το σκοπό αυτό. Σε περίπτωση που η διαδικασία εισαγωγής των μετοχών της Τράπεζας στο LSE προχωρήσει, η έδρα της Τράπεζας, η διεύθυνση και οι λειτουργικές δραστηριότητές της θα παραμείνουν στην Κύπρο. Η νέα μητρική εταιρεία θα έχει και η Τράπεζα θα συνεχίσει να έχει τη φορολογική της έδρα στην Κύπρο. Η Τράπεζα θα συνεχίσει να εποπτεύεται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου.

Η Εταιρία συνεχίζει να παρακολουθεί στενά τις συνθήκες στις αγορές και να διαβουλευέται με τους μετόχους της και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη για τον καθορισμό των κατάλληλων ενεργειών προς το σκοπό αυτό.

Άλλα γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς

Τα σημαντικά γεγονότα που προέκυψαν μετά την ημερομηνία αναφοράς περιλαμβάνονται στις Σημειώσεις 45 και 49 αυτών των ενδιάμεσων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.